

Ellen G. White Estate

VELKÝ ZÁPIS VEKOV

Ellen G. Whiteová

Vel'ky' Za'pas Vekov

Ellen G. White

1927

**Copyright © 2021
Ellen G. White Estate, Inc.**

Information about this Book

Overview

This eBook is provided by the [Ellen G. White Estate](#). It is included in the larger free [Online Books](#) collection on the Ellen G. White Estate Web site.

About the Author

Ellen G. White (1827-1915) is considered the most widely translated American author, her works having been published in more than 160 languages. She wrote more than 100,000 pages on a wide variety of spiritual and practical topics. Guided by the Holy Spirit, she exalted Jesus and pointed to the Scriptures as the basis of one's faith.

Further Links

[A Brief Biography of Ellen G. White](#)
[About the Ellen G. White Estate](#)

End User License Agreement

The viewing, printing or downloading of this book grants you only a limited, nonexclusive and nontransferable license for use solely by you for your own personal use. This license does not permit republication, distribution, assignment, sublicense, sale, preparation of derivative works, or other use. Any unauthorized use of this book terminates the license granted hereby. (See [EGW Writings End User License Agreement](#).)

Further Information

For more information about the author, publishers, or how you can support this service, please contact the Ellen G. White Estate at

mail@whiteestate.org. We are thankful for your interest and feedback and wish you God's blessing as you read.

Obsah

Information about this Book	i
Predmluva.	vii
Úvod.	ix
Predpoved' Osudu Sveta.	13
Rozsudok Odložený.	18
Predpovedania Sa Vyplnily.	19
Sľub Druhého Adventu.	23
V Ohni Utrpenia.	24
Od Prenasledovania k Lichoteniu.	26
Oddelenie Pravdy od Bludu.	27
Prospech Bezbožných.	29
Ústupok i Duchovná Tma.	30
„Človek Hriécha.“	30
Zmena Soboty.	32
Trest Indricha IV.	37
Pohanské Bludy v Cirkvi.	37
Súd nad „Kaciermi“ — Inkvizícia.	39
Zvestovatelia Druhého Adventu P. Krista.	40
Druhý Príchod P. Krista.	40
Znamenia P. Kristovho Príchodu.	42
Veľké Zemotrasenie.	42
Tmavý Deň.	44
Výstraha.	48
Veľké Náboženské Prebudenie.	51
Adventné Hnutie.	52
Svätyňa a Jej Očistenie.	66
Zem Neni Svätyňou.	67
Nebeská Svätyňa.	69
Pôvodná Svätyňa, alebo „Vzor.“	69
Očistenie Svätyne.	72
Kňazská Služba.	73
Poučenie s Očisťovania.	74
Služba P. Kristova.	75
„Svätyňa Svätých“	77

Proroctvo Splnené v Nebi.	78
Nezmeniteľný Boží Zákon.	85
Štvrté Prikázanie.	86
Uctievanie P. Boha čo Stvoriteľ'a.	88
Uctievanie Zveri.	89
Dvoj-rohá Zver.	90
„Malý Roh“.	95
Sobota Nikdy Nezmenená.	96
Strašlivé a Výhražné Posolstvo.	98
Dielo Obnovy (Reformy).	99
Sobota v Raji.	100
Nesprávne Úvahy.	102
Odpor.	105
Vyšetrujúci Súd.	107
P. Kristus pred P. Bohom Otcem.	107
Zásnamy Určujú Súd.	108
Boží Zákon Pravidlom.	109
Veľká Prehliadka.	110
Doba Vyšetovania.	112
Vážna Doba.	115
Konečné Rozhodnutie.	116
Pôvod Hriecha.	118
Pád Lucifera.	119
Nástrahy Satana.	128
Prvý Veľký Klam.	139
Duchárstvo (Spiritizmus).	152
Sloboda Svedomia Ohrozená.	161
Nadchádzajúci Zápas.	173
Dva Veľké Bludy.	178
Chytráctvo Satana.	180
Sv. Písmo Bezpečným Ochrantom.	182
Dôležitosť Božích Výstrah.	183
Výklad Písma Sv.	184
Zpytovanie Biblie a Modlitba.	187
Pochybovanie.	188
Zodpovednosť pred P. Bohom.	189
Posledná Výstraha.	190
Moc Tretieho Anjela.	192

Účinok Výstrahy.....	193
Zkúška Viery.....	194
Podzimný Dážď.....	196
Doba Súženia.....	198
Zkúška Skončená.....	198
Jákovovo Súženie.....	200
Satanov Hnev.....	206
Satanove Prejavy.....	206
Nebezpečie Božieho Ľudu.....	208
Božie Súdy.....	209
Zasľúbenia Pomoci Ľudu Božiemu.....	210
Boží Ľud Vyslodený.....	214
Večná Smluva.....	217
Sostúpenie Kráľ a kráľov.....	218
Vzkriesenie Mŕtvych.....	220
Korunovanie Vít'azov.....	221
Vstup do Mesta Božieho.....	222
Zpytovanie Vykúpenia.....	223
Spustošenie Zeme.....	225
Zápas Ukončený.....	229
P. Kristovo Korunovanie.....	232
Malebný Pohľad.....	232
Pred Božou Súdnou Stolicou.....	233
Satan Uznáva Svoj Nezdar.....	234
Koniec Bezbožných.....	237
Jediné Znamky Kliatby.....	238
Vykúpená Zem.....	239
V Nebi.....	240

Predmluva.

Táto kniha, milý čitateľu, neni vydaná preto, aby nám dala znat', že na tomto svete je hriech, bôľ a bieda. To vieme všetci až priveľ mi dobre.

Táto kniha neni vydaná ani preto, by nás upovedomila, že panuje nesmieriteľný rozpor medzi temnosťou a svetlom, hriechom a spravodlivosťou, krivdou a právom, životom a smrťou. Áno, cítime to z hĺbokosti nášho srdca, a vieme tiež, že sme účastníkmi tohto rozporu a všetci berieme v ňom podiel'.

Ale v každom z nás sa často budí túha doznať sa viac o tomto rozopre. Ako sa začal tento zápas? Či bol vždy tuná? Aké živly vstupujú do jeho príšerne složitej tvárnosti? Aký je môj vlastný pomer k nemu? Aká je moja zodpovednosť? Nežijem na tomto svete zo svojej vlastnej vôle. Či je tým mienené dobro, a či zlo pre mňa?

Aké veľké zásady sú v tom zahrnuté? Ako dlho bude ešte ten zápas trvať? Aký bude jeho koniec? Či sa naša zem má srútiť, ako to tvrdia niektorí učenci, do hĺbín večnej, ľadovej noci, bez slnečného svetla a tepla? A či ju snád' očakáva lepšia budúcnosť, žiariaca svetlom života, rozohnená večnou Božou láskou?

Ale naliehavejšou otázkou je: Ako tento zápas medzi vnikajúcim sebestvom do môjho vlastného srdca a vychádzajúcou láskou z neho, môže skončiť víťazstvom dobra, a to navždy? Čo vraví Biblia? Čo nás učí P. Bôh o tejto otázke, tak večne dôležitej pre každú dušu? Také otázky sa nám vyskytujú na všetkých stranách. Vynorujú sa naliehave z hĺbín nášho vlastného srdca. A vyžadujú aj určité odpovede. Iste že P. Bôh, ktorý stvoril v nás túhu po lepšom a snahu po pravde, nezatají pred nami odpoveď na každú potrebnú známosť; „lebo nečiní zaiste Panovník Hospodin ničoho, lež by zjavil Svoje tajomstvo Svojim služobníkom prorokom.“ Amos 3:7.

Účel'om tejto knihy, milý čitateľu, je to, aby zmätenej duši pomohla rozriešiť všetky tieto záhady. Bola napísaná osobou, ktorá zkusila a poznala, že P. Bôh je dobrý, a ktorá sa doznela vo spoločnen-

[6]

stve s P. Bohom a pri zpytovaní Jeho Slova, že „Pánovo tajomstvo je s tými, ktorí sa Ho boja, aj že On im zjaví Svoju smluvu.“ Žalm 25: 14.

Aby sme lepšie porozumeli podstate veľdôležitého zápasu, v ktorom ide to o život vesmíru, líči nám ho spisovateľka veľkými základnými nástinmi a obrazmi z posledných dvadsiatich storočí.

Knihá začína smutnými výjavmi z uzavierajúcich sa dejín Jeruzalema, mesta to P. Bohom vyvoleného, po zavrnutí Muža z Golgaty, ktorý prišiel spasiť svet. Ďalej pokračuje cestou svetových dejín, predvádza nám prenasledovanie Božích dietok v prvých storočiach po Kristu; veľké odpadlivosť, ktoré potom nastalo v cirkvi; svet prebúdajúci sa reformáciou, v ktorej niektoré zásady rozporu sa jasne javia; oživenie a povznesenie Sv. Písma a jeho blahodarný i spasiteľný účinok; náboženské prebudenie poslednej doby, otvorenie žiariaceho zdroja Božieho Slova s jeho divuplnými zjaveniami svetla známosti oproti zhubnému úsiliu a klamu moci temnoty.

Terajší nastávajúci zápas so všetkými dôležitými zásadami v ňom zahrnutými, v ktorom nikto nemôže byť nestranným, je tuná jednoducho, jasne a výrazne vylíčený.

Ku koncu vypráva sa nám o večnom a slávnom víťazstve dobra nad zlým, pravdy nad krivdou, svetla nad temnosťou, radosti nad zármutkom, nádeje nad zúfalstvom, slávy nad hanbou; života nad smrťou, a večnej, dlho-trpiacej lásky nad mstivou nenávisťou.

Vydavateľia.

Úvod.

[7]

Pred príchodom hriecha Adam sa tešil priamemu spojeniu so svojim Stvoriteľom; ale od tej chvíle, keď sa človek odlúčil od P. Boha svojim priestupkom, bolo ľudské pokolenie zbavené tejto výhody. Ničmenej ale plánom vykúpenia otvorila sa obyvateľom sveta cesta, po ktorej i naďalej by mohli mať spojenie s Nebom. P. Bôh bol v styku s ľuďmi prostredníctvom Svojho Ducha, a Božské svetlo sa rozlievalo na svet skrze zjavenia, dané Jeho vyvoleným služobníkom prorokom.

Po dobu prvých dvadsať-päť storočí v dejinách ľudstva nebolo žiadneho písaného zjavenia. Tí, čo boli poučení P. Bohom, podávali svoje známosti ústne, a tak prechádzaly s otca na syna, s pokolenia na pokolenie. Prípavy k písanému Slovu začaly sa v dobe Mojžiša. Vnuknuté zjavenia boli písané do vnuknutých kníh. Táto práca trvala po dlhú dobu šesťnásť storočí, — od Mojžiša, ktorý spísal dejiny stvorenia sveta a vydania zákona, až po ap. Jána, ktorý zaznamenal najvznešenejšie pravdy evanjelia.

Biblia udáva a uznáva za svojho pôvodcu samého Boha; bola však písaná ľudskými rukami; a v rozmanitom slohu svojich jednotlivých kníh podáva nám povahy niekoľkých spisovateľov. Zjavené pravdy boli všetky „vnuknuté P. Bohom“. 2. Tim. 3: 16. Vyjádrené boli ale ľudskými slovami. „Sv. Duchom súc púdení, hovorili svätí Boží ľudia.“ 2. Petr. 1:21.

Ten Nekonečný Svojim Sv. Duchom rozliat svetlo do duší a srdc Svojich služobníkov prorokov. Dal im sny a videnia, vy-obrazenia i podobenstvá; a ti, ktorým týmto spôsobom bola pravda zjavená, sami vtelili myšlienku v ľudskú reč.

[8]

Knihy Biblie písané v rôznych dobách, mužmi značne sa deliacich dôstojenstvom i povolaním, ako aj rozumovým i duševným nadaním, javia veľký rozdiel, pokiaľ sa to týka slohu, a tiež rozdiel v povahe predmetu, o ktorom pojednávajú. Rôzny spôsob vyjadrovania je užívaný rôznymi spisovateľmi; často tá samá pravda je jedným výraznejšie podaná ako druhým.

Pravda vyjadrená rôznymi osobami, prejavuje sa tak vo svojich rozmanitých tvárnostiach. Jedon spisovateľ je mocnejšie dojatý jednou stránkou predmetu; chápe viac tie body, ktoré sa shodujú s jeho zkušenosťou alebo s jeho vnímavou a rozvážnou schopnosťou; iný je uchvátený inou stránkou; a každý z nich, vedený súc Sv. Duchom, predvádza tie dejiny, ktoré pôsobily najsilnejšie na jeho myseľ — všetci prejavujú veľkú rozmanitosť, čo do tvárnosti, ale dokonalú shodu, čo do pravdy. A pravdy takto zjavené sa spájajú, aby utvorily dokonalý celok, vyhovujúc potrebám ľuďí vo všetkých životných okolnostiach a zkušenosťach.

P. Bohu sa zaľúbilo oznámiť Svoju pravdu svetu prostredníctvom ľuďí, a On Sám Svojim Sv. Duchom dal ľuďom schopnosť a silu k vykonaniu tohto diela. Viedol ich rozum, aby poznali, čo majú hovoriť a čo písať. Poklad bol sverený pozemským nádobám, ale predsa je Nebeského pôvodu. Svedoctvá sú tlumočené nedokonalým výrazom ľudskej reči, ale sú to Božie svedoctvá; a poslušné, veriace Božie dieťa má v nich slávu Božskej moci, plnej milosti a pravdy.

Sv. Duch bol zasľúbený naším Spasiteľom, aby zjavil Božie Slovo Jeho služobníkom, aby posvätil a v skutok uviedol Jeho učenie. A pretože to bol Boží Duch, ktorý vnukol Bibliu, je nemožné, aby učenie Sv. Ducha bolo v akomkoľvek rozpore s učením Sv. Písma.

Sv. Duch nebol daný, — ani nikdy nemôže byť udelený — aby odstránil Bibliu; lebo ona výslovne povedá, že Božie

[9] Slovo je základným merítkom, dl'a ktorého sa musí riadiť všetko učenie i každá zkušenosť. Ap. Ján vraví: „Neverte každému duchu, ale zkusajte duchov, či sú z Boha; lebo mnohí falošní proroci vyšli na svet.“ 1. Ján. 4: 1. A prorok Izaiáš prehlasuje: „K zákonu a k svedoctvu! Jest-li že nebudú hovoriť podľa týchto slov, nebude pre nich žiadného svetla.“ Izaiáš 8:20. (Angl. prekl.)

V súlade s Božím Slovom, Sv. Duch mal pokračovať vo Svojom diele do toho času až by zvestovanie evanjelia bolo ukončené. V dobách, keď Sv. Písmo St. i Nov. Zákona sa tvorilo, Sv. Duch bol ustavične v spojení s jednotlivcami, zjavujúc im veci, ktoré mali byť vtelené do tej Sv. Knihy.

P. Ježiš sľúbil Svojim učeníkom: „Ale Tešiteľ, ten Sv. Duch, ktorého pošle Otec v Mojom mene, Ten vás naučí všetkému a pripomenie vám všetko, čo Som vám povedal.“ „Ale keď On príde, Ten Duch pravdy, uvedie vás do každej pravdy ... aj budúce veci vám

bude zvestovať.“ Ján. 14:26; 16:13. Sv. Písmo jasne učí, že tieto sľuby, neobmedzujú sa len na apoštolskú dobu, ale vzťahujú sa na P. Kristovu cirkev aj vo všetkých dobách. Spasiteľ uistí uje Svojich nasledovníkov: „Ja Som s vami po všetky dni až do skonania sveta.“ Mat. 28:20. A ap. Pavel hlása, že dary a prejavy Sv. Ducha byly dané cirkvi „pre zdokonalovanie svätých ku dielu služby, na budovanie Kristovho tela, až by sme všetci dospeli k jednote viery a plnému poznaniu Božieho Syna, v dokonalého Muža, k miere dospelosti Kristovej plnosti.“ Efež. 4: 12, 13.

V bezprostriednom spojení s výjavmi veľkého dňa P. Krista, P. Bôh zasl'úbil skrze proroka Joela zvláštne zjavenie Svojho Ducha. Joel 2: 28. Toto proroctvo došlo čiastočného splnenia sosláním Ducha na Turíce; ale úplného svojho uskutočnenia dosiahne v prejavení Božskej milosti, ktorá bude prevádzat' uzavierajúce dielo evanjelia.

Objasnením Sv. Ducha byly otvorené pisateľke týchto riadkov výjavy dlho-trvajúceho zápasu medzi dobrom a zlom. Z času na čas mi bolo dopriaté pozorovať, v rôznych dejinných obdobiach, veľký zápas medzi P. Kristom, Kniežat'om života,

Pôvodcom nášho spasenia, a medzi Satanom, kniežat'om zla, pôvodcom hriechu, prvým to priestupníkom svätého Božieho zákona.

Keď Boží Duch otvoril mojej duši veľké pravdy Svojho Slova i výjavy minulosti i budúcnosti, bola som hneď vyzvaná oznámiť to aj iným, čo mi bolo zjavené, — t. j. aby som sledovala dejiny tohto zápasu v minulých dobách, a zvlášť poukázala naň tak, aby posvietil na rýchle sa blížiaci zápas budúcnosti. Za tým účelom opovážila som sa vybrať a shrnúť udalosti z dejín cirkve takým spôsobom, aby bolo možné stopovať vývoj veľkých svedoctví podávajúcich právd, ktoré v rôznych obdobiach byly svetu dané, ktoré roznieťily Satanovu zlosť a nepriateľstvo cirkví, majúcich zaľúbenie vo svete, ktorým pravdám však vydávali svedoctvo tí svedkovia, „ktorí nemilovali svoje životy ani pod hrozbou smrti“.

V týchto záznamoch môžeme vidieť zápas, ktorý leží pred nami. Dívajúc sa na ne vo svetle Božieho Slova a v osvetlení Jeho Ducha, môžeme spozorovať odhalené zámery kniežat'a zla, i nebezpečia, ktorých sa musia chrániť tí, ktorí chcú byť nájdení „bez úhony“ pred Pánom, pri Jeho príchode.

Není ani toľko účelom tejto knihy podať nové pravdy, týkajúce sa zápasov minulých dôb, ako skôr priniest' skutočnosti a zásady,

[10]

ktoré sú v súvislosti s blížiacimi sa udalosťami. Ale, záznamy tieto, keďže hľadáme na ne ako na čiast' zápasu medzi silami svetla a silami temnoty, majú nový význam; ony vrhajú svetlo na budúcnosť a osvetľujú cestu tých, ktorí ako buditelia minulých vekov boli povolání, trebárs i pod nebezpečím ztraty pozemských majetkov, aby svedčili „pre Božie Slovo a pre svedoctvo Ježiša Krista.“

[11] Vyobrazit' vývoj veľkého zápasu medzi pravdou i bludom, odhalit' Satanove nástrahy ako aj prostriedky, ktorými mu je možné s úspechom odolat', podať uspokojujúce rozriešenie veľkých záhad zla tým, že pôvod a následky hriechu budú vysvetlené tak, aby bola úplne zjavená Božia spravodlivosť i laskavosť vo všetkom Jeho jednaní s Jeho tvorstvom, a dokázat' svätú a nezmennú podstatu Jeho zákona, — to je účel'om tejto knihy. A aby jej vplyvom duše boly vyslobodené z moci temnoty a stály sa „účastníkmi dedictva svätých v svetle“ ku sláve Toho, ktorý nás miloval a život dal za nás, je vrúcnou modlitbou spisovateľky. E. G. W.

Pozn. — Citáty Písma Sv. v tejto knihe sú väčšinou vziaté zo Slovenských prekladov. Ostatné sú z Českého i Anglického poslovenčené. — Andrej Zora, prekladateľ.

Predpoved' Osudu Sveta.

[12]

[13]

Svrcholu Olivetského Vrchu P. Ježiš hl'adel na Jeruzalem. Pred Jeho zrakom sa rozprestierala spanilá a pokojná krajina. Bolo to počas Veľkej Noci, a Židia sa shromažďovali z všetkých zemí, aby slávili ich veľkú národnú slávnosť. Medzi zahradami a viniciami, aj zelenými stráňami, kde pútnici rozložili svoje stány, vypínaly sa stupňovité vršky, veľkolepé paláce a mocné hradby Izraelovho hlavného mesta. Tak sa zdálo ako čoby Sionská dcéra vo svojej pýche bola povedala: „Sedím ako kráľovná... a žiaľu neuvidím nikdy“; tak pôvabná a považujúca sa za tak bezpečnú v priazni Nebies, ako vtedy, pred dávnymi časmi, keď kráľovský pevec spieval: „Krásnej rozlohy, radosťou celej zeme je Vrch Sion, ... mesto veľkého kráľa.“ Žalm 48:2.

V plnej kráse bolo vidieť nádherné budovy chrámu. Lúče zapadajúceho slnka ožiarovali sňahovú bielosť jeho mramorových múrov a odrážali sa na jeho zlatých bránach a väžiach. Ako „dokonalosť krásy“ stál tuná chrám, pýcha to Židovského národa. Ktorý Izraelita by nebol býval dojatý pri tomto pohľade pocitom radosti a obdivu? Lež celkom iné myšlienky plnily P. Ježišovu myseľ. „Keď sa priblížil a uvidel mesto, zaplakal nad nim.“ Luk. 19:41. V prostredí všeobecného jasotu pri víťaznom vjazde, keď zástupy kývaly palmové letorasty, keď radostné „Hossanah“ prebúdzať ozvenu vrškov a tisíce hlasov vyhlasovali Ho za Kráľa, Vykupiteľa sveta bol zachvátený náhlým a tajomným smútkom. Boží to Syn, Ten Zaslúbený Izraelov, ktorého moc zvíťazila nad smrťou a vyvolala zajatých z hrobov, ronil slzy, lež nie z obyčajného zármutku, ale vo výraznom, nepotlačiteľnom smrteľnom zápase.

[14]

„Ó, keby si aj ty poznalo, a to aspoň v tento tvoj deň, čo ti smeruje ku pokoji! Ale teraz je to skryté pred tvojimi očami. Lebo prídu na teba dni, že ťa obkľúčia tvoji nepriatelia valom a obľahnú ťa a sovrú ťa zo všetkých strán. A srovnajú ťa so zemou i tvoje deti v tebe nenechajú v tebe kameňa na kameni, preto že si nepoznalo času svojho navštívenia.“ Luk. 19:42-44.

Nie za Seba Boží Syn ronil slzy, trebárs dobre vedel čo Ho čakalo — Golgota bola pred Ním, zjav to Jeho nadchádzajúcich múk. Brána, cez ktorú boli vodievane obetné baránky za stáročia Mu bola tiež pred zrakom. Táto brána sa mala otvoriť pred Nim, keď mal byť „ako baránok k zabitíu vedený.“ Izai. 53 : 7. Nieďaleko bola Kalvária, miesto Jeho ukrižovania. Chodník, ktorým mal P. Kristus onedlho kráčať, musí zahaliť hrozná temnota, keď položí Svoj život čo obeť za hriech. Ale premýšľanie o týchto scénach nezatônilo Jeho púť pred Nim. Žiadne tušenie Svojich nadľudských múk nesoslábilo toho nesebeckého ducha. On ronil slzy nad osudom tisícerych Jeruzalema — príčinou zaslepenosti a nekajúcnosti tých, ktorých prišiel žehnať a spasiť.

[15] Takmer tisíc-ročné dejiny zvláštnej priazne a strážnej Božej sta-
 [16] rosti, prejavovanej vyvolenému národu, boly otvorené pred zrakom
 P. Ježiša. Jeruzalem bol vyznamenaný P. Bohom pred celým
 svetom. Pán Si „vyvolil Sion, a obľúbil Si ho za Svoj príbytok.“
 Žalm 132: 13. Preto vo všetkých vekoch svätých proroci vynášali svoje
 výstražné posolstvá.

Preto Pán zjavil Svoju prítomnosť v oblaku slávy nad sľutovnicou v stánku svätyne.

Keby Izrael bol čo národ zachoval vd'ačnosť k Nebesiam, Jeruzalem by bol stál večne čo vyvolené Božie mesto. (Jerem. 17:21-25.) Lež dejiny tohto priazňou obdareného národa boly záznamom odpadlivity a vzpúry. Oni sa postavili na odpor milosti Nebies, zneužili svojich práv, a nevyužili svojich príležitostí. S láskou, väčšou akú má otec k svojmu synovi, „posielal P. Bôh otcov jejich k nim výstražný hlas Svojich poslov znova a znova, lebo Mu bolo ľúto Jeho ľudu a Jeho príbytku.“ 2. Paral. 36: 15. Keď prosby i karhania nič nepomohly, poslal im P. Bôh ten najlepší dar Nebies; áno, ved' On vložil celé Nebesia do tohto jedného Daru. Boží Syn Sám bol poslaný, orodovať za nekajúcne mesto.

Za tri roky Pán svetla a slávy chodil pomedzi Svojim ľuďom „uzdravujúc zkrúšených srdcom, vyhlásiac zajatým prepustenie, a slepým videnie, utlačených prepustiť na slobodu, zvestovať evanjelium chudobným i ohlasovať vzácny rok Pánov a deň odplaty.“ Luk. 4: 18.

Trebárs Mu bolo odplácané zlým za dobré, a nenávisťou za Jeho lásku, vytrvale vykonával úlohu milosrdenstva. Nikdy neboli zavrnutí tí, ktorí hľadali Jeho milosť.

Vlňy sl'utovania, zapúdené týmito zatvrdzenými srdcami, vracaly sa silnejším prúdom milosrdnej, nevýslovnej lásky. Lež Izrael sa odvrátil od svojho najlepšieho Priateľ'a a jediného to Pomocníka. Prejavy Jeho lásky boli odmietané, Jeho radami bolo opovrhované, Jeho výstrahy boli vysmievané.

Hodina nádeje a odpustenia rýchle prechádzala; pohár dlhoodkladaného Božieho hnevu bol takmer naplnený. Mračno, odpadl'ictva a vzpúry, ktoré sa hromadilo cez veky, sa hrozebne čerňalo a skoro sa pretrhávalo nad previnivším sa národom; a Ten, ktorý jedine ich mohol zachrániť pred hroziacim osudom, bol zl'ahčovaný, pomlúvaný, opovrhovaný, a v krátkom čase mal byť ukrižovaný. [17]

Keď P. Kristus mal visieť na Golgate na kríži, to malo znamenať koniec doby Izraela čo vyvoleného a P. Bohom požehnaného národa. Ztráta len jedinej duše je pohromou, ktorá nekonečne prevyšuje zisky a poklady sveta; ale keď P. Kristus hľadel na Jeruzalem, vid'el pred Sebou ortieľ celého mesta, áno celého národa — toho mesta, toho národa, ktorý kedysi bol Božím vyvoleným, Jeho vzácnym pokladom.

Hľadiac do budúcnosti, On videl tento vyvolený národ roztratený po všetkých zemiach sveta. V tomto časnom treste, ktorý mal doľahnúť na potomkov tohto národa, videl len prvé kvapky z toho pohára hnevu, ktorý pri poslednom súde musí byť vyprázdnený až na dno. Božský súcitiť a Jeho vrelá láska našly vyjadrenie v trúchlivých slovách: „Jeruzaleme, Jeruzaleme, ty ktorý vraždíš prorokov a kameňuješ tých, ktorí sú posielaní k tebe, koľko rász Som chcel shromaždiť tvoje dietky, tak ako sliepka shromažďuje svoje kuriatká pod jej krýdla, ale nechceli ste!“ Mat. 23:37. Keď budeš zničený, ty sám poneseš svoju zodpovednosť. No „nechcete prísť ku Mne, aby ste mali život.“ Ján. 5 : 40.

P. Kristus videl v Jeruzaleme odznak sveta zatvrdeného v nevere a vzpúre, a rútiaceho sa naproti trestajúcemu Božiemu súdu. Utrpenia padlého kmeňa, vtlačajúce sa do Jeho duše, vynútilo z Neho ten nesmierne horký výkrik. Videl plnosť hriechu, ktorému v pozadiu ide ľudská bieda, slzy i krv; Jeho srdco bolo dojaté nekonečným sl'utovaním k súženým a trpiacim; všetkým túžil ul'ahčiť'. Ale ani Jeho

vlastná ruka nemohla zastaviť príval ľudského utrpenia; málo bolo tých, ktorí vyhl'adávali jediný Prameň pomoci. Chcel vyliat' Svoju dušu na smrť, aby priblížil spasenie k ich dosahu; ale málo-ktorí sa snažili k Nemu prísť, aby mohli žiť.

[18] Veličenstvo Nebies v slzách! Syn večného P. Boha zarmútený
 [19] v duchu, zkrúšený úzkosťou! Prejav tento naplnil celé Nebo úžasom, a odhal'uje nám nízkosť hriecha a ako ťažký je to podiel' pre Nekonečného zachrániť previnilca pred následkami prestúpenia Božieho zákona. P. Ježiš, hľadiac až k naj poslednej šiemu pokoleniu v budúcnosti, videl svet uvrhnutý do klamu podobnému tomu, ktorý zapríčinil zkažu Jeruzalema. Veľkým hriechom Židov bolo zavrnutie P. Krista; veľkým hriechom Kresťanského sveta bude opovrhnutie Božieho Zákona (Desatora), základu to Jeho vlády na Nebi i na zemi. Božie ustanovenia budú opovrhované a zľahčované. Milióny v poddanstve hriecha, otroci Satana, odsúdenci k tej „druhej smrti“, nebudú chcieť naslúchať na slová Božích právd, vo dňoch ich navštívenia. Hrozné to zaslepenie ! Divné zavedenie !

Dva dni pred Veľkou Nocou, keď P. Kristus posledný krát opustil chrám po odsúdení pokrytectva Židovských vodcov, znova vyšiel von na Olivetský Vrch, a posadil sa s nimi na trávinatej stráni nad mestom. Ešte raz videl chrám v jeho blištiacej sa kráse, koruhvou to veľkoleposti korunujúc posvätný Vrch.

Učeníci boli predesení nad P. Kristovým predpovedaním o podvrátení chrámu, a túžili lepšie porozumieť významu Jeho slov. Zlato, striebro, robota a staveľské umenie sa za 46 rokov nad mieru vynakladalo k jeho ozdobe. Herod Veľký hojne trovil naň, ako Rímske bohatstvo tak Židovské poklady, a aj len cisár svetovej ríše ho obohatil svojimi darmi. Ohromné mramorové biele kamene takmer báječnej veľkosti, privázané z Ríma, doplňovali nádheru tejto budovy; a na tieto učeníci upozornili Majstra, povediac: „Učiteľu, vid', aké kamenie a aké stavby!“ (Mark. 13:1.)

Na tieto slová P. Ježiš podal onú vážnu a prekvapujúcu odpoveď: „Ameň vám hovorím, že tu nebude zanechaný kameň na kameni, ktorý by nebol sborený.“ (Mat. 24:2, 3.)

S podvrátením Jeruzalema si učeníci spojili udalosti P. Kristovho osobného príchodu v sláve, keď prevezme trón všesvetovej ríše, a potrestá nekajúcich Židov, aj oslobodí národ od Rímskeho jarma. Pán im povedal, že príde zasa. Preto teda spomínajúc si osud Jeruzalema,

mysel' si obrátili k tomu príchodu; a keď boli shromaždení okolo Spasiteľa na Olivetskom Vrchu, pýtali sa: „Kedy to bude, a čo bude znamením Tvojho príchodu a skonania sveta?“ Mat. 24:2, 3. [20]

Budúcnosť bola učeníkom milostive zahalená. Keby vtedy boli úplne pochopili tým dvom hrozným skutočnosťami, — Vy-kupiteľovmu utrpeniu i smrti, aj zničeniu ich mesta i chrámu, — boli by bývali hrozne predesení. P. Kristus im nakreslil o významných udalostiach, ktoré sa mali odohrať pred ukončením času. Jeho slovám vtedy nebolo celkom pochopené; ale ich významu malo byť porozumené, keď Jeho ľud bude potrebovať ponaučenie v nich obsažené. Proroctvo, ktoré predpovedal, malo dvojitý význam: Kým predzvestuje zkažu Jeruzalema, v ten samý čas zobrazňuje hrôzu posledného veľkého dňa.

P. Ježiš povedal naslúchajúcim učeníkom o osudoch, ktoré mali prísť na odpadlého Izraela, a zvlášť zaslúženú pomstu, ktorá ich mala postihnúť pre zavrhnutie a ukrižovanie Messiáša. Nepochybné znamenia mali predchádzať hrôzyplné zakončenie. Strašlivá hodina príde náhle a rýchle. A Spasiteľ vystríhal Svojich nasledovníkov: „Keď teda uvidíte ohavnosť spustošenia, predpovedanú prorokom Danielom, že stojí na svätom mieste — kto čítaš, rozumej! — vtedy ti, ktorí budú v Judsku, nech utekajú na vrchy.“ Mat. 24:15, 16.

Keď modlárske odznaky Rimanov mali byť vyzdvihnuté na svätom mieste, ktoré siahalo niekoľko honov vonka za múrami mesta, vtedy nasledovníci P. Krista mali nájsť bezpečie v úteku. Keď spozorujú výstražný znak, vtedy tí, čo chceli uistiť, nesmeli meškať. Po celom Judsku, ako aj v samom Jeruzaleme, znamenie na útek muselo ihneď byť povšimnuté. Ten, čo náhodou bol na streche domu, nesmel vojsť dnuka, ani len pobrat' draho-cenné poklady. Tí, čo robili v poli abo vo vinici, nesmeli sa vrátiť premeniť si robotné šaty. Nesmeli omeškávať ani na okamih, aby ich nezastihla všeobecná záhuba.

Počas panovania Herodesa Jeruzalem bol nielen zvláštne okrášlený, lež vystavaním väzov, múrov i hradieb, ktoré dodaly prirodzenú silu jeho postaveniu, bol učiný takmer nedobiteľným. Kto by bol vtedy predpovedal jeho zničenie, bol by, ako Noe v jeho dobe, nazvaný šialeným poplachom. Lež P. Kristus povedal: „Nebo i zem pominú, ale Moje slová nepominú.“ Mat. 24:35. Príčinou jeho hrie- [21]

chov hnevom bolo vyhrážané Jeruzalemu, a jeho tvrdošijná nevera zaistila jeho osud.

Rozsudok Odložený.

Takmer 40 rokov od tej chvíle čo zkaza Jeruzalema bola predpovedaná Samým P. Kristom, P. Bôh odkladal Svoj rozsudok nad mestom i národom. Podivuhodná bola Božia shovievavosť voči opovrhovateľom Jeho evanjelia a vrahom Jeho Syna. Podobenstvo o strome nenesúcom ovocie označilo jednanie P. Boha so Židovským národom. Rozkaz bol vydaný: „Vytni ho; načo ešte aj tú zem darmo kazí,“ (Luk. 13:7), ale Božský súciteľ ho chránil ešte nejaký čas. Boli mnohí medzi Židmi ešte, ktorí neznali povahu aj dielo P. Kristovo. A dieťkam sa ešte nedostalo príležitosti a svetla, ktorým ich rodičia opovrhli. Kázaním apoštolov aj ich spoločníkov P. Bôh chcel docieľiť, aby im zasvitlo svetlo; malo im byť dovolené vidieť, ako sa proroctvo vyplnilo nielen v narodení a živote P. Krista, ale aj v Jeho smrti a vzkriesení. Dieťky neboly odsúdené za hriechy rodičov; ale keď tieto poznaly svetlo dané ich rodičom, a zavrhlly dodatočné svetlo poskytnuté im samým, staly sa účastníkmi v hriechoch svojich rodičov a naplnily mieru svojich neprávostí.

Božia shovievavosť voči Jeruzalemu iba zatvrdila Židov v ich tvrdošijnej nekajúcnosti. V svojej nenávisti i ukrutnosti voči učeníkom P. Ježiša, opovrhli posledným nabídnutím milosti. Tu P. Bôh odňal od nich Svoju záchranu oddialením Svojej zadrživajúcej moci od Satana i jeho anjelov, a národ bol ponechaný kontrolovaniu vodcovi, ktorého si zvolil. Jeho dieťky tiež opovrhli milosťou P. Kristovou, ktorá by im bola dopomohla ovládať zlé vášne, ktoré sa staly ich podmaniteľmi.

[22] Satan budil v nich kruté a podlé vášne. L'udia neuvažovali — nechceli rozumne jednať — súc ovládaní slepou zúrivosťou. Boli podobní Satanovi v ich ukrutnosti. V rodine i v národe, ako medzi vyššou tak medzi nižšou triedou, bolo podozrievanie, nenávisť, závisť, rozpor, vzburá i vraždenie. Nikde nebo lo bezpečia. Priatelia i príbudzní sa zradzovali. Rodičia zabíjali dieťky a dieťky zabíjali rodičov. Panovníci nemali moci panovať samí nad sebou. Nekrotené vášne ich z robili tyranmi. Židia prijali falošné svedoctvá, aby odsúdili nevinného Božieho Syna. Teraz falošné obviňovanie učinilo ich

vlastné životy neistými. Svojimi skutkami dlho hovorili: „Nech sa oddiali od našej tvári Svätý Izraelský.“ Izai. 30:11. Teraz im žiadosť bola vyplnená. Strach Boží im viac neprekážal. Satan bol veliteľom národa, a najvyššie občianske i náboženské moci boli pod jeho vedením.

Predpovedania Sa Vyplnily.

Všetky proroctvá P. Krista, týkajúce sa zkazy Jeruzalema, sa vyplnily do poslednej písmeny. Židia zakúsili pravdu Jeho výstražných slov: „Akou mierou meriate, takou vám bude tiež odmerané.“ Mat. 7 :2.

Ani jeden jediný Kresťan však nezahynul pri zničení Jeruzalema. P. Kristus dal Svojim učeníkom výstrahu, a všetci, ktorí uverili Jeho slovám, čakali na predpovedané znamenie. „Keď uvidíte Jeruzalem, že je obľahnutý vojskami, vtedy vedzte, že sa priblížilo jeho spustošenie,“ vravel P. Ježiš. „Vtedy tí, ktorí budú v Judsku, nech utekajú na vrchy, a ktorí v jeho strede, nech vyjdú von, a ktorí na poliach, nech nevchádzajú do neho.“ Luk. 21: 20, 21.

Potom keď Rimania pod Cestius-om obklúčili mesto, tu v ne-nazdaní odtiahli od obliehania, hoci všetko sa zdalo byť príhodné pre okamžitý útok. Obležaní, zúfajúci nad neúspešnou obranou, chceli sa už vzdať, keď Rimský vojvodca odtiahol i s vojskom bez akejkol'vek zjavnej príčiny. Lež milosrdná Božia prezrelosť riadila udalosti pre dobro Svojho ľudu. Slúbené znamenie bolo dané čakajúcim Kresťanom, aj príležitosť daná všetkým, ktorí chceli poslúchnuť Spasiteľovej výstrahy. Okolnosti boli tak ovládané, že ani Židia ani Rimania nemali prekaziť Kresťanom v ich úteku. Po odtiahnutí Cestiusa, Židia, vyrútiac sa z mesta, honili jeho ustupujúce vojsko; a kým obe strany boli takto v zápase, Kresťania [23] mali príležitosť opustiť mesto. V ten čas bol aj vonkov pustý od nepriateľov, ktorí by im boli mohli prekaziť. Počas obliehania Židia [24] boli shromaždení v Jeruzaleme k Slávnosti Stánkov, a takto Kresťania po celej zemi boli vstave utiecť bez prekážky. Bez odkladu, teda, utiekli na bezpečné miesto, — do mesta Pelly, v kraji Perea, za Jordánom.

Židovské vojsko, hoci Cestiusa a jeho armádu, napadlo zadnú časť s takou ukrutnosťou, že jej hrozilo úplné vyhubenie. Iba s

veľkou ťažkosťou sa podarilo Rimanom uprchnúť. Židia vyviazli bez akejkol'vek ztraty, a vrátili sa slávnostne so svojou korisťou do Jeruzalema. No tento zdánlivý zdar im priniesol iba zlo. Nadchol ich duchom vzdorivosti voči Rimanom, čo rýchle priviedlo nevýslovnú biedu na odsúdené mesto.

Pohromy, ktoré stihly Jeruzalem, keď Titus začal obliehať mesto, boli strašlivé. Mesto bolo obležané počas Veľkej Noci, keď milióny Židov sa shromaždilo v jeho múroch. Ich potravné zásoby, ktoré pri pečlivom rozdelení by vystačily obyvateľom niekoľko rokov, boli predtým zničené následkom žiarlivosti a pomsty-čtivosti hašteriacich sa strán, a teraz bolo nutné zakúsiť všetky hrôzy hladu. Miera pšenice bola predávaná za talent. Tak hrôzy-plná bola úzkosť hladu, že mužovia žuvali remeň zo svojich opaskov i sandálov. Množstvá sa vykradli v noci sbierať divé rastliny vodľa a mestského múra, pričom boli mnohí chytení a ukrutne povraždení, a často tí, ktorým sa pošťastilo vrátiť, boli okradení o to, čo s takým nebezpečím nasbierali. Hrozná nel'udská muka vytrpel úbohý ľud od predstavených, ktorí ho vydierali o poschovávané zásoby. Takto mnohí, čo aj mali väčšie zásoby, s násilím brali od tých, čo mali menej, len aby seba zabezpečili. Tak tisíce zahynuli hladom i morom.

[25] Rimski vodcovia chceli naplniť Židov hrôzou a tak ich prinútiť, aby sa vzdali. Zajatci, ktorí sa protivili, keď boli jatí, boli bití, mučení aj krížovaní pred mestskými hradbami. Stá osôb bolo denne usmrtené týmto spôsobom, a príšerné to dielo trvalo tak dlho, až po údoliach Jozafát a na Golgate bolo postavených toľko krížov, že sotva bolo možné pomedzi ne prejsť. Tak strašlive sa vyplnila hrozná kliatba, vyrieknutá pred súdnou stolicou Pilátovou: „Krv Jeho na nás aj na naše dietky.“ Mat. 27:25.

Titus by bol rád učinil koniec týmto scénam, aby zachránil Jeruzalem pred úplnou zkazou. Hľadiac na hromady mŕtvych v údoliach, bol naplnený hrôzou. Ako v okúzení hľadel s Olivetského Vrchu na veľkolepý chrám, pričom vydal rozkaz, aby ani jediný kameň nebol dotknutý. Prv ako sa pokúsil mesto zaujať úpenlive prosil Židovských vodcov, aby ho neprinútili poškvriť chrám krvou. Ak by boli vyšli a bili sa vonka, žiadon Riman by nebol smel narušiť chrámu. Jozefus (Žid. dejopisec), sám ich navádzal, aby sa poddali pre záchranu seba, ich mesta i chrámu. Lež na jeho slová bolo odpovedané špatným zlorečením. Šípy boli hádzané naňho, ich po-

sledného ľudského pro-stredníka, ako stál dôvodujúc s nimi. Židia opovrhli prosbami Syna Božieho, a teraz domluvanie a nahováranie ich iba zosilňovalo vzdorovať do konca. Marné boly snahy Titusa zachrániť chrám; Jedon, väčší ako on, prehlásil, že „kameň nezostane na kameni“ z neho.

Slepá nepodajnosť Židovských vodcov, aj hnusné zločiny páchané v Obľahnutom meste, vzbudily zdesenie i hnev Rimanov, tak že Titus sa konečne rozhodol zajať chrám akoby Šturmom. Zaumienil si ale, ak možne, zachrániť ho od zkazy. Lež na jeho rozkazy sa nedbalo. Keď sa v noci odobral do svojho stánu, Židia, vyrútiac sa z chrámu, prepadli vojakov na vonku. Počas boju niektorý z vojakov vrhol otvorom pochodeň do predsiene, a v okamihu boly predsiene svätyne, vykladané cedrovým drevom, v plameňoch. Titus sám sa hnal k chrámu, sledovaný jeho generálmi i legionármi, a rozkázal vojakom zhasiť plamene. Jeho slov sa nevšímal. V ich rozzúrení vojáci hádzali horiace fakle do vodľajších siení chrámu, a potom mečom povraždili veľký počet tých, čo sa tam boli skryli. Krv sa liala ako voda dolu schodami. Tisíce a tisíce Židov zahynulo. Spojene [26] so zvukom vojny sa ozývaly hlasy: „Ichabod!“ — sláva sa oddialila.

Titus zbadajúc, že je nemožné zastaviť zúrenie vojska, vstúpil so svojimi dôstojníkmi a poprezeral dnukajšok budovy. Nádherna ho naplnila údivom; a pretože plamene neboly doposiaľ prenikly do svätyne, rozhodol sa ju zachrániť. Vrhnuť sa ku predu, znova napomínal vojakov, aby prestali v paleni. Stotnik Liberalis sa snažil donútiť vojakov k poslušnosti, ale ani úcta pred cisárom nezmiernila zúrivosť proti Židom, a divokú válečnú vášň aj nenasytnú nádej na lúpenie. Vojáci videli, že všetko okolo nich sa blišťalo zlatom, a žiarilo oslepujúcim svetlom plameňov; nazdali sa, že nesmierné poklady boly uložené vo svätyni chrámu. Jedon vojak nepozorovane hodil zapálenú pochodeň medzi podvoje dverí; a celá budova bola ihneď v plameňoch. Oslepujúci dym a oheň donútil dôstojníkov k ústupu,

a nádherna stavba bola nechaná svojmu osudu. — Milman, *History of the Jews*, Kn. 16. [27]

Po zničení chrámu, celé mesto hneď padlo do rúk Rimanov. Vodcovia Židov opustili ich neprístupné väže, a Titus ich našiel pusté. Díval sa na ne s podivom, a vyhlásil, že P. Bôh ich vydal do

jeho rúk; pretože žiadne válečné nástroje, čo ako silné, by neboly vstave ovládať tak úžasne silné válečné hradby.

Mesto i chrám boly srovnané so zemou, a miesto na ktorom stál chrám, bolo orané ako pole. Jerem. 26:18. Pri obliehaní aj pri vraždení, ktoré nasledovalo, zahynulo viac ako jedon milion ľudí; ostatní boli odvedení ako zajatci; niektorí predaní do otroctva, iní odvečení do Ríma, aby zdobili slávu víťazov, hodení súc divým šelmám v Rímskom divadle, alebo rozohnaní ako tuláci bez domova po celom svete.

Židia si ukovali svoje vlastné okovy; sami si naplnili svoj pohár pomsty. V úplnom zničení, ktoré ich sledovalo v rozptýlení, iba žali čo rozsievali. Povedá prorok: „Sám sebe si záhubou, Izraelu!. . . Lebo si padol pre nepravosť svoju.“ Ozeáš 13:9; 14:1. Ich utrpenia sú často predstavované čo trest, ktorým boli navštívení priamym výrokom Božím. Takto ten veľký podvodník hľadá krvť svoje vlastné dielo. Vzдорovitým opovrhnutím Božskej lásky i milosti, Židia si zapríčinili, že P. Bôh oddialil Svoju záchranu od nich, a Satan bol ponechaný vládať nimi dl'a jeho ľúbo-vôle. Strašné krutosti prevádzané pri zkazení Jeruzalema sú dôkazom Satanovej pomstlivej moci nad tými, čo sa poddajú jeho moci.

Spasiteľovo proroctvo o potrestaní Jeruzalema sa vyplní ešte raz, a hrozná zkaza je daná iba za príklad konca sveta. V osude vyvoleného mesta môžeme vidieť ortiel' tohto sveta, ktorý zavrhol Božiu milosť a pošliapal Jeho zákon.

Temné sú dejiny ľudskej biedy, ktorej bola sama zem svedkom počas dlhých storočí zločinu. Srdco bolí človeka a jeho duch je skl'účený pri takom rozjímaní. Strašlivé boly následky zavrhnutia Božej vlády. Lež ešte temnejšie zjavy nám predváža odhalená budúcnosť. Záznamy minulosti, a dlhý pochod

[28] zmätku, zápasu a vzbúrenia, „bitve válečníkov, predesených zmätkom, odev v krvi zmáčaný“ (Izai. 9:5) — čo je to v porovnaní oného dňa, keď sa Boží Duch celkom odvráti od bezbožných, a nebude viac držať na úzd'e výbuchy ľudských náruživostí a Satanskej ukrutnosti! Vtedy svet, ako nikdy pred tým, spozná následky Satanovej vlády.

Lež oného dňa, ako za času zkazy Jeruzalema, Boží ľud bude vyslobodený, a to každý, kto bude zapísaný v Jeho knihe. Izai. 4: 3.

SŤub Druhého Adventu.

P. Kristus vyhlásil, že príde druhý krát', aby shromaždil Svojich veriacich k Sebe. „Vtedy budú plakať všetky pokole-nia zeme a uvidia Syna človeka prichádzať na Nebeských oblakoch s mocou a s veľkou slávou. A pošle Svojich anjelov s trúbou veľkého hlasu, a shromaždia Jeho vyvolených od štyroch vetrov, od jedného konca Nebies až po druhý.“ Mat. 24:10, 31. Vtedy neposlušníci evanjelia P. Kristovho budú zničení jasnosťou Jeho príchodu (2 Tesal. 2:8). Ako starodávny Izrael, bezbožní sa samí zničia; padnú príčinou svojho prestúpenia. Cestou svojho hriešneho života sa vyrvú zpod ochrany Božej, ich povaha je tak zohavená bezbožnosťou, že zjavenie sa Jeho slávy im je spaľujúcim ohňom.

[29]

Nech si ľudia dajú pozor, aby nezanedbali ponaučenia obsaženého v slovách P. Ježiša. Ako vystríhal Svojich učeníkov o zkaže Jeruzalema, dajúc im znak nadchádzajúceho zničenia, aby mohli utiecť; tak isto varoval svet o jeho zničení v posledný deň. Dal im aj znaky o tom, aby všetci, čo chcú, mohli si zabezpečiť úkryt pred Jeho hnevom v ten deň. „Budú znamenia,“ povedá, „na slnku, na mesiaci aj na hviezdach; a na zemi súženie národov.“ Luk. 21:25; Mat. 24:29; Mark. 13:24-26; Zjav. 6: 12-17.

Tí, čo spozorujú týchto predchodcov na Nebi i na zemi o Jeho príchode majú „vedieť, že je blízko a vo dverách.“ Mat. 24:33. „Tak bdejte, teda,“ (Mark. 13:35), sú Jeho slová na-pomenutia. Tí, čo si všimnú výstrahu, nebudú ponechaní v temnote, aby ich ten deň zachvátil nepripravených. „Ale tým, čo nebudú bdieť, deň Pána príde, ako zlodej v noci.“ 1. Tesal. 5:2-5.

Ľudia nie sú viac hotoví prijať posolstvo o zničení sveta ako boli aj Židia prijať Spasiteľovu výstrahu strany Jeruzalema. Nech príde kedy príde, deň Boží príde bezbožným neočakávane. Keď všetko v živote pôjde ako vždy, keď ľudia budú zaujatí v rozkošiach, v obchode, v premávke, v zarábaní peňazí; keď náboženský vodcovia budú zveličovať pokrok sveta i osvetu, a pospolitý ľud bude ukolísaný vo falošnú bezpečnosť — vtedy, „ako zlodej,“ keď o polnoci sa vkradne do nestráženého domu, tak nenazdane zahynutie príde na nedbalých i bezbožných, „a neujdu“.

[30]

V Ohni Utrpenia.

[31]

KED. P. Ježiš zjavil Jeho učeníkom osud Jeruzalema aj scény Svojho druhého adventu, predpovedal pri tom zkúsenosť Jeho ľudu od doby, keď mal byť od nich vziaty, až po Svoj návrat v moci i sláve pre ich vyslobodenie.

S Vrchu Olivetského Spasiteľ predpovedal búrlivé časy, ktoré mali zastihnúť apoštolskú cirkev; a prenikajúc hlbšie do budúcnosti, videl Svojim zrakom divoké, pustošiacie búrky, ktoré sa mali sniesť na Jeho prívržencov v nastávajúcich dobách duchovnej tmy a prenasledovania. V niekoľkých krátkych, ale veľmi významných výrokoch predpovedal, ako sa budú vladári tohto sveta držať voči Jeho cirkvi. (Vidz Mat. 24:9, 21, 22.)

P. Kristovi nasledovníci musia kráčať tou samou cestou poníženia, potupy i utrpenia, ktorou aj ich Majster kráčal. Ne-priateľstvo, ktoré povstalo proti Vykupiteľovi sveta, prejavené bude proti všetkým, ktorí uveria v Jeho meno.

[32]

Dejiny prvotnej cirkve dosvedčily splnenie Spasiteľových slov. Mocnosti zeme i pekla sa spojily proti P. Kristovi, zosobnenému v Jeho vyznávačoch. Pohanstvo tušilo, že ak evanjelium zvíťazí, ich chrámy a oltáre budú odstránené; preto sústrednilo svoje sily na zničenie Kresťanstva. Plamene prenasledovania boli zažaté. Kresťania boli okrádzaní o svoje majetky a vyhánaní zo svojich domovov. „Mnohý boj utrpenia snášali.“ „Posmechom i šľahaním boli trápení, áno aj väznením a okovami.“ Veľký počet z nich zapečatil svoje svedectvo krvou. Šľachtic i otrok, bohatý i chudobný, učený i neučený, všetci boli zabíjaní bez rozdielu a bez milosti. (Vidz Žid. 10: 32; 11 : 36.)

Tieto prenasledovania, počínajúc za Nerona, asi v dobe mučeníckej smrti ap. Pavla, trvaly cez stáročia väčšou-menšou zurivosťou. Kresťania boli nesprávne obvinení z najhroznejších zločinov, a vyhlásení za pôvodcov všetkých nešťastí — hladu, moru i zemetrasenia. Ponevác sa stali predmetom všeobecnej nenávisťi a podozrievania, udávači boli vždy napohotove, aby za odmenu zra-

dili nevinného. Kresťania boli odsudzovaní ako buričia proti vláde, ako nepriatelia náboženstva a pliaga spoločnosti. Mnohí boli hádzaní divokým šelmám, alebo za živa upalovaní v divadlách. Niektorí boli ukrižovaní; iní boli zašívani do koží divých zverí a hádzaní do arény, kde ich psi roztrhali. Ich trest bol často hlavnou zábavnou čiastkou verejných slávností. Ohromné zástupy sa shromažďovali dívať sa na nich a sprevádzali ich smrteľné bolásti smiechom a potleskom.

Nasledovníci P. Krista boli prenasledovaní všade, kde hľadali útulok, tak ako koristiť šelmami. Boli nútení skrývať sa na opustených miestach. „Boli kameňovaní, sekaní na kusy, píľami rezaní, mečom vraždení, ukrývajúci sa chodili v ovčích i kozích kožiach, strádajúci, súžení, trápení, (ktorých svet nebol hoden) ; blúdili po púštiach a vrchoch a skrývali sa po jaskyniach a po dierach v zemi.“ Katakomby (podzemné chodby) poskytovali útulok tisícom. Pod vŕškami v okolí Ríma boli prekopávané v zemi a skalách dlhé chodby; tmavá a poprepletaná sieť priechodov sa tiahla na míle ďaleko popri mestskej hradbe. V týchto podzemných skrýšach pochovávali P. Kristovi vyznávači svojich mrtvých; a tuná tiež, keď boli podozrievaní a často preč vyhnaní, nachádzali svoj domov. (Tamtiež 11:37, 38.)

[33]

Pri všetkom tom krutom prenasledovaní títo svedkovia P. Ježiša si udržiavali svoju vieru nepoškvrnenú. Keď aj zbavení všetkého pohodlia, okradzaní o slnečné svetlo, bývajúc v tmavom ale priateľskom lone zeme, nesť ažovali si. Slovom viery, trpezlivosti a nádeje tešil druh druhu, aby ľahšie snášali súženie a nedostatok. Ztrata každého pozemského blahobytu ich nemohla donútiť, aby sa zriekli viery v P. Krista.

Zkúšky i prenasledovania boli iba schody, ktoré ich viedly bližšie k pokoju i odplate.

Ako Boží slúžobníci za starých časov, mnohí „mučení súc, neobľúbili si vyslobodenia, aby dosiahli lepšieho vzkriesenia“. Hlas od tr—nu Božieho sostúpil k nim: „Bud' verný až do smr-ti, a dám ti korunu života.“ (Tamtiež 11 : 35; Zjav. 2: 10.)

Marné bolo úsilie Satana zničiť cirkev P. Kristovu násilím. Veľký zápas, v ktorom P. Ježišovi učeníci obetovali životy, neprestal keď títo verní práporečníci padli na svojom stanoviš'ťu. Súc porazení, zvíťazili. Boží pracovníci boli zabití, ale Jeho dielo po-

kračovalo ďalej. Evanjelium sa len šírilo a počet jeho prívržencov vždy vzrastal.

Ono preniklo do krajov, ktoré boli neprístupné, aj len „Rímskym orlom“. Istý Kresťan, domlouvajúc Pohanským panovníkom, ktorí podporovali prenasledovanie, povedal: „Vy nás môžete mučiť, odsúdiť aj zabiť. . . . Vaša nesprávnosť je dôkazom, že sme nevinní. . . . Ani vaša krutosť vám nie je k prospechu. To ešte viac dopomáha privádzať iných k presvedčeniu. Čím častejšie sme vami sotínaní, tým sa viac množíme; krv Kresťanov je semenom.“ Keby P. Kristovi nasledovníci sa boli dali oklamať a sviest' k previneniu sa P. Bohu, vtedy by ich sila, statočnosť a stálosť bola daromná, a oni by sa boli stali snadnou korisťou.

[34]

Od Prenasledovania k Lichoteniu.

Nepriateľ človeka sa opovážil teraz dosiahnuť umelým spôsobom toho, čoho sa mu nepodarilo docieľiť násilím.

Tisíceri boli uväznení a zabití; ale iní povstali, aby zaplnili ich miesta. A tí, ktorí boli umučení pre svoju vieru, boli zaistení pre P. Krista a Ním odporučení medzi víťazov. Bojovali ten dobrý boj a prijímu korunu slávy, keď P. Kristus príde. Utrpenie, ktoré snášali, sblížilo Kresťanov, a priťahovalo ich k jejich Vykupiteľovi. Príklad ich života a svedectvo ich smrti bolv stálvmi dôkazmi pravdy; a kde najmenej bolo očakávané, tam poddaní Satanovi opúšťali jeho služby a vstupovali pod prápor P. Krista.

Preto Satan rozhodnúc sa k úspešnejšiemu válčeniu proti Božej vláde, vyzdvihol svoj prápor v Kresťanskej cirkvi. Pre-nasledovanie prestalo, a jeho miesto zaujalo nebezpečné vábenie časným blahobytom a svetskými poctami. Modlári boli navádzaní, aby prijali čiastku Kresťanskej viery, a pri tom zavrhlí iné podstatné pravdy. Vyznávali, že uznávajú P. Ježiša za Božieho Syna, a že veria v Jeho smrť i vzkriesenie, ale neboli presvedčení o hriechu a necítili potrebu pokánia aj zmeny srdca. Zrobiac akési ústupky zo svojej strany, navrhovali aby aj Kresťania tiež zrobili isté ústupky, tak aby sa všetci vraj mohli shodnúť na zásadách viery v P. Krista.

Tým sa P. Kristova cirkev našla v hroznom nebezpečí. Väzenie, muka, oheň a meč, boly požehnaním v porovnaní s týmto. Niektorí Kresťania vytrvali, prehlásiac, že nemôžu spraviť shodu. Iní sa

primlúvali za ústupky alebo za prispôsobenie niektorých zásad svojej viery aj za spojenie s tými, čo prijali čiastku z Kresťanstva, dôvodujúc, že to môže byť prostriedkom k ich úplnému obráteniu. To bola doba hlbokkej úzkosti pre pravých nasledovníkov P. Krista. Pod rúchom predstieraného Kresťanstva sám Satan sa vlúdlil do cirkve Kresťanov, aby kazil ich vieru a odvrátil ich myseľ od slov pravdy.

Väčšina Kresťanov konečne pristala upustiť ich pravidlá a tak došlo k spojeniu Kresťanstva s Pohanstvom. Ačkoľvek modlári [35] prehlasovali, že sa obrátili a spojili s cirkvou, predsa sa ďalej pridržali svojho modlárstva, zameniac jedine predmety svojho Pohanského uctievania za obrazy P. Ježiša, a potom i za obrazy Panny Márie aj rôznych svätých. Tak hriešny kvas modlárstva uvedený do cirkve, začal účinkovať. Nepravé učenie, poverčivé obrady aj modlárske služby boli vtelené do viery a Božích služieb v cirkvi. Tak sa nasledovníci P. Kristovi spojili s modlármi, Kresťanské náboženstvo sa nakazilo, a cirkev ztratila čistotu a moc. Niektorí však predsa boli, čo sa nedali sviest' týmto klamom. Tí vždy zachovali vernosť Pôvodcovi pravdy a uctievali jedine P. Boha.

Kto chcel byť verným ďalej, musel zúfale zápasit', aby zostal pevným proti klamom a ohavnostiam, zaobaleným v rúško kňazstva a tak zavedeným do cirkve. Sv. Písmo nebolo prijímané za základné pravidlo viery. Učenie náboženskej slobody bolo nazvané kacierstvom a jeho hlásatelia boli nenávidení a vyobcovaní.

Oddelenie Pravdy od Bludu.

Po dlhom a tuhom zápase, menšina veriacich sa rozhodla zrušiť spojenie s odpadlickou cirkvou, ak sa táto nebude chcieť vzdať bludov a modlárstva. Nahliadli, že odluka je nevyhnutnou potrebou, jest-li chcú zostať poslušní Božiemu Slovu. Rozhodli sa netrpet' bludy, nebezpečné ich dušiam, a nedávať ďalej špatný príklad, ohrožujúci vieru ich detí, a detí ich detí. Pre zaistenie pokoja a jednoty boli hotoví zrobiť ústupky akékoľvek, len keď by sa tieto shodovaly s vernosťou k P. Bohu; ale cítili, že mier by bol draho zaplátený za cenu zásady.

Ak by jednota mala byť vydobývaná iba upúšť'aním pravdy i spravodlivosti, vtedy nech je rozdiel, ba aj len boj.

[36] Dobre by bolo pre cirkev aj pre celý svet keby zásady, ktorých sa držali tieto verné duše, byly oživené aj v srdciach Božieho veriaceho ľudu. Panuje desivá ľahostajnosť strany Biblického učenia, ktoré by malo byť stĺpom Kresť. viery. Náhl'ad sa vzmáha, že predsa, tieto nie sú tak potrebnými. Táto odrodilosť zosilňuje ruky náhončích Satana, tak že falošné théorie i osudné podvody, ktorým verní minulých dôb s nasadením života odporovali a ešte na svetlo vynášali, sú teraz priaznive uznávané tisícami, ktorí sa držia za nasledovníkov P. Krista.

Prvotní Kresťania boli skutočne zvláštni ľudia. Ich bezúhonný život a neohrozená viera, byly stálou výčitkou, ktorá rušila kľud hriešnikov. Trebárs i malí počtom, bez bohatstva, dôstojenstva a čestných názvov, predsa boli postrachom bezbožníkov, kdekoľvek ich povaha a učenie vošly v známosť. Preto boli nenávidení od hriešnikov tak ako spravodlivý Ábel od zlého Kaina. Z tej samej príčiny, pre ktorú Kain zabil Ábela, tí čo chceli vyhnúť hlasu Sv. Ducha, vodili na smrť Boží ľud. Bolo to z tej istej príčiny, pre ktorú Židia opovrhli Spasiteľom a ukrižovali Ho —— pretože čistota a svätosť Jeho povahy byly ustavičnou výčitkou ich sebeckosti a zkazenosti. Odo dňov P. Kristových až po terajšiu dobu Jeho verní nasledovníci vyvolávali nenávisť a nepriateľstvo tých, ktorí si vyvolili chodiť po cestách hriechu.

Ako sa teda môže evanjelium volať posolstvom pokoja? Keď prorok Izaiáš predpovedal narodenie Messiáša, pripísal Mu títul: „Knieža Pokoja“. Keď anjelia oznamovali pastierom, že P. Kristus bol narodený, spievali nad rovinami Bethlehema: „Sláva Bohu ra výsostiach, a na zemi pokoj, ľud'om dobrá vôľa.“ Luk. 2: 14. Tuná je zdánlivá protireč medzi týmito prorockými prehláseniami aj slovami P. Krista: „Neprišiel Som dať pokoj, ale meč.“ Mat. 10:34. Lež so správnym pochopom, v obojich je dokonalý súhlas.

Evanjelium je posolstvom mieru. Pravé Kresťanstvo je sústavou, ktorá, súc prijatá a zachovávaná, šíri mier, súlad a šťastie po celom svete. Náboženstvo P. Kristovo spojí v úzké bratstvo všetkých, ktorí príjmu Jeho učenie. Bolo to poslaním P. Ježiša smieriť ľudí s P. Bohom, a tým aj ich samých medzi sebou navzájom. Ale svet z väčšej čiastky je pod vedením Satana, P. Kristovho to najhoršieho nepriateľa. Evanjelium im podáva životné zásady, ktoré sú v úplnom rozpore s ich zvykmi a žiadostami, a preto sa mu protivia.

Nenávidia čistotu. ktorá odkrýva a odsudzuje ich hriechy, a preto prenasledujú a hubia tých, ktorí im poukazujú na Božie sväté a spravodlivé požiadavky. A je to práve v tomto smysle, že evanjelium je nazvané mečom.

[37]

Prospech Bezbožných.

Tajomná prezrelosť, ktorá dovoľuje, aby spravodlivý zakúsil prenasledovanie z rúk bezbožníkov, bola príčinou veľkého zmätku mnohým, ktorí sú slabí vo viere. Mnohí sa chcú celkom zriecť dôvery v P. Boha, pretože vraj dovoľuje, aby najničomnejší ľudia postretávali sa so zdarom, kým tí najlepší a najčistejší sú zkušani a mučení ich ukrutnosťou.

Povstáva otázka, ako môže Jedon, ktorý je spravodlivý a milosrdný, aj ktorý je tiež nekonečný v moci, prehl'adet' takú nespravodlivosť i utlačanie? To je otázka, ktorá sa nás nič netýka. P. Bôh nám dal zrejmé dôkazy Svojej lásky, a my nesmieme pochybovať o Jeho добрote len preto, že nemôžeme pochopiť riadenie Jeho prezrelosti.

Spasiteľ riekol Svojim učeníkom: „Pamätajte na slovo, ktoré Som vám povedal, že sluha nenie väčší ako jeho pán. Pretože sa Mne protivili, aj vám sa budú protivit'.“ P. Ježiš pre nás vytrpel viac ako ktorý-koľvek z Jeho nasledovníkov môže vytrpeť ukrutnosti bezbožných ľudí. Tí, čo sú povolani, aby trpeli trýznenie a mučenie, nasledujú iba šľapaje drahého Božieho Syna. Ján. 15:20.

„Neodkladá Pán s naplnením sľubov.“ Nezábuda ani nezanedbáva Svoje dietky, ale dovoľuje bezbožným, aby prejavovali svoju povahu tak aby nikto, kto chce plniť Jeho vôľu, nebol nimi oklamáný. Práve preto tiež aj spravodliví bývajú vrhaní do ohňa zkušky, aby boli očistení, a aby ich príklad presvedčil iných o pravde viery a zbožnosti, a taktiež aby ich vytrvalosť odsúdila bezbožných a neveriacich. 2. Petr. 3: 9.

P. Bôh dovoľuje, aby sa bezbožným dobre viedlo, a aby prejavili svoju nenávisť proti Nemu, tak aby, až sa naplní miera ich nepravosti, všetci videli Jeho spravodlivosť i milosrdnosť v ich úplnom zničení.

[38]

Ústupok i Duchovná Tma.

[39]

A P. PAVEL vo svojej 2. Ep. k Tessel. prehlásil, že ten „rečený deň“ P. Kristov nenadáde „kým prv nepríde odpadnutie, a bude zjavený človek hriecha, syn zatratenia, protiviaci a povyšujúci sa nado všetko, čo sa zove Bôh, alebo čomu sa dáva Božská česť, tak že sa posadí do chrámu Božieho ako bôh, a bude sa vydávať za boha.“ A ďalej apoštol vystríhal svojich bratov, že to „tajomstvo neprávosti už pôsobilo“ vtedy. Už v tej dobe videl, ako sa vludzovaly bludy do cirkve, ktoré mali pripraviť cestu k vývoju pápežstva. 2. Tesal. 2:3, 4, 7.

[40]

Krok za krokom, z počiatku pomály a tíško, potom však, keď sa zmocnilo a ovládalo ľudskej duše, „tajomstvo neprávosti“ otvorenejšie pokračovalo vo svojom klamnom a rúhavom diele. Takmer nepozorovane vnikaly Pohanské zvyky do Kresť. cirkve. Duch ústupkov a prispôsobovania sa bol na čas umlčaný krutým prenasledovaním, ktoré cirkev snášala od Pohanov. Ale keď prenasledovanie prestalo, a Kresťanstvo vstúpilo do dvorov a palácov kráľovských, odložilo pokornú jednoduchosť P. Krista aj Jeho apoštolov, a prijalo na jej miesto nádheru a pýchu Pohanských kňazov a vladárov; a na miesto Božích prikázaní zavádzalo sa učenie a ustanovenie ľudskej. Povrchné obrátenie Konštantína, na počiatku 4-ho storočia, zapríčinilo veľkú radosť; a svet. obalený v rúcho formálnej spravodlivosti, vlúdlil sa do cirkvi.

Teraz mravná zkazenosť sa začala rýchle šíriť. Pohanstvo, danlive už premožené, stalo sa takto víťazom; Pohanský duch ovládal cirkev, Pohanské učenie, obrady a povery boli vtelené do viery a Božích služieb vyznávačov P. Krista.

„Človek Hriécha.“

Táto shoda medzi Pohanstvom a Kresťanstvom mala za následok vývoj „človeka hriecha“, protiviaceho a vyvyšujúceho sa nad samého P. Boha. Tento ohromný systém falošného náboženstva je

majstrovským dielom Satanovej moci, — pomník to jeho snah, aby sa posadil na trón a panoval svetom dl'a svojej vôle.

Satan sa raz opovážil robit' shodu s P. Kristom. Pristúpil k Božiemu Synovi na púšti, pokúšajúc Ho a ukazujúc Mu všetky kráľovstvá sveta aj ich slávu, sľuboval Mu dat' všetko, ak uzná nadvládu kniežat'a tmy. P. Kristus odmietol Istivého pokušiteľ'a a donútil ho k ústupu. Lež Satan dosahuje väčšieho úspechu, keď tým samým spôsobom pokúša človeka. Cirkev, aby si zaistila svetské výhody i pocty, vyhl'adávala priazeň a podporu velikášov tohto sveta; a opovrhnuv takto P. Kristom, bola navedená odovzdat' jej právo-moc zástupcovi Satana, — biskupovi Ríma.

Jednou z popredných nauk Ríma je, že pápež je viditeľnou hlavou všeobecnej cirkve P. Krista, poverený svrchovanou mocou nad biskupmi i kňazmi celého sveta. Viac ako to, pápežovi byly dané mená patriace jedine P. Bohu. Bol titulovaný „Pán Bôh Pápež“, a vyhlásený za neomylného. On vyžaduje poddanosť od všetkých ľudí. To samé osobovanie, na ktoré Satan naliehal na púšti pokušenia, je ešte nim vynucované skrze Rimakú Cirkev, a veľké množstvá sú hotové sa mu poddávať.

Lež tí, čo majú strach Boží aj úctu pre Neho a Jeho Slovo, vzdorujú tomuto Nebom vyhrážajúcemu osobovaniu sa, tak, ako P. Kristus, keď tváril Satana slovami: „Pánovi, svojmu Bohu, sa budeš klaňať a Jemu Samému budeš slúžiť.“ Mat. 4: 10. P. Bôh nespomenul nikde vo Svojom Slove, žeby smrteľný človek mal byť hlavou Jeho cirkve. Nauka o pápežskej svrchovanosti sa protiví učeniu Sv. Písma. Pápežstvo nemôže mať žiadnu moc nad P. Kristovou cirkvou, iba skrze uchvátenie.

Rímo-Katolíci obviňujú Protestantov z bludu, aj zo svevolného oddelenia sa, vraj, od pravej cirkve. Lež tieto obvinenia skôr patria im samým. Oni sú tí, čo svinúli prápor P. Kristov, a odstúpili prví od „viery raz vydanéj svätým.“ Júd. 1:3.

Satan dobre vedel, že Sv. Písmo usnadní ľuďom, aby lepšie vystriehli jeho úklady a odolali jeho moci. Ved' aj Spasiteľ sveta odrážal jeho útoky Božím Slovom. Pri každom útoku P. Kristus nastavil štít večnej pravdy: „Písané je!“ Proti každej námietke protivníkovej postavil múdrosť a moc slov Sv. Písma. Satan, aby udržal svoju vládu nad ľuďmi, aj aby mohol zariadiť ľudskú vládu na zemi, musí ich udržiavať v nevedomosti celého Sv. Písma. Biblia by

[41]

povýšila P. Boha a poučila smrteľných ľudí o ich pravom postavení, preto jej posvätné pravdy musia vraj byť zatajené a potlačené. To je nauka prijatá Rímskou cirkvou. Za celé stáročia bolo šírenie Biblie zakázané. Ľuďom bolo zakázané ju čítať alebo v dome držať; a bezzásadní kňazi aj preláti vykladali jej učenie tak, aby si udržali svoje výsady a výhody. Tak sa hlava cirkve stala takmer všeobecne uznávaným miestodržiteľom a zástupcom P. Boha na zemi, s vládou nad cirkvou aj štátom. Mat. 4:4.

[42] Keď Satan odstránil odhaľovateľa bludu, (Písma Sv.), mohol pracovať dlhá úbohosť. Proroctvo oznámilo, že pápežstvo „bude pomýšľať na to, že premení časy i zákon“. A toto sa ono ani nezdráhalo vykonať. Aby novo-získaní vyznávači mali náhradu za uctievanie modiel, aj aby tým bolo podporované ich zariadenie prijímania medzi Kresťanov, bolo tiež postupne zavádzané do Kresťanskej cirkve uctievanie obrazov aj pozostatkov. Výrok hlavného cirkevného snemu konečne zaviedol túto sústavu modlo-služby. By dokončil toto dielo rúhania, Rím sa opovážil vyhodiť zo zákona Božieho druhé prikázanie, zakazujúce uctievanie obrazov, a rozdelil desiate na dvoje by počet Desatora bol úplný. Dan. 7:25. Vidz 2. Mojž. 20:3-17.

Zmena Soboty.

Duch ústupkov, robených Kresťanstvom, otvoril cestu ešte keď ďalšiemu zľahčovaniu nebeskej vlády. Satan, pracujúci skrze cirkevných vodcov, brojil aj oproti štvrtému prikázaniu, a opovážil sa odstrániť pôvodnú Sobotu, deň to, ktorý P. Bôh „požehnal a posvätil“ (1. Mojž. 2:2, 3), a na jeho miesto zaviesť sviatok zachovávaný Pohanmi čo „sviatok slnka?“. Pokus o túto zmenu nebol z počiatku zrobený verejne. V prvých storočiach bola všetkými Kresťanmi zachovávaná Božia Sobota. Bedliví súc Božej cti, a veriac, že Jeho zákon je nezmeniteľný, horlivo strážili Jeho predpisov. Ale Satan pracoval s listivým nodvodom, aby prostredníctvom svojich poddaných dosiahol cieľu. Aby pozornosť ľudu bola obrátená k Nedeli, bol z nej zrobený sviatok na oslavu P. Kristovho vzkriesenia. Božie služby sa začaly konať v ten deň, predsa ale bol uznaný len čo deň zábavy; Sobota však bola s posvätnou úctou zachovávaná. 2. Mojž. 20:8-11.

Aby si pripravil cestu k dielu, ktoré chcel vykonať, spôsobil Satan už pred P. Kristovým príchodom, že Židia preplnili So-botu prísnymi obradmi, tak že jej zachovávanie sa stalo bremenom. A teraz, využívajúc nepravého svetla, v akom on Sobotu predstavoval, uvádzal ju v opovrhnutie, ako by bola Židovským ustanovením. Teda kým niektorí Kresťania už všeobecne pokračovali zachovávať Nedeľu čo deň radostnej oslavy, Satan ich zaviedol, by preiavili odpor voči Židovstvu, a zrobili zo Soboty Božej deň pôstu, smútku a zármutku.

Na počiatku 4-ho storočia cisár Konštantín vydal nariadenie, aby Nedeľa bola verejným sviatkom po celej Rímskej ríši. „Deň slnka“ teda bol slávený jeho Pohanskými privržencami a v ten samý čas [43] uctievaný aj niektorými Kresťanmi. Cisár bol k tomu donútený cirkevnými biskupmi, ktorí zo ctižiadosti a túhy po moci vystriehli, že bude-li tento deň (Nedeľa) svätený Kresťanmi i Pohanmi, bude tým posilnené zavedené prechádzanie Pohanov ku Kresťanstvu, a tiež aj zosilená moc i sláva cirkve. Ačkoľvek mnohí Bohabojní Kresťania boli postupne zavádzam uznávať Nedeľu za čosi posvätného, predsa považovali Sobotu ďalej za deň Pánov, a zachovávali ju v súhlase so štvrtým prikázaním v nezmenenom Desatore. Vidz 2. Mojž. 20:8-11.

Lež arcisvodca ešte nedokončil svojho diela. Bol rozhodnutý shromaždiť Kresť. svet pod svoju koruhev a prevádzať svoju moc prostredníctvom svojho zástupca, toho hrdého veľkňaza, ktorý o sebe vyhlasoval, že je námestníkom P. Kristovým. S pomocou poloobrátených Pohanov, zisku-chtivých kňazov a svet-milujúcich cirkevníkov, dosiahol svoj cieľ. Obrovské cirkevné snemy byly z času na čas zahájené, na ktoré sa schádzali cirkevní hodnostári z celého sveta. Takmer na každom z týchto sjazdov bola P. Bohom ustanovená Sobota pomáľy potlačovaná, kdežto Nedeľa bola postupne vyvyšovaná. Tak sa stalo, že Pohanský sviatok konečne bol uctievaný ako Božské zriadenie, kdežto Biblická Sobota bola vyhlasovaná za zbytok Židovstva, a tí, ktorí ju zachovávali, boli daní pod kliatbu.

Veľkému odpadlíkovi sa podarilo, že sa „povýšil nado všetko, čo sa zove Bôh, alebo čomu sa dáva Božská česť.“ Oporoval sa zmeniť jediné prikázanie Božského zákona, ktoré neomýlne poukazuje celému človečenstvu na pravého a živého P. Boha. V štvrtom prikázaní nezmeniteľného Desatora, P. Bôh sa zjavuje ako Stvoriteľ Neba i zeme, a tým sa rozoznáva od všetkých nepravých bohov.

Práve na pamiatku stvoriteľského diela Božieho bol siedmy deň týždňa (Sobota) posvätený čo deň odpočinku pre človeka. Účel' jeho zriadenia bol udržiavať P. Boha stále v mysli ľudí čo prameň života a predmet vážnosti a úcty. Satan sa usiluje odvrátiť ľudí od oddanosti k P. Bohu a od poslušnosti k Jeho zákonu; preto jeho snaha je namierená zvlášť proti prikázaniu, ktoré ukazuje na P. Boha čo Stvoriteľ a. 2. Tesal. 2:4; 2. Mojž. 20:8-11.

Protestanti teraz dôvodujú že zmrtvych-vstanie P. Krista v Nedeľu učinilo ten deň Kresť. dňom odpočinka. Lež dôkaz na to sa v Písme Sv. nenachodí. Žiadna taká úcta tomu dňu P. Kristom ani Jeho apoštolmi nebola daná. Svätenie Nedele čo Kresť. ustanovenia malo svoj pôvod v „tajomstve neprávosti“ (2. Tesal. 2:7), ktoré už v dobe ap. Pavla začalo pôsobiť. Kde i kedy, teda, Si P. Bôh osvojil toto dieť a pápežstva? Aká dostatočná príčina môže byť podaná pre zmenu, ktorú Písmo Sv. nepodporuje?

V 6-tom storočí bolo pápežstvo už upevnené. Za sídlo jeho moci bolo vybrané cisárske mesto Rím a Rímsky biskup bol vyhlásený za hlavu celej cirkve. Pohanstvo dalo miesto pápežstvu. Drak odovzdal zveri „svoju silu, svoj trôň, aj veľkú moc“. Tu sa začalo tých 1260 rokov pápežského útisku, predpovedaného v Danielových prorocstvách aj vo Zjavení. Kresťania sa museli rozhodnúť, či chcú sa vzdať svojej vernosti a prijať pápežské obrady aj uctievanie, a či tráviť život v žalároch, či podstúpiť smrť na šibenici, pod katovou sekerou, alebo byť upálení. Teraz sa splnily P. Ježišove slová: „No, budú vás zradzovať i vlastní rodičia i bratia i príbuzní i priatelia, a usmrčia niektorých z vás a všetci vás budú nenávidieť pre Moje meno.“ Zjav. 13:2; Dan. 7: 25; Zjav. 13: 5-7; Luk. 21: 16, 17.

Prenasledovanie verných bolo zahájené s väčšou zúrivosťou ako kedy-kol' vek predtým, a svet sa stal ohromným bojišťom. Za stáročia P. Kristova cirkev nachádzala útulok v úkrytoch jaskýň a vrchov. Takto povedá prorok: „A žena utiekla na púšť, kde má miesto pripravené od Boha, aby ju tam živili za 1,260 dní.“ Zjav. 12:6.

Dosiahnutie moci Rímskou cirkvou znamenalo počiatok „Tmavého Veku“; čím viac jej moc vzrastala, tým viac sa rozmáhala tma. S P. Krista, pravého to základu, preniesla sa viera na Rímskeho pápeža. Ľud, miesto by očakával odpustenie a večnú spásu od Božieho Syna, obracal sa k pápežovi, aj k prelátom a kňazom,

ktorým on sveril všetku moc. Ľudia boli učení, že pápež je ich pozemský prostriedkovateľ, a že nikto sa nemôže priblížiť k P. Bohu iba skrze neho; ďalej, že stojí pred nimi na Božom mieste, a že má byť bezpodmienečne poslúchaný. Úchyl'ka od týchto príkazov bola dostatočnou príčinou, aby tí, ktorí ich prestúpili, boli prísne trestaní na tele i na duchu. Tak ľudská myseľ bola odvrátená od P. Boha ku krehkým, chybujúcim a krutým ľudom, nie, viac ako to, ku kniežat'u temnosti samému, ktorý prejavoval svoju moc skrze nich. Hriech bol obalený v rúško svätosti. Keď je Písmo Sv. potlačené, a smrteľný človek sa začne uznávať za svrchovaného, vtedy môžeme očakávať len faloš, klam a podľú nepravosť. S povýšením ľudských zákonov i tradícií, prišla mravná zkazenosť, čo je vždy výsledkom opovrhnutia Božím zákonom.

Nastaly dni nebezpečia pre P. Kristovu cirkev. Tých, ktorí sa verne pridržali Božích zásad, bolo málo. Však pravda nebola nechaná bez svedkov; no predsa niekedy sa zdalo, že blud a povera bude úplne prevládať, a pravé náboženstvo bude zapúdené zo zeme. Evanjelium bolo spustené so zreteľu, ale povrchný tvar náboženstva sa rozmnožoval, a ľudia boli obt'ažení prísnyimi požiadavkami.

Boli nielen učení, aby hľadeli na pápeža ako na svojho prostredníka, ale aby tiež verili, že svojimi vlastnými skutkami môžu očistiť aj hriech. Dlhé púte, pokuty za hriech, uctievanie pozostatkov, stavanie kostolov, kaplíc a oltárov, platenie veľkých obnosov cirkvi, — také a podobné činy ukladané za účel'om usmierenia Božieho hnevu alebo k zaisteniu Jeho priazne; jako keby P. Bôh bol ako ľudia, hnevajúc sa pre malichernosti, alebo dať sa usmieriť darmi a pokutami za hriech.

Napriek tomu, že nemravnosť prevládala a to aj len medzi vodcami Rímskej cirkve, jej vplyv sa pomáľy vzráhal. Na konci 8-ho storočia pápeženci sa opovážili tvrdiť, že v prvých storočiach biskup Ríma vlastnil tú samú duchovnú moc, ktorú si pápežovia vtedy osobovali. Aby toto osobovanie bolo platné, musí byť použitý [46] dajaký spôsob dodania mu moci, a ten bol nabídnutý „otcom všetkej lži“. Staro-veké spisy boly falšované mníchmi. Dekrety snemov, predtým neslúchané, boly vynájdené, dokazujúc všeobecnú svrchovanosť pápežstva od pravekov. A cirkev, ktorá opovrhla Božími pravdami, chťive prijala tieto klamstvá.

Tých niekoľko verných stavateľov na pravdivom základe, (1. Korint'. 3:10, 11), bolo ztrápené i hatené hnilobou falošných nauk, ktoré vždy kazia Božie dielo. Podobne ako stavätelia múrov Jeruzalema za času Nehemiáša, niektorí boli hotoví povedať: „Oslabla sila nosičov, bolo veľa srúcaniny; tak že sme nemohli stavať.“ Nehem. 4:10. (Angl. prekl.) Vysilení stálym zápasom oproti prenasledovaniu, podvodu, nepravosti i každej inej prekážky, aké len Satan mohol vymyslieť, aby hatil ich pokrok, niektorí čo boli verní stavätelia, ztratilich chrabrosť; a pre pokoj i bezpečie majetku i života samého, sa odvrátili od pravého základu. Iní, neohrození protivenstvom svojich nepriateľov vyhlásili: „Nebojte sa ich! Na Pána veľkého a hrozného pamätajte a bojujte“ (Nehem. 4: 14), a tak pokračovali s ich prácou každý, majúc „meč Ducha“ na obranu (Efež. 6: 17).

Ten samý duch zášti i protivy voči pravde ovládal nepriateľov Božích v každom veku, aj tá istá pozornosť i vernosť bola vyžiadaná od Jeho služobníkov. Slová P. Kristove Jeho prvým učeníkom sa šiknú Jeho nasledovníkom do konca času: „A čo vám hovorím, všetkým hovorím: Bdejte!“ Mark. 13:37.

Zdalo sa, že temnota stále viac vzrastala. Uctievanie obrazov stávalo sa všeobecným. Sviečky byly zapalované pred obrazmi a modlitby k nim vysielané. Najnesmyseľnejšie a najpôverčivejšie obyčaje prevládaly. Mysle ľudí byly tak úplne kontrolované poverčivosťou, že rozumné smýšľanie bolo nemožným. Ponevác kňazi a biskupi samí boli milovníci rozkoše, telesní a zkazení dalo sa len očakávať, že ľudí hl'adiaci k nim, ako k vodcom, upadne do nevedomosti a nemravnosti.

Iný krok v pápežskom osobovaní bol zrobený keď v 11-om storočí pápež Rehor VIII. prehlásil neomylnosť Rímskej cirkve.

[47] Medzi návrhmi, ktoré podal, bol jedon, ktorým vyhlásil, že „cirkev nikdy nechýbí, dl'a Písma Sv.“ Lež dôkazu Písma Sv. na potvrdenie nemal. Pyšný pontiff si tiež osoboval moc sasadzovať cisárov, a vyhlásil, že žiadon výrok, ktorý by on vyniesol, nesmie byť nikým zmenený, ale že bolo jeho nadprávom podvrátiť rozhodovanie všetkých iných.

Trest Indricha IV.

Pádna otázka tyranskej povahy pápeža Rehora VII. bola podaná v jeho jednaní s Nemeckým cisárom Indrichom IV. Ponevác tento cisár sa opovážil zneuznávať pápežskú vládu, bol vyhlásený za vyobcovaného z cirkve a za sosadeného s trônu. Poľakaný odpadnutím a hrozbami svojich vlastných kniežat, podpichovaných ku vzpúre proti nemu pápežským vyslancom, Indrich pocit'oval nutnosť uzavrieť mier s Rímom. V sprievode svojej manželky a verného sluhu prekročil Alpy práve v zime, aby sa ponížil pred pápežom. Keď došiel na zámok, kam sa vtedy Rehor uchýlil, bol pozbavený svojej stráže a odvedený dnuka do dvorany, kde za krutého mrazu, s holou hlavou a bosý, biedne oblečený, očakával dovolenie, aby smel predstúpiť pred pápeža. Teprv až sa za tri dni postil a spovedal, privolil pápež dať mu rozhrešenie. Ale len pod tou podmienkou, že cisár bude čakať na pápežské svolenie prv ako sa ujme znova vlády. A Rehor, rozjarený svojim triumfom, vychlúbil sa, že to bolo jeho povinnosťou, aby zkontil pýchu kráľov.

Aký to do očí bijúci rozdiel' medzi nezriadenou pýchou tohto nadutého veľkňaza a pokorou i láskavosťou P. Krista, ktorý sa nám javí ako prosiaci o pristúpenie v bráne srdca, aby mohol vojsť dnuka a priniesť odpustenie i mier, aj ktorý radil Svojim učeníkom: „A kto by chcel byť medzi vami predným, buď vaším slúhom.“ Mat. 20: 27.

Pohanské Bludy v Cirkvi.

Nasledujúce storočia boli svedkami stálého vzrastania bludu v učení šírenom z Ríma. Ešte pred zriadením pápežstva, nauky Pohanských mudrcov dochádzaly pozornosti a mali vplyv na cirkev. Mnohí, čo vyznávali obrátenie, pridžžali sa nauk Pohanského mudráctva a pokračovali nielen v jeho zkúmaní, ale nútili ho tiež iným, čím sa rozširoval ich vplyv medzi Pohanmi. Vážné bludy vnikaly takto do Kresť. učenia. Medzi týmito predné miesto zaujímalo presvedčenie o prirodzenej nesmrteľnosti človeka a jeho vedomí po smrti. Táto nauka utvorila základ, na ktorom Rím vybudoval vzývanie svätých a uctievanie Panny Márie. Z toho tiež vzniklo bludné

[49]

učenie o večných mukách očakávajúcich nekajúceho hriešnika, ktoré bolo skoro vtelené do pápežskej viero-nauky.

Tak bola cesta pripravená k zavedeniu ďalšieho Pohanského výmyslu, ktorý Rím pomenoval očistcom, a ktorého užíval k nastrašovaniu ľahko-verných a poverčivých zástupov svojho ľudu. Toto bludné učenie tvrdí, že je akési miesto útrap, kde duše tých, ktorí si nezaslúžili večného zatratenia, musia snášať trest za svoje hriechy, a odkiaľ budú pripustení do Neba, až sa očistia od hriechov peňažným výplatkom.

Ešte iný výmysel bol potrebný pre Rím aby mohol mať zisk zo strachu a nemravov svojich prívržencov. K tomu dopomohla nauka o odpustkoch. Úplné odpustenie hriechov, minulých, prítomných, i budúcich, a oslobodenie od všetkých útrap a pokút, bolo sľubované všetkým tým, ktorí sa súčasnia pápežských bojov pre rozšírenie jeho svetského pánstva, na potrestanie jeho nepriateľov, alebo na vyhladenie tých, čo sa mu opovážili upierať duchovnú nadvládu. Ľudia boli tiež učení, že zaplatením peňazí cirkvi môžu sa zbaviť hriechov, a tiež vyslobodiť duše svojich zomrelých priateľov, odsúdených do mučiacich plameňov. Takýmto spôsobmi Rím naplňoval svoje cirkevné kase, a vydržoval veľkoleposť, nádheru, prepych i nemravnosť tých, čo mali predstavovať Toho, ktorý si nemal kde hlavu skloniť. (Mat. 8:20.) — *Hist. of Prot.*, Wylie Kn. 1, hl 4.

[50] Biblické zriadenie pri Večeri Pána. bolo nahradené modloslužbou obeti omše. Pápežskí kňazi predstierali, že premieňajú obyčajný chlieb a víno vo skutočné „telo i krv P. Kristovu“. Rúhavou namyslenosťou verejne si privlastňovali „moc, stvorit' Boha“, Stvoriteľ a všetkých vecí. Kresťania boli žiadani, pod pokutou smrti, veriť v tento hrozný, Nebo-urážajúci blud. Množstvá, ktorí sa sprotivili, boli vydaní plameňom.

V 13-om storočí bol zriadený najhroznejší pápežský donucovací prostriedok, — Inkvizícia. Knieža temnosti bojovalo spoločne s vodcami pápežskej nadvlády. V ich tajných poradných schôdzach Satan a jeho anjelia riadili mysle zlých mužov, kým anjel Boží stál medzi nimi neviditeľne, robiac záznamy o ich hrozných inkvizičných výroko-
koch, a zapisujúc dejiny činov nesmierne hrozných, by tieto mohli byť zjavené ľudskému zraku. „Babylon veľký“ bol „opitý krvou svätých“. Milióny zohavených tiel mučeníkov volalo k P. Bohu o pomstu na odpadlícku moc.

Súd nad „Kaciermi“ — Inkvizícia.

Pápežstvo sa stalo ukrutnou samo-vládou sveta. Králi a cisári sa skláňali pred rozkazmi Rímskeho veľkňaza. Časný i večný osud ľuďí sa zdal byť pod jeho dozorom. Za stá rokov bolo učenie Ríma prijímané v plnom rozsahu, jeho obrady dôstojne vykonávané, jeho sviatky všeobecne zachovávané. Jeho kňazstvo bolo uctievané a štedre podporované. Nikdy od tej doby Rímska cirkev nedosiahla už takej dôstojnosti, nádhery a moci.

Avšak „poludnie pápežstva bolo polnocou sveta“. Písmo Sv. bolo takmer neznáme nielen ľudu, ale tiež aj kňazom. Ako Farizej za staro-dávna, tak pápežskí vodcovia nenávideli svetlo, ktoré by odkrylo ich hriechy. Odstrániac Boží zákon, zásadu to spravodlivosti, prevádzali neobmedzenú moc a hrešili bezúzdne. Podvod, lakomstvo aj prostopašnosť bývaly na dennom poriadku. Mužovia zvlášť, sa nezdráhali od žiadneho zločinu, ktorým by dosiahli bohatstvo i postavenie. Paláce pápežov i prelátov boli javišt'om najpodlejšieho hýrenia. Niektorí panujúci pápeži boli vinní zo zločinov tak odporných, že svetskí úradníci museli sosadzovať týchto hodnostárov cirkve ako najzvrhlejších zločincov. Za celé stáročia Eur—pa nepokročila vo vedách a umení, ani vo vzdelávaní. Mravná i rozumová porážka zachvátila bola Kresťanstvo. [51]

Stav sveta pod Pohanskou vládou predstavoval strašné a prekvapujúce splnenie slov proroka Ozeáša: „Vyhladený bude Môj ľud pre nevedomosť. Ponevác si ty zavrhol známosť, zavrhnem i Ja tebou ... aj preto, že si zabudol na zákon svojho Boha.“ „Nieto žiadnej vernosti, ani milosrdenstva, ani Božej známosti v tejto zemi. Preklínanie a klamstvá a vraždy, zlodejstvá a cudzoložstvá sa rozmohly, aj vražda vraždu stihá.“ Také byly následky opovrhnutia Slovom Božím. Ozeáš 4:6, 12.

[52]

Zvestovatelia Druhého Adventu P. Krista.

[53]

JEDNOU z najväznejších a z najslávnejších právd, zjavených Bibliou, je tá, že P. Kristus príjde ešte raz, aby dokončil veľké dielo vykúpenia. Pútnikom Božím, ktorí tak dlho museli prebývať v „údolí smrti“, dodáva sa vzácna a potešiteľná nádej sľubom o príchode Toho, ktorý je „vzkriesenie i život“, a príde aby „priviedol nazpät’ domov Svojich vypovedaných“. Učenie o Jeho druhom príchode je kľúčom k Sv. Písmu. Od toho dňa, keď Adam i Eva so smútkom opustili Raj, veriaci očakávali príchod Zaslúbeného, ktorý zlomí moc ničiteľa a privedie ich nazpät’ do ztrateného Raja. Svätí mužovia i ženy za staro-dávna očakávali príchod Mesiáša v sláve, čo splnenie ich nádeje. Enochovi, ktorý žil ešte len v siedmom pokolení po prarodičoch človečenstva, a ktorý za tri storočia „chodil na zemi so svojim Bohom“, bolo dovolené vidieť z ďaleka príchod Vykupiteľa. „Hľa“, hlásal, „príde Pán s myriadami Svojich svätých, aby učinil súd všetkým.“ Júda 1: 14, 15. Patriarcha J—b v noci svojho navštívenia a utrpenia volal s neutrasenou dôverou: „Ja viem, že môj Vykupiteľ žije, a že v najposlednejší deň sa dostaví na zem.“ J—b 19:25. (Angl. prekl.)

[54]

Druhý Príchod P. Krista.

Príchod P. Kristov, majúci zaviesť panovanie spravodlivosti, nadchnul najvznešenejšie a najvzrušenejšie výroky spisovateľov posvätných kníh. Básnici a Biblickí proroci hovoria o tom slovami blčiacimi Nebeským ohňom. Žalmista spieva o moci i majestátnosti Izraelovho Kráľa: „Zo Siona v dokonalej kráse ... príde náš Bôh a nebude mlčať, ... aby súdil Svoj ľud.“ „Nech sa radujú nebesia, a nech plesá zem!... Nech sa veselí. .. pred Pánom, lebo prichádza, lebo prichádza súdiť zem! Súdiť bude svet v spravodlivosti a národy Svojou pravdou.“ 2alm 50:2-4; 96:11-13.

Prorok Izaiáš povedal: „Prebud’te sa a plesajte, vy, ktorí bývate v prachu (zeme) !... Zem vyvrhne svojich mŕtvych.“ „Tvoji mŕtvi

ožijú, vstanú aj s mojim mŕtvym telom.“ „Pohltí smrť na večnosť a Pán sotrie slzy s každej tvári a odstráni potupu Svojho ľudu s celej zeme, lebo Pán to hovoril. Preto povedia v ten deň: 'Hľa, toto je náš Bôh, na ktorého sme očakávali, a spasil nás; toto je Pán, ktorého sme čakali. Plesajme a radujme sa v Jeho spasení.“ Izai. 26:19; 25:8, 9.

Aj Abakuk, dojatý vo svätom videní, videl Jeho príchod: „Keď išiel Bôh a blížil sa... sélah, Jeho sláva pokryla nebesia, a zem bola plná Jeho chvály.... Pred Jeho tvárou išiel mor. ... Postál a zaklátí zemou,... zatriasol národami, a rozpadávaly sa večné vrchy, sklonily sa brehy večnosti; Jeho cesty sú večné! Videly Ťa a svíjaly sa vrchy.... Slnko i mesiac sa zastavily.... Vyšiel Si na záchranu Svojho ľudu, na záchranu so Svojim Pomazaným.“ Abak. 3:3, 4, 6, 8, 10, 11-13.

Keď Spasiteľ mal byť odlúčený od Svojich učeníkov, tak ich tešil v jejich zármutku uistením, že znova príjde: „Nech sa neľaká vaše srdce!.... V dome Môjho Otca je mnoho pri- bytkov. ... Idem, aby Som vám pripravil miesto. A keď odídem a pripravím vám miesto, prídem zase a poberem Si vás k Sebe.“ Ján. 14: 1-3. „A keď príjde Syn človeka v Svojej sláve a všetci svätí anjelia s Nim, vtedy sa posadí na tr—ne Svojej slávy a shromaždení budú pred Neho všetky národy.“ Mat. 25:31, 32.

[55]

Anjelia, ktorí sa vznášali nad Olivetským Vrchom po P. Kristovom nanebevstúpení, opakovali učeníkom sľub o Jeho návrate: „Tento Ježiš, ktorý je vziaty od vás hore do neba, príjde tak, ako ste Ho videli ijsť do neba.“ Skut. 1: 10, 11. A ap. Pavel, hovoriac vnuknutím Ducha, dosvedčoval: „Lebo Sám Ten Pán, s veliteľským povelom, s hlasom archanjela a s trúbou Božou sostúpi s neba.“ 1. Tesal. 4:16. A Patmoský prorok, Ján, vraví: „Hľa, ide s oblakmi, a uvidí Ho každé oko.“ Zjav. 1: 7.

Jeho príchod je obklopený slávou „napravenia všetkých vecí, o čom hovoril Bôh skrze ústa všetkých Svojich svätých od veku prorokov.“ Skut. 3:21. Potom bude odveké panovanie zla zničené; a „kral'ovstvá sveta“ sa stanú „Kral'ovstvom nášho Pána a Jeho Krista, a bude kral'ovať na veky vekov.“ Zjav. 11:15.

Príchod Pánov bol vo všetkých dobách nádejou Jeho verných nasledovníkov. Spasiteľov sľub daný pri rozlúčke na Olivetskom Vrchu, že príde znova, ožiaroval budúcnosť pre Jeho učeníkov, a plnil ich radosťou i nádejou, ktoré trápenia nemohly udusiť ani

zkúšky zakaliť. V prostred utrpenia a prenasledovania bol príchod „veľkého Boha a Pána nášho Spasiteľa Ježiša Krista“ vždy tou „blahoslavenou nádejou“. Tit. 2:13.

Na skalnatom Patmose, milovaný učeník, Ján, počul sľub: — „Áno, prídem skoro!“, a jeho túžobná odpoveď vyjadruje modlitbu cirkve na celej jej púti: „Ameň, áno, prídi Pane Ježišu r Zjav. 22: 20.

Zo žalára, z hraníc a popravišťa, kde svätí a mučeníci osvedčovali pravdu, zavznieva cez celé stáročia hlas ich viery a nádeje.

[56] Hľadeli v ústrety „Pánovi, ktorý príde s Neba v oblakoch so slávou Otca Svojho“, prinášajúc spravodlivým dobu „Jeho Kráľovstva“. Valdenski Kresťania verili to samé. Wiklif (Angl. reformátor), očakával príchod Vykupiteľa čo nádeju cirkve. Podobne všetci ostatní reformátori sa tešievali druhým príchodom Pána. A toto je deň, po ktorom všetci veriaci majú túžiť, nádejať sa a očakávať naň. „Urýchli, Pane, tento blažený deň!“ Taká bola nádej cirkve apoštolov, cirkve ich potomkov, cirkve reformátorov, a je aj pozostalej cirkve Pána teraz v tejto poslednej dobe. — „Voice of the Church“, Taylor, str. 129-132, 134.

Znamenia P. Kristovho Príchodu.

Proroctvo nielen predpovedá spôsob a účel P. Kristovho príchodu, ale uvádza aj znamenia dl'a ktorých majú ľudia poznať, že sa blíži. P. Ježiš Sám riekol: „A budú znamenia na slnku a na mesiaci i na hviezdach.“ Luk. 21: 25. „Slnko sa zatmie, a mesiac nedá svojho svetla, a hviezdy budú padat' s Neba, a moci Nebeské sa pohnú. A vtedy uvidia Syna človeka, prichádzajúceho v oblakoch s veľkou mocou a so slávou.“ Mark. 13:24-26.

Veľké Zemotrasenie.

Pisateľ Kn. Zjavenia opisujúc prvé znamenia, ktoré majú predchádzať druhý príchod P. Krista, povedá: „Nastalo veľké zemetrasenie, a slnko zčernalo ako srsténé vrece, a mesiac bol celý ako krv.“ Zjav. 6: 12. Dl'a splnenia tohto proroctva, nastalo r. 1755. najhroznejšie zemetrasenie, aké kedy bolo zaznamenané v dejinách. Trebárs známe čo Lisabonské zemetrasenie, predsa však zasiahlo

väčšinu Európy, Afriky a Ameriky. Pocítené bolo aj na Greenlande, v Anglii i v Írsku, v Švédsku i Norvédžsku, v Záp. Indii aj na Ostrove Madeira. Zasiahlo rozlohu nie menšiu ako 4,000,000 štvorcových míľ. V Afrike bol otras skoro tak silný ako aj v Eur—pe. Veľká časť Alžír a Marokka bola osada, čítajúca osem alebo deväť tisíc obyvateľov, smetená s povrchu zemského. Ničiaci vlna zaplavila pobrežie Španielska a Afriky potopiac mestá a spôsobiac zkažu. [57]

V Španielsku a Portugálsku otras sa prejavil najzúrivejšie. V Cadize vraj bolo vzduté vlnobitie 60 stôp vysoké. Vrchy, „niektoré najvyššie v Portugálsku, otriasaly sa v samých základoch, niektorých končiare sa rozpukly, otvorily a rozdeliac sa podivu-hodným spôsobom, obrovské čiaste z nich vrhnuté byly do údolia. Vypráva sa, že plamene vychádzaly z týchto vrchov.“ — Sir Chas. Lyell, „*Foundation of Geology*,“ str. 495.

V Lisabone „bolo počuť hromový rachot pod zemou, za ktorým nasledoval mohútne otras, ktorý zboril väčšiu časť mesta. Asi za šesť minút zahynulo 60,000 osôb. Hladina morská najdrieť upadla a pobrežie sa vysušilo; potom vody mora valiac sa vystúpily viac ako 50 stôp nad normálnu hladinu.“ „Medzi inými mimoriadnymi udalosťmi, ktoré dlhá vypravovania sa prihodily v Lisabone pri tejto zkaže, bolo tiež zrúcanie nového nábrežia, postaveného úplne z mramoru s nesmiernymi výlohami. Veľký zástup ľudí sa tam shromaždil, aby sa zachránil pred padajúcimi troskami domov; ale nábrežie sa náhle prepadlo so všetkými ľuďmi, tak že ani jedna mrtvola nebola vynesená vodou na povrch.“ — Tamtiež, str. 495.

„Po otrase sa ihneď zrútily všetky kostoly a kláštory, a takmer všetky veľké verejné budovy, aj vyše štvrtiny domov. Asi o dve hodiny po zemetrasení vypukly požiare v rôznych častiach mesta, a zúrily takmer za tri dni tak divoko, že mesto bolo úplne zpusťšené. Zemetrasenie prišlo vo sviatok, keď kostoly a kláštory byly plné ľudí, z ktorých málo-ktorí vyviazli životom.“

„Hrôza medzi ľuďmi bola neopísateľnou. Nikto neplakal; príčinou zdesenia nebolo slz. Ľuď behal sem-a-tam takmer bez seba od strachu a úzasu, tlčúc sa v prsia a chytajúc si hlavy, kričali: *Miser cordia!* (Koniec sveta nastal!) Matky zabudly na svoje deti a behaly s krížami i sv. obrazmi. Na nešťastie, mnohí sa uchýlili do kostolov pre ochranu; lež márne byly sviatosti odkryté, márne byly

- [58] oltáre objímané úbožiakmi; obrazy, kňazi i ľud — všetko bolo pochované v jednej spoločnej srúcanine.“ Odhadovalo sa, že 90,000 osôb prišlo o život v ten osudny deň.“ — *Encyclopedia Americana*, čl „Lisabon“.

Tmavý Deň.

O 25 rokov pozdejšie objavilo sa ďalšie znamenie podané prorocťve, — zatmenie slnka a mesiaca. Skutočnosť, že na dobu vyplnenia tohto znamenia bolo určite poukázané, zrôbila ho tým výraznejším. Spasiteľ opíšuť vo Svojom rozhovore na Olivetskom Vrchu onú dlhú dobu zkúšiek pre cirkev, — totiž 1,260 rokov pápežského prenasledovania, pri čom zasľúbil, že to utrpenie bude zkrátené, — zmienil sa o istých udalostiach, ktoré budú predchádzať Jeho príchod, a určil čas, keď sa prvá z nich objaví: „A v tie dni, po tom súžení (ľudu) slnko sa zatmie a mesiac nedá svojho svetla.“ Mark. 13: 24. Oných 1,260 dní abo rokov, skončilo sa r. 1798. Už štvrt' storočia pred tým prenasledovanie bolo takmer úplne prestalo. Po tomto prenasledovaní dl'a slov P. Krista malo sa slnko zatmiť.

Ak nie celkom, ale skoro ojedinelý stojí tmavý deň Máj. 19-ho r. 1780. čo najtajnejší aj najnevyzkúmatel'nejší úkaz svojho druhu — najnevysvetliteľ'nejšie zatmenie celých viditeľ'ných nebies i vzduchu v Novej Anglii.

Očítý svedok zo štátu Massachusetts opisuje onú udalosť takto: „Ráno slnko vyšlo jasne, ale skoro sa zachmúrilo. Odrazu zaduňal hrom a z čiernych, hrozivých mračien šľahal blesk a hneď začalo pršať. K 9-ej hodine mračná prriedly, zbarvily sa na medené a mosadzové, a zem, skaly, stromy, budovy, voda aj ľudia sa úplne zmenili týmto neobyčajným osvetlením. O niekoľko minút' pozdejšie ťažký čierny oblak sa rozostrel po celom Nebi, kremä úzkeho pruhu na obzore, a bola taká tma, aká obyčajne býva za letného večera o 9-ej hodine.

- [59] Strach, úzkosť a bázeň sa postupne zmocňovaly ľudských duší. Ženy stály vo dverách, hľadiac na tmavú krajinu. Mužovia sa vracali z poľnej práce; tesár opúšť'al svoje nástroje, kováč svoju výhňu, obchodník svoj pult. Deti prepustené zo škôl, trasúc sa, utekaly domov. Pocestní mierili k najbližšemu domu. „Čo to len bude; pochádzalo z každých úst i z každého srdca. Zdalo sa ako by silná

víchrice hrozila spustošiť celú zem, alebo ako by bol nadišiel súdny deň.

Sviečky boly rozsvietené, a v krboch sa svietilo ako počas bezmesačného podzimného večera.... Drôbež sa utiahla do kurníkov posadať, dobytok odchádzal do svojich stajní políhať, žaby kľkaly, vtáctvo spievalo svoje večerné piesne, a netopieri poletovali. Iba ľudia vedeli, že nenastáva noc....“ — „*The Essex Antiquarium*“, Salem, Mass., Apr. 1899, Sv. 3, čl. 4, st. 53.

Dr. Natanael Whitaker, kňaz Tabernacle kostola v Salem, Mass., odbavoval Božie služby, a vo svojej kázni dôvodil, že oná tma bola nadprirodzená. Shromaždenia sa odbavovali na mnohých iných miestach. Predmety kázni boly všeobecne takými, čo zdánlivo dokazovali, že tma sa srovnávala s proroctvom Písma Sv. . . Tma bola najhustejšou hneď po 11. hod. pred poludním.“ — *The Essex Aquarian*“, Salem, Mass., Apr. 18, 1899. „Vo väčšine čiasťach krajiny bola taká tma cez deň, že ľudia nemohli rozoznať koľko je hodín, ani obedovať, ani domácu prácu konať, bez zapálenia svetiel’ . . .

[60]

Rozsiahlosť tejto tmy bola nadobyčajnou. Spozorovaná bola Východne až vo Falmouth. Západne dosiahla až na samý kraj Št. Connecticut, aj po Albany. Južne bola spozorovaná na pokraji pobrežia mora; a Severne až pokiaľ boly Americké osady rozťahnuté.“ — Dr. Wm. Gordon, *Hist. of Rise, Progress and Establishment of the Independence of U. S. A.*, Sväz. 3, str. 57.

Po nesmiernej dennej tme objavilo sa asi za hodinu abo dve pred večerom čiastočne jasné Nebe a ukázalo sa slnko, lež bolo ešte zatiahnuté ťažkou, hustou mlhou. Po západe slnka, nebe bolo znova zastreté oblakmi, a tma rýchle hustla.“ „Ale ani nočná tma nebola menej neobyčajnej šou a hroznejšou ako tá denná. Napriek tomu že mesiac bol na úplnku, nebolo možné nič rozoznať bez umelého osvetlenia, ktoré, keď sa naň hľadelo zo susedstva abo zo vzdialenejšieho miesta, zdalo sa žiariť ako v Egyptskej tme, ktorú lúče svetla neboly vstave preniknúť.“ — Thomas, „*Mass. Spy*“, or *Am. Oracle Liberty*, Sv. 10, čl. 472, Máj 25, 1789.

Očítý svedok týchto prejavov povedal: „Nemohol som sa zbaviť myšlienky, že tma by nemohla byť úplnejšia, keby všetky svietelné telesá vo vesmíre boly zahalené v nepreniknuteľnú tónu abo celkom vyhasené.“ Ačkoľvek oného večera mesiac vyšiel v úplnku o 9-ej hod. „nerozohnalo to ani v najmenšom smrteľnú tónu. Po polnoci

tma zmizla, a mesiac mal krvavú tvárnosť.“—List Dr. S. Tenney, z Exter, N. H. Dec. 1785. V Mass. Hist. Soc. Collections, 1792. Soš. 1., sv. 1, str. 179.

[61] Deň 19. mája r. 1780. je známy v dejinách ako ‚tmavý deň‘. Od doby Mojžiša nebola zaznamenaná temnota takej hustoty, rozsahu a trvalosti. Opis tejto údalosti, podaný očitými svedkami, je iba ozvenou slov Pána, zaznamenaných prorokom Joelom, 25 storočí pred ich vyplnením: „Slnko sa obráti na tmú a mesiac na krv, prv ako príde deň Pánov veľký a strašný.“ Joel 2:31.

P. Kristus napomínal Svoj ľud, aby dávali pozor na znamenia Jeho príchodu, aj aby sa radovali, až uvidia predzvesti ich prichádzajúceho Kráľa. „A keď sa to začne diať, vzpriamte sa a zdvihnite svoje hlavy, lebo sa blíži vaše vykúpenie,“ povedal. Ukazujúc Svojim nasledovníkom na stromy pučiace z jara, riekol: „Keď sa už pučia, vidiac to, sami viete, že je už blízko leto. Tak aj vy, keď uvidíte, že sa to všetko deje, vedzte, že je blízko Božie Kráľovstvo.“ Luk. 21 :28, 30, 31.

Lež keď duch pokory a pobožnosti v cirkve bol nahradený pýchou a formalitou, láska pre P. Krista aj viera v Jeho príchod ochládly. Zaujatí vo svetáckosti i v hľadani rozkoše, Kresťania boli zaslepení voči Spasiteľovmu ponaučeniu strany znamení Jeho príchodu. Nauka o druhom advente Pána bola zanedbaná; proroctvá poukazujúce na ňu boly zatemnené omylným vykladaním, až sa jej vo väčšej miery nevšimalo a zanedbalo. Toto zvlášť platilo v cirkvách tuná v Amerike. Zneužívanie slobody i pohodlia všetkými vrstvami spoločnosti, túha po bohatstve a prepychu, neukojiteľnosť v zarabani peňazí, shon za populárnosťou i mocou, ktoré boly v dosahu všetkým, viedlo ľudí sústredňovať ich záujmy i nádeje na veci sveta tohoto, a odkladať ďaleko do budúca ten vážny deň, keď sa terajší poriadok vecí pominie.

Keď Spasiteľ ukazoval Svojim nasledovníkom znamenia Svojho návratu, predpovedal stav odpadlícva, ktoré malo jestvovať práve pred Jeho druhým príchodom. Malo byť ako za dňov Noema, zamestnanosť i shonba za obchodom i rozkošiami — kupovanie i predávanie, sadenie, stavanie, ženie i vydávanie, — a to so zabúdaním na P. Boha i budúceho života. Pre tých, čo žijú v tejto dobe, P. Kristova rada je: „Vystríhajte sa, aby snád vaše srdcia neboly obtiažené ožranstvom a opilstvom aj starosťami o tento život, a

náhle by vás prikvačil ten deň. ... Teda bdejte každého času, modliac sa. žeby ste boli učinení hodní uniknúť všetkému tomu, čo sa má diať, a postaviť sa pred Synom človeka.“ Luk. 21: 34-36. [62]

Na stav cirkve v prítomnej dobe je poukázané slovami Spasiteľa v Kn. Zjavenia: „Máš meno, že žiješ, a si mŕtvy.“ A tým, čo sa nedbajú prebudiť v ich zanedbanej bezpečnosti, je daná nasledovná posvätná výstraha: „Jest-li, teda, nebudeš bdieť, prídem na teba, ako zlodej v noci a nezvieš.“ Zjav. 3:1, 3.

Bolo potrebou, aby ľudia boli upozornení na ich nebezpečie, aby boli prebudení pripraviť sa pre vážne udalosti spojené s ukončením sa milosti. Boží prorok prehlasuje: „Deň Pánov je veľký a náramne hrozný, a kto ho bude môcť sniesť?“ Joel 2: 11. Áno, kto obstojí, keď sa ukáže Ten, čie „oči sú tak čisté“. že na zlé nemôže hľadať“, ani „na bezzákonnosť sa dívať“. Hab. 1:13. Tým, čo volajú: „Bože môj, ved' Ťa známe,“ a predsa „prestupujú Jeho smluvu“, a „proti Jeho zákonu prevrátené robia“ (Oze. 8:1, 2), skrývajú prestupovanie v ich srdciach, milujú cesty nespravodlivosti, — týmto ten deň Pánov je „tmou a nie svetlom, v ktorom nieta blesku ale mrákoty.“ Ámos 5:20. „A stane sa v ten čas, že prehl'adávať budem Jeruzalem so svietnikami, a navštívim nepravosť na mužoch, . . . ktorí hovoria vo svojom srdci: Pán neučiní dobrého ani zlého.“ Sof. 1 :12. „Ja potrescem svet pre jeho zlosť, a bezbožných pre ich nepravosť; a spôsobím, aby prestala hrdosť pyšných, a vysokomyselnosť tyranov ponížim.“ Izai. 13:11 (Angl. prekl.) „Nebude ich môcť vytrhnúť ani ich striebro ani ich zlato;“ „ich majetok bude na rozchvat, a ich domy budú obrátené na desnú púšť.“ Sof. 1: 13, 14.

Prorok Jeremiáš, hľadiac vopred k tejto strašnej dobe, vykrikol: „Svíjam sa bol'ast'ou!. . . Moje srdce mi je hlboko znepokojené! Nemôžem mlčať, lebo zvuk trúby čuješ, moja dušo, krik boja. Záhuba za záhubou sa vyvoláva, spustošená bude celá zem.“ Jer. 4: 19, 20. (Angl. prekl.)

„Ten deň bude dňom prchkého hnevu, dňom úzkosti a súženia, dňom trúby a surmy proti ohradeným mestám a proti vysokým uhľom.“ Sof. 1 :15, 16. „Hľ' a deň Pánov prichádza pri- sny, [63] prchivosť a páľ'a hnevu, aby obrátil zem na púšť, a jej hriešnikov zahladí z nej“ Izai. 3:9.

Výstraha.

Vzhľadom na tento veľký deň, Božie Slovo najväčšou a naj dôraznejšou rečou vyzýva Jeho ľud, aby sa prebral z duchovnej ľahostajnosti, kajúcne i pokorne vyhládával Jeho tvár: „Trúďte na trúbu na Sione a kričte na vrchu Mojej svätosti! Nech sa trasú všetci obyvatelia zeme! Lebo prichádza deň Pánov a blízko je.“ Joel 2: 1.

Aby ľud bol pripravený a obstál v deň najposlednejší, veľké dielo reformy musí byť vykonané. P. Bôh vedel, že mnohí z Jeho vyznávačov nepostupujú svoje povahy pre večnosť, a vo Svojom milosrdenstve chcel poslať posolstvo výstrahy, aby ich vyburcoval z ich otupelosti a pripravil ich na príchod Pána.

Táto výstraha je vyjadrená v 14. hl. Kn. Zjavenia. Anjelia Boží tam oznamujú trojité posolstvo, a hneď na to prichádza Syn človeka, „aby požal žatvu zeme“. Prvá výstraha obsahuje blízkosť súdu. Prorok vidí „anjela letiaceho prostriedkom neba, ktorý mal večné evanjelium, aby ho zvestoval tým, ktorí bývajú na zemi, každému národu, pokoleniu, jazyku aj ľudu, a hovoriac veľkým hlasom: „Bojte sa Boha a dajte Mu slávu, lebo prišla hodina Jeho súdu, a klaňajte sa Tomu, ktorý učinil nebe i zem.“ Zjav. 14:6, 7.

Toto posolstvo sa považuje za čiastku „večného evanjelia“. Účel hlásania evanjelia nebol pridelený anjelom, lež bol sverený ľuďom. Sv. anjelia riadia toto dielo, pracujúc pre spasenie ľudí, ale činné hlásanie evanjelia vykonávajú P. Kristovi slúžobníci na zemi.

Verní mužovia, ktorí boli poslušní Božiemu Duchu aj učeniu Jeho Slova, budú hlásať výstrahu tomuto svetu. To sú tí, čo „majú obrátený svoj pozor“ na „prepevnom prorockom Slove, ako na svetle svietiacom v tmavom mieste, dokiaľ sa nerozvidnie deň a nevzide dennica“. 2. Petr. 1:19. (Angl. prekl.) Títo hľadali Božiu známosť viac ako „skrytý poklad, oceňujúc si jej zisk lepší ako zisk striebra a jej výnos ako vyborné zlato.“ Pri- slovia 3:14. A Pán im zjavil veľké veci o Svojom Kráľovstve. „Tajomstvo Pánovo je známe tým, ktorí sa Ho boja, a Jeho smluva je na to, aby im ju dal vedieť.“ Žalm 25: 14.

Nie sú to vždy učení bohoslovci, ktorí rozumejú tejto pravde a ju hlásajú. Keby títo boli verní strážcovia, pilne a pokorne zkúmajúci Sv. Písmo, boli by poznali čas prichádzajúcej duchovnej

noci; proroctvá by im boly sdelily, čo sa stane. Avšak oni sa o toto nezaujímali, a posolstvo bolo odovzdané nižšej triede ľudí.

P. Ježiš povedal: „Chod' te, dokiaľ svetlo máte, by vás tma nezachvátila.“ Ján. 12:35. Tí, ktorí sa odvracajú od svetla pravdy, ktoré im P. Bôh dáva, alebo ho nehl'adajú, keď je v ich dosahu, — sú nechaní vo tme. Spasiteľ však prehlásil: „Kto Mňa nasleduje, nebude chodiť vo tme, ale bude mať svetlo života.“ Ján. 8: 12. Kto s čistým úmyslom chce plniť Božiu vôľu, majú v úcte svetlo pravdy už dané, príjme svetlo väčšie; takej duši bude poslaná hviezda Nebeskej žiare, aby ho priviedla k úplnej pravde.

„Počas prvého adventu P. Krista, kňazi i zákonníci sv. mesta (Jeruzalema), ktorým boly sverené výroky Božie, mohli rozumieť znameniam časov, a rozhlásiť príchod Toho Zasľúbeného. Proroctvo Micheáša označilo miesto Jeho narodenia (Mich. 5:2). Daniel určil čas Jeho adventu (Dan. 9:25). P. Bôh sveril tieto proroctvá Židovským vodcom; oni boli bez výmluvy, ak nevedeli i nerozhlásili ľudu, že Messiášov príchod bol blízko, vo dverách. Ich neznalosť bola výsledkom ich hriešneho zanedbania. Židia stavali pomníky pomordovaným Božím prorokom, kým svojou oddanosťou veľkým mužom sveta vzdávali hold slúžobníkom Satana. Zaujatí v ctižiadostivom spore o vysoké miesta i moc medzi ľudom, zavreli svoje oči nad poctou nabádzanou im Kráľom Nebies.

„Tým, ktorí Ho očakávajú,“ P. Kristus „ukáže sa po druhé, bez hriechu, cieľom spasenia.“ Žid. 9: 28. Podobne ako zve sti o Spasiteľovom narodení, posolstvo o Jeho druhom príchode nebolo sverené náboženským vodcom. Oni sa nedokázali v udržaní si ich spojenia s P. Bohom, a opovrhli svetlom s Nebies; preto neboli z tých, ktorých ap. Pavel opísal: „Ale vy, bratia, nie ste vo tme aby vás ten deň zachvátil ako zlodej. Lebo vy všetci ste synovia svetla a synovia dňa. Nie sme synmi noci ani tmy.“ 1. Tesal. 5:4, 5.

Strážni na múroch Siona mali prví zachytiť zvesti Spasiteľovho adventu, prví pozdvihnúť svoje hlasy a vyhlásiť, že je blízko, prví vystríhať ľudí, aby sa pripravili pre Jeho príchod. Lež oni boli ľahostajní, snívali o pokoji i bezpečiu kým ľudia tiež spali v ich hriechoch. P. Kristus videl Svoju cirkev, ako neplodný fik, plný lístia, ale bez žiadneho vzácneho ovocia. Chlubné formy náboženstva sa zachovávaly, kým duch pravej pobožnosti, kajúcnosti aj viery schádzal. Namiesto ovocia Duchu, zrejmé boly pýcha, formálnosť,

marná chlúba a sebeckosť aj nátlak. Odpadlá cirkev si zavrela svoje oči voči znameniam časov. P. Bôh ich ale neopustil, ani nezadržal Svoju vernosť od nich; lež oni poblúdili od Neho, aj sa odlúčili od Jeho lásky. Ponevác sa sprotivili privoliť na podmienky, Jeho sľuby im neboly splnené.

Taký je výsledok zanedbania vážiť si aj zúžitkovať svetlo i príležitosti, ktoré P. Bôh udeľuje. Iba ak cirkev bude napredovať v Jeho otvárajúcich prezreteľnostiach, prijímajúc všetko svetlo, vykonávajúc každú povinnosť, ktorá môže byť zjavená, náboženstvo sa nevyhnutne odrodí v zachovávanie foriem, a duch živej pobožnosti zanikne. Táto pravda bola opätovne vyobrazená v dejinách cirkve. P. Bôh žiadal od Jeho ľudu skutky viery i poslušnosti shodujúce sa s požehnaniami i príležitosťami udelenými. Poslušnosť vyžaduje obetavosť a zahrňuje kríž; pre túto príčinu mnohí z tak zvaných nasledovníkov P. Krista odopreli prijať svetlo s Nebies, a podobne ako Židia za starodávna „nepoznali čas svojho navštívenia“ (Luk. 19:44). Príčinou ich pýchy i nevery, Pán ich pomínul a zjavil Svoju pravdu tým, ktorí podobne ako pastieri Bethlehemu aj traja kráľovia z Východu, dbali na všetko svetlo, ktoré prijali.

Veľké Náboženské Prebudenie.

[66]

[67]

VEL'KÉ náboženské prebudenie následkom prehlásenia o rých-
lom príchode P. Krista, je predpovedané v 14. hl. Kn. Zjavenia. Tu
možno vidieť „anjela letiaceho po prostriedku neba, majúceho večné
evanjelium, aby ho zvestoval bývajúcim na zemi, každému národu,
i jazyku.“ „Veľkým hlasom“ hlása oné posolstvo: „Bojte sa Boha
a vzdajte Jemu chválu, lebo prišla hodina Jeho súdu, a klaňajte sa
Tomu, ktorý učinil Nebo i zem.“ Zjav. 14:6, 7.

Okolnosť, že anjel je hlásateľom tejto výstrahy, je významná.
Čistotou, slávou a mocou Nebeského posla zaľúbilo sa Božskej
múdrosti prejavit' vznešený charakter (povahu) diela, ktoré má byť
vykonané skrze toto posolstvo, a moc i sláva, ktorá ho má prevá-
dzať. A anjelov let „prostriedkom Neba“, „veľký hlas“ prinášajúci
výstrahu, a jeho rozšírenie na „všetkých by- vajúcich na zemi“,
— na všetky národy i jazyky, — podávajú dôkaz o rýchlosti a sveto-
vom rozšírení tohto hnutia.

[68]

Posolstvo samé určuje dobu kedy toto hnutie nastane. Je pove-
dané, že je čiast'ou „večného evanjelia“, a že oznamuje zahájenie
súdu. Posolstvo spasenia bolo hlásané vo všetkých dobách, ale toto
posolstvo súc čiastkou evanjelia, môže byť prehlásené iba v po-
sledných dňoch, lebo len vtedy by bolo pra-vdou, že hodina súdu
nastala. Proroctvá podávajú postup udalostí, vedúcich k zahájeniu
posledného súdu. To menovite platí o knihe Danielovej. Ale istú
čiast' z toho jeho proroctva, vzt'ahujúceho sa na posledné dni, musel
Daniel zavret' a zapečatiť až „do konca času“ (Angl. prekl.). Pokým
nestihneme k tomuto času, nemôže byť prehlásené posolstvo o za-
hájení súdu, založené na splnení týchto proroctví. Ale v dobe konca,
ako to prorok vraví, „mnohí to budú pilne zpytovať a rozmnoží sa
vedomosť.“ Dan. 12: 4.

Ap. Pavel vystríhal cirkev, aby neočakávala druhý príchod P.
Krista v jeho dobe. „Lebo nenastane,“ povedal, „kým prv nepríjde
odpadnutie, a nebude zjavený človek hriecha.“ 2. Tesal. 2: 3. Teda
až po veľkom odpadnutí a po dlhom panovaní „človeka hriecha“

zvaným tiež „tajomstvom neprávosti“, „synom zatratenia“, aj „bezbožníkom“, čo všetko označuje pápežstvo, ktoré, ako to proroctvo predpovedalo, malo vládnuť za 1,260 rokov. Toto obdobie sa ukončilo r. 1798. P. Kristus ne-mohol prísť pred touto dobou. Ap. Pavel zahrňuje vo svoju výstrahu celé Kresťanské zriadenie až do r. 1798. Teda až po tejto dobe má byť prehlásené posolstvo o druhom príchode P. Krista.

Žiadne také posolstvo nebolo podané v minulých dobách. Ap. Pavel, ako sme už videli, ho nehlásal, on ukazoval svojim bratom na P. Kristov príchod vo vzdialenej budúcnosti. Reformátori kládli súd asi 300 rokov do budúcnosti od ich doby. Ponevác však r. 1790. kn. Daniela bola odpečatená, vedomosť proroctví vzriastla, a mnohí hlásali oné slávnostné proroctvo, že sa súd blíži.

[69]

Adventné Hnutie.

Ako Reformácia v 16-om storočí, tak aj Adventné hnutie sa objavilo v rôznych Kresť. zemiach v ten samý čas. V Eu-r—pe i v Amerike mužovia viery a modlitby boli vedení ku zpytovaniu proroctví, a idúc v stopách nadchnutých záznamov, našli presvedčujúce dôkazy, že sa blíži koniec všetkých vecí. V rôznych zemiach boli osamotené sbory Kresťanov, ktorí jedine zpytovaním Sv. Písma došli k uvereniu, že Spasiteľov príchod je blízko.

V r. 1821., tri roky pozdejšie keď Wm. Miller (Am. Reformátor) došiel k porozumeniu proroctví, poukazujúcich na dobu súdu, Dr. Jozef Wolf (Žid. Reformátor), známy čo „misionár sveta“, začal hlásať blízky príchod Pána. Wolf bol narodený v Nemecku, z Hebrejských rodičov, jeho otec bol Židovským rabínom. Už v útlom mláďi presvedčený bol o správnosti Kresť. náboženstva. Súc bystrej a všetečnej mysle, stal sa chtivým poslucháčom rozhovorov vedených v otcovom dome, kde sa denne shromažďovali nábožní Hebreji, aby si pripomínali svoje nádeje i očakávania, totiž, slávny príchod Messiáša, a prinavrátanie Izraela. Počujúc jedného dňa spomenúť Ježiša Nazaretského, pýtal sa, že kto On bol? „Veľmi nadaný Žid,“ znela odpoveď, „ale ponevác sa predstavoval za Messiáša, Židovský tribunál Ho odsúdil na smrť.“ „Prečo, teda,“ pýtal sa ďalej, „je Jeruzalem zničený, a prečo sme my v zajatí?“ „Ach beda nám! preto že Židia mordovali prorokov.“ Tu zaraz prišla chlapcovi myšlienka, že

snád' P. Ježiš tiež bol prorokom, a Židia Ho zabili nevinného. Tak silný bol tento pocit, že bárs mu bolo zakázané vkročiť do Krest'. kostola, často stával vonka, naslúchajúc na kázanie.“ — „*Travels and Adventures of Rev. Jos. Wolf*“, Sväz. 1., str. 6., vyd. 1860.

Ked' bol ešte len sedem ročný, chválil sa staršiemu Krest'. susedovi ohľadom budúceho víťazstva Izraela pri príchode Messiáša, keď mu starec láskave odpovedal: „Milý chlapče, poviem ti ja kto bol ten skutočný Messiáš: bol to Ježiš Nazaretský. . . ktorého tvoji predkovia ukrižovali, ako aj ostatných prorokov. Id' domov a [70] čítaj 53. hl. proroka Izaiáša, a presvedčíš sa, že Ježiš Kristus je Syn Boží.“ Zaraz sa ho zmocnilo presvedčenie. Išiel domov a čítal spomenutú čiast' Sv. Písma, chcejúc vidieť nakoľko bolo vyplnené v Ježišovi z Nazaréta. Boly slová Krest' anove pravdivé? Žiadal svojho otca, aby mu to proroctvo vysvetlil, lež sa postretol s. takou mlčanlivosťou, že sa viac neopovážil ani len spomenúť ten predmet. Toto však iba zväčšilo jeho túhu vedieť viac o Krest'. náboženstve. — „*Researches and Missionary Labors*“, str. 62., vyd. 1835.

Vedomosť, ktorú hľadal, bola zúmyselne od neho držaná v jeho Židovskom domove, lež keď bol ešte len 11 ročný, opustil otcovský domov, a išiel do sveta získať si vzdelanie, zvoliť náboženstvo a životnú prácu. Za čas býval s príbuznými, ale čoskoro bol od nich vyhnaný čo odpadlík, a opustený bez peňazí musel sa starať o seba medzi cudzými. Išiel z miesta na miesto, pilne študujúc, a podporujúc sa učením Hebrejštiny. Prostredníctvom Katolíckeho učiteľa stal sa Katolíkom, rozhodnúc sa byť missionárom pre svoj vlastný ľud. S týmto úmyslom išiel pár rokov neskôr na štúdie do Ríma na Kolegium Propagandy. Tuná pre jeho voľnú myšlienku a priamu reč bol obvinený z bludu. Verejne útočil na nesprávnosti v cirkvi, a odporúčal potrebu reformy. Bárs mu pápežskí hodnostári z počiatku aj preukazovali zvláštnu priazeň, po čase bol z Ríma odstránený. Pod cirkevným dozorom išiel z miesta na miesto, až bolo celkom zrejmé, že niako nemôže byť vtiahnutý do poroby Ríma. Vyhlásený bol za nenapraviteľného, a nechaný na slobode ist' kde chce. Odišiel do Anglie, a vyznávajúc Protestantskú vieru, pripojil sa k Anglikánskej Cirkvi. Po dvoj-ročných študiách sa vypravil r. 1821. na svoju missijnú púť.

Medzitým čo Wolf prijal pravdu P. Kristovho prvého príchodu, čo „Muža bol' astí, a taký, ktorý znal nemoce“, videl, že proroctvá

[71] odkrývajú s takou istou presnosťou aj Jeho druhý príchod v moci a sláve“. A hl’adiac priviesť svoj ľud k Ježišovi z Nazaréta čo Tomu zasľúbenému, a upozorniť ich na Jeho prvý príchod v ponížení čo obeť za ľudské hriechy, učil ich tiež Jeho druhom príchode, keď príde čo Kráľ a Vysloboditeľ.

„Ježiš Nazaretský je ten pravý Messiáš,“ hovoril, „ktorého ruky a nohy byly prebodnuté, a ktorý bol privedený ako baránok k zabitiu, ktorý bol tým Mužom bol’astí a znal nemoce, ktorý keď „berla bola od Judy vziatä a zákono-darná moc z pred jeho nôh,“ prišiel prvý krát; druhý krát príde na oblakoch Nebeských s trúbou Archanjela, a postaví sa na Vrchu Olivetskom; a to panovanie, raz odovzdané Adamovi nad celým stvorením, a utratené nim (1. Mojž. 1:26, 27; 3:17), bude dané Ježišovi. On bude Kráľom nad celou zemou. Stekanie a nárek stvorenia prestane, a na ich miesto bude sa počuť spev chvály i vd’akov vzdávania.... Keď Ježiš príde v sláve Otcovej a svätých anjelov, . . . mrtvi veriaci vstanú najprv. (1. Tesal. 4:16; 1. Korint’. 15:23.) To je to, čo my Kresťania voláme „prvým vzkriesením,“ vravel. „Potom sa živočísťvo premení (Izai. 11:6, 9), a bude poddané Ježišovi. Žalm 8. Zavládne všeobecný pokoj.“ „A Pán znova pohľadne na zem a povie: Hl’a, všetko je veľmi dobré!“ — Tamtiež, str. 294.

Wolf veril, že druhý advent Pánov je veľmi blízko, a jeho výklad prorockých období kládol veľké splnenie tohože takmer v tú samú dobu ako Wm, Miller (Am. Reformátor). Tým, ktorí zo slov Písma Sv. tvrdili že „o tom dni a hodine nikto nevie“ aj že nemožno vedieť ničoho o blízkosti Jeho príchodu, Wolf odpovedal: „Čože, snád’ náš Pán riekol, že nikdy nebudeme vedieť dňa ani hodiny? Čiže nám On nedal znamenia časov, aby sme aspoň vedeli, že Jeho príchod sa už blíži ako to vieme, že leto sa približuje, keď lístie pučí na stromoch? Či nemáme nikdy vedieť túto dobu, keď že On Sám nás vyzýva, aby sme nielen čítali proroctvá Daniela, ale tiež im aj rozumeli? Kremä toho, náš Pán nechce riečť, že blízkosť času nemá byť známa, ale že nikto nevie presného dňa ani hodiny. Vraví, že sa dost’ môže poznať zo znamenia časov, čo nás môže pripraviť na Jeho príchod tak, ako Noe pripravoval koráb.“ — „*Rcscarchcs and Missionary Labors*,“ str. 404. 406.

[72] Ohľadom obl’úbeného spôsobu vykladania, abo prekrúcania Písma Sv. Wolf písal: „Väčšina Kresť. cirkve sa odchyľila od

jednoduchého smyslu Písma Sv. a obrátila sa k mátožnému spôsoby Budhistov, ktorí veria, že budúce blaho človečenstva pozostáva z vznášania sa v povetrí. Tak sa i Kresťania domnievajú, že keď čítajú slovo „Židia“, musia pod tým rozumeť „Pohanov“; a keď čítajú „Jeruzalem“, to má byť „cirkev“; a keď je povedané „zem“, že to mieni „oblohu“; a pod „príchodom Pána“, musia rozumeť „pokrok misijných spoločností“; a „ilie na horu Pánovho domu“, znamená vraj, „nadšené shromaždenie veriacich“, atď.

V dobe 24-och rokov, od r. 1821 do r. 1845, Wolf cestoval mnoho po Afrike, kde navštívil Egypt aj Abyssiniu; v Ázii, kde prešiel Palestínu, Syriu, Persiu aj Indiu.

Cestoval cez najdivokejšie zeme, bez akej-koľvek ochrany, zo strany Európskych úradov, znášajúc utrpenia a nepočítané nebezpečenstvá. Bol bičovaný, trápený hladom, predaný do otroctva a trikrát odsúdený na smrť. Bol prepadnutý lupičmi a často takmer hynul smädom. Raz bol okradený o všetko, čo mal, a tak ponechaný cestovať stá míľ cez vrchy, kým mu sňah šľahal v tvár, a bosé nohy mu trnuly pri stúpaní na zmrzlú zem.

Navštívil tiež aj Spoj. Št. Am. Na ceste sa zastavil kázať na Ostrove Sv. Heleny. Stihol do New Yorku v Septembri r. 1837. Kázal vo Filadelfii i Baltimore, a konečne aj vo Washingtone. Tuná na nabídnutie býv. Prez. Jána Quincy Adams-a v Kongrese bolo odhlasované dovoliť mu držať prednášku v kongresnej sieni. Tá samá príležitosť mu bola daná aj v mnohých iných štátoch i veľ mestách. — „*The Journal of Rev. Jos. Wolf*, str. 398, 399.

Súc vystríhaný, aby nechodil neozbrojený zvlášť medzi divoké a nepriateľské kmeny v Pohanských zemiach, povedal, že je „zaopatrený zbraniami — modlitbou, horlivosťou pre P. Krista, a dôverou v Jeho pomoc.“ „Tiež som zaopatrený,“ vravel, „láskou k P. Bohu a k blížnému a Bibliu mám v ruke.“ Hebrejskú a anglicku Bibliu nosil so sebou všade na svojich cestách. O jednej z jeho posledných ciest povedá: „Nosil som Bibliu otvorenú v ruke. Cítil som, že moja sila je v tej Knihe, a že jej moc ma bude chrániť.“ — Vidz „*In Perils Often*“ Adams, str. 192 i 291.

Tak pokračoval vo svojej práci, až posolstvo o súde bolo podané veľkej časti zemogule. Medzi Židmi, Mohamedánmi, Kresťanmi a Pohanmi vôbec snažil sa rozšíriť Božie Slovo v rôznych rečiach a hlásal rýchly príchod Messiáša.

Na svojich cestách v Ázii, našiel u odl'ahlého a osamelého kmenu učenie o blízkom príchode Pána. „Arabi v Yemene,“ povedá, „majú knihu zvanú ‚Siera‘, ktorá sa zmieňuje o druhom príchode P. Krista a Jeho kral'ovaní v sláve; a očakávajú, že veľké udalosti sa stanú v r. 1840.“ „V Yemene som ztrávil šesť dní s potomkami Rechabítov. Nepijú vína, nesadia vinice, nesejú role a žijú v stánoch, a podobajú sa starovekému Jonadábovi, synovi Rechabovmu. (Vidz Jerem. 35:5-10.) Našiel som v ich spoločnosti tiež synov Izraela z pokolenia Dán,.. . ktorí spolu s Rechabítmi očakávajú rýchly príchod Messiaša na oblakoch Nebeských.“ — Journal of Rev. J. Wolft str. 377.

Podobnú vieru našiel iný missionár v Tartársku. Akýsi Tartársky kňaz sa pýtal toho missionára, že kedy príde P. Kristus druhý raz? Keď tento povedal, že o tom nič nevie, tu kňaz bol veľmi prekvápený nad takou nevedomosťou u človeka, ktorý sa vyhlasoval byť učiteľom Biblie a vyjadril svoju vieru založenú na proroctvách Písma, že P. Kristus vraj príde asi r. 1844.

Už r. 1826. bolo posolstvo o príchode P. Krista hlásané v Anglii. Tam však hnutie nenadobudlo tak určitého rázu ako v Amerike. Presná doba príchodu P. Krista nebola všeobecne hlásaná, ale veľká pravda o rýchlom Jeho príchode v moci a v sláve, bola všade rozhlasovaná. A to nielen medzi nesúhlasiacimi a rozkolníkmi. Angl. pisateľ Mourant Brock tvrdí, že asi 700 kazateľov Angl. Cirkve hlásalo príchod Pána.

[74] Posolstvo označujúce rok 1844. čo dobu príchodu Pána, bolo hlásané v Amerike aj v celej Veľkej Británii. Adventné spisy zo Spoj. Štátov Am. boly šírené všade. Knihy a časopisy boly znova od tlačované v Anglii, a r. 1842. Robert Winter, rodom Anglík, ktorý prijal Adventné posolstvo v Amerike, vrátil sa do svojej vlasti, aby hlásal príchod Pánov. Mnohí sa spojili s nim, a posolstvo o súde bolo tiež rozhlásené po rôznych častiach Veľkej Británie.

V Juž. Amerike, v prostried barbárstva a kňazského chytráctva, Lacunza, Španiel a Jezuita, našiel cestu k S v. Písmu, a tak poznal pravdu o rýchlom návrate P. Krista. Súc pohnutý rozhlásiť posolstvo iným, vydal knihu pod menom „Rabbi BenIsrael“. Žil v 18-om storočí, ale bolo to r. 1825. keď jeho kniha sa dostala do Londýna a bola preložená do Angl. reči. Jej vydanie zveľadilo záujem, ktorý už bol v Anglii vzburdený v posolstve druhého Adventu.

V Nemecku bolo to samé učenie hlásané Bengel-om, kňazom Evanj. Cirkve, slávnym to badateľom Biblie a známym kritikom. Ukončiac svoje vzdelanie, Bengel sa venoval študovaniu theologie, k čomu ho jeho vážna a nábožná myseľ, posilnená a utvrdená vzdelaním a disciplínou, prirodzene nakloňovala. Podobne ako iní mladíci vážneho charakteru, predtým i odvtedy, musel zápasit' s pochybnosťmi a ťažkosťami náboženského náteru, a s pohnutým citom poukazuje na mnohé šípy, ktoré prebodly jeho biedné srdco, a strpčovaly mu jeho mládi. Stanúc sa členom konsistoria vo Wirtenberku, obhajoval náboženskú slobodu. Hoci priznával práva i prednosti cirkve, bol obhajcom každej smysel'nej slobody pre tých, čo sa cítili viazaní na podstate svedomia z nej vystúpiť. Dobré účinky tejto zásady sa ešte pocit'ujú v jeho rodnom okrese.

Svetlo druhého Adventu P. Kristovho preblesklo Bengelovou mysl'ou, keď si pripravoval kázeň k Adventnej Nedeli na základe Zjavenia 21. hl. Proroctvám kn. Zjavenia pochopil viac ako kedy predtým. Premožený pocitom ohromnej dôležitosti a vynikajúcej slávy, prorokovi predstavených zjavov, za čas bol prinútený vzdat' sa premýšľania o tom predmete. Na kazateľni sa mu to znova živo a mocne predstavilo. Od toho času sa venoval študovaniu proroctví, zvlášte tým v Kn. Zjavenia, a čoskoro prišiel k tomu presvedčeniu, že poukazovaly na blízky advent P. Krista. Čas, ktorý určil pre príchod Pánov bol len pár rokov pozdejšie po tom, ktorý určil Wm. Miller. Jeho spisy sa rozšírily po celom Kresťanstve. Jeho názory o proroctvách byly všeobecne prijímané v jeho rodnom štáte Nemecka. Hnutie pokračovalo aj po jeho smrti, a Adventné posolstvo bolo počut' v Nemecku v ten samý čas, keď vyvolávalo pozornosť v iných zemiach. Onedlho niektorí z veriacich odišli do Ruska a utvorily tam osady, a viera v blízky príchod P. Krista sa doposiaľ udržuje v Nemeckých sboroch.

Svetlo pravdy zažiarilo aj vo Švajciarsku i Francii. V Ženeve, kde Farrel a Kalvín šířili pravdy Reformácie, Gausen hlásal posolstvo o druhom príchode P. Krista. Keď bol študentom v škole, Gausen sa postretol s duchom racionalizmu, ktorý prevládal celou Eur—pou na konci 18-ho a na počiatku 19-ho storočia; a keď nastúpil na kazateľský úrad, nielen že nepoznal pravú vieru, ale sa klonil k pochybovačstvu. Vo svojej mladosti sa zaujímal v študovaní proroctva. Po prečítaní Rollins-ových „Staro-vekých Dejín“ upozornený bol na

[75]

[76] 2. hl. Kn. Daniela, pri čom bol veľmi dojatý istou presnosťou, s akou to proroctvo bolo vyplnené, ako to pokazoval dejopiscov záznam. Tuná bolo svedectvo o nadchnutí Pisma Sv., ktoré mu slúžilo za kotvu bezpečia pozdejšie v živote. S učením racionalizmu sa nemohol uspokojiť, a študujúc Bibliu ďalej a hľadajúc jasnejšie svetlo, bol po istom čase privedený k pravej viere.

Sledujúc študovanie proroctví ďalej prišiel k presvedčeniu, že príchod Pánov bol veľmi blízko. Dojatý vážnosťou a dôležitosťou tejto veľkej pravdy, prial si ju predniesť ľudu; lenže všeobecný náhl'ad, že Danielove proroctvá sú tajomstvom aj že sa im nedá porozumieť, mu značne prekážalo. Konečne sa rozhodol, tak ako Farrel pred ním zrobil s evanjelizovaním Ženevy — započat' s deťmi, skrze ktoré si trúfal zaujať rodičov.

„Túžim, aby tomuto bolo porozumené,“ povedal pozdejšie, keď spomínal účel' tohto podniku, „nie je to príčinou jeho malej významnosti, ba naopak, chcem ho takýmto spôsobom predniesť pre jeho veľkú dôležitosť, preto som ho prednášal deťom. Chcejúc byť vypočutý, a obávajúc sa, žeby som toho nedocielil, keby som bol oslovil dospelých; preto som sa rozhodol ísť k tým najmladším. Shromažďím si deti; keď sa skupina zväčší, a vidno že naslúchajú, sú spokojné a zaujímajú sa tak, že rozumejú a mohli by ten predmet aj vysvetliť, som si istý zanedlho inej skupiny, až za nimi prídu aj dospelí, vidiac že to stojí zato, sadnúť si a študovať. Keď sa toto stane, cieľ je dosiahnutý.“ — Gausen L., Daniel the Prophet, Sváz. 2, Predmluva.

Jeho snaha sa zdarila. Keď hovoril k deťom prišli naslúchať aj dospelí. Pavlače v jeho kostole boly preplnené pozornými poslucháčmi. Medzi nimi boli mužovia významní a vzdelaní, prichodzí i cudzinci navštevujúci Ženevu, a týmito bolo posolstvo zanesené aj do iných častí zeme.

Povzbudený týmto zdarom, Gausen dal vytlačiť svoje úlohy s nádejou, že to povzbudí študovanie prorockých kníh Sv. Písma v kostoloch Francúzsky hovoriaceho ľudu. „Vydávať úlohy deťom,“ hovorí Gausen, „je povedať starším, ktorí veľmi často také knihy zanedbávajú pod falošnou predtvárkou, že sú nevyrozumiteľné. „Ako môžu byť nesrozumiteľné, keďže im vaše deti rozumia?“ „Mal som veľkú túhu,“ dodáva, „učiniť vedomosť proroctví obľúbenou medzi naším stádom, ak to bude možným.“ „Nieto vo skutočnosti

[77]

študie, ktorá by dl'a môjho zdania lepšie zodpovedala časovým potrebám. Týmto sa máme priprávať pre to neďaleké súženie a bdieť i očakávať P. Krista.“

Bárs bol jedným z najvýznamnejších a najobľúbenejších kazateľov vo Francúzskom jazyku, Gausen bol po čase shodený z kazateľstva. Obvinený bol hlavne, že na miesto cirkevného katechizmu a chladnej i racionalistickej príručnice postrádajúcich pravej viery, vynaučoval mládež z Biblie. Pozdejšie sa stal učiteľom v teologickej škole, kým v Nedeľu pokračoval čo katechysta, rečníac detom a vyučujúc ich v Písme Sv. Jeho diela vzhľadom na pro-roctvá vzbudily mnoho záujmu. Z profesorského stolca, pomocou tlačiva, a v jeho obľúbenej práci čo učiteľ a detí, pokračoval mnohé roky svojim vplyvom a bol nástrojom upútať mnohým pozornosť na študovanie proroctví, ktoré poukazovali, že advent Pánov je blízko.

Tiež v Škandinávii (Švédsku, Norvédžsku a Dánsku), bolo hlásané Adventné posolstvo a vzbudilo rozsiahly záujem. Mnohí boli vyburcovaní z ich bezstarostnej istoty, aby vyznali a zavrhlí svoje hriechy, a hľadali odpustenie v P. Kristovom mene. Ale kňazstvo štátnej cirkve stavalo sa hnutiu na odpor, a svojím vplyvom niektorí kazatelia posolstva boli uvrhnutí do väzenia. Na mnohých miestach, kde hlasatelia rýchleho príchodu P. Krista boli umlčaní. P. Bôh zázračným spôsobom vysielal posolstvá prostredníctvom malých detí. Ponevác boly nedospelé, nemohol im štátny zákon brániť, a preto mohli kázať bez prekážky.

Hnutie sa šírilo medzi nižšími vrstvami ľudu, a v chudobných chatrčiach robotný ľud sa shromažďoval, aby vyslúchal výstrahu. Títo malí detskí kazatelia samí boli väčšinou z chudobných rodín. Niektorí z nich neboli starší ako šesť do osem rokov; a ačkoľvek ich život bol dôkazom, že milujú Spasiteľa a snažili sa byť poslušní sv. Božím prikázaniam, inak prejavovali len takú vzdelanosť i schopnosť aká je obvyklá pri deťoch toho veku.

Ale keď stály pred ľuďmi, bolo zrejmé, že boly riadené vplyvom, ležiacim mimo ich prirodzeného nadania. Hlas i spôsoby sa zmenily, a ony slávnostne dávaly výstrahu pred súdom, užívajúc presných slov Sv. Písma: „Bojte sa Boha, a vzdajte Jemu chválu, lebo prišla hodina Jeho súdu.“ (Zjav. 14:7.) Karhaly hriechy ľudu, odsudzujúc nielen nemravnosť ale svetáckosť a odpadlivosť, a vy-

[78]

stríhajú svojich poslucháčov, aby sa ponáhľali utiecť pred blížiacim sa súdom.

Lud s trasením naslúchal. Presviedčajúci Boží Duch hovoril k ich srdciam. Mnohí boli povzbudení, aby čítali Sv. Písmo s novým a hlbším záujmom; nemierni a nemravní sa naprávali; a iní opúšťali ich nečestné zvyky; a to sa konalo tak nápadne, že i kňazi štátnej cirkve museli uznať, že hnutie toto je riadené Božou rukou.

Bolo to Božou vôľou, aby posolstvo o Spasiteľovom príchode bolo rozhlásené v Skandinávskych krajinách; a keď hlasy feho slúžobníkov boli umlčané, On dal Svojho Ducha na deti, aby skrze ne Jeho práca bola vykonaná. Keď sa P. Ježiš blížil k Jeruzalemu sprevádzaný plesajúcim zástupom, ktorý s výkrikom víťazstva a mávaním palmových letorastov Ho ohlasoval čo Dávidovho syna, žiarliví Farizeji Ho žiadali, aby ich umlčal. Ale P. Ježiš im odpovedal, že to všetko bolo len vyplnenie proroctva, aj že ak by tí mlčali, kameň by volalo. Naľakaní vyhrážkami kniežat i kňazov, ľud prestal so svojim radostným pokrikovaním, keď vstúpili do brán Jeruzalema. Onedlho však deti zachytily ten tón, a mávajúc palmami, volaly: „Hosanna Synovi Dávidovmu!“ A keď Farizeji pohoršení nad tým povedali Mu: „Či čuješ, čo títo hovoria?“ P. Ježiš odvetil: „Áno, čujem; ale či ste nikdy nečítali, že z úst nemlúvniat a tých, čo prsá požívajú, pripravil si Si chválu?“ Ako Pán účinkoval skrze deti za času P. Kristovho prvého adventu, tak isto konal skrze ne dávajúc posolstvo o Jeho druhom advente. Božie Slovo sa musí vyplniť, že totiž zvest' o Spasiteľovom príchode musí byť hlásaná všetkým ľuďom, jazykom i národom. Mat. 21 : 816.

[79]

Wm. Millerovi (Am. Reformátor) a jeho spolu-pracovníkom bolo dané hlásať tú výstrahu v Amerike. Táto krajina sa stala streiskom toho veľkého Adventného Hnutia r. 1844. Tu sa zvlášť vyplnilo proroctvo o posolstve prvého anjela (Zjav. 14:6, 7). Spisy Millera a jeho spolu-druhov boli zanesené do ďalekých zemí. Kdekoľvek boli missionári, radostné zvesti o druhom rýchlom advente Spasiteľa boli rozoslané. Ďaleko-široko sa rozšírilo posolstvo večného evanjelia: „Bojte sa Boha a vzdajte Mu slávu, lebo prišla hodina súdu Jeho.“ (Tamtiež 14:7.)

Svedoctvo o proroctvách, ktoré zdanlivé poukazovali na druhý advent P. Kristov r. 1844. na Jar, hlboko pôsobily na ľudské mysle.

[80]

Sú nesené z štátu do štátu posolstvo budilo všade veľký záu-

jom. Mnohí boli presvedčení, že dôvody z prorockého obdobia boli správne, a vzdajúc sa ochotne svojho náhľadu s radosťou prijali pravdu. Niektorí kazatelia opustili svoje sektárske náhľady a pocity, aj svoje platy i cirkve, a spojili sa s hlásaním príchodu P. Ježiša. Takých kazateľov bolo však pomerne málo, ktorí by boli prijali toto poslanstvo, preto bolo väčšinou svereným jednoduchým laikom. Roľníci nechali svoje polia, mašiniisti svoje stroje, kupci svoje zbožia, vzdelaní v rôznych odboroch svoje postavenia, a predsa počet pracovníkov bol malý v porovnaní s prácou, ktorá mala byť vykonaná. Stav bezbožnej cirkve a sveta ležiaceho v hriechu, trápil duše opravdovch strážnych na Krest'. Sione, a tí sa ochotne venovali námahám a snášali nedostatok a utrpenie, žeby mohli volať ľudí k pokániu. Hoci sa Satan tej práci mocne protivil, predsa pokračovala do predu. a mnoho tisícov prijalo advetné poslanstvo.

Toto vážné poslanstvo sa ozývalo všade, varujúc hriešnikov, svetákov i členov cirkví, aby utiekli budúcemu hnevu. Ako Ján Krstiteľ, predchodca P. Kristov, tak aj títo kazatelia položili sekeru ku koreňu stromu a napomínali všetkých, aby prinášali ovocie hodné pokánia. Ich naliehavé prosby sa veľmi líšili od uisťovania o pokoj a bezpečiu, ktoré sa počulo s populárných kazateľníc, a ľudia boli pohnutí všade, kde sa poslanstvo hlásalo.

To jednoduché, priame svedectvo Písma Sv. sprevádzané mocou Ducha Sv. nieslo so sebou také presvedčenie, akému málo kto mohol vzdorovať. Vyznávači náboženstva boli vyrušení z ich faľošnej bezpečnosti, a poznali svoje odpadnutie, svetáckosť, neveru, pýchu a sebeckosť. Mnohí hľadali Pána s pokáním a poníženosťou. Lásku, ktorá sa veľmi klonila k zemskej veciam, obrátili k veciam Nebeským. Duch Boží spočíval na nich a oni obmäkčení a poslušní spojili sa v hlásaní: „Bojte sa Boha a vzdajte Jemu slávu, lebo prišla hodina Jeho súdu.“ (Zjav. 14:7.)

Hriešnici sa s plačom pýtali: „Čo máme robiť, aby sme boli spasení?“ Tí, čo nepoctive žili, túžili všetko napraviť. Všetci, ktorí našli v P. Kristovi pokoj, chceli aby ho aj iní zakúsili. Srdcia rodičov sa obrátili k ich deťom, a srdcia detí k rodičom. (Mal. 4: 5, 6.) Hradby pýchy a rezervy boli odstránené. Konalo sa úprimné vyznávanie hriechov, a členovia rodín pracovali na spasení svojich najbližších a najmilších. Často bolo počuť úprimnú modlitbu.

A mnohí v úzkosti duše zápasili po celú noc s P. Bohom o istotu odpustenia hriechov i obrátenia svojich pribudzných, i susedov.

Všetky triedy ľudí sa hrnuli na Adventné shromaždenia. Bohatí i chudobní, vysokí i nízki boli z rôznych príčin žiadostiví počuť o druhom advente P. Krista. P. Bôh držal na úzde ducha protivenstva kým Jeho služobníci vysvetľovali príčinu ich viery. Niekedy ľudský nástroj bol slabý, ale Duch Boží dodával moc Jeho pravde. V schôdzach bola pociťovaná prítomnosť svätých anjelov, a mnohí boli denne pridávaní k veriacim. Keď dôkazy P. Kristovho druhého príchodu boli opakované, zástupy naslúchali na to s vážnou tichosťou. Zdálo sa, ako by sa Nebo i zem boli spolu postretly. Všetci pociťovali moc Božiu, starí, mladí, i v strednom veku. Ľudia odchádzali domov s chválou na rtoch, ktorej zvuk sa niesol tichou nocou. Kto sa tých shromaždení zúčastnil, nikdy na ne nezabudol.

Hlásanie určitého času pre P. Kristov druhý príchod vyvolalo veľké protivenstvá od mnohých tried, od kazateľa na kazateľnici až po toho najzatvrdilejšieho hriešnika. Slová prorokov i apoštolov sa naplnili: „V posledných dňoch prídu posmeváči, ktorí budú chodiť podľa svojich vlastných žiadostí a hovoriť: „Kde je to zaslúbenie o Jeho príchode? “ 2. Petr. 3:2-5. Mnohí, čo vyznávali že Spasiteľ a milujú, povedali, že sa neprotivia učeniu o druhom príchode Pána, ale nesúhlasia vraj s určovaním času. Lež vševidúce oko Božie čítalo ich srdcia. Oni si nepriali počuť, že P. Kristus prichádza súdiť svet v spravodlivosti, lebo boli neverní slúžobníci a ich skutky by neobstáli zkušku srdca-zpytujúceho P. Boha a preto sa báli postretnúť ich Pána. Podobne ako Židia za času P. Kristovho prvého adventu, neboli pripravení p. Ježiša uvítať. Nie len že sa sprotivili počuť jasné dôkazy z Biblie, ale sa vysmievali z tých, čo očakávali ich Pána. Satan a jeho anjelia jasali a robili výčitky P. Kristovi i svätým anjelom, že Ho tak málo Jeho vyznávači milujú, že si ani neprajú Jeho príchodu.

[82]

„Žiaden človek nevie toho dňa ani hodiny,“ bolo častým dôvodom tých, čo zavrhovali adventné posolstvo. Sv. Písmo znie: „Ale o tom dni a o tej hodine nikto nevie, ani Nebeskí anjelia, ani Syn, iba Sám Môj Otec.“ Mat. 24:36, 3. Jasné a súzvučné vysvetlenie tohto textu bolo dané tými, čo očakávali na Pána, aj nesprávne použitie ho protivníkmi bolo objasnené. P. Kristus hovoril tie slová v Jeho pamätnom rozhovore s Jeho učeníkmi na Vrchu Olivetskom

po Jeho poslednej návšteve v chráme. Učeníci sa pýtali otázku: „Čo bude znamenie Tvojho príchodu a skonania sveta?“ P. Ježiš im dal znamenia a povedal: „Keď uvidíte všetky tieto veci, vedzte, že je blízko a pred dvermi.“ (Mat. 24:33.) Jedna Spasiteľova reč nesmie sa použiť na zničenie druhej. Bárš nikto nevie deň ani hodinu Jeho príchodu, povedané nám je, že sa od nás žiada, aby sme vedeli *kedy je blízko*.

Ďalej sme učení, že nedbať na Jeho výstrahy, a zanedbať sa žeby sme nemali vedieť kedy je Jeho druhý príchod blízko, je tak osudným pre nás, ako bolo pre tých, čo žili za dňov Noe a nechceli vedieť kedy mala prísť potopa. A podobenstvo v tej samej hlave, porovnávajúc verného a neverného služobníka, aj podanie osudu toho, ktorý povedal vo svojom srdci: „Môj Pán odkladá so Svojim príchodom,“ ukazuje ako P. Kristus uznáva i odpláca tým, ktorých On nájde bdieť i učiť o Jeho príchode, aj tých, ktorí nim opovrhujú. „Bdejte, teda,“ povedá; „blahoslavený sluha, ktorého, keď príde jeho Pán, nájde tak robiť.“ Mat 24:33, 42-51. „Jest-li, teda, nebudeš bdieť, prídem na teba, ako zlodej a nezvieš v ktorú hodinu prídem na teba.“ Zjavenie 3: 3.

Ap. Pavel hovorí o triede, ktorej Pánovo zjavenie príde neočakávane. „Deň Pánov príde tak, ako zlodej v noci. Lebo keď budú hovoriť: ‚Pokoj a bezpečnosť,‘ vtedy náhle príde na nich zahynutie,... a neujdú.“ Ale dodáva, tým ktorí si všímajú Spasiteľovu výstrahu: „Ale vy, bratia, nie ste vo tme, aby vás ten deň zachvátil, ako zlodej. Lebo vy ste synovia svetla a synovia dňa. Nie sme synmi noci ani tmy.“ 1. Tesal. 5:2-5.

Takto bolo dokázané, že Písmo Sv. nikde ľud'om nepovedá, aby zostali v nevedomosti ohľadom blízkosti P. Kristovho príchodu. Ale tí, čo si to vzali iba za výhovorku, aby pravdou opovrhli, nechceli takéto vysvetlenie počuť, preto slová: „Ale o tom dni a hodine nikto nevie“, d'alej zavznievaly od smelého posmeváča, ba aj len od domnelého služobníka P. Kristovho Keď sa ľud počal prebúdzat' a začali sa dopytovať po ceste spasenia, náboženský učители si zastali medzi nich a pravdu, hľadiac im utíšiť strach falošným vysvetľovaním Božieho Slova, neverní strážcovia sa spojili v diele toho veľkého svodcu, volajúc: „Pokoj, pokoj“, keď P. Bôh nehovoril: pokoj. Podobní Farizeom za času P. Kristovho, mnohí nechceli samí vojsť do Kráľovstva Nebeského a tým, ktorí chceli vchádzať, prekážali.

[83]

[84]

Krv týchto duší bude vyhl'adávaná z ich ruky.

Prví, čo prijali posolstvo, boli z tých najpokornejších a najodanejších cirkevníkov. Tí, čo študovali Písmo Sv. osobne, videli že populárny náhl'ad ohl'adom prorocstva sa nezakladá na Sv. Písme; a kdekoľvek ľud nebol ovládaný vplyvom kňazov, kdekoľvek zpytovali Božie Slovo denne pre seba, učenie o druhom advente potrebovalo len, aby bolo porovnané s Písmom Sv. a jeho Božský pôvod bol potvrdený.

Mnohí boli prenasledovaní ich neveriacimi bratmi. A niektorí, aby si mohli udržať miesto v cirkvi privolili byť ticho ohl'adom nádeje, ktorá bola v nich; ale iní sa cítili, že vernosť k P. Bohu im zabraňuje, aby takto pravdy, ktoré im On sveril, skryli. Nie malý počet bol zbavený členstva v cirkvi, a nie pre inú príčinu, iba že verili v blízky druhý advent P. Krista. Slová proroka sa staly veľmi vzácnymi tým, čo takto trpeli pre svoju vieru: „Riekli vaši bratia, ktorí vás nenávidia, a vypovedajú vás pre Moje meno: ‚Nech je Pán oslavený‘; ale On sa zjaví pre vašu radosť, a oni budú zahanbení.“ Izai. 66:5. (Angl. prekl.)

Anjelia Boží pozorovali s hlbokým záujmom výsledky tejto výstrahy. Keď cirkve posolstvom všeobecne opovrhly, Anjelia sa odvrátili so zármutkom. Ale mnohí ešte neprešli zkúškou čo sa adventného posolstva týka. Mnohí boli zavedení ženami, manželmi, rodičmi alebo deťmi, tak že uznávali za hriech aj len naslúchať na také nauky, aké veriaci v blízky advent Pána učili. Anjelom bolo prikázané, aby strážili tieto duše, lebo ich malo osvietiť ešte iné svetlo od Božieho trônu.

Tí, čo posolstvo prijali, čakali na príchod ich Spasiteľ a s nevýslovnou túžbou. Čas bol blízko, v ktorom sa mali s Ním zísť, a čakali naň s tichou vážnosťou. Tešili sa v blahej spoločnosti s P. Bohom, čo im bolo zárukou pokoja, ktorý mali sdielať v blaženej budúcnosti. Žiadon, kto raz zakúsil túto nádej a dôveru, nemôže zabudnúť oné vzácne hodiny čakania. Za niekoľko týždňov pred tým časom svetský obchod bol väčšinou odložený, a veriaci vážne zkušovali každú myšlienku a náklonnosť srdca, akoby na smrteľnej posteli. Nebolo tam žiadnych „bielych šiat vstúpenia“, ale všetci cítili potrebu vnútorného dôkazu, že boli pripravení so Spasiteľom sa postretnúť; ich biele rúcha boly čistota duše, charakter očistený od hriechu skrze krv P. Krista. Bárs by bolo medzi ľudom Božím

ešte také sebazkušovanie aj taká istá úprimná pevná viera. Keby boli pokračovali takto sa ponížovať pred Pánom, a odsielat' svoje prosby k trônu milosti, boli by mali d'aleko bohatšie zkúsenosti, ako majú teraz. Teraz je len veľmi málo modlitby, veľmi málo pravého usvedčenia z hriechu, k tomu nedostatok živej viery ponecháva mnohých bez milosti tak hojne zaopatrenej našim Vykupiteľom.

P. Bôh chcel vyzkúsiť Svoj ľud; Jeho ruka zakryla chybu v počítaní prorockého obdobia. Adventný ľud tú chybu nevynašiel, ani nebola vynájdená najučenejšími z ich protivníkov, ktorí povedali: „Váš výpočet prorockého obdobia je správny. Nejaká veľká udalosť sa má prihodiť; ale nie to, čo p. Miller predpovedal; je to obrátenie celého sveta, a nie druhý blízky advent P. Krista.“

Čas očakávania prešiel, a P. Kristus sa nezjavil na vyslobodenie Jeho ľudu. Tí, čo očakávali ich Spasiteľ a s úprimnou vierou a láskou, zakúsili horké zklamanie. A predsa účel Boží bol docielený. On zkušoval srdcia tých, čo vyznávali, že čakajú na Jeho zjavenie sa. Boli medzi nimi aj takí, čo nemali vznešenejšie pohnútky ako strach. Ich vyznanie viery nemalo žiadneho účinku na srdco a život. Keď konečne očakávaná udalosť nenadišla, títo ľudia vyznali, že veru oni neboli zklamaní, lebo vraj nikdy neverili, žeby P. Kristus prišiel. Títo boli prví, čo sa vysmievali zo zármutku pravo-veriacich.

Ale P. Ježiš aj všetky zástupy Nebies sa prizeraly s láskou a súcitom na Jeho zkušané a verné však zklamané dietky. Ke-by mohla byť záclona rozdeľujúca viditeľné od neviditeľného sveta odhrnutá, bolo by vidieť anjelov zbližovať sa k týmto vytrvalým dušiam a chrániť ich od Satanovej šachty.

[86]

Svätyňa a Jej Očistenie.

[87]

SLOVA Sv. Písma, ktoré nadovšetko iné boli i základom i stredným bodom v uverení blízkeho adventu znejú takto: „Až do večera a rána dve-tisíc tri-sto dní, a očistená bude svätyňa.“ Dan. 8: 14. Tieto slová boli známe všetkým, čo verili rýchly advent Pána. Tisíce rtov opakovali toto proroctvo čo heslo svojej viery. Všetci cítili, že na udalostiach v ňom predpovedaných závisí ich najkrásnejšia nádej a očakávanie. Tieto prorocké dni mali sa ukončiť v Jaseň r. 1844.

V súhlase s ostatným Krest'. svetom Adventisti vtedy držali, že zem, lebo aspoň čiastka z nej, bola svätyňou. Tak tomu rozumeli, že očistenie svätyne je očistenie zeme v ten najposlednejší deň, a že sa to stane pri druhom príchode Pána. Z toho došlo k uzávierke, že P. Kristus sa vráti na zem r. 1844.

Ale ustanovený čas sa minul a Pán sa neobjavil. Veriaci vedeli, že Božie Slovo nemôže klamať; ich výklad proroctva musí teda byť chybný; lež kde bola chyba? Mnohí rýchle rozriešili

[88] nesnádzu, vyhlásiac, že tých 2,300 dní sa neskončilo r. 1844.

[89] Nemali však pre to žiadon dôvod, kremä toho, že P. Kristus neprišiel, keď Ho čakali. Dôvodovali, že keby sa prorocké dni boli skončili r. 1844. P. Kristus by sa vtedy bol vrátil, aby obnovil svätyňu, t. j. vyčistiac zem ohňom; a keď že neprišiel, nemohly vraj tieto dni byť ešte ukončené.

Uznať túto uzávierku znamenalo zavrhnutie predošlého vypočítania prorockých období. Vynašlo sa, že 2,300 dn začína vtedy, keď sa uplatnil rozkaz Artaxerxa, Perského kráľa, obnoviť a vystavať Jeruzalem, v Jaseň r. 457 vezme tento dátum za počiatkový bod, vtedy je úplná shoda s všetkými udalosťami predpovedanými vo vysvetlení tohto obdobia v Dan. 9:25-27. Šesťdesiat'-deväť týždňov, prvých to 483 z 2,300 rokov, malo siahať až k Messiášovi, — Pomazanému; a Jeho krst i pomazanie Sv. Duchom r. 27. po Kr. presne vyplňuje toto určenie. V polovici 70-ho týždňa mal P. Kristus byť usmrtený. Za roka po Svojom pokrstení bol ukrižovaný na Jar r. 31. po Kr. Sedemdesiat' týždňov, ači 490 rokov, malo byť

dané Židom k pokániu. Po skončení sa tohto obdobia národ dovŕšil svoje zavrnutie P. Krista skrze prenasledovanie Jeho učeníkov, a apoštolovia sa obrátili k Pohanom r. 34. po Kr. Tým sa ukončilo prvých 490 rokov z tých 2,300, a zostávalo teda ešte 1810 rokov. Od r. 34 po Kr. 1,810 rokov siaha až k r. 1844. „Vtedy,“ povedal anjel, „bude svätyňa očistená.“ Všetky predchádzajúce podrobnosti proroctva nad všetku pochybnosť splnily sa v ustanovený čas.

Pri tom vypočítaní všetko bolo jasné a súvislé až na to, že v r. 1844. nestalo sa nič, čo by bolo odpovedalo očisteniu svätyne. Popierať, že sa vtedy dni skončili, by znamenalo uviesť celú otázku v zmätok, a opustiť stanoviská, ktoré boli zistené neomylným splnením proroctva.

P. Bôh však viedol Svoj ľud vo veľkom adventnom hnutí; Jeho moc a sláva sprevádzala dielo, a On nedovolil, aby skončilo tmou a zklamaním, aj aby bolo považované za nepravé a fanatické rozčúlenie. Nedopustil ani aby Jeho Slovo bolo zahalené v pochyby a neistotu. Trebárs mnohí sa aj vzdali predošlého vypočítania prorockých období a popierali správnosť hnutia na nich založeného, iní sa nechceli vzdať bodov viery a zkúseností podporovaných Sv. Písmom a svedoctvom B. Ducha. Verili, že vykladali Písmo Sv. dlá zdravej zásady, a že je ich povinnosťou držať sa pevne získanej pravdy a pokračovať tým smerom v Biblickom rozjímaní. Vážne a pobožne prezerali svoje stanovisko a zpytovali Sv. Písmo ďalej, aby vynašli svoj omýl. Keď nemohli nájsť chybu vo vypočítaní prorockých období, tu začali podrobnejšie zkúmať otázku svätyne.

[90]

Zem Neni Svätyňou.

Pri svojom vyhl'adávaní vynašli, že vo Sv. Písme nielo žiadnych dôkazov pre obl'úbený a známy názor, žeby zem bola svätyňou; za to však našli v Biblii úplné vysvetlenie otázky svätyne, jej vlastnosti, umiestnenie a služby; svedoctvo svätých spisovateľov bolo tak jasné a hojné, že nepripúšťalo žiadnu pochybnosť. Ap. Pavel v Ep. k Židom povedá: „Mala teda ai prvá smluva pravidlá sväto-služby a svetskú svätyňu. Lebo ustrojený bol stánok prvý, v ktorom bol svieceň i stôl i predloženie chlebov, a ten sa volal svätyňa. A za druhou oponou bol stánok, zvaný: svätyňa svätých, ktorý mal zlatý oltár na kadenie a truhlu smluvy, všade pokrytú zlatom, v ktorej bolo

vedierce, obsahujúce mannu, a palica Áronova, ktorá bola zkvitla, a dosky smluvy, (Desatoro), a nad ňou (nad truhlou) byly cheruby slávy, zatôňujúci pokrývku zvanú smieridlo,“ Žid. 9: 1-5.

[91] Svätyňa, o ktorej tu apoštol hovorí, bola chrám vystavaný Mojžišom na rozkaz Boží, čo pozemský príbytok Najvyššieho. „A spravia Mi svätyňu, aby Som býval prostred nich,“ — znel rozkaz daný Mojžišovi, keď bol s P. Bohom na Vrchu Sinai. (2. Mojž. 25:8.) Izraelci putovali púšťou a sväto-stánok bol tak postavený, aby mohol byť prenášaný s miesta na miesto; predsa však bola to veľkolepá stavba. Steny pozostávaly z kolmých dosiek silne obložených zlatom, a do striebra zasadených podstavcov, kdežto strecha bola zhotovená z pokrovcov, vonkajšie z kožík a vnútorné z jemných ľanových látok, ktoré byly krásne popretkávané postavami cherubov. Kremä vonkajšej dvorany, kde bol oltár pre zápalné obete, stánok pozostával z dvoch oddelení, nazvaných „svätyňou“ a „svätyňou svätých“, oddelených bohatou a krásnou záclonou, alebo oponou; podobná opona zatvárala vchod do prvého oddelenia (2. Mojž. 25:8).

Vo svätyni bol na južnej strane svietnik, ktorého sedem lúčok osvecovalo svätyňu dňom i nocou; na severnej strane stál stôl s presnými chlebami; a pred oponou, oddeľujúcou svätyňu od svätyni svätých, bol zlatý oltár pre kadenie, z ktorého oblak vône denne sa vznášal s modlitbami Izraela k P. Bohu.

Vo svätyni svätých stála archa, truhla z drahocenného dreva obložená zlatom, ochrana to pre dve kamenné dosky, na ktoré P. Bôh vypísal Svoj zákon desiatich prikázaní. Nad archou, tvoriac zároveň pokryt posvätnéj truhly, bola sl'utovnica, nádherný to kus umeleckej práce, a na nej s každej strany jedon cherub, všetko z čistého zlata. V tomto oddelení sa javila Božská prítomnosť oblakom slávy medzi oboma cherubmi.

Po usadení sa Izraelcov v Kanaáne, stánok bol nahradený chrámom, ktorý, trebárs aj bol trvalou stavbou, mal tie samé rozmery aj podobné zariadenia. V tejto podobe svätyňa trvala — vynímajúc Danielovu dobu, keď ležala v troskách, — až do r. 70 po Kr., keď bola zrúcaná Rimanmi.

To je jediná svätyňa, ktorá kedy bola na zemi, a o ktorej Biblia hovorí. Ap. Pavel ju vyhlásil za svätyňu prvej smluvy. Či nová smluva nemá žiadnej svätyne?

Nebeská Svätyňa.

Obrátiac si znova pozornosť k Ep. k Židom, túžiaci po pravde vynášli jestvovanie inej svätyne, t. j. svätyne novej smluvy, a tá je zahrnutá už v uvedených slovách ap. Pavla: „Mala teda aj prvá smluva pravidlá sväto-služby.“ Slovíčko „aj“ naznačuje, že apoštol drieb sa zmienil o tejto svätyni. Vrátiac sa nazpät' k počiatku predchádzajúcej kapitoly, čítali: „No, hlavné pri tom, o čom je reč, je to, že máme takého Veľ'kňaza, ktorý sa posadil po pravici trônu Veličenstva v Nebesiach, sväto-slúžobník svätyne a pravého stánu, ktorý postavil Pán a nie človek.“ Žid. 8: 1, 2. [92]

Tuná sa objavuje svätyňa novej smluvy. Svätyňa prvej smluvy bola zbudovaná človekom, táto je postavená Pánom, a nie človekom. V onej svätyni pozemskí kňazi vykonávali svoje služby; v tejto P. Kristus, náš najvyšší Veľ'kňaz, slúži na pravici Božej. Jedna svätyňa bola na zemi, tá druhá je na Nebi.

Stánok Mojžišov bol zbudovaný podľa vzoru. Pán Sám mu nariadil: „Podľa všetkého toho, čo ti ukážem, podobu príbytku a podobu jeho náradia, tak učiníte všetko.“ A znova dané bolo nariadenie: „A hľ'ad', aby si spravil veci podľa ich podoby, ktorá ti bola ukázaná na Vrchu.“ 2. Mojž. 25:9, 40. A ap. Pavel povedá, že „prvý stánok bol podobenstvom vtedajšieho času, v ktorom sa dary a obeti obetujú“, že jeho sväté miesta boly „obrazmi vecí, ktoré sú v Nebesiach“; že kňazi prinášajúci dary podľa zákona „slúžili obrazu a tóni Nebeských vecí“, a že „nevnišiel Kristus do svätyne, učinenej rukou, ktorá by bola bývala proti-obrazom pravej svätyne, ale do samého Neba, ukázať sa teraz tvári Božej za nás.“ Žid. 9:9, 23; 8:5; 9:24.

Pôvodná Svätyňa, alebo „Vzor.“

Svätyňa v Nebesiach, v ktorej P. Ježiš koná službu pre nás, je veľ'kým pôvodom, ktorého tónou bol stánok zbudovaný Mojžišom. P. Bôh vdýchnul Svojho Ducha staviteľom pozemskej svätyne. Umelecká sbehlosť, prejavivšia sa v jeho stavbe, bola výrazom Božskej múdrosti. Steny maly výzor celistvého zlata, odrážajúc každým smerom svetlo siedmich lamp zo zlatého svietnika. Stôl s presnými chlebmi a oltár pre zápalné obete žiarily ako hladené zlato. Nádherná záclona, ktorá tvorila povál, pretkaná postavami anjelov v

modrých, purpurových a šarlátových farbách, zvyšovala krásu pohľadu. A za druhou oponou bola posvätná žiar „Šekiny“, viditeľný to objav Božej slávy, kam smeli vchádzať jedine najvyšší kňazi.

[93] Nevyrovnateľná skvelosť pozemského sväto-stánku zrkadlila ľudskému zraku slávu oného Nebeského chrámu, kde P. Kristus, náš predchodca, slúži za nás pred chrámom Božím. Bydlisko Kráľa a kráľov, kde tisícovia tisícov Mu slúžia, a desaťtisíc krát desaťtisícov stoja pred Ním. Tento chrám naplnený slávou večného trônu, kde serafíni, Jeho skvúci strážcovia, zahaľujú v úcte svoje tváre, mohol dôjsť len slabého znázornenia veľkosti a slávy v najveľkolepejšej budove, ktorá bola kedy vybudovaná ľudskou rukou. Avšak dôležité pravdy týkajúce sa Nebeskej svätyne a veľkého diela tam konaného pre vykúpenie človečenstva, boli učené pozemskou svätyňou a jej službami. Vidz Dan. 7 : 10.

Sväté miesta Nebeskej svätyne sú označené dvoma oddeleniami v pozemskej svätyni. Keď bolo ap. Jánovi dopriaté vo videní vidieť chrám Boží v Nebesiach, spozoroval tam „sedem lúčnych ohnivých, horiacich pred trônom.“ Zjav.4:5. Videl anjela majúciho zlaté kadivo; a dané mu bolo mnoho kadív, aby ich obetoval s modlitbami všetkých svätých na zlatom oltári, ktorý je pred trônom.“ Zjav. 8:3. Tu bolo prorokovi dovolené hľadať na prvé oddelenie Nebeskej svätyne; a videl tam „sedem horiacich lamp“ a „zlatý oltár“, znázornený zlatým svietnikom a oltárom ku kadeniu v pozemskej svätyni. A zas „otvoril sa Boží chrám“ (Zjav. 11:19) a on hľadel za vnútornú oponu, na svätyňu svätých. Tu spozoroval „truhlu Jeho smluvy“, predstavenú truhlou zhotovenou Mojžišom pre schovanie Božieho Desatora.

Takto tí, ktorí zúmali túto otázku, našli nezvratný dôkaz o súčasti svätyne na Nebi. Mojžiš vystaväl pozemskú svätyňu dl'a vzoru, ktorý mu bol ukázaný. Ap. Pavel učí, že pravá svätyňa, ktorá je na Nebi, bola vzorom. A ap. Ján dosvedčuje, že ju videl na Nebi.

V Nebeskom chráme, Božom to príbytku, Jeho trôn je utvrdený v spravodlivosti a súde. Na najsvätejšom mieste je Jeho zákon (Desatoro), veľké to pravidlo práva, dl'a ktorého sa celé ľudstvo zkušuje. Archa, obsahujúca dosky Božieho Desatora, je zakrytá s'utovnicou, pred ktorou P. Kristus nabídzá v obet' Svoju krv pre spasenie hriešnika. Tak sa predstavuje spravodlivosť spojená s milosrdenstvom v pláne ľudského vykúpenia. Toto spojenie, ktoré naplňuje

[94]

[95]

celé Nebe úžasom a úctou, mohla jedine nekonečná múdrosť vymysleť, a nekonečná moc uskutočniť.

Cherubíni pozemskej svätyne, hl'adiaci dôstojne na sl'utovnicu, predstavujú záujem, s akým nebeské zástupy hl'adia na dielo vykúpenia. Je to tajomstvo sl'utovania, „do ktorého anjeli túžia nazrieť“, —ako P. Bôh môže byť spravodlivý, keď odpúšťa kajúcemu hriešnikovi a obnovuje spojenie s padlým plemenom, že P. Kristus sa mohol skloniť, aby pozdvihol nesčíselné množstvo z priepasti zkažy, a obliecť ich v nepoškrvnený oblek Svojej vlastnej spravodlivosti, spojiť ich s anjelmi, ktorí nikdy nepadli, aby bývali na veky vekov pred Božou tvárou.

Prostrednícka práca P. Krista pre človeka je predstavená v krásnom prorocťve Zachariáša strany Toho, čie meno je „Výhonok“. Povedá prorok: „On vystaví chrám Pánov; a On poniesie slávu, a sadne a bude panovať na Jeho (Otcovom) trône; a bude kňazom na Svojom trône: a rada pokoja bude medzi Nimi obidvoma.“ Zach. 6:12, 13.

„On vystaví chrám Pánov.“ Skrže Svoju obeť i prostredníctvom P. Kristus je základom i staviteľom cirkvi Pána. Ap. Pavel ukazuje na Neho čo „uhol'ný kameň; v ktorom celá stavba pristojne dovedna spojená rastie v svätý chrám v Pánovi; v ktorom sa aj vy,“ povedá, „spolu budete v príbytok Boží v Duchu.“

„On poniesie slávu.“ P. Kristovi patrí sláva vykúpenia padlého plemena. Cez večné veky pieseň vykúpených bude: „Tomu, ktorý nás zamiloval a umyl nás Svojou krvou od našich hriechov, . . . Jemu nech je sláva i sila na veky vekov.“ Zjav. 1: 5, 6.

On Si „sadne a bude panovať na Jeho (Otcovom) trône; a bude kňazom na Svojom trône.“ Nie teraz „na trône Svojej slávy“; ponevác kráľovstvo slávy ešte nebolo zavedené. Až bude Jeho prostrednícka práca ukončená, vtedy „Mu P. Bôh dá priestol Dávida, kráľovstvo, ktorému „nebude konca“. Luk. 1 : 32, 33. Ako kňaz, [96] P. Kristus teraz sedí s Otcom na Jeho trône. Zjav. 3:21. Na trône s Večným, jediným živým P. Bohom, je Ten, ktorý „vzal na Seba naše nemoce a naše boľasti niesol“, ktorý „bol pokúšaný vo všetkom nám podobne, predsa bez hriechu,“ aby „mohol pokúšaným pomáhať“, „Jest-li by niekto zhrešil, máme prímluvcu u Otca.“ Izai. 53:4; Žid. 4: 15; 2:18; 1. Ján. 21:1. Zranené ruky, prebodnutý bok, prebité

nohy, — sa primlúvajú za padlého človeka, ktorého vykúpenie bolo dosiahnuté za tak nesmiernou cenu.

„A rada pokoja bude medzi nima obidvoma.“ Láska Otcova, nie menej ako Synova, je žriedlom spasenia pre ztratené plemeno. Povedal P. Ježiš prv ako odišiel: „Nehovorím vám, že Ja budem žiadať za vás Otca, lebo Sám Otec vás miluje.“ Ján. 16:26, 27. P. Bôh bol v P. Kristovi mieriac so Sebou svet.“ 2. Korint'. 5:19. A v služobnosti v svätyni na Nebesiach „rada pokoja bude medzi Nima obidvoma“. „Bôh tak miloval svet, že Svojho jednorodeného Syna dal, aby každý, ktorý verí v Neho, nezahynul, ale mal večný život.“ Ján. 3: 16.

Otázka: Čo je svätyňa? je jasne odpovedaná Sv. Písmom. Výraz „svätyňa“, ako sa on v Biblii užíva, vzťahuje sa presne najprv na stánok vybudovaný Mojžišom, čo vzor veci nebeských, potom k „pravému stánku“ v nebesiach, na ktorý pozemská svätyňa poukazovala. Smrťou P. Krista sa ukončily znázorňujúce služby. „Pravý stánok“ na nebesiach je svätyňou novej zmluvy. A pretože proroctvo Daniela (8:14), že „po 2,300 dňoch príde svätyňa k svojmu očisteniu“, sa vyplnilo v tejto dobe, tu svätyňa, na ktorú sa to vzťahuje, musí byť svätyňou novej zmluvy, čiže nebeskou. V dobe ukončení tých 2,300 dní, r. 1844, nebolo už za mnoho stáročí na zemi žiadnej svätyne. Proroctvo teda nadovšetkú pochybnosť vzťahuje sa na svätyňu v nebesiach.

Očistenie Svätyne.

Zostáva však k odpovedaniu najdôležitejšia otázka: „Čo znamená očistenie svätyne?“ Že taká služba bola spojená s pozemskou svätyňou, je podané V knihách Starého Zákona. Avšak môže byť niečo na nebi, čo by malo byť očistené? V 9. hl. Ep. k Židom je očistenie svätyne pozemskej i nebeskej jasne opísané: „A skoro všetko sa krvou očistí uje podľa zákona, a bez vyliatia krvi nielo odpustenia. Nuž, nezbytné bolo, aby sa obrazy vecí, ktoré sú na nebesiach, týmto (krvou zvierat) očistí ovaly, ale aj samé tie nebeské obeť mi lepšími než tieto,“ drahocennou krvou P. Krista. Verše 22, 23.

Očistenie, ako v obraznej tak v skutočnej službe, musí byť vykonané krvou : v pozemskej krvou zvierat, v nebeskej krvou P. Krista.

Ap. Pavel, na dôvod, prečo očistenie musí byť vykonané krvou, uvádza, že bez vyliatia krvi nielo odpustenia. Očistenie ači zbavenie hriecha je práca, ktorá musí byť vykonaná. Ale ako môže byť hriech v spojení so svätyňou, už či nebeskou a či pozemskou? To sa môže doznať v súvislosti so službou obraznou; lebo kňaz, ktorý zastával úrad na zemi, slúžil „obrazu a tóni nebeských vecí.“ Žid. 8:5.

Kňazská Služba.

Služba pozemskej svätyne pozostávala z dvoch čiastok; kňazi slúžili denne vo svätyni, a raz za rok najvyšší kňaz vykonával zvláštne dielo smierenia vo svätyni svätých, za účelom očistenia svätyne. Deň po dni kajúci hriešnik prinášal svoju obeť ku dverám chrámu, vyznával svoje hriechy na nevinnú obeť. „Bez krve preliatia,“ vraví apoštol, „nielo odpustenia hriechov.“ „Duša tela je v krvi.“ 3. Mojž. 17: 11. Prestúpený zákon Boží vyžiadoval hriešnikov krv. Krv, predstavujúca hriešnikov zmarený život, ktorého vinu obeť niesla, bola zanesená kňazom na posvätné miesto a vyliala pred oponou, za ktorou bola truhla obsahujúca Boží zákon, ktorý hriešnik bol prestúpil. Týmto obradom bol hriech skrze krv obrazne prenesený do svätyne; ale kňaz mal potom jiesť oné mäso, ako to P. Bôh nariadil skrze Mojžiša synom Áronovým: „Pán vám ho dal, aby ste niesli neprávosť množstva.“ 3. Mojž. 10:17. Oba obrady byly prenesenie hriechu z kajúceho do svätyne.

Tak to pokračovalo deň čo deň za celý rok. Hriechy Izraela byly tým prenesené do svätyne, a zvláštna práca bola nutná pre ich odstránenie. P. Bôh rozkázal, aby očistenie bolo vykonané pre každé posvätné oddelenie. A očistí svätyňu od nečistôt synov Izraelských a od jejích prestúpenia i všetkých jejích hriechov. To samé učiní stánku úmluvy, ktorý je medzi nimi v prostried ich nečistôt, malo byť tiež prevedené očistenie oltára, aby očistený i posvätný bol od nečistôt synov Izraelských.“ 3. Mojž. 16: 16, 19.

Raz za rok, na veľký deň očisťovania, kňaz vstúpil do svätyne svätých, aby očistil celú svätyňu. Výkon ten bol dovršením celoročnej služby. V deň očistenia boli privedení dvaja kozli ku dverám stánku, byly na nich hodené dva losy, jedon los pre Pána a ten druhý pre Azazela (Satana). 3. Mojž. 16: 8, 21, 22. Kozel, na ktorého padol los Pánov, bol zabitý čo obeť za hriechy ľudu. A kňaz zaniel jeho

krv za oponu, postriekal ju na sľutovnicu i pred sľutovnicu. Krv musela byť tiež striekaná na zápalný oltár, ktorý bol pred oponou.

„A Áron vloží obe svoje ruky na hlavu živého kozia a bude vyznávať nad ním všetky neprávosti synov Izraelových, a všetky ich prestúpenia so všetkými ich hriechami a vloží ich na hlavu kozia a vyženie ho človekom, ustanoveným na to, na púšť.“ 3. Mojž. 16:21, 22. Kozel k odneseniu hriechov sa nikdy viac nevrátil do tábora Izraelského, a muž, ktorý ho odviedol, musel sa okúpať, šaty si oprat', prv ako sa vrátil do tábora.

Účel' celej cerem—nie bol vŕstepit' Izraelcom do srdca Božiu svätosť i Jeho nenávisť voči hriechu; aj, d'alej, im ukázať, že nemôžu mať spojenie s hriechom bez toho, žeby sa nepoškrvnili. Kým sa konala služba smierenia, každý človek bol žiadaný ponížovať svoju dušu. Každá všedná práca mala byť odložená a celé shromaždenie Izraela malo stráviť deň v posvätnom ponížovaní sa pred P. Bohom, s modlitbou, pôstom aj hlbokým zpytovaním srdca.

Poučenie s Očist'ovania.

[99] Dôležité pravdy týkajúce sa očist'ovania pochádzajú z obraznej služby. Na miesto hriešnika bol prijatý náhradník; avšak hriech nebol zahladený krvou obeti. Preto bolo postarané o spôsob, ktorým bol prenesený do svätyne. Obetovaním krve hriešnik uznal moc zákona, priznal vinu svojho priestupku a vyjadril túhu po odpustení skrze vieru v Spasiteľa, ktorý mal prísť; avšak nebol ešte celkom zbavený odsúdenia od zlorečenia zákona. V deň očist'ovania najvyšší kňaz, prijímúc obet' od shromaždenia, vnišiel do svätyne svätých s krvou tejto obeti, a postriekal ju na sľutovnicu, priamo nad zákonom, aby mu učinil zadosť. Potom, čo prostredník, vzal hriechy na seba a vyniesol ich zo svätyne. Položiac si ruky na hlavu obetného kozia, vyznával nad ním všetky ich hriechy, čím obrazne preniesol ich so seba na kozla. Kozel ich potom odniesol preč, a tým už bolo považované za isté, že sú na vždy oddelené od ľudu.

Taká bola služba vykonávaná „v podobenstve a tóni nebeských vecí.“ A čo sa konalo obrazne pri Boho-službách v pozemskej svätyni, koná sa vo skutočnosti pri službách v nebeskej svätyni. Po vstúpení na nebesia náš Spasiteľ začal účinkovať čo náš Veľkňaz. Ap. Pavel vraví: „Lebo Kristus nevnišiel do svätyne učinenej rukou,

ale do samého neba, aby teraz prítomný bol pred Božou tvárou za nás.“ Žid. 9: 24.

Kňazská služba cez celý rok v prvom oddelení svätyne, „pred oponou“, ktorá tvorila dvere a oddeľovala svätyňu od vonkajšieho dvora, predstavuje službu, akej sa venoval P. Kristus po Svojom nanebevstúpení. Dennou povinnosťou kňaza bolo predkladať P. Bohu krv obeti za hriechy, a tiež aj zápal, ktorý sa vznášal hore spoločne s modlitbami Izraela. Tak P. Kristus obetoval Svoju krv pred Otcom v prospech hriešnikov, a predkladal Mu tiež s drahocennou príjemnosťou Svoju spravodlivosť s modlitbami kajúcich veriacich. Taká bola služba v prvom oddelení nebeskej svätyne.

Tam Ho nasledovala viera Jeho učeníkov, keď sa vzdialil z ich zraku. Tam sa sústredila ich nádej, „ktorú máme sť a kotvu duše,“ vraví ap. Pavel, „bezpečnú a pevnú, a ktorá vchádza do vnútra za oponu, kde ako pred-behúň, vnišiel za nás Ježiš, stanúc sa Veľkňazom na veky.“ „Ani nie krvou k—zlov a te- liat, ale Svojou vlastnou krvou vnišiel raz na vždy do svätyne vynájdúc večné vykúpenie pre nás.“ Žid. 6: 19, 20; 9: 12.

[100]

Služba P. Kristova.

Za 18 storočí táto služba pokračovala v prvom oddelení svätyne. Krv P. Kristova preliata v prospech kajúcich hriešnikov, veriacich, zaistila im odpustenie a prijatie u Otca; avšak ich hriechy zostávaly ďalej v knihách záznamov. Ako pri obraznej službe bolo na konci roku dielo očisťovania, tak prv ako bude skončené P. Kristovo dielo pre spasenie ľuďí, koná sa dielo očisťovania pre odstránenie hriechov zo svätyne svätých v nebesiach. To je služba, ktorá sa začala, keď sa ukončilo oných 2,300 dní. V dobe, ako bolo predpovedané prorokom Danielom, vstúpil náš Veľkňaz do svätyne svätých, aby vykonal posledný výkon Svojho slávnostného diela, — aby očistil svätyňu.

Ako za staro-dávna boli hriechy ľudu prenášané na obet' za hriechy, a s jej krvou prenášané obrazne do pozemskej svätyne, tak dl'a novej smluvy kajúcnikove hriechy sú vierou prenášané na P. Krista, a odnášané v skutku do nebeskej svätyne. A ako obrazné očistenie pozemskej svätyne bolo dovŕšené odstránením hriechov, ktorými bola poškvrnená, tak skutočné očistenie nebeskej svätyne

bude dovŕšené odstránením, a či vytrením hriechov, ktoré sú tam zaznamenané. Ale dŕiev ako toto bude vykonané, musia byť prezkúmané knihy záznamov, aby sa ushodlo, kto skrze pokánie z hriechov a vieru v P. Krista má právo na výhody Jeho očistenia. Očistenie svätyne teda zahrňuje v sebe vyšetovanie, — dielo súdu. Toto musí byť vykonané prv ako P. Kristus príjde, aby vykúpil Svoj ľud. Po neváč keď príjde, „Jeho odplata bude s Ním, aby odplatil jednému každému podľa ich skutkov.“ Zjav. 22: 12.

[101] Takto tí, ktorí kráčali za svetlom prorockého Slova, vynašli, že P. Kristus, miesto aby prišiel na zem po ukončení tých 2,300 dní v r. 1844. vstúpil vtedy do svätyne svätých v nebeskej svätyni, aby vykonal záverečné dielo očistenia, príprava to k Jeho druhému príchodu.

Bolo tiež zrejmé, že zatým čo obetovanie za hriechy ukazovalo na P. Krista ako na obeť, a najvyšší kňaz Ho predstavoval ako prostredníka, tak i kozol k odneseniu hriechov predstavoval Satana, pôvodcu hriecha, na ktorého budú hriechy úprimne kajúcich konečne vložené. Keď najvyšší kňaz pomocou krve obetí odstránil hriechy zo svätyne potom ich vložil na kozia. Až P. Kristus pomocou Svojej vlastnej krve odstráni hriechy Svojho ľudu z Nebeskej svätyne ku koncu Svojej služby, potom ich prenese na Satana, ktorý dl'a rozsudku musí niesť svoj konečný trest. Kozol k odneseniu hriechov bol za-hnaný na pustatinu, aby sa nikdy viac nevrátil do shromaždenia Izraela. Tak aj Satan bude navždy zahnaný od P. Boha a Jeho ľudu, a bude zahladený pri konečnom zničení hriechu a hriešnikov.

„Svätyňa Svätých“.

[102]

[103]

PREDMET svätyne bol kľúčom ktorý otvoril tajomstvo zklamania r. 1844. Objavil úplnú sústavu pravdy, a súvislý súlad, ukazujúci, že ruka Božia riadila veľké Adventné hnutie, a označujúc prítomnú povinnosť, i ako je uvedené na svetlo postavenie i dielo Jeho ľudu. Ako učenici P. Ježiša po onej hroznej noci, plnej úzkosti a zklamania, boli „veseli, že videli Pána“, tak sa teraz zaradovali tí, ktorí s dôverou očakávali Jeho druhý príchod. Čakali, že sa zjaví v sláve, aby odmenil Svojich slúžobníkov. Keď ich nádeje byly zklamane, ztratil sa im akoby s ich zraku. Teraz však vo svätyni svätých v nebesiach Ho znova uvideli, čo svojho súciteľného Veľkňaza, ktorý sa čoskoro objaví ako Kráľ a Osloboditeľ.

Svetlo svätyne označovalo minulosť, prítomnosť a budúcnosť. Vedeli, že P. Bôh ich viedol Svojou neomylnou prezrelosťou. Ačkoľvek, ako prví učenici, samí nechápali posolstvo, ktoré niesli, avšak toto bolo v každom ohľade správne. Hlásaním ho uskutočňovali. Zámer Boží, a ich práca nebola marná pred Pánom. „Znovasplodení cieľom živej nádeje“, veselili sa „radosťou nevýslovnou a oslávenou“. 1. Petr. 1:3, 8.

[104]

Oboje, ako proroctvo Daniela (8: 14) : „Až do dvoch-tisíc a tri-sto dní, potom bude svätyňa očistená“, tak aj posolstvo prvého anjela: „Bojte sa Boha a vzdajte Jemu chválu, lebo prišla hodina Jeho súdu“, ukazovalo na P. Kristovu službu v nebeskej svätyni svätých, k vyšetrujúcemu súdu, — a nie na Jeho druhý príchod za účelom vykúpenia Svojho ľudu a zničenia bezbožných. Chyba nebola vo vypočítaní prorockých období, lež v udalosti, ktorá sa mala stať na sklonku tých 2,300 dní. Následkom tejto chyby veriaci utrpeli sklamanie, ale všetko, čo bolo proroctvom predpovedané, a všetko, čo mohli dlá záruky Sv. Písma očakávať, sa uskutočnilo.

Proroctvo Splnené v Nebi.

Práve vtedy, keď veriaci nariekali nad zklamáním svojich nádejí udalo sa, čo bolo predpovedané týmto posolstvom, — a čo sa muselo splniť, — prv ako by P. Ježiš mohol prísť, a dať odmenu Svojim sluhom. P. Kristus prišiel, lenže nie sem na zem, ako Ho čakali, ale, ako obrazne znázornené, do svätyne svätých v chráme Božom v Nebesiach. Prorokom Danielom je predstavený ako prichádza v tejto dobe k Starému Dňov, takto: „Videl som v nočnom videní, a hľ'a, s nebeskými oblakmi prichádzal ktosi na pohľ'ad ako Syn človeka a prišiel,“ — nie na zem, ale — „k Starému Dňov, a pred Neho bol postavený.“ Dan. 7: 13.

Tento príchod je tiež predpovedaný prorokom Malachiášom: „V tom náhle príde do Svojho chrámu Panovník, ktorého vy hľ'adáte, a anjel smluvy, po ktorom túžite. Hľ'a, príjde, hovorí Pán Zástupov.“ Malach. 3:1. Príchod Pána do Jeho chrámu bol náhly, neočakávaný pre Jeho ľ'ud. Ale oni Ho tam nevyzerali. Očakávali Ho, že príde na zem, „v plamennom ohni, prevádzať pomstu nad tými, ktorí neznajú Boha a neposlúchajú evanjelium.“ 2. Tesal. 1: 8.

Lež ľ'udia ešte neboli hotoví Pána postretnúť. Mali pokračovať v ich pripravovaní sa d'alej. Ešte d'alšie svetlo malo im byť dané, ktoré by viedlo ich mysle k chrámu Božiemu v Nebesiach; kde skrze vieru sledujúc službu svojho Veľ'kňaza, nové povinnosti im mali byť zjavené. Iné posolstvo výstrahy i ponaučenia malo byť dané cirkvi.

Povedá prorok: „Kto znesie deň Jeho príchodu, a kto obstojí, keď sa ukáže?! Lebo On je ako prepaľ'ujúci oheň zlatníka aj ako lúh práčov. A bude sedieť prepaľ'ujúc a prečisť'ujúc striebro, a tak prečistí synov Léviho a očistí ich ako zlato aj ako striebro, a budú Pánovi donášajúc obetný dar obilný v spravo-dlivosti.“ Mal. 3:2, 3.

Tí, čo budú žiť na zemi, keď sa orodovanie P. Krista ukončí v Nebeskej svätyni, majú stáť pred tvárou svätého P. Boha bez prostredníka. Ich rúcha musia byť bez poškvrnny, ich povahy očistené od hriechu pod kropením krve. Skrze milosť Božiu aj svoju vlastnú snahu, musia zvíť'azit' v boji zla. Kým vyšetrujúci súd pokračuje v Nebesiach, kým hriechy kajúcich veriacich sú odstraňované zo svätyne, zatiaľ sa má konať medzi ľ'udom Božím na zemi zvláštne

očisťovanie sa od hriechu. Táto práca je jasnejšie podaná v posolstvách Zjav. 14. hl. verše 6-12.

Keď táto práca bude mať byť ukončená, nasledovníci P. Krista budú hotoví pre Jeho príchod. „Vtedy bude príjemný Pánovi obetný dar Júdov a Jeruzalema, ako za dní pred vekami a ako za rokov starodávnych.“ Malach. 3: 4. Vtedy cirkev, ktorú Pán pri Jeho príchode bude mať prijať k Sebe, bude: „slávna, nemajúca škvrny alebo vrásky alebo niečoho takého.“ Efež. 5:26, 27. Vtedy bude vyzerat' ako ranná zora, krásna ako mesiac, čistá ako slnko hrozná ako voje s práporami.“ Pieseň šal. 6: 10.

Kremä príchodu Pánovho do Jeho chrámu, Malachiáš tiež predpovedá Jeho druhý advent, Jeho príchod k vykonaniu súdu, v týchto slovách: „A priblížim sa k vám na súd a budem rýchlym svedkom proti čarodejníkom, cudzoložníkom, krivoprišažníkom i proti tým, ktorí utiskujú nájomníka v jeho mzdy, vdovu a sirotu, a krivdia pohostínovi a neboja sa Mňa, hovorí Pán zástupov.“ Malach. 3: 5. Ap. Júda poukazuje na to samé, keď povedá: „Hľa, prichádza Pán so Svojimi svätými myriadami vykonať súd proti všetkým, a náležite skárat' všetkých bezbožníkov pre všetky skutky ich bezbožnosti.“ Júda 1: 14, 15. Tento príchod a príchod Pána do Jeho chrámu sú dve rôzne a oddelené udalosti.

[106]

[107]

Príchod P. Krista čo nášho Veľkňaza do svätyne svätých za účelom očistenia svätyne, ako to opisuje Daniel v 8: 14, — príchod Syna Človeka ku Starému Dňov, — ako je ohlásený v Dan. 7:9, — a príchod Pána do Jeho chrámu, predpovedaný Malachiášom, — sú opismi tej samej udalosti; a to samé je zná-zornené príchodom ženíchovým k svadbe, ako to vyobrazil P. Kristus v podobenstve o 10-tych pannách u Mat. 25. hl.

V Lete i na Jaseň r. 1844. posolstvo: „Hľa, ženích prichádza!“ bolo rozhlásené. Dve triedy predstavené múdrymi i bláznivými pannami sa vtedy utvorily, — jedna, ktorá s radosťou vyzerala Pánov príchod, aj ktorá sa pilne pripravovala postretnúť sa s Nim; tá druhá, zavedená strachom, aj vedená pohnútkou, uspokojila sa s the—riou pravdy, avšak strádala milosti Božej.

V podobenstve, keď ženích prišiel, tie, čo boly hotové, išly s ním na svadbu. Príchod ženícha tu predstaveného, sa udá pred svadbou. Svadba predstavuje prijatie Kráľovstva P. Kristom. Sv. mesto, Nový Jeruzalem, ktoré má byť strediskom Kráľovstva, sa volá „nevestou,

manželkou Bäránka.“ Povedal anjel Jánovi: „Pod’, ukážem ti nevestu, manželku Bäránka.“ „A zanesol ma v duchu,“ hovorí apoštol, „a ukázal mi to veľké mesto, sv. Jeruzalem, sostupujúci od Boha z Neba.“ Zjav. 21:9, 10. Teda. je zrejmé, že nevesta predstavuje sv. mesto, a panny, ktoré išly naproti ženíchovi, sú symbolom cirkve.

[108] V Kn. Zjavenia diety Božie, sú host’mi pri svadobnej večeri. „Blahoslavení sú, ktorí sú povolani k večeri svadby Bäránkovej.“ (Zjav. 19:9.) Keď že sú hostia, vtedy nemôžu byť predstavení tiež čo nevesta. P. Kristus, ako to podáva prorok Daniel, príjme od Starého Dňov v nebesiach „pánstvo, aj slávu, aj Kráľovstvo.“ On príjme aj Nový Jeruzalem, hlavné to mesto Jeho Kráľovstva, „pripravené ako nevesta ozdobená svojmu mužovi.“ Dan. 7: 14; Zja. 21: 2. Prijmúc Kráľovstvo, príde v Jeho sláve, čo „Kráľ kráľov a Pán pánov“, pre vykúpenie Svojho ľudu, ktorí majú „sedet’ s Abrahámom, Izákom a Jakobom, pri Jeho stole v Jeho Kráľovstve (Zjav. 19: 16; Mat. 8: 11; Luk. 22:30), a brat’ účast’ na svadobnej večeri Bäránkovej.

Hlásanie: „Hľa, Ženích prichádza!“ v Lete r. 1844. povzbudilo tisíce k očakávaniu náhleho adventu Pánovho. V ustanovený čas Ženích prišiel, ale nie na zem, ako to ľudia očakávali, lež k Starému Dňov v Nebesiach, na svadbu, k prijatiu Svojho Kráľovstva. „Tí čo boli hotoví, išli s Nim na svadbu; a dvere sa zavrely.“ Oni nemali byť prítomní osobne na tej svadbe, ponač sa odbavovala v Nebesiach a oni boli na zemi. Nasledovníci P. Kristovi majú „čakat’ ich Pána, keď sa vráti zo svadby“. Luk. 12:36. K tomu majú rozumieť Jeho práci v Nebesiach, a sledovať Ho skrze vieru, keď pôjde pred P. Boha. Je to v tomto smysle, že majú ist’ na svadbu.

V podobenstve boli tí, čo mali olej v ich nádobách s ich lampami, ktorí vnišli dnu na svadbu. Tí, čo so známost’ou právd Písma Sv., mali tiež Ducha Sv. i milosť Božiu, aj čo počas ich nočnej, horkej zkúšky, trpezlivo čakali, zpytujúc Písmo Sv. o jasnejšie svetlo, — títo porozumeli pravde strany svätyne v Nebesiach aj Spasiteľovej službe v nej, a skrze vieru sledovali Ho tam v Jeho práci. A všetci, ktorí pomocou svedoctva Písma Sv. príjmu tie samé pravdy, sledujúc P. Krista skrze vieru ako vchádza dnu pred P. Boha vykonať poslednú prácu Svojho prostredkovania, po ktorej má prijať Svoje Kráľovstvo, — všetci títo sú predstavení čo vchádzajúci dnu na svadbu.

V podobenstve v 22. hl. Mat. uvádza sa tiež obraz svadby, a vyšetrojúci súd je zrejme znázornený, že bude vykonaný pred svadbou. Pred svadobným veselím kráľ ide si pozreť host'ov, či sú všetci oblečení v svadobné rúcho, nepoškvrený to odev charakteru (povahy) umytého a zbieleného v krvi Bäránka. (Verš 11; Zjav. 7: 14.) Ten, ktorý je spozorovaný za nedostatočne odiateho, bude vyhodený von, ale všetci tí, ktorí pri prehliadke sú oblečení v rúcho svadobné, budú prijatí P. Bohom a uznaní za hodných, aby boli účastní Jeho Kráľovstva a sedeli na Jeho trône. Toto zkúmanie charakteru, — rozhodovanie, kto je pripravený pre Božie Kráľovstvo, je čiast'ou vyšetrojúceho súdu, záverečného to diela vo svätyni v Nebesiach. [109]

Až vyšetrovanie bude skončené, až budú prezkúmané a rozhodnuté prípady tých, ktorí vo všetkých dobách sa priznávali byť nasledovníkmi P. Krista, vtedy, a nie skôr, bude súd ukončený a brána milosti sa navždy zavre. Jedným krátkym výrokom: „Ktoré boly hotové, vnišly s Ním na svadbu, a zavrely sa dvere“ (Mat. 25: 10), sme poučení o konečnej službe Spasiteľ'a a zanesení do doby, keď veľké dielo pre spasenie človeka bude dovŕšené. [110]

Pri službe v pozemskej svätyni, ktorá, ako sme videli, je obrazom služby v nebeskej svätyni, kňaz v deň očist'ovania vnišiel do svätyne svätých, a tu služba v prvom oddelení prestala. P. Bôh nariadil: „A žiaden človek nebude v stáne shromaždenia, keď (kňaz) vojde do svätyne, aby ju očistil, dokiaľ nevýide.“ 3. Mojž. 16: 17. Tak keď P. Kristus vstúpil do svätyne svätých, aby vykonal záverečné dielo smierenia, prestal Svoju službu v prvom oddelení. Až keď služba v prvom oddelení sa ukončila, začala sa služba v oddelení druhom. Keď v Starozákonnej službe opustil veľkňaz svätyňu v deň očist'ovania, predstúpil pred P. Boha, aby Mu podal krv obetí v záujmu celého Izraela, ktorí úprimne ľutovali svojich hriechov. Tak tiež P. Kristus vykonal jedine prvú čiast' Svojho diela čo náš Zástupca, a teraz koná druhú čiast' Svojho diela, a opätne podáva Svoju krv za hriešnikov pred Otcom.

Tomuto predmetu nebolo porozumené Adventným ľuďom r. 1844. Po pominutí času, keď Spasiteľ bol očakávaný, oni ešte verili že Jeho príchod je blízko; držali, že stihli k dôležitej kríze, a že P. Kristova prostrednícka práca pred P. Bohom prestala. Zdalo sa im, že Biblia učila, že milosť sa ukončí krátky čas pred skutočným

príchodom Pána na oblakoch Nebeských. Toto sa im zdalo byť zrej-
mým z tých citátov Sv. Písma, ktoré poukazujú na dobu, keď ľudia
budú hľadať, klopať a volať pred dvermi milosti, a neotvorí sa
im. A rozpakovali že či čas, v ktorom čakali na príchod Pánov snád'
neznamená počiatok toho obdobia, ktoré malo predchádzať Jeho
príchod? Podajúc výstrahu o blízkosti súdu, cítili sa, že ich práca
pre tento svet bola skončená, a ztratili túhu po spasení hriešnikov.

[111] dôkazom, že Duch Boží sa vzdialil od opovrhovateľov Jeho mi-
losti. Všetko toto ich utvrdilo v presvedčení, že milosť bola u konca,
alebo ako sa to vtedy povedalo: „dvere milosti boli za-tvorené.“

Vyšetrujúc otázku svätyne, obsiahli jasnejšie porozumenie. Te-
raz videli, že boli na správnom, keď verili, že koniec on vrh 2.300
dní (Dan. 8:14), r. 1844. označoval dôležitú krízu. Bárs bolo pravdi-
vým, že dvere nádeje i milosti, ktorými ľudia za 1,800 rokov mali
prístup k P. Bohu, boli zatvorené, iné dvere sa otvorili, ľudom bolo
podávané odpustenie hriechov skrze orodovanie P. Krista vo svätyni
svätých v Nebesiach. Jedna čiastka Jeho prisluhovania sa ukončila,
len aby dala miesto inej. Teraz ešte byly „otvorené dvere“ do svätyne
v Nebesiach, kde P. Kristus prisluhoval v prospech hriešnika.

Teraz bol spozorovaný význam týchto slov P. Krista v Kn. Zja-
venia, prednesených k cirkvi v tejto dobe žijúcej: „Toto hovorí Ten
Svätý a Pravdivý, ktorý má kľúč Dávidov, ktorý otvára a nikto neza-
viera, a zaviera a nikto neotvára: Znam tvoje skutky. Hľa, dal Som
pred teba dvere otvorené, a nikto ich nemôže zavret.“ Zjav. 3:7, 8.

Sú to tí, čo skrze vieru sledovali P. Krista v Jeho veľkej práci
smierenia, ktorí príjmu výhody Jeho prostredkovania pre nich sa-
mých; kdežto tí, čo opovrhnu svetlom, ktoré poukazuje na túto prácu
prisluhovania, nemajú žiadneho úžitku z nej. Židia, ktorí opovrhli
svetlom daným im pri prvom advente P. Krista, a sprotivili sa uveriť
v Neho čo Spasiteľ a sveta, nemohli prijať odpustenie skrze Neho.
Keď P. Kristus pri Jeho vystúpení na Nebe vnišiel skrze Svoju
vlastnú krv do Nebeskej svätyne, aby vylial požehnanie Svojho pro-
stredkovania na Svojich učeníkov, Židia boli ponechaní v úplnej tme,
aby pokračovali v prinášaní viac neplatných obetí. Prisluhovanie
vzorov a tóní prestalo. Tie dvere, skrze ktoré ľudia pred tým mali prí-
stup k P. Bohu, neboly viac otvorené. Židia sa sprotivili hľadať Ho
spôsobom, akým vtedy môhol byť nájdený, — t. j. skrze prisluhov-

vane vo svätyni na Nebesiach. Preto sa ich spojenie s P. Bohom pretrhlo. Im boly dvere zatvorené. Známosti o P. Kristovi čo pravej obeti nemali, ani že On je ich jediným prostredníkom pred P. Bohom, preto ani nemohli prijať zadost' učinenia Jeho prostredkovania pre nich.

[112]

Stanovisko neveriacich Židov zobrazňuje stanovisko bezstarostných a neveriacich vyznávačov Krest'anstva, ktorí svevol'ne zanedbávajú dielo nášho milosrdného Veľ'kňaza. V Staro-Zákonnej službe, keď veľ'kňaz vstúpil do svätýne svätých, tak všetok Izrael bol vyzvaný, aby sa shromaždili okolo svätýne, a čo najpokornejšie ponížovali svoje duše pred P. Bohom, aby tak dosiahli odpustenie svojich hriechov, a neboli odlúčení od shromaždenia. Čím viac dôležitejším je pre nás teraz, aby sme rozumeli dielu nášho Veľ'kňaza a vedeli, aké povinnosti sú od nás vyžiadované.

Ľudia nemôžu beztrešne opovrhovať výstrahmi, ktoré im P. Bôh posielal. S Neba bolo poslané posolstvo svetu za dňov Noema, a spasenie ľuďi záviselo na tom, ako sa k posolstvu zachovajú. Poneváž opovrhli výstrahou, Boží Duch odstúpil od hriešneho pokolenia, a oni zahynúli v prívale potopy. Za časov Abraháma milosť prestala prosiť za previnilých obyvateľ'ov Sodomy, a všetci, kremä L—ta so ženou a dcérami, spálení boli ohňom soslaným s Neba. Tak tomu bolo aj za dňov P. Krista. Boží Syn prehlásil neveriacim Židom onej doby: „Hľa, zanecháva sa vám dom (chrám) váš pustý.“ Mat. 23: 28. Hľadiac ku predu na posledné dni, tá samá nekonečná moc prehlasuje vzhľadom na tých, ktorí „lásky pravdy neprijali, aby boli spasení, a preto im Bôh pošle mocné pôsobenie bludu, aby uverili ľži, a aby odsúdení boli všetci, ktorí neuverili pravde, ale si zaľúbili nepravosť“. 2. Tesal. 2:10-12. Keď opovrhujú učením Jeho Slova, P. Bôh odvolá Svojho Ducha a dá ich v moc podvodom, ktoré milujú.

Po r. 1844. nasledovala doba veľ'kej zkušky pre tých, ktorí sa ďalej pridržali učenia blízkeho Adventu. Jedinou ich útechou, pokiaľ sa týkalo zistenia ich pravého stanoviska, bolo svetlo, ktoré viedlo ich mysle ku svätyni v Nebesiach. Mnohí sa zriekli svojej dôvery v predošlé vypočítanie prorockých období, a pripisovali ľudským alebo Satanovým nástrahám mocný vplyv Sv. Ducha, ktorý prevádzal adventné hnutie. Iní si boli istí, že P. Bôh ich viedol v ich minulej zkušnosti. A zatým, kým čakali a prosili, aby poznali Božiu vôľu, vynasli, že ich vznešený Veľ'kňaz pristúpil k inému dielu

[113]

služby, a nasledujúc Ho vo viere, doznali sa tiež o záverčnom diele cirkve. Mali jasnejší pochop o posolstvách prvého i druhého anjela, a boli pri-pravení prijať i hlásať svetu vážnu výstrahu posolstva tretieho anjela v Kn. Zjav. 14:6 i 7, 8, i 9-12.

Nezmeniteľný Boží Zákon.

[114]

[115]

„A otvoril sa chrám Boží na Nebi a ukázala sa truhla Jeho smluvy v chráme.“ Zjav. 11:19. Truhla Božej smluvy je vo svätyni svätých, druhom to oddelení svätyne. Pri službe pozemského stánku, ktorá sa konala „v podobenstvách a tóni nebeských vecí“ (Žid. 8:5), toto oddelenie sa otváralo iba v deň očisťovania, raz v roku, pre očistenie svätyne. Preto oznámenie, že chrám sa otvoril na nebi, a že truhla Jeho smluvy bola videná, vzťahuje sa k otvoreniu svätyne svätých v nebeskom chráme r. 1844., keď P. Kristus tam vstúpil, aby vykonal záverečné dielo očisťovania. Tí, čo v dôvere sledovali svojho vznešeného Veľkňaza, keď nastúpil Svoju službu vo svätyni svätých na nebesiach, spozorovali tam truhlu Jeho smluvy. Keď zkúmali otázku svätyne, pochopili zmenu Spasiteľovej služby, a zbadali, že Jeho úrad teraz je pred Božou truhlou, kde obetuje Svoju krv za hriešnikov.

[116]

Truhla v staro-stánku na zemi obsahovala dve kamenné dosky, na ktorých boli napísané prikázania Božieho zákona (De-satora). Truhla bola jedine schránkou pre dosky zákona, a prítomnosť týchto Božích pravidiel dodávala jej cenu a posvätnosť. Keď bol Boží chrám otvorený na nebi, bolo možné vidieť truhlu Jeho smluvy. Vnútri vo svätyni svätých, v nebeskej svätyni, Boží zákon je pečlivo schovaný, — zákon to, ktorý P. Bôh Sám vyhlásil v prostredí hromov na Vrchu Sinai, a ktorý Svojim vlastným prstom napísal na kamenné dosky.

Boží zákon v nebeskej svätyni je veľkým pôvodom, ktorého verným opisom boli prikázania vyryté na kamenných doskách, a zaznamenané Mojžišom v jeho knihách. Tí, ktorí porozumeli tomuto dôležitému bodu, spoznali svätý, nezmeniteľný charakter Božského zákona. Videli, ako nikdy predtým, silu a moc Spasiteľových slov: „Dokiaľ nepominie Nebe i zem, ani jedna litera, alebo jeden bodík nepominie zo zákona.“ Mat. 5:18. Zákon, ktorý je prejavom Jeho vôle, opisom Jeho povahy, musí trvať večne, „ako verný svedok na nebi“. Ani jedno prikázanie nebolo zrušené, ani len litera alebo bodík

nebol zmenený. Žalmista vraví: „Na veky, — Pane, Tvoje slovo je trvanlivé v nebesiach.“ „Nepohnutel'né sú všetky Jeho rozkazy, a upevnené sú na večnú večnosť.“ Žalm 119:89; 111:7, 8.

Štvrté Prikázanie.

V prostred Desatora sa nachodí štvrté prikázanie, ako bolo pôvodne prehlásené: „Pamätaj na deň Soboty, aby si ho svätzil. Šesť dní budeš pracovať a robiť akékoľvek svoje dielo. Ale siedmy deň je Sobota Pána, tvojho Boha. Nebudeš robiť niakého diela, ani ty, ani tvoj syn, ani tvoja dcéra, tvoj slúha ani tvoja služka, ani tvoje hovädo, ani tvoj pohostín, ktorý je v tvojich bránach. Lebo v šiestich dňoch učinil Pán nebesia a lem, more a všetko, čo je v nich, a odpočinul siedmeho dňa. Preto požehnal Pán deň Soboty a posvätil ho.“ 2. Mojž. 20: 8-11.

Boží Duch prenikal srdcia týchto úprimných zkúmateľov Jeho Slova. Presvedčenie sa ich zmocnilo, že sa nevedome do-púšťali priestupku tohto prikázania, znevažujúc Stvoriteľov svätý deň odpočinku. Začali zkúmať, prečo sa svätzil prvý deň týždňa, Nedel'a, miesto siedmého dňa, Soboty, ktorý P. Bôh požehnal. Nemohli nájsť v Písme Sv. iného vysvetlenia, iba že štvrté prikázanie bolo zrušené, alebo že Sobota bola zmenená; požehnanie, ktoré pôvodne posvätilo siedmy deň, nebolo nikdy odstránené. Úprimne sa snažili poznať Božiu vôľu a aj ju plniť. Teraz, keď sa doznali, že sú priestupníkmi Jeho zákona, cítili v srdci ľútosť, a dokázali svoju vernosť k P. Bohu tým, že začali zachovávať Jeho svätú Sobotu.

Z mnohých strán a vážne bolo usilované o zničenie ich viery. Nikto nemohol nevidieť, že keď pozemská svätyňa je obrazom alebo vzorom nebeskej, vtedy zákon uložený v truhle na zemi je presným opisom zákona v truhle na nebesiach; a že prijatie pravdy o nebeskej svätyni zahrňuje v sebe uznanie požiadavok Božieho zákona, povinnosť svätenia Soboty dl'a štvrtého prikázania. V tom spočívalo tajomstvo horkého a odhodlaného odporu proti súladnému výkladu Sv. Písma, ktoré odhalilo službu P. Kristovu v nebeskej svätyni.

Ľudia chceli zavreť dvere, ktoré P. Bôh otvoril, a otvárať dvere, ktoré On Sám zavrel. Ale On prehlásil: „Hľa, posta-vil Som pred teba dvere otvorené, a nikto ich nemôže zavreť.“ Zjav. 3:7, 8. P. Kristus otvoril dvere, a či služby na najsvätejšom mieste, svetlo žia-

rilo z otvorených dverí tejto svätyni v nebesiach, a bolo poukázané, že štvrté prikázanie je obsažené v zákone tam uloženom. Čo P. Bôh zriadil, to žiadon človek nemohol zrušiť.

A tak tí, ktorí prijali svetlo o prostredníckom diele P. Krista o večnosti Božieho zákona, vynášali, že to sú pravdy obsažené v 14. hl. Zjavenia. Posolstvo tej hlavy obsahuje trojakú výstrahu, ktorá má pripraviť svet na druhý príchod Pána. Označenie, že „hodina Jeho súdu prišla“, naznačuje záverečné dielo služby P. Krista pre spasenie ľudí. Ohlasuje pravdu, ktorá musí byť prehlásená, kým Spasiteľovo orodovanie neprestane, a On sa vráti na zem, aby vzal Svoj ľud k Sebe. Súd, ktorý sa začal r. 1844, musí pokračovať až prípady všetkých budú rozhodnuté, ako prípady živých tak aj mrtvych; preto teda bude siahať až po ukončenie dňa milosti. Aby sa ľudia pripravili a mohli obstáť pred súdom, posolstvo im prikazuje: „Bojte sa Boha, a vzdajte Jemu chválu,... a klaňajte sa Tomu, ktorý učinil nebo i zem.“ Výsledok prijatia tohto posolstva je podaný v slovách: „Tu sú ti, ktorí ostrihajú prikázania Božie a vieru Ježišovu.“ Zjav. 14:7, 12. [118]

By ľudia boli pripravení na súd je nutné, aby zachovávali Boží zákon. Tento zákon má byť základným merítkom súdu. Ap. Pavel prehlasuje: „Všetci, ktorí hrešili pod zákonom, budú zákonom odsúdení,... v deň, keď Bôh bude súdiť tajnosti ľudí skrze Ježiša Krista.“ Rim. 2 :12, 16. Aj povedá tiež, že „činitelia zákona budú ospravedlivení“. Viera je nevyhnutel'ná k zachovávaní Božieho zákona, lebo „bez viery je nemožné Bohu sa ľúbiť“, a „čokoľvek nie je z viery je hriech.“ Žid. 11:6; Rim. 14:23.

Prvým anjelom ľudia sú vyzývaní, aby „sa báli Boha a vzdávali Jemu chválu“, a aby Ho uctievali ako Stvoriteľ'a neba i zeme. Teda aby mohli tak činiť, musia byť poslušní Jeho zákonu. Šalamún vraví: „Boha sa boj a Jeho prikázania zachovávaj, lebo to je povinnosťou každého človeka.“ Kazat. 12:13. Bez ostrihania Jeho prikázaní žiadna služba sa nemôže P. Bohu ľúbiť. „Lebo to je láska Božia, aby sme ostrihali Jeho prikázania.“ „Kto odvracia svoje ucho, aby nepočul zákona, toho i modlitba je ohavnosťou.“ 1. Ján. 5:3; Prísl. 28:9.

Uctievanie P. Boha čo Stvoriteľ'a.

[119] Povinnosť uctievania P. Boha je založená na skutočnosti, že On je Stvoriteľ'om, a že Jemu všetky ostatné bytnosti dlhujú svoje bytie. A kdekoľvek sa v Biblii vyskytujú Jeho požiadavky cti a vzývania nad pohanských bohov, vždy sa uvádza Jeho tvoriaca moc. „Všetci bohovia národov sú modly, ale Pán nebesia učinil.“ Žalm 96: 5. „Tedy ku komu Ma pripodobníte, aby Som mu bol rovný, hovorí Ten Svätý. Pozdvihnite svoje oči na výsosť a vidzte, kto to všetko stvoril?“ „Lebo takto hovorí Pán, Stvoriteľ' nebies, a to je Bôh, ktorý utvoril zem a učinil ju.... Ja Som Pán a není viacej iného.“ Izai. 40:25, 26; 45: 18. Žalmista vraví: „Vidzte, že Pán je Bôh, a nikto iný; On nás učinil a nie my samí seba.“ „Pod' te, klaňajme sa a padnime... pred Pánom svojim Učiniteľ'om.“ Žalm 10:3; 95: 6. A sväté bytosti, uctievajúc P. Boha v nebi, podávajú dôvod, prečo Mu prináleží chvála: „Hoden Si, Pane a náš Bože, vziať slávu a česť a moc, lebo Ty Si stvoril všetky veci.“ Zjav. 4:11.

V 14. kap. Kn. Zjavenia sú ľudia vyzývaní, aby uctievali Stvoriteľ'a; a proroctvo predvádza triedu ľudí, ktorí následkom troj-angelského posolstva ostrihajú prikázania Božieho Desatora. Jedno z týchto prikázaní poukazuje na P. Boha priamo čo na Stvoriteľ'a. Štvrté prikázanie hlása: „Siedmy deň je Sobota, Pána tvojho Boha ... lebo v šiestich dňoch učinil Pán nebe i zem ... a odpočinul siedmeho dňa. Preto požehnal Pán deň Soboty a posvätil ho.“ 2. Mojž. 20:10, 11. O Sobote vraví Pán ďalej, že je „na znamenie, aby bolo známé, že Ja Som Pán Bôh váš.“ Ezech. 20:20. A ako dôvod podané je: „Lebo za šesť dní činil Pán nebo i zem, a siedmého dňa prestal a oddý-chol Si.“ 2. Mojž. 31: 17.

[120] „Dôležitým významom Soboty čo pamiatky stvorenia je, že stále nám pripomína pravý dôvod prečo máme slúžiť P. Bohu,— ponevác On je Stvoriteľ'om, a my všetci Jeho stvorením. Sobota preto tvorí priamo základ uctievania P. Boha, lebo najpôsobivejšie učí tejto Božskej pravde, ako žiadne iné prikázanie alebo nariadenie. Prvý základ Božej úcty, nielen v zachovávaní Sobotného dňa, ale v každej poslušnosti voči P. Bohu i blížnemu, nachodíme v rozdiel medzi Stvoriteľ'om a Jeho tvor- mi. Táto veľká skutočnosť nikdy nesovšednie a nesmie byť nikdy zapomenutá.

Aby táto pravda povždy žila v ľudských myšliach, P. Bôh nariadil v Ráji Sobotu; a pokiaľ táto skutočnosť, že On je našim Stvoriteľom, bude dôvodom pre Jeho službu, potiaľ Sobota bude Jeho znamením a pamiatkou. Keby Sobota bola bývala všeobecne zachovávaná, myšlienky i city ľudí boly by vedené k slúženiu Stvoriteľovi, a nikdy by nebolo modlárov, pochybovačov a nevercov. Zachovávanie Soboty je znamením vernosti k pravému P. Bohu, „ktorý učinil nebe i zem“, . Z toho vyplýva, že posolstvo, — ktoré nariaduje ľuďom, aby P. Bohu slúžili ostríhaním Jeho prikázaní, ich vyzýva obzvlášte, aby zachovávali štvrté (Sobotné) prikázanie z nezmeneného Desatora. — J. N. Andrews, History of the Sabbath, hl. 27.

Uctievanie Zveri.

Oproti tým, ktorí ostrihajú prikázania Božie a majú vieru P. Ježišovu, posolstvo tretieho anjela poukazuje na inú triedu ľudí, a proti ich bludom vynáša sa vážna a hrozná výstraha: „Bude-li sa niekto klaňať zveri a jej obrazu a príjme jej znamenie na svoje čelo alebo na svoju ruku, bude aj on piť z vína Božieho hnevu.“ Zjav. 14:9, 10. Správny výklad symbolov použitých je potrebný k vyrozumieniu tohto posolstva. Čo je predstavené zverou, obrazom, znamením?

Čiast' proroctví, v ktorých sa tieto znázornenia nachádzajú, začína v 12. hl. kn. Zjavenia, kde sa hovorí o drakovi, ktorý chcel zničiť P. Krista pri Jeho narodení. Povedané je, že tým drakom je Satan; on to bol, ktorý ponúkal Herodesa, aby zničil Spasiteľ'a. Ale hlavným pomocníkom Satanovým, ktorý válčil proti P. Kristovi a Jeho ľudu v prvých storočiach po Kr., bola Rímska Ríša, v ktorej vládlo Pohanské náboženstvo. Teda zatým čo drak pôvodne predstavuje Satana, v druhom smysle je znázornením Pohanského Ríma. Verš 9.

13. hl. Zjav. sa opisuje iná zver, „podobná pardovi“, ktorej drak dal „svoju moc, i trón svoj i silu veľkú.“ Tento obraz, ako mnohí [121] Protestanti verili, predstavuje pápežstvo, ktoré sa dostalo k sile, trónu a moci bývalej Rímskej ríše. O pardovi podobnej zveri je prehlásené: „A boly jej dané ústa, ktoré hovorily veľké veci a rúhania.... A otvorila svoje ústa rúhať sa proti Bohu, rúhať sa Jeho menu a Jeho stánu

i tým, ktorí prebývajú na nebi. A dalo sa jej, aby válčila so svätými a premohla ich. A dala sa jej moc nad každým pokolením a nad každým ľuďom, jazykom a národom.“ Verše 5-7. Toto proroctvo, ktoré je skoro podobné opisu malého rohu u Dan. 7. hl. nepochybne poukazuje na pápežstvo.

„A bola jej daná moc, aby trvala 42 mesiace.“ Verš 5. „A,“ povedá prorok, „videl som jednu z jej hláv ako dot’atú na smrť“. Verš 3. A znova: „Vedie-li niekto v zajatie, v zajatie pôjde; zabije-li niekto mečom, musí byť zabitý mečom.“ Verš 10. Tie 42 mesiace je to samé čo aj „čas i časy a rozdelenie času“ (3yí roka, abo 1,260 dní) u Dan. 7. hl. — doba tá, počas ktorej pápežská moc mala prenasledovať Boží ľud.

Táto doba, ako bolo povedané v predchádzajúcich slovách sa počala s pápežskou nadvládou r. 538., a skončila r. 1798. V tej dobe bol pápež zajatý Francúzskym vojskom, pápežská moc bola tým smrteľne ranená, a vyplnilo sa predpovedanie: „Kto viedol do zajatia, pôjde sám do zajatia.“

Dvoj-rohá Zver.

tomto bode sa uvádza nové zobrazenie. Prorok vraví: „Videl som inú zver vystupovať zo zemi, ktorá mala dva rohy, podobné bäránkovým.“ Zjav. 13:11. Veľké kráľovstvá, ktoré boly ovládaly svetom, boly predstavené prorokovi Danielovi v podobe dravých zverí, vystupujúcich, keď „štyri nebeské vetry vialy na veľkom mori.“ Vetry sú zobrazením bojov. Štyri nebeské vetry, bojujúce na veľkom mori znamenajú hrozné boje a vzbúrenia, ktorými sa kráľovstvá dostaly k moci.“ Dan. 7:2.

[122] Ale zver s rohami bäránka bolo vidieť „vystupujúcu zo zeme.“ Miesto aby vyvrátil iné mocnosti k svojmu upevneniu, národ tu označený musí povstať v území, ktoré nikdy nebolo osadené, a vzmáhať sa postupne a pokojne. Nemohol teda povstať medzi preľudnenými a zápasiacimi zemiami Starého Sveta.

Ktorý národ Nového Sveta pozdvihol sa r. 1798. k moci, sl’ubujúc silu a veľkosť a vzbudzujúc pozornosť celého sveta? Použitie znázornenia vylučuje všetky pochybnosti. Iba na jedon národ sa hodí toto proroctvo; myslí sa nim Spoj. Št. Americké. Znova a znova táto myšlienka, ba takmer tie samé slová Bibli-ckého pisateľ’a, boly ne-

vedome použité rečníkmi i historikmi v opísaní povstania i vzrastu tohto národa. Zver bola videná „vystupovať zo zeme,“ Verš 11., doslovne znamená „vyriast’ alebo výnst’ na povrch ako rastlina“. A ako sme videli, národ musí povstať na pôde nezaľudnatej predtým. Jedon vynikajúci pisateľ, opisujúc vznik Spoj. Št., hovorí o „tajomstve jejich príchodu z prázdnoty“, a vraví: „Ako mlčanlivé semä sme vzriastli vo veľmoc.“ — G. A. Townsend: *The New World Compared with Old*, str. 462, vyd. r. 1869.

Jedon Eur—psky Žurnál r. 1850 vyprával o Spoj. Št. Am. čo o vzláštripi -ríši. ktorá sa „vynorovala“ a „v prostred ticha zeme denne pridávala k svojej moci i pýche.“ — „*The Dublin World*“. Edw. Everett, vo svoiei reči n Pútnických zakladateľoch tohto národa, povedal: „Či hľadali zanedbané miesto, neprístupné pre jeho odlahlost’ a bezpečné pre ieho vzdialenosť, kde by mohla malá Levdenská cirkev ťžiť slobodu svedomia? Hľa, tie mohútne končiny, nad ktorými v pokojnom podmanení. . . niesli pránor kríža.“ — Reč v Plymouth, Mass., Dec. 22. r. 1824., str. 11.

„A mala dva rohy, podobné baránkovým.“ (Verš 11.) Baránkovi podobné rohy označujú mladistvosť, nevinnosť a pokojnosť, šikovne predstavujúc povahu Spoj. Št. Amer., ako to bolo ukázané prorokovi čo „vystupujúca“ r. 1798. Medzi Kresť. vyhnancami, ktorí prví utiekli do Ameriky, a hľadali útuľok od kráľovského potlačovania a kňazskej nesnášanlivosti, boli mnohí, čo sa rozhodli založiť vládu na širokom základe občianskej i náboženskej slobode. ích náhlady sa vyvršili vo Vyhlásení Neodvislosti, ktoré poukazuje na onú veľkú pravdu, že „všetci ľudia sú stvorení rovnakí, a obdarení s neodcudziteľným právom na život, slobodu i hľadania šťastia.“ A Konstitúcia zabezpečuje ľuďom právo seba-správy, akže zástupcovia zvolení ľudovým hlasovaním ustanovia i spravujú zákony. Sloboda náboženstva bola tiež zaistená, — každému je dovolené slúžiť P. Bohu dl’a svojho vlastného svedomia. Republikánstvo i Protestanstvo sa stalo základnou zásadou národa. Tieto zásady sú tajomstvom jeho moci i blahobytu. Potláčaní i prenasledovaní všetkých národov sveta sa obrátili k tejto zemi so záujmom i nádejou. Miliony sa utiekali k jej pobrežiu, a Spoj. Št. Am. sa povzniesly medzi národy sveta.

Ale zver s rohami bäránka „hovorila ako drak. A vykonávala všetkú moc tej prvej zveri. A pôsobila to, že zem a tí, ktorí na nej

prebývajú, klaňali sa tej prvej zveri, . . . hovoriac obyvateľom zeme, aby spravili obraz tej zveri, ktorá mala ranu od meča a ožila.“ Zjav. 13: 11-14.

Rohy bäránka a hlas draka znázorňujú ostrý rozpor medzi zásadami a jednaním národa takto predstavovaného. „Hovorenie“ národa sa myslí činnosť jeho zákono-dárnych a súdnych mocí. Touto činnosťou dokáže, oné mieru-milovné a voľné zásady, ktoré položila za základ svojej politiky. Predpoved', že bude hovoriť ako drak a vykonávať „všetkú moc tej prvej zveri“, jasne predpovedá vývoj ducha nesnášlivosti a prenasledovania, ako sa prejavoval u národov, ktoré predstavoval drak a zver podobná pardovi. A i tí, ktorí prebývajú na nej, sa klaňali zveri tej prvej, znamená, že moc tohto národa bude použitá nanútiť ľuďi zachovávať nejaké ustanovenie, čo má byť akýmsi činom holdu pápežstva.

Také jednanie by bolo priamo protivné zásadám tejto vlády, vodcom jej slobodných ústavov, priamym a vážnym zárukám Vyhlásenia Neodvislosti, aj Konstitúcie. Zakladatelia národa múdre hľadeli k tomu, aby zabránili vykonávanie svetskej moci zo strany cirkve, čo by malo jedon nevyhnutel'ný následok, — nesnášlivosť a prenasledovanie. Ústava obsahuje zaopatrenie, že „Kongres nesmie učiniť žiadon zákon vzťahujúci sa na ustanovenie náboženstva alebo zakazujúci voľné vykonávanie tohože,“ aj že „žiadna náboženská zkúška nesmie byť vyžiadovaná čo vlastnosť nutná k prijatiu úradu alebo verejného sverenstva od Spoj Št. Am.“ Jedine pri zjavnom narušení týchto záruk národnej slobody, môžu občianske úrady vynútiť nejaké náboženské zaopatrenie. Lež nedôslednosť takého jednania nie je väčšia ako predstavená v symbole. Je to zver s bäránkovi-podobnými rohami — vo vyznaní čistá, krotká a neškodlivá — ktorá „hovorí ako drak“...

„A káže obyvateľom zemi, aby spravili obraz šelme.“ Tuná je jasne predstavená forma vlády, v ktorej zákono-darná moc spočíva v ľudu, naj značnej ší dôkaz, že Spoj Št. Am. sú národom označeným v prorocťve.

Avšak čo je „obraz zveri“? a ako má tento byť sformovaný? Obraz je vyrobený dvoj-rohou šelmou, a je to obraz šelme. A je tiež aj pomenovaný obraz šelmy. Teda vynájst' čomu je ten obraz podobný aj ako má byť vyrobený, musíme študovať povahu šelmy samej — pápežstva.

Keď tá prvotná cirkev sa zkazila, odchýliac sa od jednoduchosti učenia P. Ježiša i apoštolov, a prijímúc Pohanské obrady a zvyky,, ztratila Ducha aj moc Božiu; aby mohla spravovať svedomie ľudu, hľadala podporu svetskej moci. Výsledkom toho bolo pápežstvo, cirkev, ktorá riadila moc štátu a upotrebila ju k šíreniu svojich vlastných cieľov, a menovite k trestaniu „kacierstva“. Aby sa v Spoj. Št. Am. utvoril obraz zveri, musela by náboženská moc spravovať občiansku vládu tak, aby cirkev mohla upotrebiť tiež štátnu moc k docieleniu svojich vlastných účel'ov.

Kedykoľvek cirkev dosiahla svetskej moci, použila ju na trestanie všetkého, čo sa rôznilo od jej učenia. Protestantské cirkve, ktoré nasledovali šľapaje Ríma v spojovaní sa s močiarni sveta, prejavily podobnú túhu; t. j. obmedzovať slobodu svedomia. Príklad tohto je daný v dlho-pokračujúcom prenasledovaní rozkolníkov Cirkvou Anglie (Episkopálnou). Počas 16-ho i 17-ho storočia tisíce rozkolníckych kňazov i laikov bolo prinútené nielen opustiť svoje cirkve, ale boli vystavení pokute, žalárovaniu, trýzneniu i mučenictvu.

[125]

[126]

Bolo to odpadl'ctvo, čo viedlo prvotnú cirkev vyhľadávať pomoc občianskej vlády, a toto pripravilo cestu k vývoju pápežstva, — zveri. Povedal ap. Pavel, že „príjde odpadnutie, a bude zjavený človek hriecha“ (2. Tesal. 2:3). Tak odpadl'ctvo v cirkvi pripraví cestu pre zriadenie obrazu zveri.

Biblia prehlasuje, že pred príchodom Pána nastane stav náboženského úpadku, podobný tomu v prvých storočiach. „V posledných dňoch nastanú nebezpečné časy. Lebo ľudia budú sebeckí (sami seba milujúci), lakomí, namyslení, pyšní, rúhaví, rodičom neposlušní, nevd'ачní, bezbožní, neláskaví, nesmierlivi, utľhační, nezdržanliví, nemilosrdní, nedobrotiví, ktorým nič dobrého není milo, zradcovskí, drzí, nadutí, väčší milovníci rozkoší než Boha. Ktorí na oko síce majú pobožnosť, avšak jej moc zapierajú.“ 2. Timot. 3: 1-5. „Ale Duch výslovne hovorí, že v neskorších časoch odstúpia niektorí od viery, ktorí budú poslúchať bludných duchov a učenia demonov. 1. Tim. 4: 1. Satan bude pracovať „so všetkou a každou mocou a so znameniami a s lživými zázrakmi aj so všeliakým podvodom nepravosti.“ A všetci tí, „ktorí lásky pravdy neprijali, aby boli spasení“, musia prijať „mocné pôsobenie bludu, aby uverili ľži.“ 2. Tesal. 2:9-11. Až tento stav bezbožnosti nastane, vtedy budú nasledovať výsledky podobné tým v prvých storočiach.

Obširny rozdiel vo viero-vyznaní v Protestantských cirkvách je uznaný mnohými čo rozhodujúcim dôkazom, že žiadna snaha dosiahnuť donútené sjednotenie sa nikdy nedokáže. Lež v Protestantských cirkvách bola za roky silná náklonnosť v prospech sjednotenia sa založenom na jednoduchých bodoch učenia. Docieliť také sjednotenie, predmety, na ktorých sa všetci neshodujú — akokoľvek dôležité z Biblického stanoviska, — musely by byť nutne vynechané.

[127] Chas. Beech, vo svojej kázni r. 1846. vyhlásil, že „kazateľstvo Protestantských Evanjelických denominácií,“ je vraj „nielen sformované pod ohromným nátlakom strachu pred človekom, lež žije aj sa pohybuje i dýcha v pomeroch radikálne zkazených, a napína všetky svoje sily umlčať pravdu, a skláňať sa moci odpadlícva. Či tomu nebolo tak aj s Rímom? Nasledujeme v stopách Ríma? A čože vidíme pred sebou? Iný všeobecný snem! Svetovú konvenciu! Evanjelickú jednotu, sveto-šíre viero-vyznanie!“ — Sermon „*The Bible a Sufficient Creed*,“ , vo Fort Wayne, Ind., Feb. 22, 1846. Keď toto bude docielené, vtedy, v snahe získať úplnú jednotu, bude iba krok k chytaniu sa násilia.

Až sa popredné denominácie v Spoj. Št. Am. s jednotia v tých naukách, ktoré sú im vzájomné, vtedy budú mať vplyv na vládu, aby mohli vymôcť svoje ustanovenia a udržiavať svoje nariadenia; vtedy Protestantská Amerika utvorí obraz Rímskej kňazskej vláde, čoho neodvratným následkom budú občianske tresty pre rozkolníkov.

Dvoj-rohá šelma „rozkazuje, aby všetci, malí i veľkí, bohatí i chudobní, slobodní i sluhovia mali znamenie na svojej pravej ruke alebo na čele, a aby nikto nemohol ani kúpiť ani predat', iba ten, kto má znamenie alebo meno šelmy alebo počet' jej mena.“ Zjav. 13:16, 17. A tretieho anjela výstrahou je: „Budeli sa kto klaňať šelme a jej obrazu a prijme znamenie na svoje čelo alebo ruku, bude aj on piť z vina hnevu Božieho.“ Zjav. 14:9, 10.. „Šelma“ spomenutá v tomto posolstve, ktorej sa klaňať nanucuje dvoj-rohá zver, je tá prvá, abo pardovi podobná zver v Zjav. 13. hl. —• pápežstvo. „Obraz zveri“ predstavuje tú formu odpadlého Protestantstva, ktoré bude utvorené, keď Protestantské cirkve sa budú uchádzať o pomoc k občianskej moci ku prevedeniu ich učenia, „znamenie šelmy“ ešte zostáva by bolo určené.

Po výstrahe pred uctievaním zveri a jej obrazu, proroctvo povedá: „Tu sú ti, ktorí zachovávajú prikázania Božie aj viery Težišovej.“ Zjav. 14: 12. Ponevác tí, ktorí ostrihajú Božie prikázania, sú tu postavení v protiveň s tými, čo uctievajú zver aj jej obraz a prijímajú jej znamenie, — z toho nasleduje, — že zachovávanie Božieho zákona na jednej strane a jeho narušovanie alebo prestupovanie z druhej strany, bude robiť rozdiel medzi ctiteľmi P. Boha a ctiteľmi zveri.

[128]

„Malý Roh“.

Zvláštnou povahou zveri, a tiež aj jej obrazu, je prestupovanie Božích prikázaní. Daniel prorok vraví o tom „malom ro-hu“, inom to znázornení pápežstva, nasl.: „A bude pomýšľať na to, že premení časy i zákon.“ Dan. 7: 25. Ap. Pavel nazval tú samú moc „človekom hriecha“, ktorý sa mal vyvyšovať nad P. Boha. Jedno proroctvo doplňuje druhé. Iba premenením zákona mohlo sa pápežstvo povýšiť nad P. Boha. Ktokoľvek by vedome zachovával takto zmenený zákon, vzdával by najvyššiu poctu tej moci, čo tú zmenu zrobila. Taká poslušnosť pápežských zákonov znamenala by oddanosť pápežovi miesto P. Bohu.

Pápežstvo sa opovážilo zmeniť Boží zákon. Druhé prikázanie, zakazujúce uctievanie obrazov, bolo vyhodené z Desatora. Štvrté bolo tak zmenené, že bolo nahradené zachovávaním prvého dňa v týždni (Nedele) namiesto siedmého dňa (Soboty). Ale pápeženci odôvodňovali vynechanie druhého prikázania tým, že nenie vraj nutné, ponevác je zahrnuté v prvom, a že vraj podávajú zákon tak presne, ako P. Bôh chcel, aby sa mu rozumelo. Toto však nemôže byť zmena predpovedaná prorokom. Zúmyselná, schválna zmena sa v ňom podáva: „Pomýšľať bude, aby premenil časy i zákon.“ (Dan. 7: 25.) Zmenou štvrtého prikázania sa proroctvo celkom vyplňuje. Právo na túto zmenu si osobuje jedine Rímo-Kat. Cirkev. Tu sa moc pápežstva otvorene povýšila nad P. Boha.

Boží ctitelia sa budú zvlášť rôzniť svojou úctou ku štvrtému prikázaniu, —lebo to je znamením Jeho tvoriacej moci, a svedectvom Jeho nároku na úctu i velebenie, — kdežto uctievači zveri sa budú vyznačovať snahou odstraňovaním upomienky Stvoriteľa (Jeho Soboty) a vyvyšovaním ustanovizne Ríma (Nedele).

[129] Bolo to v ustanovení Nedele, že pápežstvo najprv zdôraznilo svoje osobivé požiadavky. Aj jeho prvé uchýlenie sa k štátnej moci bolo nanucovať svätenia Nedele ako „dňa Pána“. Kdežto Biblia označuje siedmy deň v týždni a nikdy nie prvý, čo „deň Pána“. Štvrté prikázanie v Božom Desatore prehlasuje: „Siedmy deň je Sobota Pánova.“ A v prorocťve Izaiáša P. Bôh menuje Sobotu: „Môj svätý deň.“ 2. Mojž. 20:8-11; Izai. 58: 13. Vidz G. Elliott, *The Abiding Sabbath*, str. 184.

Sobota Nikdy Nezmenená.

Tvrdenie, tak často opakované, že P. Kristus zmenil Sobotu, je podvrátené Jeho vlastnými slovami. Vo Svojej kázni na Vrchu povedal: „Nedomnievajte sa, že Som prišiel zrušiť zákon alebo prorokov; neprišiel Som zrušiť ale naplniť. Lebo ameň vám hovorím, že do kial' nepominie nebo i zem, ani jediná litierka alebo jedon punktík nepominie zo zákona až sa všetko stane. Ktokoľvek by teda zrušil čo len jedno z týchto najmenších prikázaní a učil by tak ľuďi, ten sa bude volať najmenší v nebeskom kráľovstve.“ Mat. 5: 17-19. A inde povedal: „Sobota je učinená pre človeka. . . a preto Syn človeka je Pánom i Soboty.“ (Mark. 2:27, 28.)

Celý Kresť. svet všeobecne pripúšťa, že Sv. Písmo nikde nedáva práva ku zmene Soboty. Toto je jasne vyjadrené v spisoch vydaných Am. Trakt. Spoločnosťou aj Am. Sväz. Nedel. Škôl. Jedna z týchto kníh jasne priznáva, že „Nový Zákon úplne mlčí, pokiaľ sa to týka výslovného rozkazu o Nedeli (pr-vom dni v týždni), alebo pokiaľ sa týka určitých pravidiel o jej zachovávaní.“

Iný zas povedá: „Až do Kristovej smrti nebola zrobená zme na tohto dňa (Soboty) ; a „pokiaľ záznamy ukazujú, apoštolovia nedali určitého rozkazu, aby bolo upustené od ostrihania siedmeho dňa v týždni — Soboty, a zachovávanie prvého dňa v týždni (Nedel'u) neprikázali.“ — A. E. Waffle, „*The Lord's Day*“, str. 184 i 186.

[130] Rimo Katolíci uznávajú, že zmena Soboty bola prevedená ich cirkvou, a prehlasujú, že Protestanti, zachovávajúc Nedel'u, uznávajú moc Rímo-Kat. cirkvi. V „Kat. Katechysme Kresť. Náboženstva“ na odpoveď otázky čo sa zachovávanie dňa týka voči poslušnosti 4-ho prikázania je toto povedané: „Počas starého zákona, Sobota bola dňom posvätným; lež cirkev poučená Ježišom Kristom,

a riadená Duchom Božím, nahradila Nedel' u na miesto Soboty; tak teraz my svätíme prvý, nie siedmy deň týždňa. Nedel' a znamená, a teraz je, deň Pána.“

Čo dôkaz moci Kat. cirkvi pápeženci uvádzajú „skutočnú premenu Soboty na Nedel' u, ktorú Protestanti uznávajú, . . . svätením Nedele . . . právo cirkve k nariad' ovaniu sviatkov, a k vymáhaniu ich svätenia pod trestom.“ Čo iného je teda zmena Soboty ako znamením moci Rímskej cirkvi, — „znamením zveri?!“ — H. Tuberville, „*An Abridgement of Christ. Doct.*“, str. 58.

Rímská cirkev sa nevzdala nároku na nadvládu; a keď svet aj Protestantské cirkve prijímajú ňou zavedenú Nedel' u, zavr-hujú Biblickú Sobotu, vo skutočnosti pripúšť ajú tento nárok. Mohli by sa odvolať na moc tradícií alebo cirkevných otcov pri tejto zmene, ale činiac tak, opovrhujú práve zásadou, ktorá ich delí od Ríma, — t. j. že Biblia, a jedine Biblia, je náboženstvom Protestantov.“ Pápeženc môže vidieť, že klame sám seba, zúmysel' ne zatvárajúc si oči na faktá vo veci. Kým hnutie svätenia Nedele nadobúda priazne, on sa raduje, cítiac sa uistený, že konečne ono privedie celý Protestantský svet pod prápor Ríma.

Romanisti prehlasujú, že „Protestanti zachovávaním Nedele holdujú, napriek samým sebe, moci Katolíckej Cirkve. Vymáhanie svätenia Nedele zo strany Protestantských cirkvi, je vymáhaním služieb pápežstva — šelme. Tí, ktorí vedia o požiadavku štvrtého (Sobotného) prikázania a radšej zachovávajú nepravý deň odpočinka miesto pravého, tým uznávajú i schvaľ ujú moc, ktorá nariadila i prikazuje ho svätiť proti príkazu Božiemu. Ale práve tým, že vynucujú náboženskú povinnosť svetskou mocou, cirkve si tvoria obraz zveri; preto vymáhanie svätenia Nedele znamenalo by vymáhanie uctievania zveri i jej obrazu, dl' a proroctva.

[131]

Kresťania minulých dôb zachovávali Nedel' u, domnievajúc sa, že tým zachovávajú Biblickú Sobotu; a sú aj teraz dobrí Kresťania v každej cirkvi, Rímo-Katolícku nevynímajúc, ktorí úprimne veria, že Nedel' a je sviatkom P. Bohom ustanoveným. P. Bôh prijíma ich čistý úmysel aj bezúhonnosť. Ale keď je zachovávanie Nedele vymáhané štátnymi zákonami, a svet je osvietený ohľadom záväzku pravej Soboty, vtedy každý, kto by prestúpil prikázanie Božie, poslúchol tým nariadenie moci Ríma, a bude uctievať pápežstvo viac ako P. Boha. Áno, holduje tým Rímu a moci, ktorá podporuje zariadenie

ustanovené Rímom. Ľudia, ktorí opovrhujú ustanovením, ktoré P Bôh vyhlásil za znamenie .Svojej moci, a na miesto toho uctievať to, čo Rím si zvolil za znamenie svojej nadvlády, berú tým na seba príslušnosť k Rímu — „znamenie zveri“. Teda toto má byť ľudom správne objasnené, aby si mohli svedomite voliť medzi prikázaniami Božími a príkazmi ľudskými, lebo inak tí, čo pokračujú v prestupovaní Božieho ustanovenia, prijímajú na seba „znamenie zveri“.

Strašlivé a Výhražné Posolstvo.

Najstrašnejšia hrozba, kedy vynesená proti smrteľníkom, sa nachodí v posolstve tretieho anjela. Zjav. 14:9-11. Musí to Ibyť veľký hriech, ktorý privoláva na seba hnev Boží bez sľutovania. Ľudia nesmú byť ponechaní v temnote straniva tejto tak dôležitej otázky. Výstraha pred týmto hriechom musí byť daná svetu pred príchodom hnevu Božieho, aby všetci znali prečo majú byť tak navštívení a tiež aj príležitosť zachrániť sa. Proroctvo oznamuje, že prvý anjel rozhlási svoje posolstvo „každému národu, pokoleniu, jazyku i ľudu“. Výstraha tretieho anjela, ktorá tvorí čiast' toho trojitého posolstva, musí byť tak samo rozšírená. V proroctve sa vypráva, že je rozhlasovaná veľkým hlasom anjela letiaceho po prostriedku nebies, a že vzbudí pozornosť celého sveta.

[132] V rozhodujúcej chvíli Kresťanstvo bude rozdelené vo dve veľké triedy, — tí, ktorí zachovávajú prikázania Božie (nezmenené) a majú vieru P. Ježišovu, a tí, ktorí uctievať „zver“ a „jej obraz“ a prijímajú „jej znamenie“. Ačkoľvek cirkev a štát sa spoja, aby rozkázané bolo „všetkým malým i veľkým, bohatým i chudobným, slobodným i v službu podrobeným“, aby prijali „znamenie zveri“ (Zjav. 13: 16), ľud Boží ho však predsa neprijme. Prorok Ján z Patmosu vidí tých, „ktorí zvíťazili nad tou zverou, jej obrazom i znamením, tiež aj nad počtom jej mena, že stoja nad sklenn m morom, majúc harfy Božie, „a spievajúc pieseň Mojžiša a Bäránka.“ Zjav. 15:2, 3.

Dielo Obnovy (Reformy).

[133]

[134]

[135]

DIELO obnovenia svätenia Soboty, ktoré má byť vykonané v posledných dňoch, je predpovedané v prorocktve Izaiáša: „Takto hovorí Pán: ‚Ostrihajte súd a čiňte spravodlivosť, lebo je blízko Moje spasenie, aby prišlo, a Moja spravodlivosť, aby sa zjavila. Blahoslavený človek, ktorý to činí, a syn človeka, ktorý sa toho drží, ktorý ostriha Sobotu, aby ju nepoškrňoval, a ktorý ostriha svoju ruku, aby neučinila ničoho zlého‘.“ „A synov cudzozemca, ktorí sa pripoja k Pánovi, aby Mu svätoslúžili a milovali meno Jeho, súc Mu za slúžobníkov, každého kto bude ostrihať Sobotu, aby ju nepoškrňoval, a tých ktorí sa držať budú Mojej smluvy, tých všetkých dovediem na vrch Mojej svätosti a obradujem ich v dome Svojom modlitebnom.“ Izai. 56:1, 2, 6, 7.

Tieto slová sa hodia na Kresť. dobu, ako to vysvitá zo súvislosti obsahu: „Hovorí Pán Bôh, ktorý shromažďuje zahnaných Izraelových. Ešte shromažďím k nemu, aj k jeho shromaždeným“ (Verš 8). Tuná je predzvesť získania Pohanov evanjeliumom. A nad tými, ktorí vtedy ctia Sobotu, vynesené je požehnanie. Takto záväzok štvrtého (Sobotného) prikázania siaha nielen ku dobe ukrižovania, zmŕtvýchvstania a nanebovstúpenia P. Krista, ale až k dobe, keď Jeho služobníci budú hlásať všetkým národom radostné posolstvo v posledných dňoch.

[136]

Pán prikazuje skrze toho samého proroka: „Zaviaž svedoctvo, zapečať zákon medzi Mojimi slúžobníkmi!“ Izai. 8:16. Pečať Božieho zákona nachádzame vo štvrtom (Sobotnom) prikázaní. Jedine toto zo všetkých desiatich uvádza meno i názov Zákono-dárcu. Nazýva Ho Stvoriteľ om neba i zeme, a tým dokazuje, že je nutné Ho uctievať nado všetko. Kremä tohto prikázania není nič v Desatore, čo by dokazovalo skrze čiu moc bol zákon daný. Keď Sobotu bola zmenená pápežskou mocou, tu bola sňatá pečať so zákona. Nasledovníci P. Ježiša sú vyzývaní, aby ju obnovili, povýšiac Sobotu štvrtého prikázania na jej pravé miesto, čo pamiatku Stvoriteľovu a znamenie Jeho moci.

„K zákonu a svedoctvu!“ Trebárs je hojnosť odporujúcich si náúk a pravidiel, Boží zákon je jediné neomylné pravidlo, ktorým majú byť odôvodnené všetky mienky, náuky a nariadenia. Povedá prorok: „K zákonu a svedoctvu!“ Keďže nechcú tak, nech mlúvia dlhá slova toho, v ktorom nielo žiadneho svetla.“ Izai. 8:20.

A znova je rozkaz daný: „Volaj celým hrdlom, nezadržaj, ako trúbu povýš svoj hlas a oznám Môjmu ľudu ich prestúpenie, a domu Jakobovmu ich hriechy.“ Iza;. 58: 1. Nie je to bezbožný svet, lež tí, ktorých P. Bôh označuje čo „Môj ľud“, majú byť pokarhaní za svoje priestupky. Ďalej prehlasuje: „A síce Ma hľadajú každo-denne a žiadostiví sú poznať Moje cesty, ako kebv boli národom, ktorý činí spravodlivosť a neopúšťa súdu svojho Boha.“ (Tamtiež, Verš 2.) Tuná sa predvádza trieda ľudí, ktorí myslia, že sú spravodliví, a na oko javia veľký záujem o službu Božiu; ale prísnosť, s akou ich Zkúmateľ srdci odmieta, dokazuje, že prestupujú prikázania Božie.

Prorok takto poukazuje na nariadenie, ktoré bolo opustené: „Vyzdvihneš základy mnohých pokolení a budú ťa volať opraviteľom sborenín, napravovateľom ciest k bývaniu. Jest-li odvrátiš svoju nohu od Soboty, aby si nečinil toho, čo sa tebe ľúbi, v deň Mojej svätosti; ale nazveš Sobotu rozkošnou, svätou Pánovou ctenou,, a keď ju budeš ctíť tak, že nebudeš vykonávať svojich ciest a prevádzať toho, čo sa tebe ľúbi, ani hovoriť daromného slova, vtedy budeš mať rozkoš v Pánovi.“ Izai. 58:12, 13. Toto proroctvo sa tiež hodí na našu dobu. Prietrž bola zrobená v Božom zákone, vtedy, keď Rímská moc zmenila Sobotu. Lež nadišla doba, by toto Božské ustanovenie bolo obnovené. Prielom musí byť opravený a základy mnohých pokolení vyzdvihnuté.

Sobota v Raji.

Sobota bola posvätená Stvoriteľovým odpočinkom a požehnaním, bola zachovávaná Adamom v jeho nevinnosti vo svätom Raji, — Adamom zhrešivším ale kajúcim, keď bol vyhnaný z jeho šťastného príbytku. Bola zachovávaná všetkými patriarchami od Ábela až po Noema, Abraháma a Jákoaba. Keď vyvolený národ bol v Egyptskom otroctve, mnohí, u prostred prevládajúceho modlárstva, sa stali ľahostajnými voči Božiemu zákonu. Ale keď ich Pán vyslobodil, vyhlásil im Svoj zákon s hroznou velebnosťou — celému

shromaždenému množstvu — aby poznali Jeho vôľu, báli sa a vždy Ho poslúchali.

Od oného dňa až do terajšku, znalosť Božieho zákona sa prechovávala na zemi, a Sobota štvrtého prikázania bola zachovávaná. Ačkoľvek sa „človekovi hriecha“ podarilo pošliapať svätý deň Pána (Sobotu), predsa i v dobe jeho nadvlády žili tu a tam v úkrytoch verné duše, ktoré ju svätili. Od dôb Reformácie boli v každej generácii ľudia, ktorí vždy Sobotu zachovávali. V prostredí útokov a prenasledovania, udržalo sa stále svedectvo o trvácnosti Božieho zákona, aj o posvätnosti záväzku Stvoriteľovej Soboty.

[138]

Tieto pravdy, označené v 14. hl. Zjavenia v spojení s „večným evanjeliumom“, budú znamením pravej P. Kristovej cirkve v dobe Jeho druhého príchodu. Hlásaním trojitého posolstva (Verše 6-11), bolo oznámené: „Tu sú tí, ktorí ostrihajú prikázania Božie aj vieru Ježišovu.“ Verš 12. A toto posolstvo je posledným, ktoré má byť dané pred druhým príchodom Pána. Hneď po prehlásení posolstva, Syn človeka bol videný prorokom, ako prichádza v sláve, by sožal žatvu zeme. Verš 14.

Tí, ktorým sa dostalo svetla o svätyni a nepremenlivosti Božieho zákona, boli naplnení radosťou a úžasom, keď videli krásu a súlad sústavnej pravdy, ktorá sa otvárala ich pochopeniu. Priali si, aby svetlo, ktoré sa im javilo tak draho-cenným, bolo rozšírené medzi všetkými Kresťanmi, a verili, že bude radostne prijaté. Lež mnohými, ktorí sa považovali za nasledovníkov P. Krista, neboly pravdy vítané, pretože ich privádzaly v odpor so svetom. Plnenie štvrtého (Sobotného) prikázania vyžiadovalo obeť, ktorej sa väčšina z nich ľakala.

Keď bol záväzok Soboty hlásaný, mnohí uvažovali o tom zo svetského stanoviska. Hovorili: „Zachovávali sme vždy Nedel' u, naši otcovia ju zachovávali tiež, a mnohí dobrí a zbožní muži a ženy šťastne zomreli, zachovávajúc ju. Keď že oni boli na správnom, tak sme aj my. Zachovávanie tejto ‚novej Soboty‘ by nám prerušilo súlad so svetom, a nemali by sme na ľudí žiadneho vplyvu. Čo môže jedna malá skupina, zachovávajúcich siedmy deň týždňa (Sobotu), proti celému svetu, ktorý svätí prvý deň týždňa (Nedel' u)?“ Podobnými dôvodami sa snažili Židia ospravedliť svoj odpor proti P. Kristovi. Ich otcovia boli prijímaní P. Bohom, prinášajúc Mu obeť, a prečo teda nemohli by aj ich deti dôjsť spasenia podobným

[139] spôsobom? Podobne v dobách reformátorov, pápeženci uvažovali, že verní Kresťania zomreli v Katolíckej viere, a preto musí toto náboženstvo byť dostatočným ku spaseniu. Také uvažovanie bolo veľkou prekážkou v náboženskom živote i v praxi.

Mnohí tvrdili, že svätenie Nedele je ustáleným učením a rozšíreným obyčajom cirkevným počas mnohých stáročí. Proti tomuto dôvodu bolo dokázané, že Sobota a jej svätenie je ešte staršie a rozšírenejšie; že je tak staré ako svet sám, a schválené ako anjelmi tak P. Bohom. Keď boly základy zeme položené, vtedy boly súčasne založené aj základy Soboty. Právom toto ustanovenie vyžaduje našej úcty; nebola ustanovená žiadnou ľudskou mocou, a nezakladá sa na žiadnej ľudskej tradícii; bola ustanovená „Starým Dňom“ a prikázaná Jeho večným Slovom. — Vidz 1. Mojž. 2: 1-3.

Nesprávne Úvahy.

Keď pozornosť ľudu bola upútaná otázkou obnovenia Soboty, tu vynikajúci kňazi prekrúcali Božie Slovo, vykládajúc ho tak, aby mohli čo najlepšie ukludniť duše hľadajúce pravdu. A tí, ktorí nezpytovali Sv. Písmo, uspokojili sa prijatím uzavierok, ktoré zodpovedaly ich vlastnému prianiu. Dôvodmi, chytráctvom, tradíciami cirkevných otcov, aj mocou cirkve, sa mnohí snažili vyvrátiť pravdu. Obhájcovia Soboty museli sa utiekať k Písmu Sv., a tam čerpali dôvody pre platnosť štvrtého (Sobotného) prikázania. Jednoduchí ľudia, ozbrojení jedine Slovom pravdy, odolávali útokom učencov, ktorí k svojmu úžasu a hnevu vynášli, že s ich chytráckou výmluvnosťou sú bezmocní proti jednoduchému, priamému uvažovaniu mužov a žien, ktorí boli viac oboznámení v Písmu Sv. ako v chytráctvach vzdelanosti.

Keď nenašli pre seba dôkazov v Biblii, mnohí tvrdošijne dôvodovali, — zabúdajúc, že podobných dôvodov bolo podávané proti P. Kristovi i Jeho apoštolom: — „Prečo naši veľkí mužovia nechápu túto otázku Soboty? Len málo-kto verí to, čo vy. Neni možné, aby ste vy mali pravdu, a všetci učení mužovia na svete boli v nesprávnom.“

[140] Na podvrátenie takých dôvodov stačilo jedine citovať učenie Sv. Pisma, a dejiny toho, ako P. Bôh jednal so Svojim ľudom vo všetkých dobách. Pán pôsobí skrze tých, ktorí slyšia a poslúchajú Jeho hlas, ktorí keď je potrebné, vyslovia aj trpkú pravdu, ktorí sa

neboja odporovať verejným hriechom. Príčina, prečo On často nevyvolí učených mužov a vysoko postavených k vedeniu opravných hnutí, nachádza sa v tom, že takí ľudia sa spoliehajú viac na svoje vyznanie viery, na svoje náuky a bohoslovecké sústavy, ako na potrebu byť poučení P. Bohom. Jedine tí, ktorí majú osobné spojenie s Prameňom Múdrosti, môžu chápať a vykladať Sv. Písmo. Mužovia, ktorí majú menej školského vzdelania, sú často povolani aby hlásali pravdu, nie preto, že sú neučení, ale preto, že nie sú priveľmi vysokomyselni aby sa nedali poučiť P. Bohom. Učia sa v škole P. Kristovej, a ich pokora a poslušnosť robí ich veľkými. Sveriac im známosť Svojej pravdy, P. Bôh im dáva poctu, proti ktorej pozemská pocta a ľudská veľkosť sa zdá byť ničím.

Väčšina Adventného ľudu opovrhli pravdou strany svätyne i zákona Božieho, a mnohí sa vzdali aj svojej viery v adventné hnutie, a prisvojili si nesprávne i protivné náhl'ady o proroctvách naň sa vzťahujúcich. Niektorí boli zavedení do bludu ustavičného ustáľovania určitého času pre príchod P. Kristov. Svetlo, ktoré teraz žiarilo na predmet svätyne by im bolo ukázalo, že žiadne prorocké obdobie viac nesiahá po druhý advent; aj že určitý čas tejto udalosti nie je predpovedaný. Lež, odvrátiac sa od svetla, neprestávali ustáľovať čas za časom pre Pána že príjde, a tak boli často sklamaní.

Keď Tesalonicenská cirkev prijala bludné náhl'ady strany príchodu P. Krista, ap. Pavel im radil, aby pozorlive zkušali svoje nádeje i očakávania skrze Slovo Božie. Upozorňoval ich na proroctvá zjavujúce udalosti, ktoré sa mali odohrať prv ako P. Kristus príde, a poukázal, že nemali žiadneho podkladu očakávať Ho v ich dobe. „Nech vás nikto nesvedie niakým spôsobom,“ sú jeho slová výstrahy. Ak by sa mali boli zapodievať s očakávaniami, ktoré neboly potvrdené Písmom Sv., boli by zavedeni omylným smerom; zklamanie by ich vystavilo posmechu neveriacich, a podľahli by nebezpečiu zúfať si, a boli by pokúšaní pochybovať o pravdách nutných ku spaseniu. Apoštolove napomenutie Tesaloničanom obsahuje vážnu úlohu pre tých, čo žijú v posledných dňoch. Mnohí sa cítili, že iba ak budú veriť v určitý čas pre Pánov príchod, len tak môžu byť horliví a pilní v pripravovaní sa preň. Ale pretože boli vo svojom očakávaní znova sklamaní, ich viera bola tak otrasená, že bolo takmer nemožným pre nich zaujať sa viac vo veľkých pravdách proroctva.

[141]

[142]

Hlásanie určitého času o hodine súdu Božieho v podávaní posolstva prvého anjela, bolo riadené P. Bohom. Vypočítanie prorockých období, na ktorých to posolstvo bolo založené, kladúc ukončenie tých 2,300 dní v Jaseň r. 1844., stojí bez akejkol'vek pochybnosti. Opatrné snahy vynachádzať nové dátumy pre počiatok i koniec prorockých období, aj neisté dôvodovanie potrebné pre podporenie týchto ustáľovaní nielen že zaviedlo ľuď od prítomnej pravdy, lež ich znechutilo pre d'alší záujem v prorockých. Čím je častejšie určitý čas ustáľovaný pre druhý advent, aj čím viac je šírený, tým lepšie sa to hodí zámerom Satana. Keď sa určený čas pominie, vystaví ich to posmechu a odporu, a tak sa privádza potupa na adventné hnutie v r. 1843 i 1844. Tí, čo sotrvávajú v tomto omyle, konečne si ustália čas Pánovho príchodu priveľmi d'aleko do budúcnosti. Takto budú zavedení spočívať vo falošnej istote, a mnohí nebudú vyvedení z klamu až bude pozde.

Dejiny staro-vekeho Izraela sú nápadným vyobrazením predošlej zkušnosti adventného ľudu. P. Bôh viedol svoj ľud v adventnom hnutí, tak ako viedol aj Izraelcov z Egypta. V tom veľkom sklamaní ich viera bola zkušená, tak ako bola aj Hebrejcov pri Červenom Mori. Keby boli dúfali v pravicu Toho, ktorý ich viedol cez minulé zkušnosti, boli by videli spasenie Božie. Keby všetci, ktorí pracovali spojene v adventnom hnutí r. 1844., boli prijali posolstvo tretieho anjela, v Zjav. 14:9-11, hlásaného v moci Ducha Sv., Pán by bol mocne použil ich snahy. Svet by bol býval osvietený Jeho slávou. Obyvatelia sveta by boli bývali pred rokami vystríhaní, ukončujúca práca vykonaná, a P. Kristus by bol prišiel pre vykúpenie Svojho ľudu.

[143]

Nebolo to Božou vôľou, žeby Izrael bol sa mal túlať po púšti 40 rokov On ich chcel priviesť priamo do zemi Kanaán, a usadiť ich tam čo svätý št'astný ľud. Lež „nemohli vojst' pre ich neveru.“ Žid. 3: 19. Príčinou ich odpadlívta zahynúli na púšti, a iní boli vzbudení, ktorí vošli do Zasl'úbenej Zemi. Podobne nebolo to Božou vôľou ani aby s príchodom Pána bolo tak dlho odkladané, ani aby Jeho ľud zostával toľké roky na tomto svete hriechu a zármutku. Lež nevera ich oddialila od P. Boha. Keď sa oni sprotivili konať prácu, ktorú im On sveril iní bo

vzbudení hlásať to posolstvo. Z milosti voči tomuto svetu, P. ležiš odkladá s Jeho príchodom, aby hriešnikom bola daná príležitosť

doznať sa o Jeho posolstve, a tak nájsť v Ňom úkryt pred vyliatím sa hnevu Božieho.

Odpor.

Ako v minulých dobách, tak aj teraz, hlásanie pravdy, ktorá karhá hriechy a bludy času, vyvoláva odpor. „Každý, kto zle robí, nenávidí svetlo a neide k svetlu, aby neboly trestané jeho skutky.“ Ján. 3:20. Keď ľudia vidia, že nemôžu uhájiť svoje stanovisko Sv. Písmom, mnohí z nich sa rozhodnú sotrvat' na svojom za každú cenu, a zlomysel'ne napádajú povahu a pohnútky tých, ktorí zastávajú ľud' mi neobl'úbenú pravdu. To samé chytráctvo bolo prevádzané vo všetkých dobách. Eliáš bol vyhlásený za pokušiteľ'a Izraela, Jeremiáš za zradcu, ap. Pavel za poškvŕňovateľ'a chrámu. Od oného dňa až do terajška sú milovníci pravdy vyhlasovaní za buričov, kacierov a rozkolníkov. Množstvá, čo sú tak neveriaci, že nechcú prijať pevné prorocké slovo, príjmu s nepochybnou vierou obvinenie proti tým. čo sa opovážia karhať panujúce hriechy. Tento duch sa bude rozmáhať viac a viac. A Biblia zrejme učí, že nadchádza doba, keď zákony štátu budú v takom spore so zákonom Božím, že ktokoľvek by zachovával všetky Božské príkazy, musí tváriť pohanu i trest ako zločinec.

Aká je, vzhľadom k tomu, povinnosť hlásateľ'a pravdy? Či má prísť k uzávierke, že pravda nemá byť hlásaná, pretože často jej jediným účinkom je, že iba pobúri ľud, aby vyhýbal abo odporoval jej požiadavkom? Nie; on nemá viac práva zadržat' svedoctvo Božieho Slova, pretože ono snád' vyvoláva odpor, ako ho mali predošlí reformátori. Vyznanie viery svätých a mučeníkov bolo zaznamenané ku prospechu potomných pokolení. Tieto živé príklady svätosti a stálej bezúhonnosti sú ponechané, aby dodaly odvahy tým, čo sú teraz povolání, aby boli Božími svedkami. Dostalo sa im milosti a pravdy, nielen pre nich samých, ale aby skrze nich Božia známosť osvietila celú zem. Či Pán nedal Svojho svetla Jeho služobníkom v tomto pokolení? Teda ho majú nechať svietiť celému svetu!

Za staro-dávna P. Bôh prehlásil jednému mužovi, ktorý hovoril v Jeho mene: „Dom Izraelov ť'a nebude chcieť poslúchať preto že nechcú poslúchať Mňa.“ Ničmenej však mu povedal: „Ale budeš im hovoriť Moje slová, už či ich vyslúchajú a či nie.“ Ezech. 3:7; 2:7.

Božiemu slúžobníkovi v tejto dobe je zopakovaný príkaz: „Volaj celým hrdlom, povýš svoj hlas a oznám Môjmu ľudu ich prestúpenie ... aj ich hriechy.“ Izai. 58:1.

Každý, dl'a svojich príležitostí, kto prijal svetlo pravdy, má tú samú vážnu a veľkú zodpovednosť, ako aj ten prorok Izraelov, ku ktorému prišlo Slovo Pána: „Synu človeka, dal Som t'a za strážcu domu Izraelovmu, aby si, počujúc slovo z Mojich úst, napomenúl ich odo Mňa. Keby Som povedal bezbožnému: ‚Bezbožníku, istotne zomrieš,‘ a nehovoril by si, napomínajúc bezbožníka odvrátiť ho od jeho cesty, on bezbožník, zomrie pre svoju nepravosť, ale jeho krv budem vyhľadávať z tvojej ruky. Ale ty, keď napomenieš bezbožníka odvrátiť ho od jeho cesty, on zomrie pre svoju nepravosť, ale ty vytrhneš svoju dušu zo záhuby.“Ezech. 33:1-9.

[145] Veľkou prekážkou pri prijímaní i pri šírení pravdy je skutočnosťou to, že ona prináša so sebou nepríjemnosti a protivenstvá. To je jediný dôvod proti pravde, ktorí jej obhájcovia nikdy nemohli odvrátiť. Ale to neodstraší verných nasledovníkov P. Krista. Títo neočakávajú, že pravda sa stane obľúbenou. Sú si presvedčení o svojej povinnosti, dobrovoľne berú na seba kríž, uvažujúc s ap. Pavlom: že „terajšie okamžité ľahké naše súženie nám pôsobí nesmierne veľkú večnú tiaž slávy“ (2. Kor. 4:17) ; a s jedným zo starej doby: ktorý „za väčšie bohatstvo, ako poklady Egypta, považoval pohanenie Kristovo.“ Žid. 11:26.

Nech je ich vyznanie akékoľvek, sú to jedine tí, čo sú srdcom k svetu naklonení, že vždy jednajú skôr dl'a chytráctva ako dl'a zásady v náboženských otázkach. Máme si vyvoliť to, čo je správne, pretože ono je správne, a nechať následky P. Bohu. Mužom zásad viery a odvahy tento svet dlhuje za svoje veľké reformy. A skrze takých mužov musí dielo reformy pokračovať aj v terajšej dobe.

Takto povedá Pán: „Počujte Ma, vy, ktorí znáte spravodlivosť, ľude, v ktorého v srdci je Môj zákon! Nebojte sa pohany smrteľného človeka, ani sa neľakajte ich urážok, lebo ich zožerie mol' ako rúcho a ako vlnu ich zožiera červ, ale Moja spravodlivosť bude trvať na veky a Moje spasenie od pokolenia do pokolenia.“ Izai. 51 : 7, 8.

Wyšetrujúci Súd.

[146]

[147]

„HL'ADEL som,“ povedá prorok Daniel, „až byly postavené trôny, a posadil sa Starý Dňov; Jeho rúcho bolo biele ako sňah, a vlasy Jeho hlavy ako čistá vlna; Jeho trôn ako plamene ohňa; Jeho kolá ako horiaci oheň. Ohnivá rieka tiekla a vychádzala zpred Neho; tisíc-tisícov Mu slúžilo, a desať'-krát' tisíc desať'-tisícov stálo pred Ním; zasadnul súd, a byly otvorené knihy“ Dan. 7: 9, 10.

Tak sa ukázal prorokovmu zraku oný veľký a slávny deň, keď povahy a životy ľudí pôjdu k prehliadke pred Sudcu celej zeme, a každému bude odplatené „dl'a jeho skutkov“. Starý Dňov je P. Bôh Otec. Žalmista vraví: „Prv ako byly vrchy stvorené, a prv ako Si sformoval zem, a okruh sveta, od veku až na veky Si Ty, — silný Bože!“ Zalm 90:2. Je to On, ktorý bude predsedať na súde. A svätí anjelia, ako slúžobníci a svedkovia, v počte „desať'-krát' tisíc-krát' desať'-tisícov, a tisíce tisícov“, budú prítomní na tomto veľkom tribunále.

P. Kristus pred P. Bohom Otcem.

[148]

„A hľ'a, s nebeskými oblakmi prichádzal ktosi, na podobu ako Syn Človeka a prišiel až ku Starému Dňov, a bol pred Neho postavený. A bolo Mu dané pánstvo i sláva i kráľ'ovstvo, a slúžily Mu všetky národy a ľudia i jazyky; Jeho pánstvo je večným pánstvom, ktoré sa nepominie.“ Dan. 7: 13, 14.

Príchod P. Kristov tuná opísaný není Jeho druhý príchod na zem. On prichádza k Starému Dňov na nebi, by prijal vládu, slávu a kráľ'ovstvo, ktoré Mu majú byť dané, až skončí Svoje dielo čo prostredník. Je to tento príchod, a nie Jeho druhý príchod na zem, ktorý bol predpovedaný v prorocťve, že má nastať po ukončení tých 2,300 dní r. 1844. — Spreádzaný nebeskými anjelmi, vstupuje náš Veľ'kňaz do svätyne svätých, a tam sa objavuje v prítomnosti P. Boha, aby ukončil Svoju službu v prospech človeka, — by vykonal

dielo vyšetrojúceho súdu a vykonal očistenie všetkých, ktorí budú naň oprávnení.

V Staro-Zákonnej službe jedine tí, ktorí prišli pred P. Boha s vyznaním a s pokáním, a čie hriechy skrze krv obetí boli prenesené do svätyne, zúčastnili sa služby v deň očisťovania. Taktiež v ten veľký deň konečného vyšetrovania a očisťovania bude uvažované jedine o prípadoch tých ľudí, ktorí sa uznávajú za ľud Boží. Súd nad bezbožnými je celkom iné, rozdielne dielo, a má sa vykonať pozdejšie. „Je čas, aby sa začal súd od domu Božieho; a pretože najprv od nás, aký bude koniec tých, ktorí neposlúchajú evanjelia Božieho?“ 1. Pet. 4:17.

Zásnamy Určujú Súd.

Knihy záznamov na nebesiach, v ktorých sú zapísané mená a skutky ľudí, budú určovať súdne rozhodnutie. Prorok Daniel vraví: „Súd zasadol, a knihy boli otvorené.“ Pisateľ Kn. Zjavenia, opisujúc ten samý výjav, dodáva: „Otvorila sa aj iná kniha, to jest kniha života, a mŕtví boli súdení podľa toho, čo bolo napísané v knihách, podľa svojich skutkov.“ Zjav. 20: 12.

[149] Kniha života obsahuje mená všetkých, ktorí vôbec kedy vstúpili do služby Božej. P. Ježiš povedal Svojim učeníkom: „Radujte sa, že vaše mená sú zapísané v nebesiach.“ Luk. 10: 20. Ap. Pavel hovorí o svojich verných spolu-pracovníkoch, „ktorých mená sú v knihe života.“ Filip. 4: 3. Daniel, hl'adiac do „času súženia, akého nebolo,“ prehlasuje, že Boží ľud bude vyslobodený, „ktokoľvek nájdený bude zapísaný v knihe“. A Pôvodca Kn. Zjavenia vraví, že jedine tí vstúpia do Mesta Božieho, ktorých mená „napísané sú v knihe života Baránka.“ Dan. 12:1; Zjav. 21 : 27.

„Kniha pamätná“ písaná je pred Pánom, v ktorej sú zaznamenané dobré skutky tých, „ktorí sa boja Pána, a myslia na Jeho meno.“ Mal. 3: 16. Ich slová viery, činy lásky sú zaznamenané v nebi. Nehemiáš to pripomína, keď vraví: „Pamätaj na mňa, môj Bože,... a nedaj vytriet' mojich dobrodiní, ktoré som učinil na dome svojho Boha.“ Nehem. 13:14. V pamätnej Božej knihe každý spravodlivý čin je zvečnený. Tam je svedomite zapísané každé premožené pokušenie, každé prekonané zlo, každé laskavé slovo milosrdenstva, a každá obet', každé utrpenie a zármutok, vytrpené pre P. Krista, — všetko

je zaznamenané. Žalmista vraví: „Ty Si počítal, koľko rás som sa musel potulovať na úteku. Sober moje slzy do Tvojej nádoby, lebo ved' či nie sú zapísané v Tvojej knihe?“ Žalm 56:8.

Je tiež záznam o hriechoch ľudí. „Ponevác každý skutok Bôh privedie na súd, i každú tajnú vec, bud' to dobrú alebo zlú.“ „Z každého prázdneho slova, ktoré hovoriť budú ľudia, vydajú počet' v súdny deň,“ hovoril Spasiteľ. Tiež že: „Zo svojich slov budeš ospravedlivý, a zo svojich rečí budeš odsúdený.“ Kazat. 12: 14; Mat. 12:36, 37. Tajné zámery i pohnútky zjavujú sa v neomýlnom zázname; lebo P. Bôh osvieti to, čo je skryté vo tme, a zjaví rady srdc.“ „Hľa, zapísané je to predô Mňou, . . . neprávosti vaše, a spolu-neprávosti vašich otcov, vraví Pán.“ 1. Kor. 4:5; Izai. 65:6, 7.

Činnosť každého človeka bude prezeraná P. Bohom a je zaznamenaná bud' to pre vernosť alebo pre nevernosť. Proti každému menu v nebeských knihách je zavedené s hroznou presnosťou každé nesprávne slovo, každý sebecký čin, každá nesplnená povinnosť, i každý tajný hriech s každou umelou pretvárkou. Zanedbané nebeské výstrahy a napomenutia, pre- márnene chvíle, nevyužitá príležitost, vplyv vykonávaný k dobrému či zlému so svojimi d'aleko-siahlymi následkami, — všetko to je zapísané zaznamenajúcim anjelom.

[150]

Boží Zákon Pravidlom.

Boží zákon je pravidlom, dl'a ktorého budú zkúšané povahy a životy ľudí na súde. Šalamún povedá: „Boha sa boj, a prikázania Jeho zachovávaj; lebo to je povinnosťou každého človeka. Ponevác každý skutok privedie Bôh na súd.“ Kazat. 12: 13, 14. Ap. Jakub napomína svojich bratov slovami: „Tak hovorte a tak robte, ako takí, ktorí máte byť súdení dl'a zákona.“ Jak. 2: 12.

Tí, ktorí pri súde budú „uznaní za hodných“, budú účastní vzkriesenia spravodlivých. P. Ježiš hovoril: „Tí, ktorí budú uznaní za hodných dôjst' oného veku a vzkriesenia z mŕtvych, ... budú rovní anjelom a sú synovia Boží, ponevác sú synovia vzkriesenia.“ Luk. 20:35, 36. A inde prehlasuje, že „tí, ktorí dobre robili pôjdu na vzkriesenie života.“ Ján 5: 29. Spravodliví mŕtvi budú vzkriesení až po súde, pri ktorom budú uznaní za hodných „vzkriesenia života“. Nebudú tuná prítomní osobne na súde, keď ich záznamy budú prezerané a prípady rozhodované.

P. Ježiš sa ukáže čo ich obhájca, aby za nich orodoval pred P. Bohom. „Jest-li by niekto zhrešil, máme Prímluvcu u Otca, Ježiša Krista spravodlivého.“ 1. Jan. 2: 1. „Lebo Kristus nevnišiel do svätyne učinenej rukou, ... ale do samého neba, ukázať sa teraz tvári Božej za nás.“ „A preto aj dokonale môže spasiť tých, ktorí prichádzajú skrze Neho k Bohu, vždycky žijúc, aby sa primlúval za nich.“ Žid. 9:24; 7:25.

Veľká Prehliadka.

[151] Až knihy záznamov budú otvorené pred súdom, tu životy tých, ktorí verili v P. Ježiša, budú prezerané P. Bohom. Začnúc s tými, ktorí najprv žili na zemi, náš Obhájca predloží prípady každého nasledujúceho pokolenia a skončí so živými. Každé meno bude vyvolané, každý prípad dôkladne vyšetrený. Mená budú prijaté, mená budú zavrnuté. Keď niekomu zostanú v knihe záznamov hriechy nevyznané a neodpustené, jeho meno bude vytreté z knihy života, aj jeho dobré skutky budú vytreté z pamätnej Božej knihy. Pán prehlásil k Mojžišovi: „Kto zhrešil proti Mne, toho vytrem z knihy Svojej.“ 2. Mojž. 32: 33. A prorok Ezechiel vraví: „A keby sa odvrátil spravodlivý od svojej spravodlivosti a činil by nepravosť, ... na žiadne jeho spravodlivosti, ktoré činil, nebude pamätané.“ Ezech. 18:24.

Všetci, ktorí sa skutočne pokajali z hriechu a skrze vieru si osvojili krv P. Krista, za ich očistnú obeť, prijali „pardon“ (odpustenie) k ich menám v nebeských knihách; pretože sa stali účastníkmi spravodlivosti P. Krista, a vynašlo sa, že ich povahy sú v súlade s Božím zákonom, ich hriechy budú vytreté, a oni samí budú uznaní za hodných večného života. Pán prehlasuje skrze Izaiáša: „Ja, Ja Som Ten, ktorý vytieram tvoje prestúpenia pre Seba a na tvoje hriechy nespomínam.“ Izai. 43: 25. P. Ježiš hovoril: „Kto zvíťazí, bude odiaty bielym rúchom a nevytrem jeho mena z knihy života a vyznám jeho meno pred Svojim Otcom i pred Jeho anjelmi.“ Zjav. 3:5. „Ktokoľvek teda vyzná Mňa pred ľuďmi, vyznám ho i Ja pred Svojim Otcom, ktorý je v nebesiach.“ Mat. 10:32, 33.

Najhlbší záujem, aký ľudia prejavujú o rozhodnutí pozemského súdu, len slabo predstavuje záujem prejavovaný pri nebeskom súde, keď mená zavedené v knihe života budú prezerané Sudcom celej

zeme. Božský Prostredník podá žiadosť, aby všetkým, ktorí zvíťazili skrze Jeho krv, boli odpustené ich pre-stúpenia, a aby boli vovedení do svojho Rajského domova a boli korunovaní s Nim, čo spolu-dedičia „prvého pántva“. Satan v snahe pokušení a oklamávaní nášho pokolenia zamýšľal zničiť Božský plán v stvorení človeka, ale P. Kristus teraz žiada, aby tento plán bol uskutočnený, ako keby človek nikdy nebol zhrešil. On žiada pre Svoj ľud nielen odpustenie a ospravedlivenie, úplné a dokonalé, ale aj aby mali podiel v Jeho sláve i miesto na Jeho trône.

Kým sa P. Ježiš primlúva za prijímačov Svojej milosti, Satan žaluje na nich pred P. Bohom ako na priestupníkov. Veľký [152] podvodník sa ich snažil zaviesť do pochybnosti, aby tak ztratili dôveru v P. Boha, a sa odtrhli od Jeho lásky a narušovali Jeho zákon. Teraz ukazuje na záznam ich životov, na škvrny v ich povahe, na nepodobnosť P. Kristovi, čím zneuctievali svojho Vykupiteľa, na všetky hriechy, k páchaniu ktorých ich svádzal, a následkom toho si ich osvojuje čo svojich poddaných.

P. Ježiš neomlúva ich hriechy, ale ukazuje na ich pokánie a vieru, a žiadajúc pre nich odpustenie, dvíha Svoje zranené ruky pred Otcem a svätými anjelmi a hovorí: „Znám ich po mene. Mám ich vyrytých na dlaniach Svojich rúk.“ „Obetou je Bohu duch skrúšený, ľútosným a poníženým srdcom, Bože, nepohrdaš.“ Žalm 51 : 17. A žalobníkovi Jeho ľudu prehlasuje: „Pán nech ťa potrestá, Satane! Áno, nech ťa tresce Pán, ktorý vyvolil Jeruzalem. Či on nie je hlaveň vytrhnutá z ohňa?“ Zachar. 13:2. P. Kristus odeje Svojich verných Jeho vlastnou spravodlivosťou, aby ich predstavil Svojmu Otcovi čo „cirkev slávnú, nemajúcu škvryny alebo vrásky, alebo niečo takého.“ Efež. 5:27. Ich mená zostanú v knihe života; a napísané je o nich: „A budú sa prechádzať so Mňou v bielom rúchu, lebo sú hodní.“ Zjav. 3 : 4.

Takto sa celkom vyplní sl'ub novej smluvy: „Odpustím ich neprávosť a ich hriech nebudem spomínať. „V tých dňoch a v tom čase, hovorí Pán, budú hl'adat' neprávosť Izraelovu, a nebude jej; a hriech Júdov, a nenájdu ho.“ Jerem. 31 : 34; 50: 20. „V ten deň bude Výhonok Pánov velebený a slávny a ovocie zeme vznešené, a plesanie tým, ktorí budú zachránení z Izraela. A stane sa: „Každý kto ostal na Sione, a zanechaný bol v Jeruzaleme, svätým bude nazvaný, každý kto je zapísaný k životu v Jeruzaleme.“ Izai. 4:2, 3.

Doba Vyšetovania.

[153] Dielo vyšetrujúceho súdu a vytierania hriechov má byť dokončené pred druhým príchodom Pána. Ponevác mrtví majú byť súdení pre veci napísané v knihách, je nemožné vytret' hriechy Tudi až bude po súde, keď ich prípady majú byť vyšetované. Avšak ap. Peter výslovne povedá, že hriechy veriacich budú vytreté, keď „prídu časy rozvlaženia od tvári Pánovej, a poslal by Ježiša Krista.“ Skut. 3: 19, 20. Až bude vyšetrujúci súd skončený, P. Kristus príjde, a s Nim aj Jeho odmena pre každého dl'a jeho skutkov.

Veľkňaz v Staro-Zákonnej službe, vykonajúc očistenie Izraela, vyšiel von a požehnal shromaždenie. Tak i P. Kristus ku koncu Svojho sprostredkovateľského diela, príjde „bez hriechu k spaseniu“ (Žid. 9:28), aby požehnal Svoj čakajúci ľud životom večným. Ako kňaz, odstrániac hriechy zo svätyne, shrnul ich na hlavu obetného kozia, tak P. Kristus vloží všetky tieto hriechy na Satana, pôvodcu a podnecovateľa hriechu. Obetný kozel nesúci hriechy Izraela, bol zavedený „do pusta-tiny“, tak i Satan nesúci vinu všetkých hriechov, ku spáchaniu ktorých on ľud Boží sviedol, bude za 1,000 rokov uväznený na zemi, ktorá bude pustá, bez obyvateľstva, a vytrpí konečne plný trest za hriech v plameňoch, ktoré zničia všetkých bezbožných. Takto ten veľký plán vykúpenia bude uskutočnený konečným vyhladením hriechu, a vykúpením všetkých, ktorí boli ochotní odriect' sa zla. Vidz 3. Mojž. 16:22.

V čase ustanovenom k súdu — po ukončení tých 2,300 dňov, r. 1844. — začalo vyšetovanie a vytieranie hriechov. Všetci, ktorí kedy na seba vzali meno P. Kristovo, musia prejsť cez vyšetrujúci súd. Živi i mrtvi budu súdení „podľa toho, ako je písané v knihách, t. j. „podľa skutkov svojich“.

Hriechy, ktoré neboly oľ'utované a zanechané, nebudú odpustené ani vytreté z knihy záznamov, a budú svedčiť proti hriešnikovi v deň Boží. Mohol spáchať svoje zločiny za denného svetla a či v nočnej temnote, ale vždy byly odkryté a zjavné pred Tým, s ktorým všetci máme do činienia. Anjelia Boží boli svedkovia každého hriechu a zapísali ho do neomýlnych záznamov. Hriech môže byť zatajený, zaprený, skrytý pred rodičmi, ženou, mužom a deťmi; nikto okrem vinníka nemusí mať podozrenie, že sa stalo niečo hrozného; avšak v nebesiach všetko je o ňom známe. Temnota najtemnejšej noci,

tajnosti všetkých klamných umení nestačí k zakrytiu jedinej myšlienky pred zrakom Večného. P. Bôh má prísny záznam o každej nespravodlivosti a o každom nesprávnom jednaní. On sa nemýli pri posudzovaní povahy. Ľudia môžu byť oklamaní tými, ktorí sú zkazení v srdci svojom, ale P. Bôh preniká každú pretváрку, a číta vnútorný život. [154]

Aká to vážna myšlienka! Deň za dňom odchádza do večnosti, a každý nese svoje bremä záznamov pre knihy nebeské. Slovo raz prehovorené, skutok raz vykonaný, nemôže nikdy byť odvolaný. Anjelia už zaznamenali dobré i zlé. Najmocnejší podmaniteľ na zemi nemôže privolať nazpät' záznam jediného dňa. Naše činy, naše slová i naše najtajnejšie pohnútky, všetky majú svoju váhu pri rozhodovaní nášho osudu pre blaho alebo pre bôl'. Trebárs by sme na všetko zabudli, predsa však všetko bude svedoctvom pre naše ospravodlivenie abo pre odsúdenie.

Ako ťahy obličaja sú zachytené s neomýlnou presnosťou na hladkej ploche umelca, tak je povaha verne zaznačená v knihách nahore. Predsa však, ako málo sa ľudia starajú o záznam ktorý raz bude prezeraný nebeskými bytnosťami. Keby mohol závoj byť odhrnutý, ktorý delí viditeľný svet od neviditeľného, a keby synovia ľudskí mohli vidieť anjela zaznamenávajúciho každé slovo a každý čin, s ktorým sa znova musia postretnúť pred súdom, ako mnoho slov denne vyslovovaných by zostalo nevyrieknutých, ako mnoho činov by zostá'o nevykonaných!

Na súde bude povšimnuté zneužitie každej schopnosti. Ako sme tŕžili hrivnou nám sverenou Nebesiami? Či Pán pri Jeho príchode príjme Svoje s úžitkom? Či sme správne použili silu nám sverenú — skrze ruky, srdce, myseľ, ku sláve Božej i k požehnaniu človečenstva? Ako sme upotrebili náš čas, naše pero, náš hlas, naše peniaze, náš vplyv? Čo sme vykonali pre P. Krista v osobe chudobných, ranených, sirôt i vdov? P. Bôh nám sveril aj Svoje Slovo; čože sme vykonali so svetlom i pravdou nám danou „učiniť ľudí múdrymi k spaseniu“? Žiadna cena nie je spojená len s vyznávaním viery v P. Krista; jedine láska, prejavujúca sa v skutkoch, je uznaná za platnú. Áno, je to jedine láska, ktorá pred Nebesiami robí aký-koľvek čin cen- ným. Čokoľvek je vykonané z lásky, ako-koľvek malé sa to zdá v očiach ľudí, je prijaté a odplatené P. Bohom. [155]

Skrytá sebeckosť ľudí je zjavnou v nebeských knihách. Tam je záznam o nevykonaných povinnostiach voči svojim blíznym, o každom zapomenutí Spasiteľových požiadavok. Tam vynájdu ako často boly Satanovi venované — čas, myšlienky, i sila, ktoré patria jedine P. Kristovi. Smutný je záznam, ktorý anjelia často odnášajú na Nebesia. Rozumní ľudia, domnelí nasledovníci P. Krista, sú zaujatí v nadobývaní pozemských majetkov. Peniaze, čas i sila sú obetované okrásľovaniu sa, vlastnému pôžitku ; lež k modlitbe a čítaniu Sv. Písma je venované len veľmi málo chvíľ. Tak samo k ponižovaniu sa a vyznávaníu hriechov.

[156] Satan má nepočtetné výmysle, ktorými zoabera naše mysle, aby sme nemali času myslieť na to, s čím by sme mali byť najlepšie oboznámení. Arci-svodca nenávidí oné veľké pravdy poukazujúce na všemocného Prostredníka i Jeho obet smierenia. Jemu najviac ide o to, aby odvracal mysle od P. Ježiša i Jeho pravdy.

Tí, čo chcú sdieľat' zásluhy Spasiteľovho prostredkovania, by nemali dopustiť ničomu, aby im prekážalo v ich povinnosti zdokonaľovať sa vo svätosti i bázni Božej. Vzácne chvíle často ztrávené vo svetských zábavách, márnostiach, abo v hľadaní zisku, by maly byť venované vážnemu, zbožnému študovaniu Slova Pravdy. Predmetu o svätyni i vyšetrujúcom súdu, by malo byť jasne porozumené ľudom Božím. Všetci potrebujú byť oboznámení osobne so službou i prácou nášho Veľkňaza v Nebesiach. Inak bude nemožným správne veriť P. Bohu aj Mu verne slúžiť. Každý jednotlivec je povinný sa postarať o svoje vlastné spasenie, inak zahynie. Každý sa musí postaviť pred súdnu stolicu Božiu. Jedon-každý sa musí potretnúť s tým veľkým Sudcom tvárou v tvár. Ako je teda nutné, by sa každý často zaoberal s vážnymi scénami, keď súd zasadne a knihy budú otvorené, keď s prorokom Danielom každý jednotlivec sa musí postaviť k svojmu losu na konci času.

Všetci, ktorí sú osvietení o predmetoch svätyne i vyšetrujúcom súdu, majú svedčiť iným o pravdách, ktoré im Pán sveril. Svätyňa v Nebesiach je strediskom P. Kristovej služby pre človeka. To sa týka každej živej duše. Ona objasňuje plán vykúpenia od počiatku do konca, a odhál'uje víťazstvo zápasu medzi spravodlivosťou a hriechom. Preto je veľmi potrebným pre každého prísne vyšetrit' tieto predmety, a byť vstave podať správnu odpoveď na ne, keď je požiadany.

Orodovanie P. Krista za človeka v svätyni na Nebesiach je tak potrebným v pláne spasenia, ako bola aj Jeho smrť na kríži. Svojou smrťou započal prácu, ktorú po vzkriesení vystúpil na Nebesia ukončiť. Musíme teda skrze vieru vnísať za oponu, „kde ako Predbehúň vnišiel za nás Ježiš“. (Žid. 6:20.) Tam sa odráža svetlo s kríža Kalvárie. Tam môžeme jasnejšie vidieť tajomstvá vykúpenia. Spasenie človeka bolo vydobyté za nesmiernu cenu Nebies; obeť prinesená P. Ježišom je jedine spôsobilou zadost' - učiť prestúpenému Božiemu zákonu. P. Kristus otvoril cestu k Otcovmu trônu, a skrze Jeho prostred- kovanie úprimná žiadosť všetkých, ktorí sa k Nemu skrze vieru utiekajú, môže byť predložená P. Bohu.

[157]

„Kto prikrýva svoje prestúpenia, nepovede sa mu šťastne; ale kto ich vyznáva a opúšťa, milosrdenstva dôjde.“ Prísl. 28:

Keby tí, ktorí skrývajú abo omlúvajú svoje chyby, mohli vidieť, ako Satan nad nimi jasá, ako sa vysmieva P. Kristovi a svätým anjelom o ich smere, — tak by sa uponáhliili vyznať a opustiť svoje hriechy. Skrze škvrny v povahe, Satan sa snaží získať kontrolu nad celou mysl'ou, a vie, že sa mu to podarí, keď sa škvrnám hovie. Preto stále hľadá klamať P. Kristových nasledovníkov svojim osudným pochybovaním, ktoré je im nemožno prekonať. Ale P. Kristus vzťahuje k ich obrane Svoje ranené ruky, Svoje zmučené telo, a volá ku všetkým, ktorí Ho chcú nasledovať: „Dost' máš na Mojej milosti!“ (2. Kor. 12: 9.) „Vezmite Moje jarmo na seba, a učte sa odo Mňa, lebo Som tichý a pokorného srdca, a nájdete odpočinutie svojim dušiam. Lebo Moje jarmo je užitočné a Moje bremeno ľahké.“ Mat. 11:29, 30. Nech teda nikto nepovažuje svoje škvrny za nevyliciteľné. P. Bôh dá vieru a milosť k ich premoženiu.

Vážna Doba.

Žijeme teraz vo veľkom dni očisťovania. V Staro-Zákonnej službe, keď veľkňaz konal očisťovanie Izraela, všetci museli pokorovať svoje duše ľutovaním hriechov a poníženosťou pred Pánom, keď nechceli byť vylúčení z Jeho ľudu. Podobne všetci tí, ktorí chcú udržať svoje mená v knihe života, musia teraz v málo-zostávajúcich dňoch času milosti, pokorovať svoje duše pred P. Bohom ľutovaním hriechov a pravým pokánim. Musí byť hlboké, verné zkušovanie srdca. Ľahko-myselný, ľahko-vážny duch, aký sa javí v

mnohých vyznávačov Kresťanstva, musí byť odstránený. Vážny boj nastáva všetkým, ktorí podmoňujú zlé náklonnosti, ktoré usilujú o nadvládu v nich. Dielo prípravy je osobné, každého obzvlášť. Nemôžeme očakávať, že budeme spasení v skupinách. Čistota a zbožnosť jedného nenahradí nedostatok tých samých vlastností u druhého. Ačkoľvek celé národy pôjdu pred súd Boží, predsa však

[158] On bude vyšetřovat' případ každého jednotlivca s takou pozorlivou přísností, ako keby nebolo žiadnej inej bytnosti na svete. Každý musí byť podrobený zkúške a nájdený bez poškvŕny, bez vrásky, a čoho-koľvek podobného.

Vážné sú výjavy, spojené s uzavierajúcim dielom očist'ovania. Dôležité sú záujmy v ňom zahrnuté. Súd sa teraz odohráva vo svätyni nahore. Za mnoho rokov táto práca už pokračovala. Skoro — nikto nevie, ako skoro — dôjde na prípady živých. V hroznej prítomnosti Božej naše životy budú prezerané. V tejto dobe, viac ako inokedy, sluší každej duši riadiť sa Spasiteľ'ovým napomenutím: „Hľ'ad'te, bdejte a modlite sa, lebo nevíete, kedy bude ten čas.“ Mark. 13:33. „Jest-li teda nebudeš bdít', přijdem na teba ako zlodej, a nezvíš v ktorú hodinu přijdem na teba.“ Zjav. 3: 3.

Konečné Rozhodnutie.

Až sa ukončí vyšetřující súd, vtedy bude rozhodnuté o živote a smrti všetkých. Čas milosti sa ukončí krátko pred objavením sa Pána na oblakoch nebeských. P. Kristus vo Zjavení, hľ'adiac do predu ku onej dobe, vraví: „Kto škodí, nech len škodí ešte; a kto je špinavý, nech sa len špiní ešte; a spravodlivý nech sa ospravodliví ešte, a svätý nech sa posväťí ešte. A hľ'a, přijdem skoro a Moja odplata so Mňou, aby Som odplatil jednomu každému podľa jeho skutkov.“ Zjav. 22:11, 12.

Spravodliví i bezbožní budú žít' ešte na zemi vo svojom smrteľ'nom stave, budú jíst', piť', sadít', stavať', — nikto nemajúc tušenia o konečnom, neodvolateľ'nom rozhodnutí, ktoré bolo vynesené vo svätyni nahore. Keď Noe pred Potopou vstúpil do korábu, P. Bôh za ním zavrel dvere, a tak vytvoril bezbožných z neho; ale ľ'udia nechtiac vedieť', že ich záhuba je zapečatená, za sedem dní viedli ď'alej bezstarostný, rozkošný život, a vysmievali sa výstrahám pred nastávajúcim osudom. „Tak,“ povedá Spasiteľ', „to bude aj pri prí-

chode Syna Človeka.“ Mat. 24:37-39. Tíško a nepozorovane, ako zlodej o polnoci, príjde rozhodujúca hodina, — poznačujúc rozhodnutie osudu každého človeka, — konečné zastavenie nabídzania milosti hriešnym ľuďom. [159]

Preto teda „bedlite, . . . aby prijdúc znenazdania nenašiel vás spať.“ Mark. 13:35, 36. Nebezpečné je postavenie tých, ktorí sú unávení čakaním, obracajú sa k svetským svodom. Kým obchodník je pohrúžený vo vyhľadávaní zisku, kým rozkošník hľadá ukojenie, kým milovnica m—dy upravuje svoje okrasy, — možne že práve v tú hodinu Sudca celej zeme vynese rozsudok: „Odvážený súc na váhe, nájdený si nedostatočným.“ Dan. 5: :27.

[160]

Pôvod Hriecha.

[161]

Pôvod hriechu a dôvody jeho súcnosti, robí mnohým mysliam veľké nesnádze. Oni vidia dielo hriechu s jeho hroznými následkami biedy a spustošenia, a tu sa pýtajú, ako sa toto všetko môže nachodiť pod vládou Toho, ktorý je nekonečným v múdrosti, moci a láske? Tuná sa nachádza tajomstvo, pre ktoré nemôžu najst' vysvetlenie. A v ich neistote a nedôvere sú zaslepení voči pravdám, tak zrejme zjaveným v Božom Slove a nutným ku spaseniu. Hľadajú rozlúštenie svojej otázky ohľadom trvania hriechu, čo P. Bôh nikdy nezjavil, a preto ani nedochádzajú k žiadnym výsledkom; a takí potom prechádzajú smýšľaním k pochybnosti a nevere, a omlúvajú sa tým pre zavrhnutie Písma Sv. Iní zas nedocielia uspokojúceho porozumenia tejto veľkej otázke hriechu z tej príčiny, že tradícia a nesprávne výklady zastrelý učenie Biblie o Božej povahe a Jeho vláde, aj o zásadách Jeho zachádzania s hriechom.

[162]

Je nemožné celkom objasniť pôvod hriechu a dať dôvody o jeho trvaní. Predsa však môže sa porozumeť pôvodu hriecha i jeho konečnému odstráneniu natoľko, aby bola úplne zjavnou spravodlivosť a dobrota Božia vo všetkých Jeho jednaniach s hriechom. Nič není tak zrejme učené v Biblii ako to, že P. Bôh nie je zodpovedný za príchod hriecha; že nebolo zúmyselné odstránenie Božskej milosti, ani vady v Jeho vláde, čo by bolo mohlo zavdať príčinu ku vzbúre. Hriech je akoby vtieračom, pre jeho jestvovanie sa nemôže podať dôvod. Je tajomstvom, nevysvetliteľnosťou; a prehl'adet' hriech, je zastávať ho. Keby sa omluvy preň mohlo najst', alebo príčiny pre jeho jestvovanie podať, prestal by byť hriechom. Naše jediné určité vyjadrenie o hriechu je podané v Božom Slove, t. j. „hriech je prestúpenie zákona“. (1. Ján. 3 :4.) Je to vyvrcholenie zásady v boji opro-ti veľkému zákonu Lásky, ktorý je základom Božskej vlády.

Pred príchodom hriecha bol pokoj a radosť v celom vesmíre. Všetko bolo v dokonalom súlade s vôľou Stvoriteľa. Láska pre P. Boha bola svrchovanou, láska pre blížného nestrannou. P. Kristus, to SLOVO, jednorodený z P. Boha, bol s večným Otcom, —súc tej

samej povahy i prirodzenosti a majúc jednotajné zásady i účele, — áno, súc jedinou bytnosťou v celom vesmíre, ktorá berie podiel v radách a záujmoch Božích. Skrže P. Krista Otec stvoril všetky nebeské bytnosti. „Skrže Neho stvorené je všetko, všetko čo je na Nebesiach,... či trôny, či panstvá, či kniežatstvá, či vrchnosti.“ Kološ. 1 : 16. A P. Kristovi, ako aj P. Bohu Otcovi, celé Nebesia boly poddané.

Zákon lásky súc základom Božej vlády, blaho všetkých stvorených bytnosti záležalo na ich dokonalom súlade s jeho veľkými pravidlami spravodlivosti. P. Bôh žiada od všetkého Svojho stvorenia službu lásky, — úctu, ktorá vzniká z dômyselného ocenenia Jeho povahy. On nemá záľubu z prinúteného poddanstva, a preto dáva všetkým slobodu vôle, aby Mu mohli slúžiť dobro-vôľne.

Pád Lucifera.

Bol tam jedon však, ktorý si vyvolil narušiť túto slobodu. Hriech mal svoj pôvod v tom, ktorý po P. Kristovi bol P. Bohom najviac poctený, a ktorý v moci a sláve prevyšoval všetkých Nebešťánov. Lucifer pred svojim pádom bol jediným zo zastierajúcich cherubov, svätý a nepoškvrnený. „Takto hovorí Pán: ,Ty, ktorý zapečať uješ sumy, plný múdrosti a dokonalý v kráse. V Edene, zahrade Božej, si bol: všeliaký drahý kameň ťa pokrýval.“ „Ty si pomazaný cherub zastierajúci, a odkedy Som ťa ustanovil, bol si na svätom vrchu Božom.... Bol si dokonalý vo svojich cestách odo dňa, keď si bol stvorený, dokiaľ sa nenašla pri tebe nepravosť.“ Ezech. 28: 12-15.

Lucifer bol mohol zostať v priazni Božej, milovaný a ctený anjelskými zástupmi, keby bol používal svojej vysokej a šľachetnej moci pre dobro iných, a ku cti svojho Stvoriteľa. Avšak hovorí prorok: „Tvoje srdce sa povýšilo v tvojej kráse; zkazil si svoju skvelosť.“ Ezech. 28:17. Postupne Lucifer upadal v ukojovaní si žiadosti po vyvyšovaní seba. „Privlastňuješ si srdce podobné srdcu Božiemu.“ Ezech. 28:6. „Veď ty si bol povedal vo svojom srdci: ,Vystúpim hore do Neba; vyvýšim svoj trón nad hviezdy silného Boha a posadím sa na vrchu slávnostného shromaždenia Božieho.... Vystúpim nad výšiny oblakov a budem podobný Najvyššiemu.“ Izai. 14:12-14. Miesto aby sa bol snažil učiniť P. Boha najvyšším a najprednejším v láske a oddanosti u Jeho stvorenia, snahou Lucifera

[163]

bolo získať si ich službu a úctu pre seba. A požiadajúc cti, ktorou Otec večnosti obdaril Svojho Syna, toto knieža anjelov zatúžilo po moci, ktorá výhradne prináležala P. Kristovi.

[164] Celé Nebe sa tešilo v žiare Stvoriteľovej slávy, a vzdávalo jedine Jemu chválu. A kým P. Bôh bol takto ctený, radosť a kl'ud všade vládol. Lež jedon priečin narušil Nebeský súlad. Služba a povýšenie seba, v protive Stvoriteľovým plánom, vzbudilo predtuchu zla v mysliach, ktorým Božia sláva vždy bola nado všetko. Nebešťania ho napomínali. Boží Syn mu predložil veľkosť, dobrotu a spravodlivosť Stvoriteľ'a, aj svätú, nezmeniteľnú povahu Jeho zákona. P. Bôh Sám zariadil pravidlá Nebies; a v odchýlení sa od nich, Lucifer by zneuctil svojho Učiniteľ'a, a priviedol by na seba zkázu. Lež vý-straha, podaná v nekonečnej láske a milosti, vzbudila jedine ducha odporu. Lucifer žiarlil na P. Krista, a stal sa vec rozhodnutým vo svojom odpore.

Pýcha, príčinou jeho vlastnej slávy, budila v ňom žiadosť po nadvláde. Veľká pocta jemu vzdaná mu nebola vzácna čo Boží dar a nevyvolala v ňom žiadnu vd'ačnosť voči jeho Stvoriteľ'ovi. On sa pýšil zo svojej jasnosti a povýšenosti, a túžil byť rovným P. Bohu. Bol milovaný a ctený celým nebeským zástupom. Anjelia ochotne poslúchali jeho rozkazy, lebo bol odiaty múdrosťou i slávou nad všetkých. Jedine Boží Syn bol uznaný za Panovníka Nebies, rovný v moci i autorite Otcovi. Vo všetkých Božích radách P. Kristus bral podiel; Lucifer takto nebol pripustený sdiel'at' Božské plány. „Prečo,“ pýtal sa tento mocný anjel, „by Kristus mal mať prednosť? Prečo je On tak poctený nad Lucifera?“

Opustiac miesto bezprostrednej Božej prítomnosti, Lucifer odišiel šíriť ducha nespokojnosti medzi anjelov. Pracujúc potajomným spôsobom, za istý čas skrýval svoj skutočný úmysel' pod zámerom Božej úcty, snažiac sa vzbudiť nespokojnosť voči zákonom, ktoré riadily nebeské bytnosti, nadrážajúc, že vyžadujú zbytočné obmedzenia. Ponevác ich povahy sú sväté, naliehal, aby anjelia boli poslušní rozkazom svojej vlastnej vôle. Snažil sa tiež v ten samý čas získať súcit pre seba samého, poukazujúc, že P. Bôh s ním jednal nespravodlivo, v udelení svrchovanej cti P. Kristovi. Tvrdil, že v snahe po väčšej cti a moci netúži pre svoje vlastné vyvýšenie, ale že sa snaží dosiahnuť zabezpečenie slobody všetkým Nebešťanom, aby tak týmito prostriedkami mohli docieľiť vyššieho stavu jestvovania.

P. Bôh vo Svojom veľkom milosrdenstve dlho snášal Lucifera. Nebol razom sosadený so svojho vysokého postavenia, čím prejavil ducha nespokojnosti, ani vtedy, keď počal prednášať svoje luhavé tvrdenie pred vernými anjelmi. Dlhobol trpený v Nebi. Znova a znova mu bolo nabídzané odpustenie pod podmienkami pokánia a poddania sa. Taká snaha bola prejavená, akú jedine nekonečná Láska je vstave dokázať, aby bol usvedčený zo svojho omylu. Duch nespokojnosti nebol nikdy predtým známy v Nebesiach. Lucifer sám z počiatku nezbadal či sa odvracia abo nie; on nespoznal dostatočne svoje pocity. Avšak, keď jeho nespokojnosť bola dokázaná za bezpodstatnú, tu Lucifer bol usvedčený, že jedná nesprávne, a že Božie požiadavky sú spravodlivé, a že on ich má za také uznať pred celým Nebom. Keby bol tak zrobil, mohol zachrániť seba aj mnoho anjelov. Vtedy ešte nebol celkom zavrhol vernosť k P. Bohu. Ačkoľvek opustil svoje miesto zakrývajúceho cheruba, však keby sa bol navrátil k P. Bohu, uznajúc Stvoriteľovu múdrosť, a uspokojený súc so svojim postavením určeným preňho v Božom pláne, mohol byť znova uvedený do svojho úradu. Avšak jeho pýcha mu bránila poddať sa. Húževnate zastával svoje názory, dokazujúc, že mu pokánie není potrebné, a úplne sa odovzdal veľkému rozporu so svojim Učiniteľom.

[165]

Všetky sily a moci jeho majstrovskej mysle sa teraz nachýlily k dielu podvodu, by získal súcit anjelov, ktorí boli pod jeho veliteľstvom. Napriek rade i výstrahe P. Krista bol odhodlaný slúžiť účelom a výmysľom zradcovstva. Tým, ktorých dôvernosť pútala s ním najužšie, Satan dal znať, že bol vraj nesprávne odsudzovaný, že jeho postavenie nebolo vážené, aj že jeho sloboda nemala byť zkrátená. Nesprávnym prekrucovaním P. Kristových slov v lož, obviňoval Božieho Syna z plánu poníženia ho pred všetkými Nebešťanmi. Zrovna luhave obviňoval verných anjelov. Všetkých, ktorých nemohol získať celkom pre seba, obviňoval z ľahostajnosti k záujmom nebeských bytností. Dielo, ktoré on sám konal, pripisoval anjelom, ktorí zostali verní P. Bohu. By mohol P. Boha obviňovať z domnejšej nespravodlivosti voči sebe, obrátil sa k prekrucovaniu slov a skutkov Stvoriteľa. Jeho dielom bolo, aby uviedol anjelov v zmätok ohľadom Božích účelov. Všetko, čo bolo zrejmé a je-dnoduché, zastrel tajomstvom, a umelým prevracaním vrhal pochybnosť na najzreteľnejšie výroky Pána, Jeho vysoké postavenie, v tak úzkom

spojení v Božom prisluhovaní, pôsobilo väčšou mierou na jeho poddaných, tak že mnohí boli svedení v spojení sa s nim ku vzpúre oproti nebeskej vrchnosti.

[166] P. Bôh v Svojej múdrosti dovolil Satanovi pokračovať v jeho diele tak dlho, až duch nespokojnosti sa vyvrcholil vo verejnej vzbure. Bolo nutné, by jeho plány došli k uskutočneniu, aby ich pravá povaha a náklonnosť bola všetkým známa. Lucifer, čo posvätný cherub, bol vysoko vyvýšený; bol tiež veľmi obľúbeným nebešťanmi, a jeho vplyv nad nimi bol silný. Božia vláda nezahrňovala jedine nebešťanov, ale všetky stvorené bytnosti iných svetov, a Satan sa domnieval, že ak mu bude možné voviesť anjelov Nebies v zbúru, že to samé robí aj s obyvateľmi iných svetov. Umele prednášal všetkým svoje názory, upotrebiac chytráctvo a podvod k získaniu svojich poddaných. Jeho moc k svádzaniu bola veľmi veľká, a oblečúc sa v rúcho lži, došiel úspechu. Áno, ani len verní anjelia nemohli celkom rozoznať jeho povahu, alebo vynajst' k akému cieľu smeruje jeho dielo.

Satan bol vysoko vážený, a všetky jeho činy boli zastrené tajomstvom, tak že iba s veľkou ťažkosťou mohli anjelia spoznať pravú povahu jeho diela. Není-li hriech celkom vyvinutý, nepozdá sa, že je také zlo, akým v skutku je. Do toho času hriech bol neznámy v celom Božom vesmíre, a sväté bytnosti vôbec netušili o jeho prevrácenej prirodzenosti. Nemohli rozoznať hrozné následky, ktoré povstanú skrze odstránenie Božieho zákona. Satan najprv svoje dielo skrýval pod zvláštnym predstieraním vernosti k P. Bohu. Tvrdil, že sa snaží zvýšiť Božiu česť, stálosť Jeho vlády, a dobro všetkých Nebešťanov. Vstúpujúc anjelom nepokoj, v ten samý čas umele pracoval, by sa zdalo, že chce odstrániť nespokojnosť. Keď naliehal, aby zmeny byly zrobené v zariadení a zákonoch Božej vlády, bolo to pod predstieraním nutnosti, aby sa vraj zachoval súlad v Nebi.

Vo svojom jednaní s hriechom, P. Bôh mohol upotrebiť jedine spravodlivosť a pravdu. Satan, ten zas mohol upotrebiť to, čo P. Bôh nemohol — lichotenie a faloš. On sa snažil prekrútiť Božie Slovo a nesprávne predložiť plány Jeho vlády pred anjelov, tvrdiac, že P. Bôh nebol spravodlivý vo vydaní zákonov a pravidiel Nebešťanom; že v žiadaní poddanstva a poslušnosti od Svojich tvorov, hľadá len Svoje vyvýšenie. Preto musí byť dokázané ako Nebešťanom tak

obyvateľom iných svetov, že Božia vláda je spravodlivá a Jeho zákon dokonalý. Satan sa predstavoval, že mu ide o dobro i blaho vesmíra. Pravej povahy podvodníka aj jeho skutočnému účelu musí byť porozumené všetkými. Musí mu byť daný čas prejavit' sa v jeho hriešnych skutkoch.

[167]

Nesúlads, ktorý svojím smerom zapríčinil v nebi, Lucifer pripisoval Božiemu zákonu i Jeho vláde. Všetko zlo vyhlásil, že bolo výsledkom Božskej správy. On tvrdil, že jeho účelom vraj bolo zlepšiť Božie ustanovenia. Preto bolo potrebné, aby dokázal povahu svojho tvrdenia a dosvedčil výsledok svojich navrhovaných zmien v Božom zákone. Jeho vlastný skutok ho musí odsúdiť. Satan svedčil od počiatku, že on nebral podiel v zbúre. Celý vesmír musí vidieť arci-svodcu odhaleného.

I vtedy, keď už bolo rozhodnuté, že Satan nemôže byť nechaný ďalej v Nebi, nekonečná Múdrost' ho ešte nezničila. Ponevác jedine služba lásky môže byť prijatá od P. Boha, musí teda vernosť Jeho tvorov spočívať na presvedčení o Jeho spravodlivosti a добрote. Obyvatelia neba a iných svetov nie súc oboznámení s prirodzenosťou a následkami hriecha, nemohli by vidieť spravodlivosť v zničení Satana. Keby aj bol býval hneď života pozbavený, vtedy by títo slúžili P. Bohu skôr zo strachu ako z lásky. Vplyv svodcu by tým však i tak nebol celkom zničený, ani duch vzpúry odstránený. Zlo musí byť nechané, aby dozrelo. Pre dobro celého vesmíra cez nekonečné veky, Satan bol nechaný aby vyviňoval svoje zásady, by tak obvinenia, ním samým učené oproti Božej vláde, boly videné v pravom svetle celým stvorením, a aby spravodlivosť a milosť Božia aj nezmeniteľnosť Jeho zákona bola ustálená nad každú pochybnosť.

Satanova vzpúra mala byť ponaučením celému vesmíru cez všetky ďalšie veky, stálym svedoctvom o povahe a hrozných následkoch hriechu. Pôsobenie Satanovej vlády, jej výsledky pri ľudoch i anjeloch dokáže, čo musí byť ovocím odstránenia Božej moci. Osvedčí, že prítomnosť Božej vlády a Jeho zákona je zriadená pre dobro všetkých tvorov, ktorých On stvoril. V takomto spôsobe má byť táto zkuška vzpúry stálou ochranou všetkým svätým bytnostiam, aby zabránila, žeby neboli viac svedení povahou prestúpenia, aj aby ich zachránila pred vykonaním hriechu a vytrpenia trestu zaň.

[168]

Do samého konca zápasu v Nebi, ten veľký uchváti tel' pokračoval v ospravedlivovaní sa. Keď bolo oznámené, že musí byť so všetkými s ním súcitiacimi anjelmi, vylúčený z obydla blaha, vtedy buričský vodca smele priznal že opovrhuje Stvoriteľovým zákonom. Zopakoval svoje dôvodenie, že anjelia nepotrebujú byť kontrolovaní žiadnym zákonom, ale že majú byť ponechaní sledovať svoju vlastnú vôľu, ktorá by ich vraj vždy bola správne viedla. Odsúdil Božské stanovy akoby tieto obmedzovaly ich slobodu, a vyhlásil, že jeho zámerom bolo odstránenie zákona; a vraj tak oslobodení od tohto obmedzovania, nebešťania sa môžu povzniesť na vyšší i slávnejší stav jestvovania.

V spoločnom súhlase, Satan s jeho zástupom anjelov, vinil P. Krista za ich vzbúru, prehlasujúc, že keby neboli bývali karhaní, neboli by sa vraj vzbúрили. Trebárs nepoddajní a vzdorujúci vo svojej nevernosti, hľadajúc márne podvrátiť Božiu vládu, predsa však tak rúhave tvrdili, že sú vraj nevinnými obeťami otročujúcej moci, až konečne arci-burič i všetci jeho súcitníci boli vypovedaní z neba.

Ten samý duch, ktorý spôsobil vzbúru v nebi, zapríčiňuje ju vždy aj tu na zemi. Satan pokračuje s ľuďmi tým samým spôsobom, aký prevádzal s anjelmi. Jeho duch teraz panuje v neposlušníkoch ľudských. Podobne ako on, tak aj oni hľadajú ničiť obmedzenie Božieho zákona, a sľubujú ľuďom slobodu skrze prestupovanie jeho príkazov. Karhanie hriechu i teraz budí ducha nenávisti a vzdorovania. Keď sa Božie posolstvo o výstrahe dotkne svedomia človeka, Satan ho hneď vedie k tomu, aby sa ospravedlivoval, a hľadá najst' súcitu u tých, ktorí tiež pokračujú smerom hriechu. Namiesto, aby sa napravil, v budzuje rozhorčenie proti tomu, kto ho karhá, akoby on bol príčinou jeho stavu, Od doby spravodlivého Ábela až do-
[169] teraz, podobný duch sa prejavuje proti tým, ktorí sa opovážia odsudzovať hriech.

Tým samým preinačovaním povahy Božej, ako pokračoval v Nebesiach, predstavujúc P. Boha, že je krutý, tyranský. Satan naviedol aj človeka hrešiť. A že sa mu toto podarilo, vyhlásil, že to byly Božie nespravodlivé obmedzenia, čo priviedly aj človeka k pádu, ako sa to stalo aj v jeho páde v Nebi.

Lež Ten Večný oznamuje Svoju vlastnú povahu takto: „Pán, Bôh silný, ľútoslivý a milosrdný, dlho-shovievajúci a veľký v milosti a pravde, ktorý zachováva milosť tisícim a odpúšťa nepravosť,

prestúpenie a hriech, ktorý však niakým činom nenechá bez trestu vinného.“ 2. Mojž. 34:6, 7.

Vypovedaním Satana z neba, P. Bôh prejavil Svoju spravodlivosť, a udržal česť Svojho trônu. Avšak, keď človek zhrešil podaním sa svodu tohto odpadlíka. P. Bôh podal dôkazy Svojej lásky daním Svojho jednorodeného Syna na smrť, pre zachránenie padlého človečenstva. V tomto smierení je prejavená Božia povaha. Mocný dôkaz kríža predstavuje celému vesmíru, že dielo hriecha, ktoré si Lucifer vyvolil, nebolo na žiadosť pád príčinou nedostatku v Božej vláde.

V boji medzi P. Kristom i Satanom počas Spasiteľovho pobytu na zemi, povaha veľkého svodcu bola do naha odkrytá. Nič iné by nebolo tak účinnive odpúdilo náklonnosť nebeských anjelov i celého nepadlého vesmíra voči Satanovi, ako jeho krutý boj vedený proti Vykupiteľovi sveta. Jeho opovážlivé a rúhavé požiadavky, aby sa mu P. Kristus klaňal, jeho opovážlivosť viesť Ho na vrchol vrchu i väžu chrámu, zlomyseľný zámer prezradený v ponúkaní Ho, aby sa hodil dolu so závratnej výšky, neustála nenávisť, ktorou Ho sledoval z miesta na miesto, povzbudzujúc kňazov i ľud, aby opovrhli Jeho láskou, a konečne, aby kričali: „Ukrižuj Ho! Ukrižuj Ho!“ — všetko toto spôsobilo údiv i rozhorčenosť celého vesmíra.

Bol to Sätan, ktorý podnietil svet, aby zavrhol P. Krista. Knieža zla vynaložilo všetkú svoju moc i podvodníctvo, aby zničil P. Ježiša; on videl, že milosť a láska Spasiteľa, Jeho ľudstvosť a súcitná nežnosť, zjavuje ľuďom Božiu povahu, Satan podvracal každý dôkaz podaný Božím Synom, a upotrebil ľudí za svoj nástroj, aby naplnil život Spasiteľa utrpením a bolesťou. Chytráctvo a lož, ktorými sa snažil Satan prekážať práci P. Ježiša, nenávisť prejavená skrze synov neposlušnosti, jeho kruté obviňovanie Toho, ktorého život bol bezpríkladnou dobrotou, všetko to pochádzalo z jeho hlboko-zakorenenej pomsty. Vznieťený oheň závisťi a zlomyseľnosti, nenávisťi a pomsty, vybúšil plným plameňom na Golgate oproti Božiemu Synovi, kým celé nebe hľadelo s úžasom na ten výjav v tichom zdesení.

Keď táto veľká obeť bola vykonaná, a P. Kristus vystúpi! na Výsosť, odprel obdiv a pochvalu anjelov až predniesol žiadosť: „Otcе, chcem aby tí, ktorých Si Mi dal, boli tiež so Mňou.“ Ján. 17: 24. Potom s nevýslovnou láskou a mocou vyšla odpoveď od trônu

[170]

Otca: „Kľaňajte sa Jemu všetci anjelia Boží.“ žid. 1 : 6. Žiadnej škvrny sa na P. Ježišovi nenachodilo. Jeho poníženie sa ukončilo. Jeho obeť bola dokonaná, a bolo Mu dané meno nad každé meno.

Teraz sa ukázala vina Satanova bez akej-kol'vek výmluvy. On prezradil svoju skutočnú povahu čo lhár a vrah. Bolo zrejmé, že toho samého ducha, ktorým bol ovládal synov, ľudských, ktorí boli pod jeho mocou, —bol by prejavil aj v nebesiach, keby mu bolo bývalo dovolené tam zostať medzi nebešťanmi. On tvrdil, že prestupovanie Božieho zákona privedie slobodu a povýšenie, avšak zjavený výsledok bolo otroctvo a úpadok.

Lucifer obvinil P. Boha, že sa vraj vyvyšoval, keď žiadal poslušnosť od Svojich tvorov, a vyhlásil, že keď Stvoriteľ žiada zaprenie seba od iných, Sám že vraj nekoná žiadného zaprenia Seba ani obeti. Teraz však bolo vidieť, že pre spasenie padlých, hriešnych ľudí, Panovník vesmíru priniesol najväčšiu obeť akú len láska môže dať; „lebo Bôh bol v Kristu mieriac so Sebou svet.“ 2. Kor. 5 : 19. Bolo tiež vidno, že trebárs Lucifer aj otvoril dvere hriechu, svojou žiadosťou po cti a prednosti, P. Kristus predsa, aby zničil hriech, ponížil Seba, a stal sa služobníkom až do smrti.

[171] P. Bôh prejavil Svoj odpor voči zásadám vzbúry. Celé nebo videlo Jeho správnosť prejavenu, ako v odsúdení Satana tak vo vykúpení človeka. Lucifer prehlásil, že ak Boží zákon bol nezmeniteľný, a jeho pokute sa nedalo vyhnúť, každý priestupník musí byť navždy vylúčený zo Stvoriteľovej priazne. On tvrdil, že hriešne človečenstvo nemohlo viac byť vykúpené, a preto bolo jeho oprávnenou korisťou. P. Kristova smrť bola dôkazom v prospech človeka, ktorý nikdy nemôže byť odstránený. Trest zákona bol uvalený na Toho. ktorý bol rovný P. Bohu, a človek je učiný volným prijat' spravodlivosť P. Kristovu, a pokorným i poníženým životom víťazit tak, ako víťazil Boží Syn, nad mocou Satana. P. Bôh je spravodlivý a ospravodlivujúci všetkých veriacich v P. Ježiša.

[172] Lež nebolo to len dokonat' vykúpenie človeka, že P. Kristus prišiel na svet trpet' i zomret'; On prišiel tiež, aby „zvel'adil zákon“ a „učinil ho slávnym“. Nielen obyvatelia tohto sveta si mali správne vážiť zákon; ale malo byť ukázané všetkým svetom celého vesmíru, že Boží zákon je nezmeniteľný. Keby jeho požiadavky boli mohli byť odstránené, vtedy by Boží Syn nebol musel obetovať Svoj život ku smiereniu za jeho prestúpenie. P. Kristova smrť dokazuje

nepremenlivosť Božieho zákona. A obeť, ku ktorej láska prinútila Otca i Syna. aby hriešnici mohli byť vykúpení, dokazuje celému vesmíru, — čo nič iného, kremä tohto plánu smierenia nemohlo vykonať — že milosrdenstvo a spravodlivosť sú založené na Božom zákone i Jeho vláde.

V konečnom výkonnom súde sa vynájde, že nieto žiadnej príčiny pre jestvovanie hriecha. Keď Sudca celej zeme bude žia-dať od Satana: „Prečo si sa vzbúril proti Mne, a odňal odo Mňa poddaných Môjho Kráľovstva?“, tu sa pôvodca hriechu nebude môcť niako vymlúviť. Každé ústa sa zavrú, a všetky zástupy vzbúrencov onemejú.

Trebárs kríž Golgaty svedčí o nezmeniteľnosti Božieho zákona. tiež hlása aj celému vesmíru, že „odplata za hriech je smrť.“ V poslednom výkriku Spasiteľ a: „Dokonané je,“ ozývalo sa premoženie Satana. Ten veľký zápas, tak dlho vedený, bol rozhodnutý, a konečné odstránenie a zničenie hriechu bolo zaistené. Boží Syn prešiel bránou hrobu, aby „smrťou zahladil toho, ktorý má vládu smrti, t. j. diabla.“ Žid. 2: 14. Žiadosť Luciferova po vyvýšení ho viedla k výroku: „Nad hviezdy Boha silného vyvýšim svoj trón.... Budem rovný Najvyššiemu!“ P. Bôh však prehlásil: „Obrátim ťa v popol na zemi,... a nebude ťa na veky.“ Izai. 14: 13, 14; Ezech. 28: 18. 19. Lebo až „ten deň príjde horiaci ako pec, . . . všetci bezbožní budú ako strnisko. A zažhne ich ten deň, ktorý má prísť, hovorí Pán zástupov, tak že im neponechá ani koreňa ani haluzu.“ Malach. 4:1.

Celý vesmír bude svedkom prirodzenosti a výsledkov hriecha. A jeho úplné zničenie, ktoré by bolo na počiatku spôsobilo strach anjelov a nečesť P. Bohu, teraz povýši Jeho lásku a utvrdí Jeho česť pred bytnosťami celého vesmíru, ktorí majú záľubu v činení Jeho vôle, a v číich srdciach je Jeho zákon. Hriech nikdy viac nepovstane. Božie Slovo svedčí, že „On učiní koniec; nepovstane druhý krát súženie.“ Nah. 1:9. Boží zákon, ktorý Satan vyhlasoval za „jármo otroctva“ hude ctený čo „zákon slobody“. Zkúsené stvorenie sa nikdy viac neodvráti od vernosti Toho, ktorého povaha bola úplne prejavená pred nimi čo nevyzpytatel'ná láska a večná múdrosť.

[173]

[174]

Nástrahy Satana.

[175]

TEN veľký zápas medzi P. Kristom a Satanom, ktorý bol vedený takmer za celých 6,000 rokov, sa blíži ku svojmu koncu; a Satan z tej príčiny zdvojnásobňuje svoje snahy, k zničeniu zachraňujúceho P. Kristovho diela, aj k zachyteniu duší vo svoje nástrahy. Jeho cieľom je udržať ľudí v temnote a v neobrátenej a nekajúcej stave, až sa prostredníctvom Spasiteľa skončí, a nebude už viac žiadnej obeti za hriech.

[176]

Satanovi to neprekáža ani ho neznepokojuje kým sa nekladie žiadon zvláštny odpor proti jeho moci, alebo kým v cirkvi i vo svete panuje ľahostajnosť; pretože vtedy mu nehrozí žiadne nebezpečenstvo utrať tých, ktorých ľúbovoľne drží vo svojom zajatí. Ale nech je pozornosť obrátená k večným veciam, a duše sa začnú pýtať: „Čo mám činiť, aby som bol spasený?“, on je hneď hotový, snažne merať svoju veľkú silu s mocou P. Krista, a postaviť sa v odpor vplyvu Sv. Ducha.

Písmo Sv. svedčí, že pri jednej príležitosti, „keď Boží synovia prišli, aby sa postavili pred Pánom, že prišiel medzi nich aj Satan“ (J—b. 1: 6), nie aby sa poklonil pred Kráľom Vekov, ale aby šíril svoju zlo-myselnosť oproti spravodlivým. Za tým samým účelom býva prítomný tiež aj keď sa ľudia shromažďujú k Božím službám. Ačkoľvek skrytý ľudskému zraku, predsa však pracuje so všetkou pilnosťou, aby ovládal a riadil mysle vzývajúcich Pána. Ako šikovný generál, koná svoje plány vopred. Keď vidí kazateľa a Božieho Slova študovať Sv. Písmo, všimá si predmet, ktorý má byť ľuďom prednesený. Potom, upotrebí všetku svoju chytrosť a obozretnosť k riadeniu okolností tak, aby posolstvo nezasiahol tých, ktorých svádza práve v tom samom bode. Práve ten, ktorý tú výstrahu snáď najviac potrebuje, bude nútený vykonať nejakú záležitosť alebo previesť dajaký obchod, čo vyžaduje jeho prítomnosť, alebo bude aj iným spôsobom zadržaný od slyšania slov, ktoré by mu mohli byť vôňou života k životu.

Opäť, Satan vidí služobníkov Pána obť ažených bremenom príčinou duchovnej tmy, ktorá zatemňuje ľudí. On počuje ich úprimné prosby o Božiu milosť a moc k rozohnaniu ľahostajnosti alebo nedbalosti. Tu zas obnovenou horlivosťou upotrebí svojich chůťok, alebo iných sebeckých žiadostí, čím otupuje ich smysly a pocity tak, že nepočujú potom práve to, čo im je tak potrebné vedieť.

Satan dobre vie, že všetci, ktorých môže sviest k zanedbávaniu modlitby a čítania Božieho Slova, budú premožení jeho útokmi. Za tým účelom vynachádza všeliaké výmysly k zaujatiu ľudských mysli. Vždy sa nachádza na svete trieda pobožných ľudí, ktorí miesto aby pokračovali v známosti pravdy, zrobili si náboženstvo hľadat chyby v povahe alebo vo viere tých, s ktorými nesúhlasia. Takí sú pravou rukou v službe Satana. Žalobníkov a obviňovateľov svojich bratov tiež není málo; a títo sú vždy činnými kde-kol'vek P. Bôh koná Svoje dielo, aj keď Jeho služobníci v pravde Ho uctievaajú. Oni dodávajú nepravé farby slovám a skutkom tých, ktorí milujú a nasledujú pravdu. Budú si predstavovať najúprimnejších a najhorlivejších, seba-zapierajúcich služobníkov Božích a P. Krista za svedených alebo svádzajúcich. Ich prácou je nesprávne vykladať účel každého pravého a šľachetného skutku, šíriť narážlivé domnienky a budiť podozrievanie v mysliach nezkúsených. Každým možným spôsobom sa snažia, aby pravé a spravodlivé bolo považované za nečisté a podvodné.

[177]

Lež nikto nemusí byť zavedený ohľadom nich. Možno je ľahko vidieť či synovia sú, či vzor nasledujú, a čie dielo kona-ajú. „Po ích ovocí ich poznáte.“ Mat. 7 :16. ích smer je podobný Satanovmu, otravnému to pomlúvačovi, „žalobníka svojich bratov.“ Zjav. 12 : 10.

Tento veľký svodca má mnohých zástupcov ku predneseniu akého-kol'vek druhu omýlov k zavádzaniu duší, — bludné učenie k uspokojeniu každého vkusu a veľkosti tých, ktorých chce zničiť. Jeho cieľom je, priviesť do cirkve neúprimných, neobrátených živlov, ktoré by vzbudily nedôveru a podozrenie, a prekážaly všetkým tým, ktorí by radi videli Božie dielo pokračovať a zároveň aj seba s ním. Mnohí, ktorí nemajú pravej viery v P. Boha alebo v Jeho Slovo, pristanú na niektoré pravidlá pravdy, a tak sú považovaní za Kresťanov; a takto im je potom umožnené prednášať svoje chybné učenie čo Biblické nauky.

To stanovisko, že na tom nič nezáleží čo človek verí, je jedným zo Satanových najúspešnejších podvodov. On dobre vie, že pravda, je-li z lásky prijatá, posväcuje dušu toho, kto ju prijíma; preto on vždy hľadá nahradit' pravdu falošnými náhl'admi, lživými naukami. ústnym podaním, „iným evanjeliumom“.

[178] Od prvopočiatku, Boží služobníci bojovali proti učiteľom lži, nielen ako so zlými mužmi, ale ako s takými, ktorí roz-sievajú a vstúpajú ľuďom lož namiesto pravdy, ktorá by bola zkazou duší. Eliáš, Jeremiáš, Pavel a iní, pevne a neohrozene odporovali tým, ktorí odvracali ľudí od Božieho Slova. Tá liberálnosť, ktorá považuje správnu náboženskú vieru za nedô- ležitú, nenachodí priazne u týchto svätých obhájcov Božej viery a Jeho pravdy.

Nejasný a domnelý výklad Sv. Písma, a tie mnohé odporujúce si nauky ohľadom nábožnej viery, ktoré sa nachodia v Kresť. svete, sú dielom nepriateľ a našich duší, by zaviedol mysle ľudí v zmätok, aby tak nemohli rozoznať pravdu. Neshoda a oné rôznenia, ktoré panujú v Kresť. cirkvách, sú z väčšej miery vý-sledkami zvyku prekrúcania Sv. Písma, — ktorým sa podporujú obľúbené náhl'ady a nauky. Namiesto pozorného zkúmania Božieho Slova s pokorným srdcom, k dosiahnutiu známosti Jeho vôle, mnohí sa snažia hľadať iba niečo „zvláštneho. divného a vodľ ajšieho“.

Niektorí, aby podporili mylné nauky alebo ne-Kresťanské zvyky, upotrebia čiastky výrokov Sv. Písma, odlučujúc ich od pôvodného mienenia; na pr.: citujú iba pol verša k potvrdeniu ich bodu. kdežto druhá polovica verša by poukázala na vec celkom opačne. S chytrosťou hada sa skrývajú za takéto nespojené výpovede, zostavené dl'a ích telesných žiadostí. Takto mnohí zúmysel'ne prekrúcajú Božie Slovo. Iní zas, ktorí majú činné predstavy, pochytiť Biblické počty a znázornenia, vykladajú svoje vrtochy za učenie Biblie.

Kedy-koľvek sa zpytovanie Sv. Písma koná bez modlitebného. skromného ducha, vtedy i tie najjednoduchšie ako aj najobť ažnejšie výroky budú vyvrátené zo správneho významu. Pápežskí vodcovia si vyberali také miesta z Písma Sv., ktoré sa najlepšie šikly ich účelom; vykladali ich dl'a svojej potreby, a potom predkladali ľuďom, ktorým bolo zabránené Bibliu osobne si čítať i rozumieť jej pravdám. Celá Biblia má byť daná ľuďom, tak ako je. Bolo by lepšie pre nich. radšej nemať žiadne vynaučovanie Biblie, ako v učení lžive vykladať jej večné pravdy.

Biblia bola určená za vodítko všetkým, čo sa chcú oboznámiť s vôľou ich Stvoriteľ a. P. Bôh dal ľuďom spoločné Slovo proroctva; anjelia aj P. Kristus Sám prišli oznámiť Danielovi i Jánovi veci, ktoré mali čoskoro nadísť. Záležitosti týkajúce sa nášho spasenia neboli nechané v tajnosti. Ani neboli zjavené takým spôsobom, žeby zmätly a zaviedly úprimných badateľov po pravde. Pán povedal skrze proroka Habakuka: „Napíš videnie; a to zreteľne, . . . aby ho prebehol čitateľ.“ Hab. 2:2. Božie Slovo je jasné všetkým, čo ho študujú v modlitebnom duchu. Každá pravdivé úprimná osoba príde ku svetlu pravdy. „Svetlo sa seje spravodlivému.“ Žalm 97: 11. A žiadna cirkev nemôže pokračovať vo svätosti iba ak jej členovia horlivo hľadajú pravdu, ako skrytý poklad.

[179]

Ľudia sú zaslepení voči Satanovým nástraham skrze hlásanie „slobodo-myselnosti“, liberálnosti, kým on ustavične pracuje, by dosiahol svoj cieľ. Až sa mu podarí nahradiť Bibliu celkom ľudskými výmyslami, vtedy bude Boží zákon nadobro odstránený, a cirkve budú v otroctve hriecha, tvrdiac a domnievajúc sa, že sú slobodné.

Vedecké zúčnanie sa mnohým stalo zlorečenstvom. P. Bôh dovolil vyliat prúd svetla na svet pre vynálezy vedy a umenia; avšak aj tí najvyučenejší, jest-li nie sú riadení Božím Slovom v ich výzkumoch, bývajú pomätení, keď sa snažia pochopiť pomeru vedy so zjavením.

Ľudské umenie a známosť hmotných i duševných vecí, sú len čiastočné a nedokonalé; preto tak mnohí sú neschopní svojimi vedeckými názormi prijsť k súhlasu s výrokmi Biblie. Mnohí prijímajú jednoduché nauky a výmysle za vedecké dôkazy, a domnievajú sa, že Božie Slovo má byť zkúšané učením „falošne zvaným umením“. Stvoriteľ a Jeho dielo sa nachodí mimo ich pochopenia; a ponač sa im to nedá vysvetliť prirodzenými zákonmi, teda považujú aj Biblické dejiny za nespoľahlivé. Tí, ktorí pochybujú o spoločnosti záznamov Starého a Nového Zákona, veľmi často idú o stupeň ďalej, a pochybujú o Božej súcni, a pripisujú nekonečnú moc prírode. Opuštiac svoju kotvu, nechajú sa, aby boli metaní búrou na skaliskách neverectva. 1.Tim. 6:20.

Takýmto spôsobom mnohí poblúdia od viery, a bývajú potom svedení Satanom. Ľudia sa snažia byť múdrejšími nad ich Stvoriteľ a; ľudské mudráctvo sa opovážilo zpytovať a objasňovať tajomstvá, ktoré nebudú zjavené prez celé večné veky. Keby ľudia

[180]

zkúmali a vyrozumeli tomu, čo P. Bôh oznámil o Sebe a Svojich účeloch, tak by dosiahli takého názoru o sláve, vznešenosti a Božej moci, že by potom uznali svoju malichernosť, a boli by spokojní s tým, čo bolo zjavené pre nich aj pre ich dietky.

Je to majstrovským dielom Satanovho podvodu držať ľudské mysle zaujaté v zpytovaní i pochybovaní o tom, čo P. Bôh neoznámil, aj čo On nemieni, aby sme mali rozumieť. Toto bolo príčinou Luciferovho pádu v nebi. On sa stal nespokojným preto, že tajomstvá Božích plánov mu neboly sverené, a tým, čo mu bolo zjavené ohľadom jeho povinnosti vysokého postavenia mu svereného, celkom opovrhoval. Skrze povzbudenie tej samej nespokojnosti v anjeloch pod jeho vedením, zapríčinil im ich pád. Teraz hľadá vštepiť ľuďom toho samého ducha a vedie ich, aby opovrhli priamym príkazom Božím.

Tí, čo sú neochotní prijať jasné Biblické pravdy, ustavične sa sháňajú za lichotivými bájkami na uspokojenie svedomia. Čím menej duchovné, menej seba-zapierajúce a ponížujúce učenie je prednášané, tým viac je vítané. Tieto osoby si snížia svoje duchovné sily, aby slúžili ich telesným žiadostiam. Súc priveľmi múdri vo svojom domýšľaní, aby zpytovali Sv. Písmo so skrúšeným duchom i úprimnou modlitbou o Božie vedenie, nemajú ochrany pred podvodom. Satan je hotový uspokojiť žiadosť prevráteného srdca, a na miesto pravdy vždy podáva svoje bludy. Takto aj pápežstvo prišlo k moci, ktorou ovládalo ľudské mysle, a Protestanti tiež opovrhovaním Biblickými pravdami len preto, že sú nevítané, nasledujú šľapaje Ríma.

Všetci, ktorí zanedbávajú Božie Slovo, berúc do ohľadu pohodlie, t. j. aby neboli priveľmi rozdielni od sveta, budú po-nechaní prijať zlorečené nauky namiesto Biblických právd. Každý možný spôsob bludu bude prijatý tými, ktorí svevolne zavrhnú pravdu. Opovrhujúci akou-koľvek pravdou Písma Sv. jedon môže hľadať s hrôzou na jedon blud a predsa bude prijímať alebo sa pridržať iného. Ap. Pavel, hovoriac o istej triede, ktorí „lásky pravdy neprijali, aby boli spasení“, povedá: „A preto im Bôh pošle mocné pôsobenie bludu, aby uverili lži, a aby boli odsúdení všetci, ktorí neuverili pravde, ale si zaľúbili nepravosť.“ 2. Tesal. 2: 10-12. Majúc takú výstrahu pred sebou, svedčí sa, aby sme boli na strážii voči naukám, ktoré prijímame.

[181]

Medzi najzdarnejšími prostriedkami tohto arci-svodcu sú svodné nauky a klamné zázraky Duchárstva (Špiritizmu). Pre-menený v anjela svetlosti, kladie svoje siete tam, kde je najmenej podozrievaný. Keby ľudia len študovali Božiu Knihu s horlivou modlitbou, aby jej mohli porozumeť, vtedy by neboli nechani v temnote prijať falošné nauky. Lež keď raz pravdu zavrhnú, upadajú za korisť podvodom.

Iným nebezpečným omylom je nauka, ktorá popiera Božstvo P. Krista, tvrdiac, že nejestvoval pred Svojim narodením sa na tento svet. Toto učenie je prijímané priaznive veľkou triedou tých, ktorí hovoria, že veria v Bibliu; toto sa ale nachodí priamo v odpore s najzrejmejšími výrokmi nášho Spasiteľa o Jeho vzt'ahu k Otcovi. Jeho Božskej povahe a Jeho predošlej súcnosti. Opovrhovanie Božstvom P. Krista je jedným z najhorších prekrucovaní Sv. Písma. Nielen že snižuje ľudský pochop o diele vykúpenia, ale podkopáva vieru v Bibliu, čo zjavenia Božieho. Jest-li ľudia zavrhnú svedoctvo nadchnutého Písma o Božstve P. Krista, vtedy je marné hádať sa s nimi o tom bode, pokiaľ žiadon iný dôvod, čo ako presvedčujúci, by ich nepresvedčil. „Telesný človek nechápe veci Ducha Božieho, lebo sú mu bláznovstvom; a ani nemôže ich poznať, lebo sa majú duchovne posudzovať.“ 1. Korint. 2: 14. Žiadon, kto sa toho omýlu pridržá, nemôže mať správny pochop o povahe i poslaní P. Krista, alebo aj o onom veľkom Božom pláne pre vykúpenie človeka.

Ešte iný klamný a škodlivý blud je rýchlo-sa-rozširujúce náhl'ady, že Satan nejestvuje čo osoba; že to meno sa užíva v Písme Sv. len predstavovať zlé myšlienky i žiadosti človeka.

Nauka, ozývajúca sa z tak mnohých vyhlásených kazateľníc, že vraj druhý príchod P. Krista je pri smrti každého človeka. je nástrojom odvrátenia mysle ľudí od Jeho osobného príchodu na oblakoch nebeských. Už za dlhé roky Satan hovorí: „Hl'a, tu je,“ „na púšti je,“ „v tajných skrýšach je“ (Mat. 24. 23-26), a mnohé duše boly ztratené prijatím tohto podvodu.

Ďalej, svetská múdrosť učí, že modlitba není podstatne nutnou. Mužovia vedy tvrdia, že skutočná odpoveď na modlitbu je nemožnou, že by to bolo vraj prekročením zákonov, zázrakom, a že zázrakov i tak vraj žiadnych nieto. Učia, že vesmír je riadený danými zákonami, a že ani P. Bôh Sám nič nekoná proti týmto zákonom. Takto predstavujú P. Boha viazaného Jeho vlastnými zákonami, — akoby prevádzanie týchto Božských zákonov vytváralo

Božskú voľnosť. Takáto nauka sa protiví svedoctvám Sv. Písma. Či zázraky neboly konané P. Kristom i Jeho apoštolmi? Ten samý súcitný Spasiteľ žije i dnes, a On je hotový vyslyšať modlitbu viery práve tak, ako keď chodil zjavne medzi ľuďmi. Prirodzené sa spojuje s nadprirodzeným. Je to čiastkou Božieho plánu dať nám na odpoveď modlitby viery to, čo by nám neudelil, keby sme si toho tak nežiadali.

Nesčíselné sú mýlné nauky a domnelé predstavy, ktoré panujú v cirkvách Kresťanstva. Je nemožným odhadnúť zlé následky spôsobené odstránením len jedného medzníka ustáleného Božím Slovom. Niektorí, čo aj opovrhnu daktorou pravdou, predsa veria ďalej. Väčšina ale pokračujú v odstraňovaní jednej zásady pravdy za druhou, až sa stanú skutočnými nevercami.

Zmätky a bludy populárnej theologie vohnaly v pochybnosť mnohé duše, ktoré inak by mohli veriť Písmu Sv. Je nemožným pre takého prijať nauky, ktoré urážajú jeho pochop správnosti, milosrdenstva a blaho-prajnosti; a pretože tieto sú mu predstavované čo učenie Biblie, on sa zdráha prijať ju za Božie Slovo.

A toto je ten účel, ktorý sa Satan snaží docieľiť. Není ničoho iného, čo by si žiadal viac, ako zničiť dôveru v P. Boha a Jeho Slovo. Satan sám stojí na čele húfov pochybovačov, a vynasnažuje sa celou svojou silou aby zlákal duše do svojich šíkov. Pochybovanie v tejto modernej dobe je zvykom. Veľký počet je tých, ktorí hľadajú na Božie Slovo s nedôverou z tej samej príčiny ako aj na jeho Pôvodcu.

- [183] — pretože ono karhá a odsudzuje hriech. Tí, ktorí nie sú ochotní zachovávať jeho príkazy i zákazy, vynasnažujú sa podvrátiť jeho autoritu. Oni čítajú Bibliu len aby našli nejaké domnelé chyby v nej alebo aj v kázaní. Nie málo sa z nich stalo nevercami len preto, aby sa ospravodlivali alebo vyhovorili zo zanedbávania povinností. Iní zas prijímajú zásady pochybovačov z pýchy a nedbalosti. Priveľ mi [184] pohodlní k vyznamenaniu sa vykonaním niečoho čestného, čo vyžaduje zaprenie seba. snažia sa zaistiť si cti-hodnosť väčšej múdrosti v odsudzovaní Biblie.

Je veľa, čo obmedzená myseľ a neosvietená Božskou múdrosťou, je bezmocnou pochopiť; a takto si takí najdú príčinu kritizovať. Mnohí sú tiež čo sa im zdá byť cnosťou, keď sa zapodieávajú s pochybovačstvom i neverectvom. Lež za tvárnosťou úprimnosti je vidno, že také osoby sú púdené sebä-dôverou i pýchou. Mnohí zas

majú záľubu najst' dačo v Písme Sv. čím by zmätli mysle iným. Niektorí najprv kritizujú i dôvodujú z nesprávneho stanoviska, majú záľubu v spore. Nepredvídajú, že sa takto zapletajú do sieti arci-lovca. Lež vyjádriac sa raz v pochybnosti, cítia sa, že musia zastávať ich stanovisko. Takto sa spoja s bezbožnými a zatvoria si bránu Kráľovstva nebeského.

P. Bôh dal v Písme Sv. dostatočné dôkazy, že ono je Božského pôvodu. Oné veľké pravdy, týkajúce sa nášho vykúpenia, sú zreteľne podané. Pomocou Ducha Sv., ktorý je zasľúbený všetkým, ktorí Ho úprimne hľadajú, každý človek môže porozumieť týmto pravdám sám pre seba. P. Bôh dal človekovi pevné základy, na ktorých si môže založiť svoju vieru.

Avšak obmedzené ľudské mysle sú nespôsobné úplne pochopiť plány a účele Nekonečného. Zpytovaním nikdy P. Boha vystihnúť nemôžeme. Ani sa nesmieme s pochybnosťou opovážiť dvíhať záclonu, za ktorou On skrýva Svoju Majestátnosť. Ap. vykrikol: „Ako nevyzpytateľné sú Jeho súdy a nevystihnuteľné Jeho cesty.“ Rim. 11:33. My len toľko pochopíme Jeho zachádzaniu s nami, aj pohnútkami, ktorými je On riadený, koľko sledujeme Jeho neobmedzenú lásku i milosť spojené s nekonečnou mocou. Náš nebeský Otec všetko riadi múdrosťou i spravodlivosťou, a nemáme byť nespokojní ani nedúfajúci, lež sa Mu oddávať úcty-plnou poddanosťou. On nám zjaví toľko z Jeho účelov, koľko je pre naše dobro vedieť, a čo je nadto, to musíme sveriť Ruke, ktorá je všemohúca aj Srdcu, ktoré je plné lásky.

Ačkoľvek P. Bôh dáva dostatočné dôkazy pre dôveru, On nikdy neodstráňuje tie výhovorky, ktoré ľudia užívajú pre nedôveru. Všetci, ktorí hľadajú háčok na ktorý by si mohli zaviesť svoje pochybnosti, vždy nájdu príležitosť pre výhovorky. A tí, ktorí sľubujú prijať Božie Slovo a žiť dl'a neho až potom, keď všetky prekážky budú odstránené a nebude viac možnosti pochybovaniu, — tí nikdy svetlo pravdy neprijmu.

Nedôvera voči P. Bohu je prirodzeným výsledkom neobnoveného srdca, ktoré je v nepriateľstve s Nim. Lež viera je nadchnutá Duchom Sv. a zosilnieva sa s užívaním. Nikto nemôže byť silný vo viere bej rozhodnej snahy. Nevera je tiež zosilňovaná povzbudzovaním; a keď ľudia, namiesto aby dleli na dôkazoch, ktoré P. Bôh

podáva, by nás posilnil vo viere, sa dopustia pochybovať, vynájdu, že sa zatvrdzujú v pochybovaní.

Tí, čo nedôverujú Božím sľubom, a berú v pochybnosť istotu Jeho milosti, Ho zneuctievajú; a ich vplyv namiesto aby pri-t'ahoval iných k P. Kristovi, ešte ich zaháňa od Neho. Sú neúrodnými stromami, ktoré rozprestierajú svoje tmavé haluzy široko-d'aleko, vytvárajúc slnečné lúče od iných rastlín, a za-príčiňujúc ich vädnutie i vyschnutie v chladnej tóni. Doživotná práca týchto osôb sa dokáže byť neprestávajúcim svedectvom proti nim samým. Sejú semä pochybnosti i nevery, ktoré prinesie istotnú žatvu.

Je iba jedna cesta k nasledovaniu pre tých, čo si úprimne žiadajú byť zbavení od svojich pochybností. Na miesto dopytovania sa a robenia posmechu z toho, čomu nemôžu pochopiť, nech sa riadia svetlom, ktoré už majú, a potom istotne príjmu väčšie svetlo. Nech vykonávajú každú im už známu povinnosť a potom teprv budú schopní porozumieť a konať aj to, o čom sú teraz ešte v pochybnosti.

Satan môže napodobniť pravdu takým spôsobom, že svedie tých, ktorí sú hotoví sa mu dať sviest', preto že sa stránia zaprenia seba a obetí vyžiadovaných pravdou; predsa však je nemožným preňho zadržať pod jeho mocou ani jednu dušu, ktorá úprimne túži za každú cenu poznať pravdu. P. Kristus Sám je „pravdou“, aj tým „svetlom, ktoré osvecuje každého človeka prichádzajúceho na svet.“ Jan. 14:6; 1:9. Duch pravdy bol poslaný, aby uviedol človeka v každú pravdu. (Ján. 16:13.) A rozkazom Božieho Syna je prehlásené: „Hľadajte a najdete.“

[186] „Keby kto chcel činiť Jeho vôľu, ten bude vedieť rozoznať, či je to učenie z Boha.“ Mat. 7:7; Ján. 7: 17.

Nasledovníci P. Kristovi málo čo vedia o spiknutiach, ktoré Satan s jeho anjelmi proti nim snuje. Lež Ten, ktorý je v nebesiach, ovláda všetkými týmito výmyslami pre uskutočnenie Jeho hlbokých zámerov. P. Bôh dopustí na Svoj ľud ohnivé zkúšky, nie žeby mal záľubu v ich trápeniach, ale preto, že tento postup je užitočný pre ich konečné víťazstvo. On by ich nemohol dôsledne chrániť pred pokušením, pretože účelom zkúšky je pripraviť ľudí pre vzdorovanie každému lákaniu zla.

Ani zlí ľudia ani diabli nemôžu zadržať a ani prekaziť dielu Božiemu na zemi, alebo odstrániť Jeho prítomnosť od Jeho ľudu. Tí, ktorí poddaným a pokorným srdcom vyznajú svoje hriechy a

vzdialia sa od nich, ktorí sa pridávajú Jeho sľubov, -tí sú v Jeho ochrane. Každé pokušenie, každý odporný vplyv, už či verejný a či skrytý, môže byť zdarne premožený, „nie silou ani mocou (človeka), ale Duchom Mojím, hovorí Pán zástupov“. Zach. 4: 6.

„Lebo oči Pánove sú obrátené na spravodlivých, a Jeho uši sú naklonené k ich prosbe. A kto je, že vám urobí zle, ak budete horliví nasledovníci dobrého?“ 1. Petr. 3:12, 13. Keď Balám, zlákaný sľubom bohatej odmeny, prevádzal čary proti Izraelovi, a skrze obeťovanie Pánovi hľadel priviesť zlorečenie na Jeho ľud, Duch Boží zabránil zlu, ktoré on chcel vyriešiť, tak že Balám bol prinútený vykriknúť: „Čože by som zlorečil tomu, komu nezlorečí silný Bôh? A čože by som búril hnevom na toho, na koho sa nehnevá Pán? .. . Bárš by zomrela moja duša smrťou týchto spravodlivých, a môj posledný koniec nech je podobný jeho!“ (Angl. prekl.) Keď bola obeť znova prinesená, bezbožný prorok zas prehlásil: „Hľa, prijal som rozkaz dobrorečiť, a On dobrorečil, a ja toho neodvrátim. Niet žiadnej modly v Jákobovi ani nevídať jej podobizne v Izraelovi: Pán jeho Bôh je s nim, a zvuk víťazstva jeho kráľa medzi nim.“ 4. Mojž. 23 : 8, 10, 20, 21, 23 ; 24: 9. „Lebo nenie kúzla oproti Jákobovi, ani čarov proti Izraelovi. Už od toho času bude vyprávané o Jákobovi a Izraelovi: „Čo všetko učinil silný Bôh.“ 4. Mojž. 23:23. [187]

Ešte i tretíkrát bol oltár zbudovaný, a Balám znova sponoval priviesť zlorečenie. Lež z neochotných úst proroka Duch Boží prehlásil blahobyt Jeho vyvolených, a pokarhal posetilosť i zlomyseľnosť ich nepriateľov: „Ten, kto by ti žehnal, bude požehnaný; a kto by ti zlorečil, bude zlorečený.“ 4. Mojž. 24:9.

Národ Izraelský bol v tomto čase verný P. Bohu, a pokým pokračoval v poslušnosti k Jeho zákonu, žiadna moc na zemi alebo v pekle ich nemohla premôcť. Lež zlorečenie, ktoré Balám nebol v stave priviesť na Boží ľud, konečne sa mu to podarilo vykonať skrze zavedenie ich do hriechu. Keď prestúpili Božie prikázania, vtedy sa oddelili od Neho, a boli nechaní pocítiť moc záhubcu.

Satan si je toho úplne vedomý, že aj tá najslabšia duša, zostávajúca v P. Kristovi, je mocnejšia ako celé zástupy temnosti, a že keby zrejme vystúpil oproti nej, že by bol odrazený a premožený. Preto sa snaží bojovníkov kríža odlákať od ich opevnenia, a potom úskočne ich napadnúť zo svojho úkrytu. Jedine v oddanom spoloženutí sa na P. Boha a v poslušnosti Jeho rozkazov, môžeme byť bezpeční.

Ziaden človek nie je bezpečný ani len za jedinú hodinu bez modlitby. Zvlášť máme Pána prosiť o múdrosť, aby sme rozumeli Jeho Slovo. V ňom sú nám zjavené úskoky pokušiteľa, i spôsob ako mu môžeme zdarne vzdorovať. Satan je sbehlý v citovaní Písma Sv., kladúc svoje vlastné výklady na rôzne state, aby nás tak zaviedol. Preto máme študovať Bibliu s pokorným srdcom, nikdy neztratiac našu odvislosť na P. Bohu. Ačkoľvek musíme neprestajne strážiť proti útokom Satana, predsa však máme sa modliť s vierou, a to vždy: Pane. „neuvod' nás v pokušenie!“

Prvý Veľký Klam.

[188]

[189]

Hned na počiatku ľudstva Satan vynaložil snahy sviest' ľudské plemä. Ten, ktorý vzbudil vzpúru v nebesiach, prial si spojenie obyvateľov zeme v jeho boji oproti Božej vláde. Adam i Eva boli dokonale šťastní v poslušnosti Božieho zákona, a táto skutočnosť bola stálym svedoctvom oproti Satanovmu tvrdeniu v nebi, že Boží svätý zákon je zotročujúci, aj tiež, že okrádza o dobro Jeho stvorenie. A čo viac, Satanova závisť bola vzbudená, keď vid'el ten krásny domov pripravený pre bezhriешný pár. Rozhodol sa priviesť ich k pádu, by oddeliac ich od P. Boha, a zavedúc ich pod svoju vlastnú moc, mohol sa zmocniť zeme a učiniac ju svojim vlastníctvom, zariadiť na nej svoje kráľovstvo, ktoré by odporovalo Najvyššiemu.

Keby sa Satan bol zjavil vo svojej pravej povahe, bol by býval hned' zahnaný preč, pretože Adam i Eva už boli vystríhaní pred týmto nebezpečným nepriateľom; on však pracoval skryte, by tým účinnejšie dosiahol svoj účel'. Upotrebiac za svoj nástroj hada, stvorenie to vtedy okúzľujúceho vzozrenia, oslovil sám Evu takto: „Či naozaj riekol Bôh: ‚Nebudete jiesť z niktorého stromu rajského?‘“ 1. Mojž. 3:1. Keby Eva nebola vošla v rozhovor o tomto so svodcom, vtedy by bola bývala bezpečná; ona však vojdúc v rozhovor stala sa obeťou jeho lsti. Takýmto spôsobom sú doposiaľ mnohí premožení. Oni pochybujú a dohadujú sa o požiadavkoch Božích; na miesto aby boli poslušní Jeho rozkazom, prijímajú ľudské nauky, ktoré sú iba pretvárkou Satanových výmyslov.

[190]

„Na to povedala žena hadovi: Z ovocia rajských stromov jieme; ale o ovoci stromu,ktorý je naprostred raji, riekol Bôh: ‚Nebudete jiesť z neho ani sa ho nedotknete, aby ste nezomreli.‘ A had povedal žene: ‚Istotne nezomriete. Bôh vie, že v deň, v ktorý by ste jedli z neho, otvorila sa vaše oči, a budete ako bohovia, vediaci dobré i zlé.‘“ Had prehlásil, že budú ako P. Bôh, majúci väčšiu múdrosť než predtým, a stanú sa schopnými pre vyšší stav života. Eva podľahla pokušeniu; a skrze jej vplyv, Adam tiež bol vtiahnutý do hriechu. Oni oba prijali slová hada, že P. Bôh nemienil to, čo povedal; oni

nedôverovali svojmu Stvoriteľovi, a domnievali sa, že obmedzil ich slobodu, a že môžu dosiahnuť väčšiu múdrosť prestupovaním Jeho zákona. 1. Mojž. 3:2-5.

Lež Adam vynášiel po svojom páde, že čo bol význam oných slov: „V deň, v ktorý by si z neho jedol, istotne zomrieš“. Či vynášiel, že ten význam je ako Satan predstavoval, že budú žiť vo vyššom stave? Vtedy by bolo veľké dobro bývalo získané prestúpením, a Satan by sa bol stal dobrodincom ľudstva. Lež Adam nevynášiel tento význam v Božej výpovedi. P. Bôh prehlásil, že odplata za jeho hriech bude — navrátenie sa do zeme, odkiaľ bol vziaty: „Lebo prach si a v prach sa navrátiš.“ 1. Mojž. 3:19. Satanove slová: „Otvoria sa vaše oči,“ boly pravdou len v tomto smysle: Po vykonanej neposlušnosti voči P. Bohu, Adamovi aj Eve sa otvorily oči, aby [191] videli svoju po- šetilosť; oni nepoznali zlo, a teraz okúsili trpké ovocie prestúpenia.

Na prostried zahrady Eden riastol strom života, ktorého ovocie malo moc zvečňovať život človeka. Keby Adam bol zostal poslušným P. Bohu, mohol mať stály prístup k tomuto stromu, aj mohol večne žiť. Avšak keď zhrešil, prístup ku stromu života mu bol zabránený, a stal sa tak otrokom smrti. Božský výrok: „Prach si a v prach sa navrátiš“, poukazuje na úplnú ztratu života.

Nesmrtelnosť, sľúbená človekovi pod podmienkou poslušnosti, bola ztratená prestúpením. Adam nemohol preniesť na svoje potomstvo to, čo raz ztratil — t. j. čo sám viac nemal; a ani by nebolo žiadnej nádeje pre padlé plemä, keby P. Bôh skrze obetovanie Svojho Syna, nebol umožnil človekovi znova dosiahnuť nesmrtnosť. Ako „na všetkých ľudí prešla smrť, pretože všetci zhrešili,“ tak P. Kristus, „vyviedol na svetlo život a nesmrtnosť skrze evanjelium.“ Rim. 5 :12; 2. Tim. 1 :10. A jedine skrze P. Krista môže nesmrtnosť byť dosiahnutá. P. Ježiš povedal: „Kto verí v Syna, má večný život; ale kto nie je vo viere poslušný Synovi, neuzrie života.“ Ján. 3:36. Každý človek sa môže stať majiteľom tohto neoceniteľného požehnania, akže vyhovie podmienkam. Všetci, „ktorí trvajú v dobrom skutku, hľadajú slávu, česť aj nesmrtnosť“ príjmu „večný život“. Rim. 5 : 7.

Jediný, čo Adamovi sľúbil život pre neposlušnosť, bol ten veľký podvodník. A to prehlásenie hada k Eve v raji: „Istotne nezomriete smrťou“, bolo prvou kázňou na predmet nesmrtnosti duše. Avšak,

trebárs toto prehlásenie pochádza od Satana, predsa sa ono ozýva s kazateľníc Krest'anstva, a je prijímané väčšinou ľudstva tak ochotne, ako bolo aj našimi prarodičmi v raji. Božská výpoveď: „Duša, ktorá hreší, tá zomrie,“ je vykladaná: „Duša, ktorá hreší nezomrie, ale bude žiť na veky.“ Nemôžeme iné iba sa diviť nad týmto divným kúzlom, ktoré pôsobí na ľudí, aby venovali pozornosť Satanovým slovám a neverili Božím slovám. Ezech. 18: 20.

Keby človek po svojom páde bol mal prístup k stromu života, bol by žil na veky, a hriech by bol býval zvečnený. Avšak [192] „cherubíni s plamenným mečom strážili cestu ku stromu života“ (1. Mojž. 3: 24), a ani jednému z Adamovej rodiny nebolo dovolené prekročiť hradby a jiesť život-poskytujúce ovocie. Preto nieto ani jedného nesmrteľného hriešnika.

Po páde však Satan nariadil svojim anjelom, aby sa zvlášte snažili vštepiť ľuďom vieru v prirodzenú nesmrteľnosť; a na-kloniac ľudí k prijatiu tohto bludu, mali ich viesť k uzávierke, že hriešnik bude žiť vo večných mukách a trápeniach. Teraz knieža temnosti pracuje skrze svojich zástupcov, predstavuje P. Boha čo pomstlivého tyrana, prehlasujúc, že On všetkých, ktorí sa Mu neľúbia, vrhne do pekla a spôsobí, aby večne cítili Jeho hnev; a kým trpiac nevýsloviteľné muky, a svíjajúc sa vo večnom ohni, ich Stvoriteľ sa vraj bude prizerat' s hora na nich s uspokojením.

Takto arci-diabol odieva Stvoriteľa aj Dobrodinca človečenstva vlastnosťmi svojej Satanskej povahy. Ukrutnosť je Satanská. P. Bôh je láska; a všetko, čo On stvoril, bolo čisté a sväté aj milé, až hriech bol privedený prvým veľkým buričom. Satan sám je nepriateľom, ktorý pokúša človeka hrešiť, a potom ho zničí ak mu je možné; a keď si je istý svojej koristi, chlúbi sa so záhubou, ktorú spôsobil. Keby mu bolo dovolené smietol by celé človečenstvo do svojej siete. Nebyť Božieho zakročenia, žiadon syn abo dcéra Adama by neušli.

Satan hľadá premôcť ľudí dneska tak, ako premohol našich prvých rodičov, — skrze otrasenie dôvery v ich Stvoriteľa aj pochybnosť v Jeho vládu i spravodlivosť Jeho zákonov. Satan i padlí anjelia predstavujú P. Boha horším ako sú oni samí, aby tak ospravedlivili svoju zlomyseľnosť i buričstvo. Veľký svodca sa snaží preniesť svoju vlastnú ukrutnú povahu na našo Nebeského Otca, aby tak dokázal o sebe, že mu bolo ublížené tým, keď bol vyhodенý z Neba, ponevác sa nechcel podrobiť takému nepravému Vladárovi.

L'ud'om predstavuje slobodu, ktorej sa vraj môžu tešiť pod jeho jemným vedením, v porovnaní s otroctvom natiskávaným im prísnyimi dekretmi Stvoriteľ'a. Takto sa mu darí zavádzať duše od vernosti k P. Bohu.

[193] Ako odpornou každému pocitu lásky a milosti, a aj naším smyslom rozsudku, je nauka, že mŕtvi bezbožní sú trápení ohňom a sírou vo večne-horiacom pekle; že za hriechy svojho krátkeho pozemského života majú trpet' muky pokiaľ P. Bôh len žije. Avšak predsa táto nauka je rozšírená aj učená a do-posiaľ je čiastkou mnohých Kresťanských viero-vyznaní. Jedon učený doktor theologie riekol: „Pohl'ad na pekelné muky zvýši radosť svätých na veky. Keď uvidia iných, ktorí sú tej sa-mej prirodzenosti a narodení za tých istých okolností, vrhnutých do takých bied, a oni samí tak poctení, až vtedy pocítia ako sú št'astní!“ Iný zas sa vyslovil: „Výrok zavrhnutia je večným na nádobách hnevu, a dym ich múk bude večne vystupovať pred zraky nádob milosti, nemajúc podielu v osude týchto nešťastníkov, budú hovoriť: „Ameň, Halelujah! Oslavujte Pána!“

Kde na stranách Písma Sv. možno nájsť podobné nauky? Či vykúpení v nebesiach budú zbavení všetkých pocitov súcitu i milosrdenstva, súcitov obyčajnej ľudskosti? Či tieto budú zamenené za ľahostajnosť a tuposť, alebo ukrutnosť a divokosť? Nikdy nie; to nie je učenie Božej Knihy. Tí, ktorí predvádzajú svoje názory vyjadrené v hore-uvodených citátoch, môžu byť učenými a poctivými mužmi; avšak predsa sú svedení chytráctvom Satana. On ich vedie k prekrucovaniu silných výrazov Písma Sv., dávajúc slovám náter horakosti a zlo-myseľnosti, ktorá je jeho vlastnou povahou, a nikdy nie našo Stvoriteľ'ovou. „Ako Ja žijem, hovorí Pán, že nemám záľuby v smrti bezbožníka, ale v tom, aby sa odvrátil bezbožník od svojej cesty a žil. Odvráťte, odvráťte sa od svojich zlých ciest! Lebo prečo máte zomrieť, dome Izraelov?“ Ezech. 33: 11.

Čo by tým P. Bôh získal, jest-li pripustíme, že sa raduje z hl'adenia na nekonečné muky, že sa baví stonaním a výkrikmi a preklínaním trpiacich tvorov, ktorých On drží v ohni? Či tieto hrôzy-plné výkriky môžu byť hudbou sluchu Nekonečnej lásky? Tvrdí sa, že trest nekonečných múk na bezbožných zjaví Božiu nenávisť oproti hriechu čo zla, ktoré ničí pokoj a súlad vesmíru. Ach, prehrozné rúhanie! Ako by Božia nenávisť k hriechu bola príčinou jeho trvania.

[194] Lebo, dl'a učenia týchto theologov, neprestajné muky bez nádeje

milosti robia svoje nešťastné obete zúrivejšími, a tieto vylievajú svoj hnev kliatbami a rúhaním, zväčšujú ťarchu svojej viny na večnosť. Božia sláva nezávisí na neprestajne-množiacom-sa hriechu prez nekonečné veky.

Zlo zapríčinené bludnou naukou o večnom trápení v pekle sa nedá pochopiť ľudskou mysl'ou. Biblické náboženstvo, plné lásky a dobroty, a neobsiahlého súcitu, je zatemnené poverou a zahálené hrôzou. Keďže uvážime akými lživými farbami Satan znázornil Božiu povahu, či sa máme ešte potom diviť tomu, že sa ľudia obávajú, hrozia, áno i nenávidia nášho milosrdného Stvoriteľ'a? Tieto hrôzu-budiace názory o P. Bohu, ktoré boli rozšírené po celom svete naukou s kazateľ'níc, zrobily tisíce, áno miliony, pochybovačov a nevercov.

Nauka o večnom trápení v pekle je jednou z lživých náuk, ktoré tvoria víno duchovného smilstva Babylona, ktorým on na-pája všetky národy. Že kazatelia P. Krista prijali takýto blud a hlásajú ho s kazateľ'níc, je veru tajomstvom. Oni ho prijali od Ríma, tak ako prijali aj falošný deň odpočinka — prvý deň týždňa (Nedeľu) na miesto siedmého dňa týždňa (Sobotu). Pravda, večné pekelné trápenie bolo učené veľkými a dobrými mužmi; lenže oni nedospeli k pravému svetlu o tomto predmete, ktorého sa nám odvtedy dostalo. Oni boli zodpovední pred Pánom len za svetlo, ktoré žiarilo v ich dobe. My ale sme zodpovední aj za to svetlo, ktoré svieti v našej dobe. Jest-li sa odvrátíme od svedoctva Božieho Slova, a príjmemo falošné nauky len preto, že ich naši predkovia učili, vtedy upadáme pod zlorečenie vyrieknuté na Babylon, — pijeme z vína duchovného smilstva.

Väčšina, ktorým nauka o večnom pekelnom trápení je odpornou, sú zas zavedení v opačný blud. Oni vidia, že Sv. Písmo predstavuje P. Boha ako bytnosť plnú lásky a súcitu, a preto nemôžu dôverovať tomu, žeby On mal Svoje stvorenie vrhnúť do plameňov večnehoriaceho pekla. Avšak, veriac, že duša je prirodzene nesmrteľnou, nemôžu prísť k inej uzavierke iba tej, že P. Bôh konečne spasí celé ľudstvo. Mnohí považujú vyhrážky Biblie za jednoduché strašenie ľudí ku poslušnosti, a že nebudú doslovne splnené. Takto hriešnik by mohol žiť v sebeckých ľúbostiach, majúc v nevážnosti Božie požiadavky, a predsa očakávať, že konečne bude prijatý v Jeho priazeň. Takáto nauka, vedúca ku spoliehaniu sa na Božie

milosrdenstvo, vyhovuje hriešnemu srdcu, a povzbudzuje zlých v ich neprávostiach.

Keby bolo pravdou, že duše všetkých ľudí idú hneď do neba pri smrti človeka, tak by sme mohli skôr túžiť po smrti ako po živote. Mnohí boli týmto privedení zrobiť koniec svojmu životu., Súc premožení nesnádzami, obťažmi a zklamaniami, zdalo by sa snadnou vecou prerušiť jemné vlákna časného života, a povzniesť sa ku slastiam večného života.

P. Bôh podal vo Svojom Slove rozhodné dôkazy toho, že bude trestať priestupníkov Svojho zákona. Tí, čo si lichotia tým, že On je vraj priveľmi milosrdným, by vykonal spravodlivý súd nad hriešnikom, nechže sa len pozrú na kríž Golgathy. Smrť nevinného Božieho Syna dosvedčuje že „odplata za hriech je smrť“, a že každé prestúpenie Božieho Zákona musí prijať spravodlivú odplatu. P. Kristus, bezhriešny, stal sa hriechom pre človeka. On niesol vinu prestúpenia, a odvrátenie tváre Svojho Otca potiaľ až Jeho srdce Mu prestalo biť a Jeho život zanikol. Celá táto obeť bola učinaná preto, aby hriešnici mohli byť vykúpení. Žiadnym iným spôsobom nemôže človek byť oslobodený od odplaty za hriech. A každá duša, ktorá vzdoruje brať podiel na zaopatrenom smierení, ktoré bolo dosiahnuté za tak veľkú cenu, musí niesť vinu na svojom tele, ako aj trest za prestúpenie.

„žiadon smilník alebo nečistý, ani lakomec, čo je to isté ako modlár, nemá dedictva v Kráľovstve Krista a Boha.“ „Stíhajte pokoj so všetkými a posvätenie, bez ktorého nikto nebude vidieť Pána.“ „Blahoslavení, ktorí zachovávajú „Jeho prikázania, aby mali právo k stromu života, a aby vnišli bránami do Mesta. A vonku budú psi a čarodejníci a smilníci a vrahovia a modlári, aj každý, kto má rád a činí lož.“ Efež. 5:5; Žid. 12: 14; Zjav. 22: 14, 15.

[196]

P. Bôh oznámil Svoju povahu ľuďom, tiež aj Svoj spôsob jednania s hriechom. „Pán, Bôh silný, ľútoslivý a milosrdný, dlho-shovievajúci a hojný v milosti a pravde, ktorý činí milosť tisícom a odpúšťa nepravosť, prestúpenie a hriech, ktorý však nijakým činom nenechá bez trestu vinného.“ 2. Mojž. 34:6, 7. „Zahladí všetkých bebožných.“ Žalm 145:20. „Priestupníci budú vyplienení, všetci dovedna; koniec bezbožníkov bude ich vyt'atie.“ Tamtiež 37: 38. Sila a moc Božej vlády bude použitá k vyhladeniu vzpúry; avšak preto všetky prejavy odplácajúcej spravodlivosti budú v dokonalom sú-

hlase s Božou povahou, čo milosrdné, dlho-shovievajúce, dobrotivé bytnosti.

Zásady prívetivosti, milosti a lásky, učené i konané naším Spasiteľom, sú akoby priepisom vôle i povahy Božej. P. Kristus prehlasoval, že ničoho neučinil iba toho, čo prijal od Svojho Otca. Zásady Božej vlády sú v úplnom súlade so Spasiteľovým predpisom: „Milujte svojich nepriateľov.“ P. Bôh vykonáva spravodlivosť na bezbožných pre dobro vesmíra, áno, aj pre dobro tých, ktorých zastihne Jeho súd. On by ich učinil št'astnými, keby to mohol učiniť v súlade so zákonom Svojej vlády a so spravodlivosťou Svojej povahy. On ich obklopuje dôkazmi Svojej lásky, oznamuje im Svoje zákony, a sleduje ich s nabídzaním Svojej milosti; oni však opovrhujú Jeho láskou, vyhlasujú Jeho zákon za neplatný, a znevažujú si Jeho milosť. Ačkoľvek stále prijímajú Jeho dary, predsa však zneuctievajú Darcu; nenávidia P. Boha preto, pretože On má v oškľivosti ich hriechy. Pán dlho snáša ich prevrátenosť: avšak konečne nadíde rozhodná hodina, keď bude ich údel určený a vykonaný. Či On potom pripúta k Sebe týchto odporcov? Či ich prinúti činiť Jeho vôľu?

Tí, čo si vyvolili Satana za svojho vodcu, a boli riadení Jeho mocou, tí nie sú pripravení vstúpiť pred prítomnosť Božiu. Pýcha, podvod, prostopašnosť a krutosť sú upevnené a zakorenené v ich povahe. Či by mohli vniť do neba, a bývať tam večne s tmi, ktorých nenávideli a opovrhovali nimi na zemi? Pravda nikdy nebude príjemnou ľhárovi; pokora nikdy neuspokojí povýšenie seba a pýchu; čistota nenie prijateľnou pre zkažených; bezžistná, láska nenie [197] prít'azlivou pre sebca. Aký prameň rozkoše by mohlo nebo byť tým, ktorí sú celkom ponorení v pozemské sebecké záujmy !

Či by mohli tí, čo raz strávili svoj život vo vzpúre proti P. Bohu, byť náhle prevedení do neba, a byť svedkami toho vysokého a svätého stavu dokonalosti, ktorý tam vždy trvá, kde je každá duša naplnená láskou, každá tvár žiari radosťou, kde okúzľujúca hudba v ľúbo-zvučných t—noch sa ozýva ku cti Božej i Baránkovej, a nekonečné prúdy svetla sa odrážajú na vykúpených z tváre Toho, ktorý sedí na tr—ne, — či by mohli tí, čie srdcia boly plné nenávisti voči P. Bohu, pravde i svätosti, vmiešať sa v nebeské zástupy a spojiť sa s nimi v spievaní chválo-spevov? Či by mohli sniesť slávu Božiu a Baránkovu? Veru nie! Drahý čas milosti im bol daný, aby sa pripravili pre nebo; oni sa však nikdy nezmenili, ani necvičili svoju myseľ

milovať čistotu; nikdy sa nesnažili naučiť mluvu nebies, a teraz je už pozde. Život vzpúry proti P. Bohu ich učinil nespôsobnými pre nebo. Áno, čistota nebies, svätosť a pokoj by boli mukami pre nich; Božia sláva by im bola spaľujúcim ohňom. Oni by si priali ujsť z toho svätého miesta. Zničenie by im bolo vítaným, aby tak boli skrytí pred tvárou Toho, ktorý zomrel, by ich vykúpil. Osud bezbožných je zpečatený ich vlastnou voľbou. Ich vytvorenie z neba je zapríčinené nimi samými, a je spravodlivé a milosrdné zo strany Božej. Ako vody potopy tak oheň veľkého Božieho dňa dokáže Jeho rozsudok, že bezbožní sú nevyliciteľní. Nemajú náklonnosť podriaďovať sa P. Bohu. Ich vôľa bola vycvičená vzpúre; a keď život je ukončený, vtedy je už pozde k obráteniu prúdu myšlienok v opačný smer, pozde k odvráteniu sa od prestupovania ku poslušnosti, od nenávisťi k láske.

[198] V zachránení života Kainovi, vrahovi, P. Bôh dal svetu príklad, aké sú následky dovolenia hriešnikovi žiť, a pokračovať smerom bezúzdnej bezbožnosti. Skrze vplyv Kainovej nauky a príkladu boli v hriech zavedené zástupy z jeho potomstva, až „sa rozmnožila ľudská zlosť na zemi“, a „každé smýšľanie ich srdca bolo zlé po všetky dni.“ „A zem bola porušená pred Bohom, a naplnená bola ukrutnosťou.“ 1. Mojž. 6:5, 11. Z milosrdenstva voči svetu, P. Bôh vyhubil bezbožných obyvateľov v dobe Noema. Z milosrdenstva zničil zkažených obyvateľov Sodomy a Gomory. Skrze podvodnú Satanovu moc šíriteľa bezbožnosti si získali súcitu a obdivu, a tak neprestajne svádzajú iných ku vzpúre. Bolo tomu tak za dňov Kaina i doby Noema, za času Abraháma a Loty; tak je tomu aj v našej dobe. Je to milosrdenstvom voči vesmíru, že P. Bôh konečne zničí tých, ktorí opovrhli Jeho milosťou. „Lebo odplata za hriech je smrť, ale dar Boží, daný z milosti, je večný život v Kristu Ježišovi, v našom Pánovi.“ Rim. 6:23. Ako život je dedičstvom spravodlivých, tak smrť je údelom bezbožných. P. Bôh skrze Mojžiša oznámil Izraelovi: „Predložil Som ti dnes život i dobré, smrť i zlé.“ 5. Mojž. 30: 15. Smrť spomenutá v tomto citáte Písma Sv. nie je tou smrťou vyrieknutou nad Adamom, pretože celé ľudstvo trpí tento trest za jeho prestúpenie. Je to tá „druhá smrť“, ktorá je protikladom večného života, ako čo je prvá smrť protikladom časného života.

Následkom Adamovho hriechu smrť prišla na celé ľudské plemä. Všetci sa jednako poberajú do hrobu. Avšak skrze za-riadenie plánu

vykúpenia všetci opäť budú vyvedení zo svojich hrobov. „Bude zmrtvých-vstanie, spravodlivých i nespravodlivých.“ Skut. 24: 15. „Lebo ako vinou Adamovou všetci zomierajú, zrovna tak i v Kristovi budú všetci obživení.“ 1. Kor. 15:22. Medzi týmito dvoma triedami je však vyrobený rozdiel v zmrtvých-vstaní. „Všetci, ktorí sú v hroboch, uslyšia Jeho hlas a výjdu tí, čo dobre robili, na vzkriesenie života, ale tí, čo zle robili, na vzkriesenie súdu.“ Ján. 5: 28, 29. Tí, čo budú „uznaní za hodných“ vzkriesenia života, sú „blaženými a svätými“. „Nad tými tá druhá smrť nemá moci.“ Zjav. 20:6. Avšak tí, ktorí si nezaistili odpustenie skrze pokánie a vieru, musia prijať trest, „odplatu za hriech“, ktorý sa bude rôzniť v trvaní a veľkosti, „podľa ich skutkov“, a skončí sa druhou smrťou. Ponevác je P. Bohu nemožné, v porovnaní s Jeho spravodlivosťou a milosťou, spasit' hriešnika v jeho hriechoch, pozbaví ho ďalšieho života, čoho je jeho prestúpenie príčinou, a ktorého sa stal nehodným. Nadchnutý pisateľ hovorí: „A len ešte málo a bezbožného nebude, a pozrieš dobre na jeho miesto a nebude ho.“ A iný zas povedá: „A budú ako by ich nebolo bývalo.“ Obd. 1: 16. Prikrytí hanbou, utonú v beznádejné, večné zapomenutie.

[199]

Takto bude hriech ukončený, s všetkou biedou a zkazou, ktoré boli jeho výsledkom. Žalmista hovorí: „Zatratil si bez-božníka ; zahladil si ich meno na večné veky.“ Žalm 9:6, 7. Ap. Ján v Zjavení, hľadiac vopred ku večnosti, počuje všeobecný chválo-spev, nenarušený ani jednou n—tou neshody. Každé stvorenie na nebi i na zemi vzdávalo česť a slávu P. Bohu (Zjav. 5: 13.) Nebude tam vtedy žiadnych ztratených duší rúhajúcich sa P. Bohu, a svíjajúcich sa v nekonečných mukách, žiadna úbohá bytnosť z pekla nebude spojovať svoje bedákanie so spevom vykúpených.

Na zásadách bludu o prirodzenej nesmrteľnosti sa zakladá nauka o vedomiu v smrti, — ako aj nauka o večných mukách, odporujúca učeniu Sv. Písma, smyslom a pocitom našej ľudskosti.

Čo hovorí Sv. Písmo ohľadom týchto vecí? Dávid povedá, že človek nemá žiadného vedomia v smrti: „Vychádza jeho dych, a on sa navracuje do svojej zeme; v ten samý deň jeho myslenie prestane.“ (Angl. prekl.) Žalm 146:6. Šalamún vydáva to samé svedoctvo: „Lebo živí vedia, že zomrú, ale mrtví nevedia ničoho.“ „Ich milovanie, nenávisť i závisť zahynuly, a nemajú viacej nijakého podielu na veky v ničom tom, čo sa deje pod slnkom.“ „Nieto práce,

ani dômyslu, ani vedomosti, ani múdrosti v hrobe, do ktorého sa berie.“ Kaz. 9: 5, 6, 10.

[200] Keď v odpoveď Ezechiášovi na jeho modlitbu bol mu jeho život predĺžený o 15 rokov, tento vd'áčny kráľ vzdal P. Bohu česť, chváliac Ho za Jeho veľkú milosť. V tejto piesni vypráva o príčine, prečo sa tak raduje. „Lebo nie hrob Ta oslavuje, ani smrť Ťa nechváli: tí, ktorí zostupujú do jamy (hrobu) neočakávajú viac na Tvoju pravdu. Ale živý, živý, ten Ta oslavuje, ako to ja dnes činím.“ Izai. 38:18, 19. Pospolitá theologia predstavuje spravodlivých mrtvých v nebi, vošlých v blaženosť, a oslavujúcich P. Boha nesmrteľným jazykom; avšak Ezechiáš nemohol vidieť takýto slávny prospech v smrti. S jeho slovami súhlasí svedoctvo Žalmistu : „Lebo v smrti nieto rozpomienky na Teba, a kto Ťa bude oslavovať v hrobe?“ „Nie mrtví budú chváliť Pána, ani žiadon z tých, ktorí zostupujú do miesta mlčania (hrobu).“ Žalm 6:6; 115:17.

Ap. Peter na deň soslania Ducha Sv. prehlásil o patriarchovi Dávidovi, „že i zomrel, i ho pochovali, a jeho hrob je u nás až do dnešného dňa.“ „Lebo Dávid nevystúpil na nebesia.“ Skut. 2: 29, 34. Skutočnosť, že Dávid zostáva v hrobe do vzkriesenia, dokazuje, že spravodliví do neba nejdú pri svojej smrti. Je to jedine skrze vzkriesenie a skutočnosťou moci P. Kristovho vzkriesenia, že Dávid bude môcť konečne sa posadiť na pravicu Božiu.

Ap. Pavel tiež hovorí: „Lebo ak mrtví nevstávajú, ani Kristus nevstal z mrtvych; a jest-li Kristus nevstal z mrtvych, márna je vaša viera. ... A tak aj tí, ktorí zosnuli v Kristovi, zahynuli.“ Keby za 4,000 rokov spravodliví boli priamo odchádzali do neba pri smrti, ako by ap. Pavel bol mohol povedať, že „ak nieto vzkriesenia, tí, čo zosnuli v P. Kristovi, zahynuli“? Nebolo by potreby vtedy žiadného vzkriesenia. 1. Korint'. 15: 16-18.

Mučeník Tyndale (Angl. reformátor), poukazujúc na stav mrtvych, prehlasuje: „Verejne priznávam, že nie som presvedčený, že sú už v sláve, kde P. Kristus je, alebo aj Boží anjelia. Ani to není článkom mojej viery; lebo keby tomu bolo tak, vtedy nevidím nič iného, iba že kázanie vzkriesenia tela je zby-točnosťou.“ — W. Tyndale, „*Preslov k Nov. Zákonu*“, vyd. 1534..

„Nepopierateľnou skutočnosťou je to, že nesmrteľná blaženosť pri smrti viedla k rozsiahlému zanedbaniu Biblickej nauky o vzkriesení. Táto náklonnosť bola označená Dr. Adamom Clarkom, ktorý

povedal: „Tak sa zdá, že nauka o vzkriesení I ola považovaná za dôležitejšiu tými prvotnými Kresťanmi, ako je teraz. — Prečo je to? Apoštolovia vždy spoliehali na ňu, povzbudzujúc Božích nasledovníkov k pečlivosti, poslušnosti, a k úteche skrze ňu. A ich nástupci v prítomnej dobe zriedka kedy zrobia zmienku o nej ! Tak to apoštolovia kázali, a prvotní Kresťania verili; tak aj my kážeme, a tak aj naši poslucháči veria. Nieto inej nauky v evanjeliume, na ktorú by bol kladený väčší dôraz; a taktiež nieto nauky v dnešnej kazateľskej sústave, ktorá by bola viac zanedbávaná.“

[201]

V tomto bolo tak dlho pokračované, až slávna pravda o vzkriesení bola takmer celkom zakrytá, a ztratená z Kresťan-ského dohľadu. Jedon z popredných náboženských pisateľov, vo svojom výklade na ap. Pavlove slová v 1. Tesal. 4: 13-18. hovorí: „Pre všetky užitočné účele útechy, nauka o blaženej nesmrteľnosti spravodlivých, zaujíma pri nás miesto každej pochybnej nauky v druhom príchode P. Krista. Pri našej smrti vraj Pán prichádza pre nás. To je, na čo máme očakávať. Mrtvi už vošli v slávu. Oni nečakajú na žiadon hlps trúby k ich súdu a blaženosti.“ *Com. on New Test.*, sv. 2, pozn. na 1. Kor. 15.

Keď P. Ježiš mal opustiť Svojich učeníkov, nepovedal im, že už oni skoro príjdu k Nemu. Ale, „Idem vám pripraviť miesto,“ povedal. „A keď odídem a pripravím vám miesto, zase prídem a poberem si vás k sebe.“ Ján. 14: 1-3. A ap. Pavel nám ďalej povedá, že: „Sám Pán s veliteľským povelom, s hlasom archanjela a s trúbou Božou sostúpi s neba, a mrtvi v Kristu vstanú najprv. Potom my živí ponechaní, budeme razom s nimi vychvátení do oblakov v ústrety Pánovi do povetria, — tak vždy budeme s Pánom.“ A dodáva: „Preto sa potešujte navzájom týmito slovami.“ 1. Tesal. 4: 15-18. Ako rozsiahly to rozdiel medzi týmito slovami útechy a slovami tých spomenutých kazateľov. Oni tešili svojich priateľov, pozbavených smrťou o jejich milých, nádejou, že ako-koľvek hriešnym ten mrtvy bol, keď vypustil svoj život, hneď bol prijatý medzi anjelov. Ap. Pavel však poukazuje svojim bratom do budúcnosti na príchod Pána, keď okovy hrobov budú zlámané, a mrtvi v P. Kristovi budú vzkriesení k večnému životu.

Prv než niekto môže vstúpiť do blažených príbytkov, musia ich prípady života byť vyšetrené, a ich povahy i skutky musia prejsť v prehl'ad pred P. Bohom. Všetci budú súdení dl'a svojich skutkov

[202]

zapísaných v knihách, a odplatu tiež príjmu dl'a svojho diela. Tento súd není odbavovaný pri smrti človeka. Pozorujme slová ap. Pavla: „Bôh . . . ustanovil deň, v ktorý bude súdiť celý svet v spravodlivosti v osobe Muža, ktorého na to určil, a podáva všetkým ľuďom vieru, vzkriesiac Ho z mrtvych.“ Skut. 17:31. Tuná apoštol zrejme poukazuje na určitú dobu, teda v budúcnosti, ustanovenú pre súd sveta.

Ap. Juda poukazuje na tú samú dobu: „A anjelov, ktorí nezachovali svojho kniežatstva, ale opustili svoje vlastné príbytky, strážených pod mrákavou zachoval vo večných putách k sú du veľkého dňa.“ A znova citujúc slová Enocha: „Hľ a príde Pán s myriadami svojich svätých učiniť súd nad všetkými.“ Júda 1:6, 14, 15. Ap. Ján tiež svedčí: „Videl som iírtvych, malých i veľkých stojacich pred trônom Božím, a otvorily sa knihy;... a mrtví boli súdení podľa svojich skutkov.“ Zjav. 20:12.

Jest-li že sa mrtví však už radujú v nebeskej blaženosti, alebo sa svíjajú v pekelnom ohni, k čomu by bol súd v budúcnosti ? Učenie Božieho Slova o tomto tak dôležitom predmete není nejasným, ani si neodporuje; môže byť pochopené i vyrozumené obyčajnou mysl'ou. Avšak, ktorá úprimná myseľ môže hľ adat' múdrosť alebo správnosť v pospolitej nauke? Či spravodliví, po vyšetrení ich prípadov v dobe súdu, príjmu pochvalu : „Dobre, sluho verný a dobrý . . . vnídi do radosti svojho Pána“, keď už snad' za dlhé veky bývali v Jeho prítomnosti? Či bezbožní budú predvolaní z miesta múk, by prijali rozsudok od Sudcu celej zeme: „Id'te odo Mňa, zlorečení, do večného ohňa.“ Mat. 25:21, 41. Ach, aký to vážny posmech! Hanebné to ponižovanie múdrosti a spravodlivosti Božej!

Nauka o nesmrteľnosti bola jednou z oných bludných nauk Ríma, ktoré si vypožičal od' Pohanstva, a ktorá bola vtelená v náboženstvo Kresťanov. Dr. Martin Luther (Nemecký reformátor) ju mal za „druh obrovských povesti, ktoré tvorily časť hnojišť a príkazov Ríma.“ Vo výklade na slová Šalamúna v Kn. Kazateľ a, že „mrtví o ničom nevedia“, tento reformátor rie- kol: „Opäť iné miesto potvrdzujúce, že mrtví nemajú pocitu.“ „Tam nieto,“ povedal, „povinností, ani vedomosti ani vedy ani múdrosti. Šalamún tvrdil, že mrtvi spia, a nič necítia vôbec. Lebo mrtvi tam ležia, nespočítajú ani dňov ani rokov, aj keď budú prebudení, bude sa im zdáť, že nespali

iba okamih.“ — Lutherov *Výkl. Ku. Kasat.*, str. 152, vyd. (1573) London.

Nikde vo Sv. Písme sa nenachodí výrok, že spravodliví dochádzajú svojej odmeny alebo bezbožní svojho trestu pri smrti. Patriarchovia a proroci nenechali nám takého uistenia. P. Kristus a Jeho apoštolovia naň vôbec nepoukazujú. Biblia jasne učí, že mrtvi nevchádzajú razom do neba. Oni sú predstavení čo spiaci až do vzkriesenia. „V tom samom dni, keď strieborná niť je pretrhnutá, a zlatá čaša rozrazená, myšlienky človeka prestanú. Ti, čo sa poberajú do hrobu, mlčia. Nevedia viac o ničom, čo sa deje pod slnkom.“ Kazat. 12 : 6; Job. 14: 21. Blažený to odpočinok pre unavených spravodlivých! Doba, už či dlhá a či krátka, im je iba okamihom. Oni spia; budú však prebudení Božou trúbou k slávnej nesmrteľnosti. „Lebo zatrúbi, a mrtvi vstanú neporušiteľní... A keď toto porušiteľné oblečie neporušiteľnosť, a toto smrteľné oblečie nesmrteľnosť, vtedy sa naplní reč, ktorá je napísaná: ‚Pohltená je smrť vo víťazstvo; 1. Korint'. 15:52-55. Až budú povolani zo svojho hlbokého spánku, vtedy začnú opäť myslieť tam, kde prestali. Posledné pocity boli o boľasti smrti, posledná myšlienka bola, že upadajú v moc hrobu. Keď však vstanú z hrobu vtedy ich prvá radostná myšlienka prejavená bude vo víťaznom volaní: ‚Smrť, kde je tvoj osten? Kde peklo, tvoje víťazstvo?‘ — *Tamtiež.*

[204]

Duchárstvo (Spiritizmus).

[205]

SLUŽBA sv. anjelov, znázornená a podaná v Písme Sv., je veľkou pravdou a vzácnou útechou každému nasledovníkovi P. Krista. Avšak Biblické učenie o tomto predmete bolo zakryté a prekrúcané bludmi pospolitej theologie. Nauka o prirodzenej nesmrteľnosti, najprv vypožičaná z Pohanskej filozofie, a v dobe temnoty veľkého odpadlícva vtelená v Kresť. vyznanie viery, nahradila pravdu, tak zrejme učení v Sv. Písme, že „mrtvi nevedia ničoho“. Zástupy boli svedené k uvereniu, že duchovia mrtvych ľudí sú vraj tí „sväto-slúžobní duchovia, posielaní do služby pre tých, ktorí majú zdediť spasenie“. Žid. 1 :14. A tomuto veria napriek všetkým dôkazom Sv. Písma o jestvovaní nebeských anjelov, a ich spojení s dejinami človeka pred jeho smrťou.

[206]

Nauka o ľudskom povedomí po smrti, zvlášť ale domnienka, že duchovia mrtvych sa vracajú k službe živých, pripravila cestu novo-dobému Duchárstvu. Sú-li mrtvi pripustení pred P. Boha i svätých anjelov, aj ak majú známosť ďaleko prevyšujúcu tej, čo mali predtým, prečo by sa nemali vrátiť na tento svet a oboznámiť i poučiť živých ? Akže, ako to učia slávni theologovia, duchovia mrtvych sú vo styku s ich priateľmi na zemi, prečo by im nemalo byť dovolené sa aj s nimi shovárať, vystríhať ich pred zlým, alebo aj potešovať v zármutku? Ako môžu tí, čo veria v povedomie človeka po smrti opovrhnuť tým, čo im prichádza čo Božské svetlo podávané oslávenými duchami ? Tu sa nachodí priechod považovaný za svätý, skrze ktorý Satan sa snaží dosiahnuť svoj účel. Padlí anjelia, ktorí konajú jeho rozkazy, zjavujú sa čo poslovia zo sveta duchov. Dokazovaním, že uvádzajú živých vo spojenie s mrtvými, knieža zla prevádza svoj kúzelný vplyv na ich mysliach.

On vynašiel spôsob prevádzania zjavov, v ktorých živé osoby sa domnievajú, že prichádzajú do styku s mrtvymi. Napodobenie je dokonalé; známy pohľad, slová, hlas, sú znázornené s obdivuhodnou pravde-podobnosťou. Mnohým je daná útecha v uistení, že ich milí sa radujú v nebeskej blaženosti; a bez podozrievania

nebezpečia, „posluchajú bludných duchov a učenie démonov.“ 1. Tim. 4:1.

Keď boli svedení veriť, že mrtvi vo skutočnosti sa vracajú k rozhovoru s nimi, potom im Satan predstavil aj tých, čo zomreli nepripravení. Títo potom tvrdia, že sú šťastní v nebi, áno, že tam vraj zastávajú aj vysoké miesta; takto teda je učený i šírený blud, že nieto rozdielu medzi spravodlivými a bezbožnými. Predstierané návštevy zo sveta duchov môžu niekedy vyriechnúť výstrahu a upozornenie, ktoré sú doopravdy správne. Potom však, keď je dôvera získaná, prednášajú nauky, ktoré priamo podvracajú vieru v Písmo Sv. S prejavom hlbokého záujmu o blahobyť svojich priateľov na zemi, vstúpajú tie najnebezpečnejšie bludy. Skutočnosť, že niekedy podajú aj nejakú pravdu a sú schopní niekedy hovoriť o budúcnosti, dodáva ich výrokom rázu spoľahlivosti; preto mnohí ľudia ich prijímajú s takou ochotou, a majú v nich takú dôveru, ako čo by to boli tie najsvätejšie Biblické pravdy. Boží zákon ale je odstránený, „Duch milosti zľahčovaný, krv smluvy považovaná za nesvätú.“ Títo duchovia popierajú P. Kristovo Božstvo, áno i Samého Stvoriteľa a kladú na svoju úroveň. Takto pod novým zastrením tento veľký odporca stále vedie oproti P. Bohu boj, ktorý bol započal v nebi, a v ktorom už skoro 6,000 rokov pokračuje na zemi.

[207]

Mnohí sa snažia vysvetľovať zjavy duchov po stránke podvodov, ktorými „médiá“ zaslepujú ľahkoverným ľuďom oči. Ačkoľvek je pravda, že výsledky šial'by často boli predstierané za pravdivé zjavy, predsa bola tiež zjavená aj nadprirodzená moc. To „tajomné klopanie“, s ktorým moderné Duchárstvo započalo, nebolo výsledkom ľudskej lsti alebo chytrosti, ale bolo to priame dielo zlých anjelov, ktorí takto predviedli jedon z najúspešnejších podvodov k zničeniu duší. Mnohí budú svedení skrze dôveru, že Duchárstvo je jednoduchým ľudským predstieraním, keď však budú privedení tvárou v tvár s prejavmi a zjavmi, ktoré nemohli považovať za nadprirodzené, vtedy budú svedení a budú privedení k uznaniu ho za veľkú moc Božiu.

Takéto osoby prehl'adia svedoctvo Sv. Písma ohľadom divov, robených Satanom i jeho zástupcami. Bolo to pomocou Satana, že Faraonovi čarodejníci mohli napodobniť Božie dielo. Ap. Pavel dosvedčuje, že pred druhým príchodom P. Krista bude podobné prejavovanie Satanskej moci. Príchod Pána má byť predchádzaný

„Satanovým mocným pôsobením so všetkou a každou mocou a so znameniami a s lživými zázrakmi a so všeliakým podvodom neprávosti.“ 2. Tesal. 2:9, 10. Ap. Ján opisujúc túto zázraky-činiacu moc, ktorá má byť zjavená v posledných dňoch, povedá: „Robí veľké divy, tak že dáva i ohňu sostupovať s neba na zem pred ľuďmi a svodí tých, ktorí bývajú na zemi, pre divy, ktoré sú jej dané robiť.“ Zjav. 13: 13, 14. Nie je to predpovedaný len jednoduchý podvod. Ľudia sú svedení týmito zázrakmi, ktoré Satanoví zástupci majú moc nielen sa pretvárať, že ich môžu konať, ale ich skutočne konajú.

[208] Knieža temnosti, ktorý už dávno naklonil svoju majstrov-
 [209] skú myseľ k dielu podvodu, schopne používa svojich pokušení pri ľuďoch všetkých tried, a stavov. Osobám pokroku a vzdelania prednáša Duchárstvo v jeho uhladzenejšom a rozumovom ohľade, a takýmto spôsobom docieli úspechu, vlákajúc mnohých do svojich osídíel'. Múdrost' ktorú Duchárstvo udeľuje, je opísaná ap. Jákubom, ktorá „neprichádza s hora, ale je pozemská, telesná, démonská.“ Jak. 3:15. Toto však ten veľký podvodník skrýva, keďže skrývanie poslúži jeho účelu. Ten, ktorý sa mohol predstaviť v jasnosti nebeského serafína pred P. Krista na púšti, prichádza k ľuďom tým najpríjemnejším spôsobom, čo anjel svetla. On robí dôjem na naše mysle poukazovaním na povznášajúce predmety; zaujíma fantáziu jeho šikovným vyobrazením láskavosti i dobročinnosti. Budí obrazotvornosť k vysokým vzletom, zavádzajúc ľudí, aby boli tak pyšní na svoju múdrost', že by v ich srdciach pohrdali Nekonečným. Tá mocná bytnosť, ktorá mohla vziať Spasiteľa sveta na vysoký vrch a predstaviť Mu všetky kráľovstvá zeme so všetkou ich slávou, príde so svojim pokušením k ľuďom takým spôsobom, že prevráti smysle všetkým, ktorí nie sú chránení Božskou mocou.

Satan svádza ľudí teraz tak ako sviedol Evu v Raji, lichotením, povzbudzovaním žiadosti nadobudnúť zakázanú vedomosť, dráždením túhy po seba-povýšení. Tieto hriechy skrývané v srdci, zapríčinily Satanov pád; a skrze ne mieni previesť zničenie ľudstva. „Budete ako bohovia,“ vyhlásil, „vediac dobré i zlé.“ 1. Mojž. 3: 5. Duchárstvo učí, „že človek je tvorom pokroku; že je to jeho osudom od narodenia robiť pokrok až po večnosť k Božstvu.“ A znova: „Každá myseľ bude súdiť sama seba a nie iného.“ „Ten súd bude správnym, lebo je súdom seba. . . . Trón je vo vás.“ Povedal Duchársky učiteľ, keď „duchovné vedomie“ sa vzbudilo v ňom: „Všetci

moji spolu-blížni, boli nepadli polo-bohovia.“ A iný prehlasuje: „Každý spravodlivý a dokonalý človek je Kristom.“

Takto na miesto spravodlivosti i dokonalosti nekonečného P. Boha, ktorý je jediným predmetom zbožňovania; na miesto dokonalnej spravodlivosti Jeho zákona, ktorá je pravým cieľom pravidla človeka, Satan nahradil hriešnu, klesajúcu prirodzenosť človeka samého za jediný predmet zbožňovania, za jediné merítko súdu, abo zásadu povahy. Toto má byť pokrok, nie na hore, ale na dolu.

[210]

Zákonom ako duševnej tak duchovnej prirodzenosti je, že „hl'adením na veci bývame zmenení“. Mysel' sa postupne prispôsobuje k predmetom, na ktorých dhe. Slúči sa s tým, čo navykne milovať a zbožňovať. Človek sa nikdy nepovznesie vyššie ako sú jeho zásady istoty, dobroty abo pravdy. Ak že sebeckosť je jeho najvyšším ideálom, nikdy nedosiahne nič vyššieho. Radšie bude ustavične padať nižšie a nižšie. Milosť Božia jedine má moc povýšiť človeka. Ponechaný na seba, jeho smer musí nevyhnutne byť na dolu.

Sebe-hovejúcim, rozkoše-milujúcim, telesným ľuďom, Duchárstvo sa nepredstavuje tak chytrácky zakuklené ako tým, čo sú jemnejší, citlivejší a duchovnejší; tí nájdú v jeho tupších formách to, čo súhlasí s ich náklonnosťami. Satan študuje každý príznak slabosti v ľudskej povahe, on si dá záležať, by nechýbala príležitosť vyhoveť tej náklonnosti k zlému. On pokúša ľuďi k nemiernosti v tom, čo je samo v sebe zákonitým, tak spôsobiac, že skrze nestriednosť zoslabnu telesne, duševne i mravne. On zničil i ničí tisíce skrze poddávanie sa vlastným náruživosťami, takto znetvoruje celú prirodzenosť človeka. A na dokonanie svojho diela vyhlasuje skrze duchov, že úplná vedomosť povznáša človeka nad každý zákon; že „čokoľvek je. je správne“; že P. Bôh neodsúdi, aj že „všetky hriechy, čo sú spáchané, sú nevinnými“. Keď sú takto ľudia vedení veriť, že žiadosť je najvyšším zákonom“, že „sloboda je právo“, že „človek je zodpovedný len sám sebe“, kto sa môže diviť, že zkazenosť i porušenosť sa hemží na každú stranu? Množstvá ochotne príjmu učenie, ktoré im dovoľuje spravovať sa dl'a púdenia svojho telesného srdca. Úzda sebä-vlády je položená na hrdlo telesnej žiadosti, a sily mysle i duše sú podrobené zverským náchylnosťami, a Satan jasave shrňa do svojej sieti tisíce, čo sa vyznávajú za nasledovníkov P. Krista.

Avšak nie je potrebné, aby niekto bol svedený lživými d—vodmi Duchárstva. P. Bôh dal svetu dostatočné svetlo k zjaveniu

[211]

jeho nástrah. Ako už bolo podotknuté, nauka, ktorá tvorí základ Duchárstva, odporuje najzrejmjším výpovediam Písma Sv. Biblia, ktorá hlása, že „mrtvi nič nevedia“, že „ich myšlienky zanikly“, nevedia nič o radosti ani o zármutku tých, čo im boli najdrahšími na zemi.

Čo viac, P. Bôh tiež výslovne zakázal všetky domnelé spojenia so zomrelými. Za času Židov sa nachodila istá trieda ľudí, ktorí tvrdili, podobne ako dnešní duchári, že udržiavajú spojenie s mrtvymi. Avšak „veštiaci duchovia“, ako bývajú títo návštevníci zo sveta duchov nazývaní, sú označení Bibliou čo „duchovia diabolskí“. (Porovnaj 4. Mojž. 25:21-3; 1. Korint. 10:20; Zjav. 16: 14.) Takéto spojenie s „oznamujúcimi“ duchami bolo nazvané duchovným smilstvom voči Pánovi, a bolo vážne zakázané pod trestom smrti. 3. Mojž. 19:31; 20:27.

Aj len to meno čarodejníctvo je teraz držané v opovržení. Tvrdenie, že ľudia môžu mať spojenie so zlými duchami je uznávané za bájku z Tmavo-Veku. Lež Duchárstvo, ktoré počíta svojich prívržencov na stá-tisíce, — áno miliony, ktoré si prerazilo cestu do vedátorských krúžkov, zaplavilo kostoly, a našlo priazeň v zákonodárňach, ba aj len v kráľovských dvoroch, — tento ohromný podvod je iba obnovením čarodejníctva pod novým zakuklením, odsúdeného i zabráneného za starodávna.

Keby aj nebolo iných dôkazov o falošnej povahe Duchárstva, malo by postačiť pre Kresťana to, že títo duchovia nerozdielu medzi spravodlivosťou a hriechom, medzi najšlachetnejším a najčistejším apoštolom P. Krista a najzkazenejším služobníkom Satana. Predstavovaním najpodlejších ľudí akoby boli v nebi a vysoko povýšení. Satan povedá svetu: „Nezáleží ako hriešni ste; nezáleží ani či veríte v P. Boha i Bibliu. Žijte ako chcete; nebe je vaším domovom.“ Duchárski učitelia podstatne hlásajú: „Každý, kto robí zle, je dobrý pred tvárou Pána, a On má záľubu v nich“; abo „Kde je Bôh súdu?“ Malach. 2: 17. Povedá Slovo Božie: „Beda tým, ktorí hovoria zlému dobré, dobrému zlé, kladúc tmu za svetlo, a svetlo za tmu.“ Izai. 5 : 20.

[212]

Apoštolovia, znázornovaní týmito lživými duchami, sú postavení v odpor s tým, čo písali vedeni súc Duchom Sv., keď boli na zemi. Oni popierajú Božský pôvod Biblie, a takto ničia základy Kresť. nádeje, a odobierajú svetlo, ktoré zjavuje cestu k nebesiam. Satan

vedie svet k domnienke, že Biblia je iba bájkou, alebo aspoň knihou osožnou len pre ľudstvo v ich počiatkoch; teraz však sa jej nemá všímať alebo ju celkom zavrhnúť čo zastaralú. Na miesto Božieho Slova poukazuje na prejavy duchov. Tuná je prostredníctvom úplne pod jeho kontrolou, skrze ktoré zavádza, aby svet veril ako sám chce. Knihu, ktorá ho má súdiť, aj jeho nasledovníkov, odstraňuje do temnoty, tam kde ju chce mať; a Spasiteľ a sveta predstavuje len za obyčajného človeka. A ako Rímska stráž, ktorá strážila hrob P. Ježiša, rozchýrila lživú zprávu, súc navedená kňazmi i staršími Izraela, aby podvrátila Jeho vzkriesenie, tak aj vyznávači v Duchárske zjavy sa snažia dokazovať, že v okolnostiach života P. Ježiša ničo zázračného, a upozorňujú ľudí na ich vlastné zázraky, vyhlasujúc, že d'aleko prevyšujú skutky i zázraky P. Krista.

Je pravdou, že Duchárstvo teraz mení svoj spôsob, a svoje viac odporne vlastnosti skrýva, prijímajúc Kresťanstvo za svoje rúško. Avšak jeho pôsobenie a činnosť, ako v schôdzach tak tlačou, je známe obecnstvu už mnohé roky, a jeho povaha je v nich zjavená. Tieto náuky nemôžu byť ani popreté ani skryté.

Áno, v jeho terajšom spôsobe je ešte viac nebezpečný, pretože užíva lstivejší podvod. Ako drier zavrhol P. Krista i Bibliu, tak teraz priznáva, že prijíma obidvoje. Bibliu však tak vykladá, ako sa to zamlúva neobnovenému srdcu, a jej vážne a dôležité pravdy sú zneplatňované. Poukazované je hlavne na Božiu lásku, ktorá je snižovaná na stupeň jednoduchej citlivosti, nerobiac takmer žiadneho rozdielu medzi dobrým a zlým. Božia spravodlivosť, Jeho opovrhovanie hriechom, a požiadavky Jeho svätého zákona, sú držané v pozadiu. Ľudia sú učení, by Desatoro bolo považované za neplatné. Zábavné, okúzľujúce bájky zaujímajú smysly, a vedú ľud k tomu by zavrhli Bibliu čo základ ich viery. P. Kristus je v skutočnosti tak popieraný ako aj drier; lenže Satan tak zastrel oči ľudu, že jeho podvod nie je rozoznaný.

[213]

Málo je tých, čo majú správny pojem o svodnej moci Duchárstva, a o nebezpečiach pochádzajúcich z jeho vplyvu. Mnohí sa s nim zaoberajú jedine preto, by uspokojili svoju zvedavosť. Oni mu nedôverujú celkom, ba boli by naplnení hrôzou pri pomyslení, že sa oddávajú riadeniu duchov. Áno, vchádzajú na zapovedenú pôdu, a oný mocný ničiteľ pôsobí svojou mocou na nich proti ich vôli. Nech len raz svolia poddať svoju myseľ v jeho smer, a on ich zadrží

čo svojich zajatých. Je nemožným, by svojou vlastnou silou sa odtrhli potom od čarovného, svodného jeho kúzla. Kremä Božej moci, udelenej v odpoveď na úprimnú modlitbu viery, nič iného nemôže vyslobodiť tieto svedené duše.

[214] Všetci, ktorí hovlia hriechom náklonnostiam povahy, alebo zúmyselne sa kochajú v známom hriechu, vyzývajú pokušenia Satana. Odlučujú sa od P. Boha aj od ochrany Jeho anjelov; keď však Satan prednáša svoje podvody, bývajú nechani bez ochrany, a snadne mu padnú za korisť. Tí, ktorí sa takto oddávajú jeho moci, veľmi málo uvažujú, kde ich cesta skončí. Dosiahnúc ich premoženie, pokušiteľ si ich upotrebí za svoje nástroje ku lákaniu iných do zkázy.

Prorok Izaiáš vraví: „A keby vám riekli: ‚Spýtajte sa veštcov, vyvolávajúcich duchov zomrelých, alebo vedomcov, ktorí šepcú a mrmľú‘. povie: ‚Či sa ľud nemá pýtať svojho Boha? Za živých sa pýtať mŕtvých? K zákonu sa obráťte a k svedoctvu! Jest-li že nemlúvia dl'a tohto slova, je to preto, že nihto žiadneho svetla v nich.“ (Angl. prekl.) Izai. 8: 19, 20. Keby ľudia boli ochotní a hotoví prijať pravdu, tak jasne podanú v Písme Sv., strany povahy človeka a stavu mŕtvych, tak by sa ľahko doznali, že tvrdenie a zjavy Duchárstva sú dielom Satanovej moci, ako aj jeho lživé divy a zázraky. Avšak na miesto aby sa vzdali slobody, ktorej zkažené srdce si tak žiada, a zavrhlí hriechy, ktoré milujú, — množstvo zaviera svojich očí pred svetlom, a kráča ďalej, nedbajúc výstrah, a Satan pletie svoje siete vôkol nich tak, že sa stávajú jeho korisťou. „Preto, že lásky pravdy neprijali, aby boli spasení, a preto im Bôh pošle mocné pôsobenie bludu, aby uverili lži.“ 2. Tesal. 2:10, 11.

Tí, ktorí odporujú náukám Duchárstva, nebojú len proti človekovi ale proti Satanovi a jeho anjelom. Oni vošli v zápas oproti kniežatstvám a mocnostiam zlých duchov na výsostiach. Satan nepovolí ani jedon cõľ pôdy, iba ak by bol prinútený mocou nebeských poslov. Ľud Boží má byť schopným potkať sa s nim ako Spasiteľ so slovami: „Písané je!“ Satan môže aj dnes tak upotrebiť výroky Písma Sv. ako v dňoch P. Krista, a on ho aj prekrúti tak, aby jeho nauka podoprela jeho podvod. Tí, ktorí budú vystavení nebezpečiu tejto doby, musia samí porozumievať svedoctvám Písma Sv.

Mnohí budú postavení oproti duchom diablov, zosobňujúc ich milých príbudzných a priateľov, prehlasujúc nebezpečné bludy. Títo

návštevníci budú sa snažiť dotknúť sa nášho súcitu, a budú robiť divy k utvrdeniu svojho predstierania. My však musíme byť pripravení k odrazeniu ich útokov Biblickou pravdou, že „mrtví nevedia ničoho“, a že tí, čo sa zjavujú, sá duchovia diabolští. [215]

Práve teraz je pred nami „hodina pokušenia, ktorá má prísť na všetok svet, aby boli zkušení obyvatelia zeme“. Zjav. 3: 10. Všetci ktorých viera není zúplna založená na Božom Slove, budú svedení a premožení. Satan „koná dielo so všetkým podvodom nepravosti“, by tak dosiahol moc nad synmi ľudskými; jeho podvody sa budú stále rozmáhať. On však nemôže dosiahnuť cieľ a pokiaľ sa človek dobro-vol'ne nepoddá jeho pokušeniam.

Tí, ktorí úprimne hľadajú známosť pravdy, a snažia sa držať si svoje duše v čistote poslušnosťou, konajú tak prípravu dl'a svojich síl k boju, vynájdu, že P. Bôh pravdy je istou obranou. „Ponevác si ostrihal slová Mojej trpezlivosti, i Ja budem teba ostriať.“ Tamtiež. Toto je Spasiteľov sl'ub. On by skôr vyslal každého anjela s neba na ochranu Svojho dieťaťa, ako by mal nechať čo len jednu dušu veriacu v Neho, by bola premožená Satanom. [216]

Prorok Izaiáš nám poukazuje na podvod, ktorým budú zastihnutí bezbožní, domnievajúci sa, že sú bezpeční pred Božím súdom: „Učiniť sme smluvu so smrťou, a s peklom dohovor; keď i pojde bič, ktorý sa bude valiť ako záplava, nepríjde však na nás, lebo sme položili lož za svoje útočisko a skryli sme sa do falši.“ Izaiáš 28: 15. V triede tuná opísanej sú zahrnutí tí, ktorí vo svojej zatvrdilej nekajúcnosti tešia sa útechou a istotou, že nieto trestu pre hriešnikov; že celé ľudstvo, nezáležiac ako zkažené je, bude v nebi vyvýšené, stanú sa anjelmi Božími. Avšak ešte dôraznejšími sú tí, ktorí robia smluvu so smrťou a porozumenie s peklom, ktorí zavrhujú pravdy, ktorých nebo zaopatrilo čo obranu spravodlivým v dni súženia, a prijali na miesto nej za skrýš lož, ponúkanú Satanom, — podvodné predstieranie Duchárstva.

Podivu-hodná nad vyjádrenie je slepota ľudí v tomto pokolení. Tisíce považujú Slovo Božie za nehodné, aby sa mu verilo, a s chtivou dôverou prijímajú klamy Satana. Neverci i pochybovači odsudzujú tých, čo zastávajú vieru prorokov i apoštolov, že sú tupoverci, a s posmechom sa odvracajú od vážnych výpovedí Písma Sv. strany P. Krista i plánu spasenia, aj odplaty, ktorou majú byť navštívení opovrhovateľa pravdy. Dokazujú hlboký súcit voči dušiam

tak úzko-prsým i poverčivým natoľko, že uznajú požiadavky Božie a zachovávajú ustanovenia Jeho zákona. A prejavujú toľko istoty, ako keby v skutku učinili smluvu so smrťou a dohodu s peklom, — ako keby vystavali neprekročiteľnú ohradu medzi sebou a pomstou Božou. Nič nemôže vzbudiť v nich žiadon strach. Tak dôkladne sa oddali pokušiteľovi, tak úzko sú s nim spojení, a tak úplne ovládaní jeho duchom, že nemajú moci ani náchylnosti sa vyrvať z jeho osídla.

[217] Satan sa dlho pripravoval ku svojmu poslednému podniku, k svedeniu sveta. Základy k jeho dielu boli položené v uistení Evy v zahrade Eden: „Istotne nezmriete smrťou.“ „V deň, v ktorý by ste jedli z neho, otvoria sa vaše oči, a budete ako bohovia, vediaci dobré i zlé.“ 1. Mojž. 3:4, 5. Od toho času si pomáľy pripravoval cestu ku svojmu majstrovskému dielu, vo vývine Duchárstva. On doposiaľ ešte nedosiahol svojho úplného vrcholu; avšak tento bude dosiahnutý na samom konci času. Prorok povedá: „Videl som... troch nečistých duchov, podobných žabám; lebo sú to duchovia démonov, ktorí robia divy a ktorí vychádzajú ku kráľom celej zemi, aby ich shromaždili do boja toho veľkého dňa všemohúceho Boha“ Zjav. 16: 13, 14. Vyjmúc tých, čo sú udržiavaní Božou mocou, skrze vieru v Jeho Slovo, — celý svet bude vtiahnutý do tohto podvodu. Ľud je rýchle lákaný k hroznej istote, z ktorej bude prebudený vyliatím Božieho hnevu.

Takto hovorí Pán: „Vykonám súd dl'a pravidla, a spravodlivosť dl'a váhy, a kamenec odprace útočište lži, a skrýš potopí povodeň. A tak bude vaša smluva so smrťou zrušená, a vaše usrozumenie s peklom tiež neobstojí; a keď rozvodnelá pomsta bude prichádzať, budete pošliapaní od nej.“ Izai. 28: 17, 18.

Sloboda Svedomia Ohrozená.

[218]

[219]

PROTESTANTI sú dnes väčšou priazňou naklonení k Rímskému Katolíctvu, ako v predošlej dobe. V tých krajinách, kde Katolíctvo nie je prevážnym, a pápeženci sa držia smeru smierlivého, aby tak dosiahli vplyvu, pozorovať značnú ľahostajnosť voči naukám deliacim reformované cirkve od pápežskej kňazo-vlády; zakoreňuje sa náhľad, že ved' sa konečne nerôznime na dôležitých bodoch, ako sa to predtým myslelo, a že malý ústupok z našej strany, privedie nás do lepšieho porozumenia s Rímom. Bol čas, keď si Protestanti vysoko cenili slobodu svedomia, ktorá tak draho bola kúpená. Vtedy svoje deti učili pápežstvo nenávidet', a mali za to, že súhlas s Rímom by znamenal nevernosť voči P. Bohu. Aká však rozdielna mienka sa teraz vyjadruje!

Obhájci pápežstva hlásajú, že cirkev bola ohováraná; a Protestantický svet je naklonený to uznať. Mnohí povedajú, že je nespravodlivé dnešnú cirkev súdiť dl'a ohavností a nesmyselnosti, aké označovali jej panovanie v storočiach nevedomosti a tmy. Jej hroznú ukrutnosť pripisujú výsledkom barbarizmu tej doby, a dôvodujú, že vplyv modernej civilizácie jej smýšľanie premenil.

[220]

Či títo ľudia zabudli na nároky neomylnosti, ktoré táto hrdopyšná moc predložila pred 800 rokmi? Tak ďaleko od vzdania sa, tento nárok bol utvrdený v 19-tom storočí, ako kedy predtým. Rím svedčí, že Katolícka cirkev „*nikdy nechybila*; ani dl'a Písíem vraj *nikdy nepochybí*“, ako sa teda môže vzdať zásad, ktoré spravovali jej smer v minulých vekoch?“ — Mosheim, „*Eccl History*“, b. 3, cent. 11, part 2, ch. 2. par. 9. note 1.

Pápežská cirkev sa nikdy nevzdá svojich nárokov na neomylnosť. Všetko to, čo vykonala v svojom prenasledovaní tých, čo opovrhli jej učením, drží za správne; a či by to samé neopakovala, keby sa jej k tomu naskytna príležitosť? Nech by len bolo odstránené terajšie obmedzenie svetskou vládou, a Rím bol znova-uvodený k predošlej moci, chytro by nastalo obnovenie jeho tyranstva a prenasledovania.

Dobre-známy pisateľ takto hovorí o pomere pápežskej kňazovlády, čo sa týka slobody svedomia, a o nebezpečí, aké zvlášť hrozí Spoj. Št. Am. zo zdaru jej politiky:

„Sú mnohí, čo sú naklonení pripisovať každý Strach pred Rímo-Katolíctvom v Spoj. Št. Am. svät'úškárstvu alebo detinskosti. Takí nevidia ničoho v povahe a pomere Rímo-Katolíctva, čo by bolo nepriateľské našim slobodným ustanovizniám, ani nenachodia nič hrozivého v jej vzraste. Teda porovnajme najprv niektoré z hlavných zásad našej vlády so zásadami Katolíckej cirkve.

„Ústava Spoj. Št. Am. zaručuje slobodu svedomia. Nič nie je drahšie ani podstatnejšie. Pápež Pius IX. v jeho Obežnom Liste z 15ho Aug. r. P. 1854. povedal: ‚Tie nesmyselné a bludné učenia, alebo šialenosti, na obranu slobody svedomia, sú najnákazlivejším bludom — morom, štátu nebezpečným nad všetky iné.‘ Ten samý pápež v jeho Obežnom Liste z Dec. 8-ho, r. P. 1864, dal do kliatby ‚tých, ktorí stoja na slobode svedomia i bohoslužby‘, tiež všetkých, čo držia že cirkev nemá používať násilia’.

[221] „Tichý t—n Ríma v Spoj. Št. Am. neznamená zmenu srdca. Rím je snášanlivý tam, kde je bezmocný. Biskup O'Connor takto hovorí: ‚Náboženská sloboda je len zatiaľ trpená, až opáčné sa dá previesť, bez uškodenia Katolíckému svetu‘ Arcibiskup St. Louisu raz povedal: ‚Kacierstvo a nevera sú zločiny; a v Kresťanských krajinách, ako sú Taliansko a Španielsko, na príklad, kde sú všetci ľudia Katolíci, a kde je Katolícke náboženstvo podstatnou čiast'ou zákona tej zeme, trescú sa, ako druhé zločiny

„Každý kardinál, arcibiskup a biskup v Katolíckej cirkvi skladá pápežovi vernosť, v ktorej sú tieto slová: ‚Kacierov, rozkolníkov a buričov voči nášmu pánovi (pápežovi), alebo jeho nástupcom, budem celou silou prenasledovať a im odporovať.‘“ -Dr. Josiah Strong, „*Our Country*“, hl. 5, odst. 1-3.

Je pravda, že aj v Rímskej cirkvi sú dobrí Kresťania. Tisíce z nich slúžia P. Bohu na koľko majú svetla. Ak im prístup k Jeho Slovu nie je možný, nemôžu pravdu rozoznať. Oni nevedia aký je rozdiel medzi srdečnou, živou službou, a holými cerem—niami a formami. Na tieto duše P. Bôh hľadá s nežným súcitom, že sú vyučené vo viere, ktorá je klamná a neuspokojujúca. On spôsobí, aby temnotu, ktorá ich obkľučuje prerazily lúče svetla. On im zjaví pravdu, ako ona je v P. Ježišovi, a mnohí sa ešte pripoja k Jeho ľudu.

Len že Rímo-Katolíctvo, čo system, nie je viac v súlade s P. Kristovým evanjeliumom dnes, ako čo bolo v predošlých dobách jeho dejín. Protestantské cirkve sú vo veľkej temnote, ináč by poznaly znamenia časov. Plány a činnosti Rímskej cirkve sú d'aleko-siahajúce. Ona používa každého výmyslu na rozšírenie svojho vplyvu a moci v príprave pre ten hrozný a rozhodný zápas o znova-získanie moci nad svetom, a o privedenie prenasledovania a zničenie všetkého, čo Protestanstvo vykonalo. Katolíctvo získava pôdu na každej strane. Len povážte počet jej kostolov a kaplíc v Protestantských zemiach. Pozrite na populárnosť jej kolegií a seminárov v Amerike, hojne podporované Protestantmi. Pozrite na ten vzrast obradov v Anglii a časté odpadnutie ku Katolíkom. Toto všetko by malo [222] prebudit' všetkých milovníkov zásad evanjelia.

Protestanti sa s pápežstvom zahrávali a podporovali ho; robia dohody a ústupky, nad ktorými samí pápeženci boli prekvápení, a im nerozumeli. Mužovia si zatvárajú oči, čo sa týka skutočnej povahy Ríma a nebezpečia hroziaceho z jeho nadvlády. Ľudí je treba prebudit', aby vzdorovali postupu tohoto najnebezpečnejšieho nepriateľa občianskej i náboženskej slobody.

Mnohí Protestanti sa domnievajú, že Katolícke náboženstvo nie je príť ažlivé, a že jeho bohoslužba je tupé, bezvýznamné množstvo obradov. Tu sú však na omýle. Bárš Rímo-Ka tolicstvo je založené na klame, nie je sprostým a nemotorným podvodom. Bohoslužba Rímskej cirkve je veľmi dojemnou cerem—niou. Jej skvelá okázalosť a slávnostné obrady okúzľujú smysly ľudu, a umlčujú hlas rozumu i svedomia. Oko je očarované. Veľkolepé kostoly a procesie, zlaté oltáre, skvostné skryne s relikvami, a vyberané maľby, a výtečné sochy sa odvolávajú na milovanie krásy. Ucho je tiež zajaté. Hudba je neprekonaná. Bohaté zvuky varhanov ozývajú sa vysokými klenbami a stípo-radovnými krýdlami jej nádherných katedrál, nie je možné, by neúčinkovaly na myseľ s úžasom a bázňou.

Táto povrchná nádhera, lesk a cerem—nia, ktorá sa posmieva túžbam hriechom obť aženej duši, je dôkazom vnútornej porušenia. Náboženstvo P. Kristovo nepotrebuje, aby ho také príť ažnosti odporúčaly. Vo svetle, ktoré z kríža žiari, pravé Kresťanstvo sa predstavuje tak čisté a milé, že žiadne vonkajšie okrasy jeho pravú hodnotu nepodvýšia. Je to okrasa svätosti, tichý a pokorný duch, čo je u P. Boha vzácné.

Skvelý názov nemusí byť vždy odznakom čistej, vznešenej myšlienky. Správny pochop umenia, jemná uhladenosť smyslu často jestvuje v mysliach, ktoré sú zemske a telesné. Tieto sú Satanom často použité, aby ľuďi viedli k zabudnutiu na potreby duše, ztratili so zreteľu budúci nesmrteľný život, a sa odvrátili od svojho nekonečného Pomocníka, a žili len pre tento svet.

[223] Povrchné náboženstvo je príjemné neobnovenému srdcu. Nádherná a ceremonálna Katolíckej bohoslužby má svodlivú okúzľujúcu moc, skrze ktorú sú mnohí zavedení, a považujú Rímskú cirkev za skutočnú bránu do neba. Bezpeční pred jej vplyvom sú iba tí, ktorí pevne stoja na základe pravdy, a ktorých srdcia sú obnovené Božím Duchom. Tisíce, ktorí nemajú živého spojenia s P. Kristom, budú svedení, aby prijali spôsob pobožnosti, ale bez mocí. A také náboženstvo si aj zástupy žiadajú.

Osvojovanie si práva odpúšťať hriechov vedie Rimo-Katolíka k domnienke, že môže hrešiť; a ustanovenie spovedi, bez ktorej ona odpustenia nedáva, smeruje tiež k podporovaniu zla. Ten, kto kľáči pred smrteľným človekom, a vyznáva mu tajné myšlienky svojho srdca, ponížuje svoju mužnosť a snižuje každý šľachetný pocit svojej duše. Odkrytím svojich hriechov kňazovi, — pokleslému a hriešnému smrteľníkovi, často poškrvnenému vínom a prostopašnosťou, — pravidlo jeho charakteru je snižené, a on je tým poškrvnený. Jeho pochop o P. Bohu je na podobu padlého človečenstva, lebo kňaz je akoby zástupcom Božím. Toto spovedanie sa človeka človekovi, je tým tajným žriedlom, z ktorého vyteklo mnoho z toho zla, ktoré poškrvňuje svet a ho pripravuje pre konečnú zkať. Avšak tomu, kto miluje pôžitky, je príjemnejšie vyznať spolu-smrteľníkovi ako vyznávať P. Bohu. Ľudská povaha má radšej odpustky, ako sa hriechu vzdať; je ľahšie telo trýzniť žiňou a koprivou i hnetlivými reťazmi, ako križovať telesné žiadosti. Ťažké to jarmo, ktoré telesné srdco je ochotné nieť, radšej ako sa poddať pod jarmo P. Krista.

Rímska cirkev sa nápadne podobá cirkvi Židovskej za času P. Kristovho prvého príchodu. Kým Židia potajomne šliapali po každej zásade Božieho zákona, povrchne boli veľmi horliví v zachovávaní jeho predpisov, obťaziac ho precíznosťami a tradíciami, že to spôsobilo poslušnosť obťaznou a namáhavou. Podobne ako Židia vyznávali veľkú úctu k zákonu, tak Rimo-Katolíci predstavujú, že [224] ctia kríž. Oni uctieujú odznak P. Kristovho utrpenia, kdežto v

ten samý čas v živote zapierajú Toho, ktorého kríž predstavuje.

Pápeženci kladú kríže na svoje kostoly, oltáre, aj rúcha. Odznak kríža je všade vidno. Všade je povrchno uctievaný a vyvyšovaný. Ale P. Kristove učenia sú pochované pod množstvom falošných výkladov a prísneho vydierania. Spasiteľ ove slová k svätuškársnym Židom sa vzťahujú ešte väčšmi na vod-cov Rímo-Katolíckej cirkve: „Viažu ťažké a neznesiteľné bremená a uvalujú ich na plecía človeka, ale oni sami ich nechcú ani prstom pohnúť.“ Svedomité duše sú v neustálom strachu pred hnevom urazeného Boha, kým cirkevní hodnostári žijú v prepychu a rozkošníctve. Mat. 23 : 4.

Uctievanie obrazov a relikvií, orodovanie svätých, i zveličovanie pápeža, sú výmyslami Satana na odvrátenie ľudských myslí od P. Boha a Jeho Syna. Aby previedol ich zkažu snaží sa ich pozornosť odvrátiť od Toho, skrze ktorého jedine môžu spasenie nájsť. Upozorní ich na akýkoľvek iný predmet, ktorý by nahradil Toho, ktorý povedal: „Pod' te ku Mne všetci, ktorí pracujete a obťaženi ste, a Ja vám dám odpočinutie.“ Mat. 11 :28.

Je to stálou Satanovou snahou nesprávne predstavovať P. Boha, hriech i otázku, o ktorú sa jedná v tomto veľkom zápase. Jeho chytáčstvo umenšuje požiadavok Božského zákona a dopúšťa a ľudom hrešiť. V ten samý čas pôsobí, aby mali nesprávne poňatie o P. Bohu, že by mali voči Nemu strach a nenávisť na miesto lásky. Ukruťnosť zrodená v jeho vlastnej povahe je pripisovaná Stvoriteľovi; tá je vtelená v náboženských systemoch a vyjadrená v spôsoboch bohoslužby. Takto sú mysle ľudí zaslepované, a Satan ich používa za svojich agentov váľčiť proti P. Bohu. Skrze prevrátený pochop Božej povahy, Pohanské národy verili v potrebu ľudských obetí pre získanie priazne Božstva; a páchané boly hrozné ukruťnosti pod roznými formami modlárstva.

Rímo-Katolícka cirkev, spojac formy Pohanstva i Kresťanstva, a tiež zle predstavujúc Boží charakter, ako Pohanstvo, chopila sa spôsobov nie menej ukruťných a odporných. Keď Rím bol na vrchoľu svojej moci, vtedy boly nástroje na mučenie k donúteniu uznať jeho učenie. Boly hranice pre tých, čo nechceli uznať jeho nároky. Vraždenia, ktorých koľkosť nebude známa až na súdny deň. Cirkevní hodnostári, pod vedením ich majstra Satana, študovali ako vymysleť nástroje, ktoré by spôsobily čo možno najväčšie muky, a predsa neukončily život ich obeti. V mnohých prípadoch bol tento

pekelný postup zopätovaný až do nevydržania, tak že príroda sa konečne vzdala a trpiteľ vítal smrť čo sladkú úľavu.

Taký bol osud protivníkov Ríma. Pre svojich prívržencov mala disciplínu bičovania, hladu, prísnosti života v každej možnej forme. Probujúc si získať priazeň-neba, kajúcnici prestupovali zákony Božie, prestúpením zákonov prírody. Boli učení trhať sväzky, ktoré On nariadil, aby oblažil a zpríjemnil človekovi jeho zemskú púť. Na cintorínoch sú mili—ny obetí, ktoré ztrávil svoj život v márných snahách potlačiť svoje prirodzené náklonnosti, i každú myšlienku i pocit sústrasti s ích spolutvormi, aby tým snád' P. Boha neurazili.

Ak chceme pochopiť rozhodnú ukrutnosť Satana, prez stáročia zjavovanú, nie medzi tými ktorí nikdy o P. Bohu nepočuli, ale v samom stredisku a cez celé Kresťanstvo, len nazrime do dejín Rímo-Katolíctva. Skrze tento ohromný system podvodu knieža zlého docieli svoj zámer, aby priniesol P. Bohu neúctu a človekovi biedu. A vidiac, ako sa mu darí seba zakryť, aj konat' svoje dielo skrze cirkevných vodcov, môžeme lepšie porozumieť prečo má taký odpor k Biblii. Keď sa tá Kniha číta, milosť i láska Božia sa objaví; a vynájde sa, že On nevzkladá nijedno z týchto ťažkých bremien. Všetko, čo On žiada, je kajúce a zkrúšené srdce a pokorného a poslušného ducha.

P. Kristus nedáva vo Svojom živote príkladu ani pre mužov ani pre ženy zatvárať sa do kláštorov, aby boli spôsobilí pre neba. On nikdy neučil, že láska a súciti majú byť potlačované. Spasiteľovo srdce pretekalo láskou. Čím je človek citlivejším, tým lepšie poznáva hriech, a jeho súciti, pre padlých je tým hlbší. Pápež si robí nároky, že je námestníkom P. Kristovým; ale ako sa jeho povaha srovnáva so Spasiteľovou? Či P. Kristus kedy poslal ľuďa do žalára alebo na škripec preto, že Mu nevzdali úctu, čo Kráľovi neba? Či sa Jeho hlas počul odsudzovať na smrť tých, ktorí Ho neprijali? Keď bol zľahčený ľuďmi Samaritánskej osady, ap. Ján bol hnevom naplnený a sa pýtal: „Pane, či chceš, aby sme povedali, žeby oheň sostúpil s neba a spálil ich, ako aj Eliáš urobil?“ Ale P. Ježiš pozrel útrpne na Svojho učeníka a pokarhal ho, hovoriac: „Syn človeka neprišiel zahubiť ľudskej duše, ale spasit'.“ (Luk. 9:54, 56.) Akého rozdielného ducha od P. Kristovho je ten, ktorý sa vydáva za Jeho námestníka!

[226]

Rímská cirkev sa teraz slušne predstavuje svetu, zakrývajúc výhovorkami svoju predošlú ukrutnosť. Obliekla sa do rúcha podobného P. Kristovmu, ale zmenená nie je. Každá zásada pápežstva, jestvujúca v minulých dobách, aj dnes jestvuje. Učenia vymyslené v tých najtmavších vekoch sú ešte platné. Nech sa len nikto sám seba neklame. Pápežstvo, ktoré sú Protestanti teraz tak ochotní ctiť, je to samé, aké vládlo svetom za času Reformácie, keď mužovia Boží povstali, s nebezpečím vlastnému životu, aby odkryli jeho neprávosti. Tá istá pýcha sa pri ňom nachodí i tá zrupná predpojatosť, s akou panovalo nad kráľmi a kniežatmi a si osvojovalo Božie nadprávie. Jeho duch je nie menej ukrutným a despotickým teraz, ako bol keď pošliapalo ľudskú slobodu a zmordovalo „svätých Najvyššieho“.

Pápežstvo je práve tým, čím ho prorocstvo pomenovalo, že bude odpadlivosťou v posledných časoch. Čiastkou jeho politiky je, zaujať stanovisko, aké by najlepšie poslúžilo jeho záujmom, avšak pod jeho rôznou menivou predstavou, zakrýva ten samý hadí jed. „Vernosť s kaciermi ani s osobami podozrievanými 7. kacierstva, sa nemá zachovávať,“ povedá. Či táto moc, ktorej tisíc-ročný záznam je písaný krvou svätých, by mala byť teraz uznaná čo čiastka cirkve P. Kristovej? 2. Tim. 2:3, 4; Lemfant, „*Hist. of the Council of Constance*“, Vol. 1, p. 516, (ed. 1728).

Nárok, podávaný v Protestantkých krajinách, že Katolicstvo sa málo čo líši od Protestantstva ako v minulosti, nie je bez príčiny. Stala sa zmena; ale nie pri pápežstve. Katolicstvo sa v pravde podobá terajšiemu Protestantstvu, preto že Protestantstvo tak veľmi pokleslo od doby Reformátorov.

Kým Protestantské cirkve hľadaly priazeň sveta, zaslepila im oči falošná laskavosť. Oni sa domnievajú, že je správne veriť dobré o všetkom zlu; a toho nevyhnutný výsledok je, že konečne veria zlé o všetkom dobrom. Na miesto aby hájili „vieru danú raz svätým“, teraz akoby sa omlúvali Rímu za svoj nelaskavý náhl'ad o ňom, prosiac si odpustenie.

Veľká čiast' tých, ktorí nepozerajú na Rím priaznivo, málo sa obávajú jej moci i vplyvu. Mnohí dokazujú, že duševná i mravná temnota panujúca v Stredoveku napomáhala šírenie jej náuk, povier i násilia, ale že väčšia inteligentnosť moderných časov, a všeobecné rozšírenie vedomosti a zväčšená liberálnosť v náboženstve, zabráni oživenie nesnášanlivosti a tyranstva. Aj len myšlienka, že by taký

[227]

stav mal existovať v tomto osvietenom veku, je vysmievaná. Je pravda, že svieti veľké svetlo duševné, mravné i náboženské na túto generáciu. Zo strán Božieho svätého Slova zasvietilo nebeské svetlo na svet. Ale sa musí pamätať, že čím väčšie svetlo je udelené, tým väčšia je aj tma pri tých, ktorí ho prevracajú a zapovrhujú.

Študovanie Biblie, by pokázalo Protestantom pravú povahu pápežstva, že by ho mali v nenávisti a sa ho stránili; ale mnohí sú tak múdri vo svojej vlastnej domýšlivosti, že necítia potrebu pokorne hľadať P. Boha, aby boli uvedení vo všetku pravdu. Hoci sa chlúbia svojou osvietenosťou, sú neznalí ako Písiem tak i moci Božej. Oni však musia mať dajaké prostriedky na utíšenie si svedomia, tak hľadajú to, čo je najmenej duchovné a pokorujúce. Čo si oni žiadajú je pravidlo zabudnutia P. Boha, ktoré by platilo za pravidlo pamätania na Neho. Pápežstvo je spôsobilé učiniť zadosť potrebám všetkých tokých. Ono je pripravené pre dve triedy človečenstva, zahrmi iúc skoro celý svet. — tých, čo chcú byť spasení vlastnými zásluhami; a tých, čo by chceli byť spasení v jejich hriechoch Tuná je tajomstvo jeho moci.

[228]

Bolo poukázané, že doba duševne i zaostalosti bola veľmi prosperóznou zdaru pápežstva. Avšak sa ešte dokáže, že aj deň veľkého duševného osvietenia môže byť podobne prosperóznym preň. V minulých dobách, keď ľudia boli bez Božieho Slova i bez známosti pravdy, ich oči boly zaslepené, pri čom tisíce boli lapení, nevidiac sieti podloženej pod ich nohy. V tomto pokoleniu zase sú mnohí, ktorých oči sú oslepené žiarou ľudských výmyslov, „vedou tak falošne menovanou“; že tiež nerozoznávajú siete ale slepo kráčajú priamo do nej. P. Bôh určil, aby duševné schopnosti človeka boly považované za dar od jeho Učiniteľa; a slúžiť majú pravde a spravodlivosti; ale keď sa podporuje pýcha a ctižiadosť, a ľudia cenia vlastné the—rie nad Slovo Božie, vtedy inteligentnosť viac poškodí ako neznalosť. Takto dnešná falošná veda, ktorá podkopáva vieru v Bibliu, sa dokáže účinnou v pripravovaní cesty pre prijatie pápežstva s jeho príjemnými formami, ako zadržanie známosti otvorilo cestu pre jeho zveličenie v Temnom Veku.

V hnutiach, ktoré sú teraz v prúde vo Spoj. Št. Am. získať podporu štátu pre ústavy i obyčaje cirkve, Protestanti kráčajú v šľapajoch pápežencov. Ba do konca, otvárajú dvere pápežstvu, aby získalo v Protestantскеj Amerike tú nadvládu, ktorú ztratilo v starom

kraji. A čo robí toto hnutie dôležitejším, je to, že jeho hlavným predmetom je donútenie zachovávať Nedel' u, — obyčaj, ktorá má svoj pôvod v Ríme, a ktorú si aj on prisvojuje, čo znak jeho moci. To je duch pápežstva, — duch pripodobňovania sa svetským obyčajom, uctievanie ľudských tradícií nad prikázania Božie, — tým duchom sú preniknuté aj Protestantské cirkve, čo ich vedie k tomu, aby vyvyšovali Nedel' u, ako to robilo pápežstvo pred nimi.

Keby čitateľ chcel vedieť, aké jednatel'stvá majú byť použité v blížiacom sa zápase, nech len stopuje záznamy Ríma, akých prostriedkov použil pre tú samú vec v minulých dobách. Ak chce vedieť, ako spojení pápeženci a Protestanti budú zachádzať s tými, ktorí opovrhnu ich učením, nech sa len pozre, akého ducha Rím prejavil voči Sobote a jej zastanom!

Politika Ríma voči tým, čo s ním nesúhlasia, je dobre zobrazená dlhým a krutým prenasledovaním Valdenských Kresťanov, z ktorých niektorí boli zachovávatel'mi Soboty. Iní trpeli tým istým spôsobom pre svoju vernosť voči štvrtému (Sobotnému) prikázaniu. Dejiny cirkví Etiópie, alebo Abyssinie, sú zvlášť významnými. V temnote stredo-veku, svet zabudnul i ztratil so zreteľu Kresťanov Strednej Afriky, ktorí za mnohé storočia požívali slobodu svedomia. Ale konečne sa dozvedel Rím o nich a čoskoro bol cisár Abyssinie oklamáný k uznaniu pápeža za P. Kristovho námestníka. Druhé ústupky nasledovali. Vydaný bol rozkaz zabráňujúci zachovávanie Soboty pod najť ažším trestom. Ale pápežská tyrania sa onedlho stala takým ť ažkým jármom, že sa Abyssinčania rozhodli shodiť ju dolu so svojích hrdiel. Po hroznom zápase, boli pápeženci vyhnaní z ich krajiny a stará viera bola znova uvedená. Cirkve sa tešily v slobode, a nikdy nezabudly úlohu, ktorú sa naučily o podvode, fanatizmu a tyranskej moci Ríma. V ich osamelej ríši boli spokojní zostať neznámi ostatnému Kresťanstvu. Vidz „*Church History of Ethiopia*,” str. 311, 312.

Africké cirkve zachovávaly Sobotu, ako čo bola zachovávaná pápežskou cirkvou pred jej úplným odpadnutím. Kým poslušne zachovávali siedmy deň týždňa dl'a prikázania Božieho,

aj v Nedel' u sa zdržiavali od práce v súhlase s ustanovením cirkve. Keď však Rím dosiahol úplnej moci, zašliapal Božiu Sobotu, aby svoju Nedel' u vyvýšil; ale cirkve Africké, schované skoro za tisíc rokov, nemaly podielu na tomto odpadnutí. Pod panstvom

[229]

[230]

Ríma boli prinútené odstrániť pravú Sobotu a zveli-čovať falošnú Nedeľu; sotva však získali svoju samostatnosť, hneď sa vrátili k poslušnosti 4-ho prikázania v nezmenenom Desatore.

Tieto záznamy z minulosti jasne dokazujú nepriateľstvo Ríma voči Božej Sobote a jej zastancom, a prostriedky akých po-užíva na uznanie svojich ustanovení. Slovo Božie učí, že tieto scény budú zopätované, keď sa Rímo-Katolíci a Protestanti spoja, aby vyvyšovali Nedeľu.

Proroctvo vo Zjav. 13. hl. povedá, že moc predstavená zverou s rohami podobnými baránkovým spôsobí, aby sa zem i tí, ktorí bývajú na nej klaňali pápežstvu — tam znázornenému zverou podobnou pardovi. Zver s dvoma rohami má tiež povedať tým, „ktorí bývajú na zemi, aby spravili obraz zveri“, a čo viac, má rozkázať „aby všetci, malí i veľkí, bohatí i chudobní, slobodní i sluhovia,“ prijali znamenie zveri. Dokázalo sa, že Spoj. Št. Am. sú tou mocou predstavenou zverou s dvoma rohami, aj že sa toto proroctvo vyplní, keď Spoj. Št. Am. nanúti zachovávanie Nedele, Čo si Rím osobuje za uznanie jeho svrchovanosti. V tomto však Spoj. Št. Am. nebudú samé. Vplyv Ríma v krajinách, ktoré kedysi uznávaly jeho nadvládu ešte dosiaľ nie je celkom zničený. K tomu proroctvo predpovedá obnovenie jeho moci. „A videl som jednu z jej hláv ako doťatú na smrť, ale jej smrteľná rana bola uzdravená. A divila sa tomu celá zem vidiac to a idúc za zverou“. Zadanie smrteľnej rany poukazuje na pád pápežstva v r. 1798. Po tomto povedá prorok, že „jej smrteľná rana bola uzdravená, a celá zem išla za zverou“. Pavel ap. povedá otvorene, že „človek hriecha“ bude pokračovať až do druhého príchodu P. Krista; až do samého konca bude prevádzať svoje podvodné dielo. A Sv. Ján v Kn. Zjav. tiež poznamenáva o pápežstve, že sa mu „budú klaňať, všetci, ktorí bývajú na zemi, ktorých mená nie sú napísané v knihe života Baránka“. V starom i novom svete sa pápežstvu dostane poklony, a to skrze uctievanie Nedele, ktorá spočíva úplne na autorite Rímskej cirkve. Zjav. 13:11-16; 13:3; 2. Tesal. 2:3-8; Zjav. 13:8.

Študenti proroctva v Spoj. Št. Am. toto svedoctvo vydávali svetu už prez pol storočia. V bežných udalostiach je vidno rýchly postup vyplnenia sa tohoto tušenia. Protestantskí učitelia si osobujú pre svätenie Nedele tú istú Božskú autoritu, bez dôkazov Sv. Písma, ako pápežskí vodcovia, ktorí vymysleli zázraky, by nahradili miesto

[231]

[232]

rozkazu od P. Boha. Dokazovanie, že ľudí postihne trest Boží za prestupovanie Nedele, bude opakované, a je už teraz podnecované. A hnutie v prospech zachovávanía Nedele si rýchlo získava pôdu.

Podivuhodná v jej chytráctve a lstivá je Rímska cirkev. Ona môže čítať, čo sa má stať. Ona vyčkáva svoj čas, vidiac, že Protestant-ské cirkve sa jej koria svojím uznávaním falošného dňa odpočinku (Nedele), a že sa ho pripravajú nanucovať takým samým spôsobom, akého ona používala v minulosti. Tí, čo opovrhnu svetlom pravdy, ešte budú hľadať pomoc od tejto samo-určenej neomylnnej moci pre povznesenie ustanovenia, ktorého ona sama je pôvodom. Ako ochotne príjde na pomoc Pro-testantom v tejto práci nie si je ťažko domysleť. Kto lepšie rozumie nad pápežských vodcov, ako zachádzať s tými, čo sú Rímskej cirkvi neposlušní ?

Rímo-Katolícka cirkev, s jej všetkým rozvetvením po celom svete, tvorí jednu ohromnú organizáciu pod kontrolou a v službe určenej slúžiť záujmom pápežskej stolici. Milióny jej prívržencov, v každej krajine na svete, sú poučovaní, aby sa považovali za viazaných vernosťou voči pápežovi. Nech patria k akejkol'vek národnosti, alebo vláde, autoritu cirkve majú považovať nad každú inú. Ak by aj složili prísahu, sľubujúc svoju vernosť štátu, ešte je za tým sľub vernosti voči Rímu, oslobodzujúci ich od každého sľubu jeho záujmom nepriateľského.

Dejiny svedčia o jej umelých a vytrvalých snahách vkradnúť sa do zaležitostí národov; a získajú pôdu rozšíriť vlastné záujmy, čo aj pa zkažu vládcov a ich ľud. V r. P. 1204, pápež Innocent III. vynútil od Petra II., kráľa z Arragon, nasledovný neobyčajný sľub: „Ja, Peter, kráľ Arragoniancov, vyznávam i sľubujem, že budem vždy verný a poslušný môjmu pánovi, pápežovi Innocentovi, jeho Katolíckym nástupcom i Rímskej cirkvi, a oddane zachovám moje kráľovstvo v jeho poslušnosti, a budem brániť Katolícku vieru i prenasledovať kacierstvo.“ Toto je v súhlase s nárokmi ohľadom moci Rímskeho pápeža, že „má právo sosadzovať cisárov“, že „môže poddaných oslobodiť od vernosti k nespravodlivým správcom.“ — Dowling J. „*History of Romanism*“, b. 5, ch. 6, sec. 55. „*Mosheim Ecclesiastical History*“, b. 3, cent. 11, Part. 2, ch. 2, sec. 9, n. 8.

[233]

Treba si zapamätať, že Rím sa chváli, že sa nemení. Zásady Gregora VII., a Innocenta III. sú posiaľ zásadami Rímo.-Katolíckej cirkve; a keby len mala tú moc, použila by ich s takou istou ráznos-

ťou ako v minulosti. Slabo Protestanti vedia čo robia, keď navrhujú prijať pomoc od Ríma na zveličenie Nedele. Kým oni sa snažia previesť svoj úmysel, Rím sa snaží obnoviť svoju moc a získať ztratenú nadvládu. Nech sa tá zásada raz utvrdí v Spoj. Št. Am., že cirkev môže použiť alebo ovládať moc štátnu; že náboženské ustanovenia sa môžu vymáhať svetským zákonom; jedným slovom, keď autorita cirkve i štátu budú panovať nad svedomím, víťazstvo Ríma v tejto krajine je zaistené.

Slovo Božie varuje pred týmto hroziacim nebezpečím; ak toto zostane nepovšimnuté, Protestantský svet vynájde, akých úmyslov Rím vo skutočnosti je, lenže potom už bude pozde vyhnúť sa osídlu. Ona rastie nepozorovane v moci. Jej učenie pôsobí vplyvne v zákonodárňach, kostoloch i ľudských srdciach. Ono hromadí svoje hrdé a ohromné budovy a v tajných úkrytoch týchže budú sa odohrávať jej predošlé prenasledovania. Kradmo a netušene zosilňuje svoje vojská pre svoju podporu, keď čas nadíjde pre ňu uderiť. Všetko, čo si žiada je výhodné postavenie, a toto sa jej už dáva. Čoskoro budeme vidieť aj cítiť, že čo bolo účelom Rímskeho žiľu. Ktokoľvek bude veriť i zachovávať Božie Slovo, vystaví sa potupe a prenasledovaniu.

Nadchádzajúci Zápas.

[234]

[235]

OD samého počiatku veľkého zápasu v Nebesiach bolo účelom Satana podvrátiť Boží zákon (Desatoro). Aby to do-cielil, vzbúrili sa proti Stvoriteľovi; a ačkoľvek bol svrhnutý s neba, pokračoval vo svojom boji na zemi. Aby oklamal ľud a sviedol ho k prestúpeniu Božieho zákona, k tomu cieľu vždy vytrvale pracoval. Už či to zavrhnutie malo byť celým zákonom, a či len vyhodnotením jedného prikázania, on vedel, že konečne výsledok bude ten samý. Kto hreší prestupovaním jedného prikázania, ten opovrhne celým zákonom; jeho vplyv a príklad sú na strane priestupku; „proti všetkým prikázaniam sa previnil.“ Jak. 2 : 10-12.

Snažiac sa uviesť Božské ustanovenia v potupu, Satan prevracal učenie Biblie, a tým sa dostaly bludy do náboženstva tisícov, ktorí vyznávajú, že veria Písmu Sv. Posledný veľký zápas medzi pravdou a bludom je ten ukončujúci zápas dlho-trvajúceho zápasu o Boží zákon. Do tohoto boja teraz vchádzame, — do boja medzi ustanoveniami ľudskými a pravidlami Božskými, medzi náboženstvom Biblie s jednej strany, a medzi náboženstvom človeka (bájak a tradícií) s druhej strany.

[236]

Strany, ktoré sa spájajú proti pravde a spravodlivosti, sú už teraz činné. Sv. Božie Slovo, ktoré nám bolo podané za cenu takého utrpenia a krve-preliatia, je málo čo cenené. Bibliu je snadno zadovážiť každému, ale len málo je tých, čo ju v skutku prijímajú za sprievodcu svojho života. Nevera prevláda, až vyvoláva prevrat, a to nielen vo svete, ale aj v cirkvi. Mnohí zapierajú nauky, ktoré sú stĺpmi Kresť. viery. Veľké skutočnosti o stvorení, ako ich podávajú nadchnutí pisatelia, — pád človeka, doba očistenia, a večnosť Božieho zákona, sú zavrňované buď to úplne alebo aspoň čiastočne, väčšou čiastkou tak zvaného Kresť. sveta. Tisíce, ktorí sa honosia svojou múdrosťou a neodvislosťou, považujú neobmedzené uverenie v Bibliu za znak slabosti; a myslia, že je to dôkazom vyššieho nadania a učnosti, keď sa všetečne rýpe do Písma Sv., aj keď sa úskočným výkladom prekrúcajú jeho najdôležitejšie pravdy. Mnohí kňazi učia svoj ľud, a

mnohí profesori a učitelia vykládajú svojim žiakom, že Boží zákon bol zmenený alebo odstránený; a tí, čo ho doposiaľ považujú za platný tak, že by mal byť doslovne plnený, sú stihaní posmechom a opovrhovaním.

Zavrhovanim pravdou ľudia zavrhujú jej Pôvodcom. Šliapaním po Božom zákone, zapierajú moc Zákono-dárcu. Zrobiť si modlu z falošného učenia, alebo náhl'adu, je tak snadno ako trebárs z dreva abo kameňa. Prekrúcaním Božích vlastností Satan zavádza ľudí, aby si Ho predstavovali vo falošnom svetle. Mnohí si postavia filozofickú modlu na miesto Stvoriteľ'a; kým živý P. Bôh, tak ako je zjavený v Jeho Slove, v P. Kristovi aj v dielach stvorenia, je uctievaný len niekoľkými. Tisíce zbožňujú prírodu a v ten samý čas zapierajú P. Boha pri-
 [237] rody. Hoci v inakšej forme, modlárstvo jestvuje v dnešnom Kresťanstve tak ako jestvovalo aj za doby Eliáša proroka. Bôh mnohých mudrcov sveta, filozofov, básnikov, politikárov, žurnalistov, — bôh vyššej triedy m—dnych krúžkov, mnohých kolegiumov i univerzít, aj len theologických ústavov, — je málo odchodnejší ako bol Bál, bôh slnka Feníčanov.

Žiaden blud, prijatý Kresť. svetom, neuráža viac moc nebies, žiaden sa viac neprotiví požiadavkom rozumu, žiaden nemá škodlivejších následkov, ako táto novo-dobá rýchle-sa-šíriaca nauka, že Boží zákon už nezaväzuje ľudí viac k ničomu. Každý národ má svoje zákony, ktoré vyžadujú úctu a poslušnosť; žiadna vláda by bez nich nemohla trvať. A bolo by možno si predstaviť, že Stvoriteľ Neba i zeme nemá žiadneho zákona, ktorým by riadil bytnosti, ktoré stvoril? Dajme tomu, že ustanovizne i zákony, ktoré spravujú krajinu, aj ktoré chránia práva jej občanov, nie sú platnými, — že ony okrádzajú ľudí o slobodu, a preto nemajú byť zachovávané, ako dlho by takí mužovia obstáli na kazateľniciach? Či je vážnejším previnením, opovrhovať zákonami i ustanoveniami národov, ako prestupovať Božie zákony, ktoré sú základom všetkých krajín i vlád sveta?

Bolo by dôslednejšie, keby národy zrušili svoje ustanovenia a dovolili ľud'om jednať dl'a ľúbosti, ako keby Vládca vesmíru zrušil Svoj zákon a nechal svet bez pravidiel, dl'a ktorých musia byť priestupníci zatratení a poslušní ospravedlivení. Chceme vedieť o výsledkoch opovrhnutia Božieho zákona? Zkúška bola prevedená. Hrozné scény boli spôsobené vo Francii, keď neverectvo bolo pre-

vládajúcou mocou. Vtedy bolo dokázané svetu, že shodiť so seba obmedzenia, ktoré P. Bôh vložil na ľudí, znamená prijať vládu krutosti a tyranstva. Keď je zásada spravodlivosti odstránená, tu sa otvorí cesta kniežat' u zla založiť jeho moc na zemi. Kde-koľvek sa Božie prikázania zavrhnú, tam hriech prestáva byť hriechom, a netúži sa viac po správnosti. Tí, čo sa nechcú podrobiť Božiemu zákonu, nie sú schopní samí sebou vladať. Ich ničiacim učením vstúpuje sa duch vzpurnosti do srdc dietok a mládeže, ktoré prirodzene radi vyhýbajú dozoru; výsledkom čoho je bezzákonný, [238] rozpustilý spoločenský stav. Ľudia, posmievajúci sa ľahkovernosti tých, čo sú poslušní Božím prikázaniam, dychtíve prijímajú klamy Satana. Popúšťajú úzdu náruživosti a páchajú hriechy, pre ktoré trest bol poslaný na Pohanov.

Kto učí ľudí, aby si ľahko-mysel'ne brali Božie prikázania, seje neposlušnosť a bude žať neposlušnosť. Odstráňte úplne obmedzenia ustálené Božským zákonom, a. onedlho sa nebude dbať na žiadne zákony. Ponevác P. Bôh zakazuje nepoctivé chytráctvo, zisku-chtivosť, lož a krádež, ľudia sú hotoví šliapať po Jeho ustanoveniach ako po prekážke svetského blahobytu ; ale následky, aké opovrhnutie týchto prikázaní bude mať, nepredvídajú. Keď že by zákony k ničomu nezaväzovaly, prečo by sa mal človek báť prestúpenia? Majetok by viac nebol bezpečným. Ľudia by sa zmocnili susedovho majetku násilím; a najsilnejší stal by sa najbohatším. Život sám by nebol v ohľad braný vôbec. Ani manželstvo by nebolo posväteným hradom na ochranu rodiny. Kto by mal moc, keby tak chcel, vzal by si susedovu ženu násilím. Piate prikázanie — úcta k rodičom — by bolo odstránené so štvrtým — Sobotným — prikázáním. Deti by sa neľakali zabitia svojich vlastných rodičov, keď že by tým mohli ukojiť chůtky svojho zkaženého srdca. Vzdelaný svet stal by sa hordou zlodejov a vrahov. Mier, kl'ud a šťastie by byly zapúdené so zeme.

Už teraz oné učenie, že ľudia sú zbavení poslušnosti voči Božím prikázaniam, oslabilo silu mravnej zodpovednosti a otvorilo hrádze neprávosti na svete. Bezzákonnosť, neviazanosť a zkaženosť sa valí na nás ako nezadržateľný príval. Satan koná svoju prácu v mnohej rodine. Jeho prápor vlaje aj len v takzvaných Kresť. domovoch. Keď jestvuje nenávisť, podozrievanie, pokrytectvo, odsudzovanie sa, napodobňovanie sveta, zvada, prezradzovanie posvätných právd,

hovenie si v hriešnych žiadostiach atď. Celá sústava náboženských zásad i učení, ktoré by mali byť základom i podporou verejného života, sú podobné padajúcej masse, hotovej sa rozpadnúť a zaniknúť. Najhorší krimináli, keď sú vsadení do žalárov pre zločinstvá,

[239] bývajú často navštevovaní a obsypávaní darmi, ako čoby dosiahli závidenia hodného vyznamenania. Ich povaha i zločiny sú verejne opisované. Tlač podrobne podáva zprávy o neprávostiach, takto povzbudzujúc iných do luhárstva, krádeže i vražd; a Satan jasá nad zdarom svojho pekelného chytráctva. Náklonnosť k zločinu, túlia po vraždení, hrozné rozšírenie nestriedmosti i neprávosti každého druhu i stupňa, by malo prerušiť všetkých, ktorí sa boja P. Boha, a pýtať sa, čo by sa malo konať, aby sa zastaval tento príval zla?

Zákono-dárne sú porušené. Panovníci túžia po zisku, a v podlých rozkošiach majú záľubu. Nestriednosť zatemnila mysle mnohým, tak že Satan ich má takmer úplne pod svojou kontrolou. Sudcovia sú prevrátení, podplácaní, zavádzaní, ohlúpení. Opilstvo, hýrenie, náruživosť, nenávisť a neúprimnosť každého druhu, sú medzi tými, ktorí prisluhujú zákon. „Právo je obrátené nazpät' a spravodlivosť stojí ďaleko; lebo pravda padla na ulici, a pravosť nemohla vojsť, na pravdu sa zabudlo.“ Izai. 59: 14, 15.

Nepravosť a duchovná temnota, ktoré prevládaly pod Rímskou nadvládou, boli nevyhnutelným následkom toho, že Rím potláčal Sv. Písmo; ale kde sa má nájsť príčina všeobecnej nevery, zanedbávanie Božieho zákona a z toho plynúcej zkaženosti v terajšej dobe náboženskej slobody, v plnej žiare svetla evanjelia? Teraz, keď Satan už nemôže viac udržať pod svojim vedením skrývanie Sv. Písma, uchýl' uje sa k iným prostriedkom, aby dosiahol ten samý cieľ. Keď zničí verenie v Bibliu, poslúži mu to zrovna tak, ako keby zničil aj Bibliu samú. Šíriac to svodné verenie, že Boží zákon k ničomu viac nezaväzuje, svádza ľuď zrovna tak účinne ku hriechu, ako keby vôbec nemali známosť o jeho príkazoch. Aby previedol svoje úmysle, pracuje aj teraz skrze cirkev, ako aj v minulých dobách. Dnešné náboženské organizácie sa sprotivily náslúchať na neobľúbené pravdy jasne dokázané v Biblii, a tým si zaviedly mnohé výklady i uznaly mnohé náhl'ady, ktoré sejú širokod'aleko semeno nevery. Držiac sa pápežského bludu prirodzenej nesmrteľnosti duše i vedomia človeka po smrti, opovrhli [240] jedinou obranou proti podvodu Duchárstva. Učenie o večných mukách v pekle mnohých zaviedlo Bibliu neve-

rit'. A že požiadavky štvrtého prikázania nezmeneného Desatora sú ľuďom pripomínané, vidno že je v tom zahrnuté aj zachovávanie siedmeho dňa v týždni (Soboty) ; a aby sa oslobodili od povinno-sti, ktorú nie sú ochotní vykonať, mnohí obľúbení učitelia vyhlasujú, že Boží zákon nie je viac platný. Takto opovrhujú nielen pravým dňom Božieho odpočinku (Sobotou), ale spolu aj Jeho svätým zákonom. A čím viac sa reforma o Sobote bude šíriť, toto opovrhovanie Božím zákonom a vyhýbanie požiadavku štvrtého prikázania (Soboty) stane sa všeobecným. Učenie náboženských učiteľov otvorilo dvere neverectvu, Duchárstvu, aj opovrhovaniu sv. Božím zákonom; a na týchto vodcoch spočíva hrozná zodpovednosť nepravosti, ktorá jestvuje v dnešnom Kresťanstve.

Predsa táto istá trieda hlása, že tá rýchle-sa-šíriaca duchovná hniloba je vraj zodpovedná za znesväcovanie tak zvaného Kresť. dňa odpočinka (Nedele), aj že nanútené zachovávanie Nedele by hodne polepšilo mravy spoločnosti. Toto sa zvlášť hlása tuná v Amerike, kde nauka o pravom dni Božieho odpočinka (Sobote) je najviac rozšírená. Práca striedmosti, jedna z najprominentnejších i najpotrebnejších mravných náprav, je často spojená s Nedel'ným hnutím, a podporci tohoto hnutia sa často predstavujú čo hájiteľa najvyšších záujmov ľudskej spoločnosti; a tí, čo sa nechcú s nimi spojiť, sú odsudzovaní čo nepriatelia striedmosti i reformy. Je isté, že hoci hnutie pre založenie bludu je spojené s prácou, ktorá sama v sebe je dobrou, nie je dôvodom v prospech bludu. Otravu môžeme zakukliť, keď ju smiešame so záživným jiedlom, to ale nezmení jej prirodzenosť. Opak toho je, že sa stane tým viac nebezpečnejšou, pretože môže byť vziata nepozorovane. Je to jedným zo Satanových plánov, pomiešať vždy len tolko falše s pravdou, aby sa nespozorovala.

Vodcovia Nedel'ného hnutia môžu hájiť obnovy, ktorých ľud potrebuje, aj zásady, ktoré sa shodujú s Bibliou; ale ponevác pri tom žiadajú niečo, čo sa prieči Božiemu zákonu, Jeho verní služobníci sa nemôžu s nimi spojiť. Nič ich nemôže ospravedlivať, aby odložili prikázania Božie k vôli nariadeniam ľudským.

Dva Vel'ké Bludy.

Skrze dva veľké bludy, t.j. nesmrteľnosť duše a posvätnosť Nedele, Satan láka ľuď do svojho podvodu. Pokým prvý blud je základom Duchárstva, druhý tvorí väzok súcitu k Rímu. Protestanti Spoj. Št. Am. budú prví, čo si podajú ruky a sa spoja s Duchárstvom i s Rímom, a pod vplyvom tohto trojopolku táto krajina bude kráčať v šľapajach Ríma v potlačovaní práva svedomia.

Ponevác Duchárstvo viac napodobňuje dnešné nominálne Kresťanstvo, preto má tým viac moci v blud zavádzať. Satan sám sa pretvára na modernistu. V povahe sa ale ukazuje ako anjel svetla. Pomocou Duchárstva budú konané zázraky, chorí budú uzdravovaní, aj mnohé nepopierateľné divy budú prevádzané. A ponevác duchovia budú vyznávať vieru v Bibliu a prejavovať záujem v ustanoveniach cirkví, ich práca bude prijatá čo zjavenie Božej moci.

Rozdiel medzi tak zvanými Kresťanmi a bezbožnými je viac takmer nepozorovaný. Členovia cirkví milujú to, čo svet miluje a hotoví sú spojiť sa s nimi; a Satan ich spája v jedno teleso, aby zosilnil svoje dielo zavedením ich všetkých do šikov Duchárstva. Katolíci, ktorí sa honosia zázrakmi čo dôkazom pravosti ich cirkve, budú snadno oklamaní touto divotvornou mocou duchárstva; a Protestanti odhodiac štít pravdy, dajú sa tiež chytiť. Pápeženci, Protestanti a svetáci príjmu tvárnosť pobožnosti bez moci, a budú vidieť v tomto spojení veľké hnutie k obráteniu sveta, a začiatok dlho-očakávaného tisíc-ročia pokoja — Millénia.

[242] Prostredníctvom Duchárstva Satan sa objavuje ako dobrodinca ľudského pokolenia, liečiac nemoce ľudí a predstierajúc, že prináša novú a povýšenejšiu sústavu náboženskej viery, ale súčasne pôsobí ako ničiteľ. Jeho pokušeni zavádzajú množstvá do zkažy. Nestriednosť otupuje rozum; potom nasledujú telesné pôžitky, rozbroj a krve-preliatie. Satan má nesmiernu záľubu vo válčení, ponevác ono prebúda najhoršie duševné vášne, a potom smetá do večnosti svoje obeti poškvrené hriechom a krvou. Jeho účelom je popudzovať národy k vzájomnému válčeniti; lebo tak môže odvrátiť myseľ ľudu od diela prípravy k tomu, aby mohli obstáť vo veľký deň Pána.

Satan pôsobí tiež skrze živly, aby žal žatvu nepripravených duší. Študuje tajnosti prírody a používa všetkej svojej moci, aby ovládal živly, pokiaľ mu to P. Bôh dovolí. Keď mu bolo dovolené trápiť

J—ba, ako rýchle bol zničený dobytok, domy, služobníci i deti, ako jedna pohroma stihala druhú akoby v okamihu !

Je to P. Bôh, ktorý chráni Svoje tvory a ostriha ich pred ničiacou mocou. Ale Krest'. svet opovorhol Božím zákonom; a Pán učiní to, čo prehlásil, — zadrží Svoje požehnanie od zeme a prestane sa starať o tých, čo sa vzbúрили proti Jeho zákonu, a prinucujú ostatných robiť to samé. Satan má pod dozorom všetkých, ktorých P. Bôh obzvlášte nechráni. Niektorým dopomáha k zdaru a blahobytu, aby tým dosiahol svojich vlastných zámerov; a iných zas vt'ahuje do nesnádz a svedie ich k tomu, aby verili, že je to P. Bôh, ktorý ich trápi.

Predstavujúc sa synom ľudským, že je lekárom, ktorý ich môže vyliečiť zo všetkých chorôb, predsa prináša záhubu i zkažu, až ľudnaté mestá budú premenené v zrúcaniny a púšť. Aj teraz prejavuje svoju činnosť. V nešťastiach i pohromách na mori i na zemi aj vo vzduchu, vo veľkých požiaroch, v divokých vetrových smršťiach a v strašných búrkach i ľadovcoch, vo víchriciach, povodniach, záplavách i zemetraseniach, na všetkých miestach a v tisíceroch spôsoboch prejavuje sa moc Satana. Smetie dozrievajúcu úrodu, a hlad i súženie nasleduje. Naplňuje povetrie otravnou nákazou a tisíce hynú morom. Tieto rany budú častejšie a škodlivejšie. Záhuba bude stiháť ľudí i zvieratá. „Smútiť a vädnúť bude zem, zomdleje okruh sveta, zomdlejú aj vysokí ľudu zeme, preto že i tá zem je poškvrnená pod svojimi obyvateľmi, lebo prestúpili zákony, zmenili ustanovenia, zrušili večnú smluvu.“ Izai. 24:4, 5.

A potom ten veľký podvodník prehovorí ľudí, že tí, čo P. Bohu slúžia, sú príčinou týchto pohrôm. Trieda, ktorá vyvolala neľúbosť nebies, bude pripisovať všetky utrpenia tým, ktorí plnením Božích prikázaní sú večnou výčitkou priestupníkom. Bude rozhlásené, že ľudia urážajú P. Boha rušením Nedel'ného sviatku, aj že tento hriech privádza všetky pohromy, ktoré vraj neprestanú, dokiaľ nebude prísne vymáhané svätenie Nedele; tiež že tí, ktorí sa pridŕžajú štvrtého (Sobotného) prikázania, ničiac tým úctu k Nedeli, sú znepokojovateľmi ľudu, pozbavujúc ho Božskej priazne a dočasného blahobytu.

Takto staro-dávne obvinenia Božieho služobníka sa budú zase opakovať, a na tom istom dobre založenom základe. „A stalo sa, že keď Achab videl Eliáša, že mu povedal: ,Ty si ten, ktorý znepo-

kojuješ Izraela; A Eliáš mu odpovedal: „Nie ja som znepokojoval Izrael?, ale ty a dom tvojho otca, ktorí ste opustili prikázania Pánove, a nasledovali ste Bála.“ 1. Kráľ. 18: 17, 18. A keď zlost' ľudu bude rozdráždená falošným obviňovaním Božích veriacich, tamí sa rozhodnú sledovať smer voči týmto veľmi podobný tomu, ktorý sledoval odpadlý Izrael voči Eliášovi.

Divo-tvorná moc, prejavujúca sa Duchárstvom, použije svoj vplyv proti tým, ktorí si radšej vyvolia poslúchať P. Boha ako ľudí. Zprávy duchov budú predstavované, že ich P. Bôh podáva, aby presvedčily opovrhovačov Nedele o ich domnelom blude, a budú tvrdiť, že pozemské zákony majú byť zachovávané tak, ako zákony Božské. Budú nariekať nad veľkou zkazenosťou sveta a schvalovať svedoctvá náboženských učiteľov, že nízky mravný stav je vraj výsledok znesväcovania Nedele. Veľké bude vzbúrenie proti tým, ktorí odopru prijat' ich svedoctvo.

Chytráctvo Satana.

[244] Satanova chytrosť v tomto zakončujúcom sa zápase s Božím ľuďom je tá samá, akej použil pri zahájení veľkého zápasu v nebesiach. Predstavoval sa, že chce upevniť Božskú vládu, kým tajne sa usiloval o jej podvrátenie. A to, čo sám chcel previesť, svádzal na verných anjelov. V tej samej podvodnej politike sa vyznamenávajú aj dejiny Rímskeho pápežstva. Priznávalo sa, že účinkuje čo námestník nebies, a v ten samý čas sa povyšovalo nad P. Boha a hľadalo zmeniť Jeho zákon. Bolo to pod nadvládou Ríma, že tí, čo podstúpili smrť za ich vernosť k evanjeliu, boli vyhlásení za zločincov, za spojencov Satana, a všemožný spôsob bol použitý shrnúť potupu na nich, a predstaviť ich zraku ľudu, aj im samým, za najhorších kriminálov. Tak tomu bude aj teraz. Kým Satan hľadí zničiť tých, čo sa snažia uctiť Boží zákon, on spôsobí, aby boli obvinení čo priestupníci zákona, čo osoby, ktoré zneuctievajú P. Boha a privádzajú osudy na svet.

P. Bôh nikdy neupotrebí násilia proti vôli ani proti svedomiu ; ale Satanovým stálym útočiskom, — získať si kontrolu nad tými, ktorých nemôže inak sviest', — je kruté prinucovanie. Strašením alebo násilím snaží sa ovládať svedomie, a zabezpečiť si svoje

uctievanie. Za tým účelom pracuje skrze náboženské i svetské úrady, nútiac ich k vymáhaniu ľudských zákonov na úkor zákonov Božích.

Tí, čo uctievajú Biblickú Sobotu, budú považovaní za nepriateľov zákona i poriadku, za rušiteľov verejnej mravo-uky, zapríčiňujú anarchiu a zkazenosť, aj privádzajú osudy Božie na celý svet. Budú obviňovaní z povstania proti vláde. Kazatelia, ktorí popierajú požiadavky Božského zákona, budú z kazateľníc prednášať povinnosť poslušnosti civilnej vlády čo nariadenia Božieho. V zákonodárňach i v súdnych sieňach, zachovávatelia prikázaní Božích budú predstavovaní v nepravom svetle a odsudzovaní. Ich slová budú prekrúcané, a pohnútky prevracané.

Keď Protestantské cirkve zavrhnú jasné Biblické dôvody, obhajujúce Boží zákon, budú chcieť umlčať aj tých, ktorých vieru nemôžu vyvrátiť Bibliou. Trebárs sa robia slepými voči skutočnosti, nastupujú teraz cestu, ktorá povedie k prenasledovaniu tých, ktorí svedomitě nechcú robiť to, čo ostatok Kresťanstva robí, t. j. uznať nároky, ktoré si pápežstvo robí na prvý deň týždňa (Nedeľu).

Cirkevní i štátni hodnostári sa spoja, aby podplácali, prehovárali i prinucovali všetky triedy ľudu k sväteniu Nedele. Ne-dostatok Božskej moci bude nahradzovaný násilnými prostriedkami, chytľácka zkazenosť ničí lásku k spravodlivosti a úctu k pravde; a aj v slobodnej Amerike vládcovia a zákonodárci, aby si vydobyli priazne obecnstva, ustúpia pred obľúbeným požiadavkom zákona o nútenom zachovávaní Nedele.

Slobody svedomia, vykúpenej tak veľkými obetiami, nebude viac šetrené. Vynájdeme, že v nadchádzajúcom zápase splnia sa slová proroka: „Drak sa rozhneval na ženu a išiel válčiť s ostatnými z jej semena, ktorí zachovávajú prikázania Božie a majú svedoctvo Ježiša Krista.“ Zjav. 12:17.

[245]

[246]

Sv. Písmo Bezpečným Ochrancom.

[247]

„Kzákonu a svedoctvu! Jest-li nechcú hovoriť dl'a slov týchto, je to preto, že nemajú žiadneho svetla v sebe.“ (Angl. prekl.) Izai. 8:20. Ľud Boží je vedený k Písmu Sv. ako k ochrancovi proti vplyvu podvodných učiteľ'ov a klamnej moci duchov temnoty. Satan upotrebí každý prostriedok, aby odvrátil ľ'udí od oboznámenia sa v Bibliou, lebo jej jasné slová odhal'ujú jeho podvody. Pri každej reforme Božieho diela knieža zla je vzbudený k silnejšej činnosti; teraz vynakladá naj-väčšie úsilie na ukončujúci boj proti P. Kristovi a Jeho nasledovníkom. Posledný jeho veľ'ký podvod sa nám čoskoro zjaví. Anti-krist — protivník P. Kristov — bude konať svoje obdivu-hodné dielo pred našim zrakom. Tak veľ'mi sa toto padelanie bude podobat' pravde, že to nebude možno rozoznať, iba s pomocou Sv. Pisma. Jeho svedoctvami musí byť zkúmané každé tvrdenie a každv zázrak nim zkúšanv.

[248]

Ti, ktorí sa snažia zachovávať všetky Božie prikázania — celé nezmenené Desatoro — postretnú sa s odporom a výsmechom. Obstanú jedine v Božej sile. Aby prekonali zkúšku, ktorá sa im do cesty stavia, musia pochopiť Božiu vôľ'u, ako ju Jeho Slovo zjavuje; môžu Ho správne uctievať len vtedy, keď budú mať pravý pojem o Jeho povahe, vláde a zámeroch, a budú dl'a toho jednat'. Jedine tí, ktorí ozbrojili svojho ducha pravdami Pisma Sv. budú môcť obstáť v tom veľ'kom poslednom boji. Každá duša bude postavená pred otázku: Či mám poslúchať ľ'udí viac ako P. Boha? Rozhodujúca hodina je práve pred nami. Či sme založení pevne na skale nezmeniteľného Božieho Slova? Sme pripravení pevne stáť na obranu prikázaní Božích a viery P. Ježiša?

Pred Svojim ukrižovaním Spasiteľ vysvetľoval Jeho učeníkom, že bude vydaný na smrť, aj že vstane z hrobu; a anjelia Boží boli prítomní, aby vstúpili Jeho slová do ich mysleí i sídc. Lež oni očakávali svetské oslobodenie od Rímskeho jarma, a nemohli sniesť tú myšlienku, že Ten, v ktorom sa sústredňovali všetky ich nádeje, by mal zahynúť potupnou smrťou. Slová, na ktoré mali pamätať,

boly vypúdené z mysli, a keď nadišiel čas zkušky, nájdení boli nepripravení. Smrť P. Ježiša zničila ich nádeje tak, ako keby ich nikdy nebol vystríhal. V proroctvách otvára sa pred nami budúcnosť tak jasne, ako sa otvárala skrze slová P. Krista. Udalosti, spojené s ukončením milosti, a s pripravením sa pre čas súženia, sú jasne podané. Lenže ľudia nechápu tieto dôležité pravdy o nič viac ako keby neboly bývalý nikdy zjavené. Satan čiaha, aby odstránil každý dojem, ktorý by ich učinil opatrnými vzhľadom k spaseniu, a doba súženia ich zastihne nepripravených.

Dôležitosť Božích Výstrah.

Keď P. Bôh posielal ľuďom výstrahy tak dôležité, že sú vyhlásené svätými anjelmi, letiacimi prostriedkom neba, vyžaduje, aby každá osoba obdarená rozumom riadila sa týmto posolstvom. Hrozné rozsudky vynesené proti uctievaniu zvery a jej obrazu (Vidz Zjav. 14:9-11) majú viesť všetkých k pilnému zpytovaniu proroctva, aby vedeli, aké je znamenie zvery a čoho sa majú vystríhať, aby ho neprijali. Lež množstvá ľudu odvracajú svoje uši od počutia pravdy a obracajú sa k bájkam. Ap. Pavel prehlásil, hl'adiac do budúcnosti na posledné dni, toto: „Bude čas, keď neznesú zdravého učenia.“ 2. Tim. 4:3. Čas ten už skutočne nadišiel. Mnohí nechcú pravdu Písma Sv., pretože im prekáža v žiadostiach ich hriešneho, svetamilovného srdca; a Satan im dodá bludy, ktoré milujú.

[249]

Lež P. Bôh bude mať na zemi ľudí, ktorí sa budú držať Biblie a nič iného iba Biblie, ako merítka všetkých náuk a základu všetkých reforiem. Mienenie učencov, dôvody vedy, výnosy a rozhodnutia cirkevných snemov, tak početné a rozdiel'né ako aj cirkve, ktoré ich zastupujú, hlas väčšiny — nič takého nemá byť považované za dôkaz pre alebo proti nejakému bodu náboženskej viery. Prv ako prijmeme nejakú nauku alebo príkaz, máme na potvrdenie toho žiadať jednoducho: Či to tak povedá Pán ?

Satan sa vždy snaží upútať pozornosť človeka k človekovi namiesto k P. Bohu. Svádza ľudí, aby videli svojho vodcu v biskupoch, kňazoch, kazateľoch a profesoroch teologie, namiesto aby si čítali a študovali Bibliu samí a tak vynašli svoju vlastnú povinnosť. Teda, keď Satan ovládne duše týchto vodcov, vtedy môže mať vplyv na množstvá dl'a svojej ľúbo-vôle.

Keď P. Kristus prišiel, aby hovoril slová života, jednoduchý ľud Ho rád naslúchal; a tiež aj mnohí kňazi i vodcovia uverili v Neho. Ale poprední z kňazov a vodcov národa sa rozhodli odsúdiť a zavrhnúť Jeho učenie. Trebárs aj boli sklamaní vo všetkých svojich snahách vynájsť žaloby proti Nemu, trebárs aj cítili vplyv Božskej moci a múdrosti ktorá sprevádzala Jeho slová, predsa sa obklopili predpojatost'ou; zavrhli najzrejmější dôkaz Jeho Mesiášstva, len aby neboli prinútení stať sa Jeho učeníkmi. Títo protivníci P. Ježiša, boli mužovia, ktorých od mladosti ľud bol učný ctíť a ich moci bezpodmienečne sa klaňať. „Ako to príjde,“ pýtali sa, „že naši vodcovia a učení zákonníci neveria v Ježiša? Či by Ho títo mužovia [250] neprijali, keby On v skutočnosti bol Kristom?“ Bol to vplyv takých učiteľ'ov, čo zaviedol národ Židovský opovrhnuť svojim Vykupiteľ'om.

Duch, ktorý ovládal týchto kňazov i vodcov, sa javí doposiaľ v mnohých, ktorí na oko ukazujú veľkú zbožnosť. Nechcú zkúmať svedoctvá Sv. Písma, týkajúce sa zvláštnych právd pre túto dobu. Poukazujú na svoj vlastný počet', bohatstvo a obľúbenosť, a hl'adia s opovrhovaním na obhájcov pravdy ako na malý, chudobný a neobľúbený ľud, majúci vieru, ktorá ich tak delí od sveta.

P. Kristus predvídal, že nesprávne prisvojovanie si moci, v čom si hovelí zákonníci a Farizeji, neprestane s rozprchnutím sa Židov. Videl prorockým duchom, že ľudská moc sa povýši, aby ovládala svedomím, čo bolo hroznou kliatbou cirkve vo všetkých dobách. A Jeho ostré odsúdenie zákonníkov a Farizejov, aj Jeho výstrahy, aby ľud nešiel za týmito slepými vodcami, bolo zaznamenané ako napomenutie pre budúce pokolenia.

Výklad Písma Sv.

Rímska cirkev vyhradzuje iba svojim kňazom právo vykladania Sv. Písma. Pod zámenkou, že jedine kňazi sú oprávnení vysvetľovať Božie Slovo, ktoré je zabraňované obecnému ľudu. Ačkoľvek Reformácia dala Písmo Sv. všetkým, predsa tá samá zásada, akú si Rím osvojoval, zabraňuje mnohým ľuďom v Protestantských cirkvách, aby sami zkúmali Bibliu. Sú učení, aby prijali učenie Biblie len tak ako ho cirkev vykladá. A sú tisíce, ktorí sa neodvážia veriť

niečo, čo sa prieči uznanému učeniu ich cirkve, nech by to bolo aj sebe jasnejšie zjavené v Písme Sv.

Ačkoľvek Biblia je plná výstrah proti podvodným učiteľom, predsa takto mnohí sverujú spasenie svojich duší kňazom. Dnes je tisíce vyznávačov náboženstva, ktorí nemôžu podať pre svoju vieru iných dôvodov, len to, že tak boli učení ich náboženskými vodcami. Takmer si nevšímajú Spasiteľovo učenie vôbec, a veria neobmedzene slovám kňazov. Avšak či kňazi sú neomylní? Ako môžeme sveriť svoje duše ich vedeniu, keď nevieme zo Slova Božieho, či sú skutoční nositelia svetla? Ne- dostatok mravnej odvahy, síjst' z [251] ušliapanej cesty sveta, svádza mnohých, aby kráčali vo šľapajách svojich učných mužov; a ich zdráhavosť zkúmania sa samých seba má za následok, že sú beznádejne spútaní v okovách bludu. Vidia, že pravda pre túto dobu je jasne vyjadrená v Biblii a cítia moc Ducha Sv., ktorá ju sprevádza, ale pri tom dovoľujú, aby odpor kňazov ich odvracal od svetla. Ačkoľvek rozumové chápu a ich svedomie sa presvedčilo, predsa však tieto ohlúpené duše sa neodvážia myslieť inak než kňaz; a ich osobný úsudok, ich večné záujmy sú obetované nevere, pýche a predsudku iných.

Rožnými spôsobami Satan pracuje prostredníctvom ľudského vplyvu, aby spútal svojich zajatých. Získava si zástupy tým, že ich spojuje hodvabnými putami s tými, ktorí sú nepriatelia kríža P. Krista. Nech je sväzok aký-koľvek, či rodičovstva, či detinstva, či manželstva, či spoločenstva, účinok je ten samý. Protivníci pravdy sa usilujú ovládať svedomia, a duše im poddané nemajú dost' odvahy a samostatnosti, aby sa riadili svojim vlastným presvedčením.

Pravda a sláva Božia sú nerozlúčené; je nemožné aby sme, majúc [252] Bibliu po ruke, uctievali P. Boha bludnými názorami. Mnohí povedajú, že na tom nezáleží čo človek verí, len keď správne žije. Lenže život je výtvorom viery. Keď svetlo i pravda sú v našom dosiahnutí a my nedbáme, aby sme ju počuli alebo videli, tak ju v skutočnosti zavrhuje; volíme si radšej temnotu ako svetlo.

„Niektorá cesta sa zdá byť priamou človekovi, ale jej koniec je istá cesta smrti.“ Prísl. 16:25. Nevedomosť nikdy není výmluvou pre blud alebo hriech, keď máme každú príležitosť poznať vôľu Božiu. Človek cestujúci príjde na miesto, kde je viac ciest a zrovná aj nápis, ukazujúc mu kam ktorá cesta vedie. Keď si nápisu nevšimne

a ide po ceste, ktorá sa mu zdá byť dobrou, môže to trebárs úprimne myslieť, ale dl'a všetkého určite vynájde, že sa dal na cestu nepravú.

P. Bôh nám dal na to Svoje Slovo, aby sme sa oboznámili s Jeho učením, a videli samí pre seba čo On od nás žiada. Keď istý zákonník prišiel k P. Ježišovi s otázkou: „Čo mi treba činiť, aby som dedične obdržal večný život?“ (Luk. 10: 25), Spasiteľ sa odvolal na Sv. Písmo, hovoriac: „Čo je napísané, v zákone? Ako čítaš?“ (Verš 26.) Nevedomosť neomluví ani mladého ani starého, ani ich neoslobodí od pokuty za prestupovanie Božieho zákona; ponevác majú prístup k vernému svedoctvu Božieho nezmeneného Desatora i jeho zásad i záväzkov. Mať len dobré mienky nepostačí; nepostačí ani robiť čo si jedon myslí, že je správne, abo čo mu kazateľ abo kňaz povedá, že je správne. Spása jeho duše záleží na zpytovaní Písma Sv. ním samým. Jeho presvedčenie môže byť sebe silnejšie, že kňaz abo kazateľ vie čo je pravda, toto mu nemá byť základom. On má svoju vlastnú mapu (Božie Slovo), ukazujúcu mu cestu vedúcu k Nebesiam, a má mať vo všetkom istotu.

[253] Je to prvou i najvyššou povinnosťou každého človeka, naučiť sa z Písma Sv. čo je pravda a potom žiť dl'a nej a povzbu-dzovať aj iných, aby nasledovali jeho príklad. My máme každodenne Bibliu pilne študovať, rozvažovať čo čítame a porovnávať jedon výraz s druhým čo ona povedá. S Božou pomocou máme sa samí rozhodovať, ponevác sa musíme zodpovedať pred P. Bohom samí za seba.

Pravdy čo najjasnejšie zjavené v Biblii sú brané v pochybnosť abo sa nimi opovrhuje, a to často učenými ľuďmi, ktorí s ich domnelou veľkou múdrosťou učia, že Písmo Sv. má mystický, tajomný duchovný význam a nemieni to, čo povedá. To sú falošní učitelia. Takej triede P. Ježiš povedal: „Blúdite, neznajúc Písma ani moci Božej!“ Mark. 12:24. Výrazy Sv. Písma majú byť uznané dl'a ich vlastnej mienky a nevysvetľovať ich inak, iba vtedy keď je to podobenstvo lebo symbol. P. Kristus zasl'úbil: „Keď by kto chcel činiť Jeho (Božiu) vôľu, ten bude vedieť rozoznať či je to učenie z Boha.“ Ján. 7: 17. Keby ľudia len uznali všetko tak, ako Biblia učí, a nebyť falošných učiteľov zavádzať aj pomätiť im mysle, práca by bola vykonaná, ktorej by sa anjelia tešili, aj ktorá by priviedla do stáda P. Kristovho tisíce a tisíce tých, ktorí sú doposiaľ v blude.

Máme vynaložiť všetkú duševnú silu na zpytovaní Písma Sv. a cvičiť si rozum, aby sme pochopili, pokiaľ je to smrteľníkom len možné, hlboké veci Božie; ale nesmieme zabúdať, že naukočtivosť a detská pokora sú pravým duchom každého učenca. Nesnádze s výkladom Písma Sv. nemožno prekonať tými pravidlami, ktoré sa užívajú pri riešení záhad vedy a umenia. Nesmieme sa oddať zkúmaniu Biblie s tým samým spoliehaním sa na seba, s akým mnohí vchádzajú do ríše vedy, lež so zbožným spoliehaním na P. Boha a s úprimnou túhou poznať Jeho vôľu. Musíme prichádzať s pokorným a poučenia chtivým duchom, aby sme si osvojili poznanie veľkého: „JA SOM“. Inak anjelia zla zatemnia tak našu myseľ a zatvrdia naše srdce, že pravda nebude pôsobiť na nás vôbec.

Mnohé časti Písma Sv., ktoré učení muži vyhlasujú za tajomstvá, alebo ich obchádzajú čo menej dôležité, sú plné útechy i ponaučenia tomu, kto sa učí v P. Kristovej škole. Jedon z dôvodov prečo mnohí theologovia nechápu lepšie Božie Slovo je, že si zatvárajú oči voči pravdám, ktoré nechcú zaviesť do života. Pochopenie pravdy Písma Sv. nezáleží tak na sile rozumovej a duševnej, ako skôr na čistote úmyslu a vážnej túhe po správnosti. [254]

Zpytovanie Biblie a Modlitba.

Biblia nikdy nemá byť čítaná bez modlitby. Jediné Duch Sv. môže spôsobiť, aby sme cítili dôležitosť tých vecí, ktoré možno snadno pochopiť, alebo zabrániť, aby sme neprekrútili pravdy, nenasadné k pochopeniu. Úkolom nebeských anjelov je, tak pripravovať srdce, aby chápalo Božie Slovo, žeby sme boli nadšení jeho krásou, napomínaní jeho výstrahami, povznášaní a posilňovaní jeho sľubami. Máme si osvojiť prosbu Žalmistovu: „Otvor moje oči, aby som videl divy z Tvojho zákona.“ Žalm 119: 18. Často sa zdá, že je nemožné pokušeniu vzdorovať, pretože pokúšaný, zanedbajúc modlitbu, čítanie a zpytovanie Biblie, nemôže si dosť rýchle spomenúť na Božie sľuby a tak čeliť Satanovi zbraniami Sv. Písma. Avšak anjelia obklopujú tých, ktorí si žiadajú poučenie v nebeských veciach; a v dobe najväčšej potreby privedú im na myseľ pravdy, ktoré potrebujú. A tak, „keď príjde protivník bárs i ako rieka, Duch Pánov ho zaženie.“ Izai. 59: 19.

P. Ježiš slúbil Svojim učeníkom: „Tešiteľ, Duch Sv., ktorého pošle Otec v Mojom mene, ten vás naučí všetkému a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal.“ Ján. 14:26. Ale učenie P. Kristovo musí najprv byť vložené do mysli, aby nám Duch Boží mohol priviesť na pamäť v dobe nebezpečia. „Vo svojom srdci som skryl Tvoju reč,“ hovorí Dávid, „aby som nezhrešil proti Tebe.“ Žalm 119: 11.

Pochybovanie.

Všetci, ktorým ide o ich večné záujmy a ktorých si cenia, mali by byť na stráži proti nápadom pochybovania. Aj len samé stĺpy pravdy budú napádané. Je nemožné vyhnúť sa úštepačným vtipom a nárazkám, lstivým a pochybným náukám novo-dobého neverectva. Satan pokúša ľuďí vo všetkých vrstvách. Napáda nevzdelanca žartom alebo posmechom, kdežto ku vzdelancovi prichádza s vedeckými námietkami a umelým mu-
 [255] drovaním, vypočítaným zrovná
 [256] na vzbudenie nedôvery k Písmu Sv., alebo k jeho opovrhnutiu. Aj nezkúšená mládež sa opovažuje rozsievať pochybnosti o základných zásadách Kresťanstva. A táto mladistvá nevera, trebárs súc aj plytká, vykonáva svoj vplyv. Mnohí sú tak privedení k žartovaniu o viere svojich otcov a vzdorovaniu Duchu milosti. (Vidz Žid. 10:29). Mnohý život, ktorý sa uboval byť ku cti P. Bohu a požehnaním svetú, bol zničený duchom nevery. Všetci, ktorí dôverujú chlubným rozhodnutiam ľudského rozumu a domnievajú sa, že môžu vysvetliť Božské tajomstvá a dôjsť k pravde bez pomoci Božej múdrosti, zaplietli sa do smečiek Satana.

Žijeme v najväčšej dobe ľudských dejín. Osud hemžiaceho sa pozemského obyvateľstva má byť v krátkosti rozhodnutý. Naše budúce blaho, ako aj spasenie našich duší, záleží na tom, aký život teraz vedieme. Musíme byť vedení Duchom pravdy. Každý nasledovník P. Krista sa má vážne pýtať: „Pane, čo chceš, aby som činil?“ Musíme sa pokoriť pred Pánom pôstom a modlitbou, a mnoho rozjímať o Jeho Slove, zvlášť pokiaľ sa to týka súdu. Teraz máme hľadať hlbokú a živú zkusenosť vo veciach Božích. Nesmieme ani okamihu utrať. Udalosti životných dôležitostí sa odohrávajú vôkol nás. Sme na čarovnej pôde Satana. Nespote, strážcovia Boží; nepriateľ strežie zneďaleka, pripravený súc v každom okamihu, keby ste

zľahkomysel'neli a zadriemali, by skočil na vás a uchváťl vás za svoju korist'.

Zodpovednosť pred P. Bohom.

Mnohí sa klamú ohľadom svojho postavenia pred P. Bohom. Blaho-prajú sami sebe za neprávosti, ktoré nepáchajú, a zabúdajú spočítať dobré a šľachetné činy, ktoré P. Bôh od nich vyžaduje, ktoré oni však zanedbali činiť. Nepostačí byť len stromami v Božej zahrade. Majú splniť Jeho očakávanie v nesení ovocia. Drží ich zodpovednými za to, že nekonajú všetko to dobré, čo by mohli vykonať s pomocou Jeho posilňujúcej milosti. V nebeských knihách sú zaznačení čo bremeno zeme. Ale ani prípad tejto vrstvy ľudí není úplne beznádejny. Za tých, čo si na ľahkú váhu brali milosrdenstvo Božie a zneužívali Jeho milosť, primlúva sa srdce dlho-trpiacej Lásky. Preto hovorí: „Prebud' sa ty, kto spíš, a vstaň z mŕtvych, a zasvieti sa ti Kristus. Teda hľad'te, jako by ste sa správne chovali. . . . Vykupujúc čas; lebo dni sú zlé.“ Efež. 5:14-16.

[257]

Až príde čas zkušky budú zjavení tí, ktorí si učinili Slovo Božie pravidlom svojho života. V lete nielo značného rozdielu medzi vždy-zelenými a inými stromami; ale keď zavanú zimné vetry, vždy-zelené zostanú nezmenené, kdežto ostatné stromy sú úplne pozbavené lístia. Taktiež dnes nemožno rozoznať dvojtvárneho vyznávača od pravdivého Kresťana, ale blízka je doba, keď rozdiel bude zrejmý. Nech sa pozdvihne odpor, nech pobožnostkárstvo a nesnášanlivosť znova zúri, nech sa zažhne prenasledovanie, nech sa málomysel'ní a pokrytci kolýsajú a odstupujú od viery, — pravé Kresťanstvo bude pevne stáť ako skala, so silnejšou vierou a jasnejšou nádejou než v dobách úspechu a zdaru.

[258]

Posledná Výstraha.

[259]

POTOM som videl iného anjela zostupujúceho z neba, ktorý mal veľkú moc, a zem bola osvietená od jeho slávy, a skríkol silne, veľkým hlasom a hovoril: 'Padnul, padnul veľký Babylon, a stal sa bývaniskom démonov a žalárom každého ducha nečistého a žalárom každého vtáka nečistého a nenávideného,.' „A počul som iný hlas z neba, ktorý hovoril: ,Výjdite z neho. Môj ľ ude, aby ste sa nezúčastnili jeho hriechov a aby ste nedostali z jeho rán!“ Zjav. 18: 1, 2, 4.

[260]

Tieto slová z Písma Sv. označujú čas, keď sa bude opakovať oznámenie o páde Babylona, ako to bolo učené druhým anjelom v 14. hl. Kn. Zjavenia 8. v. s dodatočným pripomenutím zkaženosti, ktorá sa bola dostala do rôznych spoločností tvoriacích Babylon od toho času, keď toto posolstvo bolo najprv oznámené, v r. 1844. Desné pomery v náboženskom svete sú tu opísané. Pri každom zavrnutí pravdy mysle ľ udi sa viac a viac zatemnia, ich srdcia sa viac zatvrdia, až konečne uviaznu v nevereckej neústupnosti. Nedbajúc na výstrahy, ktoré P. Bôh dal, budú ďalej pokračovať v šliapaní po nezmenenom Desatore, až budú svedení k tomu, aby prenasledovali tých, čo považujú Desatoro za posvätné. P. Kristus je zľahčovaný opovrhovaním, ktorým je stiané Jeho Slovo aj Jeho ľ ude. Keď učenie Duchárstva je prijímané cirkvami, vtedy obmedzenie naložené telesnému srdcu sa odstraňuje, a vyznávanie náboženstva stáva sa plášťom k zakrytiu najpodlejších nepravostí. Viera v duchárske zjavy otvára dvere ku svádzaniu duchom a diabolským naukám, a tým bude vplyv zlých anjelov pocitovaný v cirkvách.

O Babylone tej doby, o ktorej proroctvo hovorí, sa prehlasuje : „Jeho hriechy dosiahly až k nebu, a Bôh sa rozpamätal na jeho nepravosti.“ Zjav. 18:5. Dokončil mieru svojej viny a zkaza padne na neho; P. Bôh však ale ešte má ľ ude v Babylone ; a pred zahájením Svojho súdu musia byť títo verní z neho vyvolaní, „aby sa nezúčastnili jeho hriechov a aby nedostali z jeho rán.“ Z toho vzniklo hnutie, znázornené anjelom zostupujúcim s neba, osvecujúcim zem

svojou slávou a volajúcim mocne veľkým hlasom, ohlasujúc hriechy Babylona. V spojení s týmto posolstvom je počut' volanie: „Výjdite z neho, ľudemôj!“ Tamtiež, v. 4. Toto oznámenie, spájajúce sa s posolstvom tretieho anjela, obsahuje poslednú výstrahu, ktorá je daná obyvateľstvu zeme.

Hrozné je zakončenie, ku ktorému sa svet blíži. Mocnosti sveta, spájajúce sa k boju proti Božím prikázaniam, rozkážu, že všetci „malí i veľkí, bohatí i chudobní, slobodní i sluhovia“ (Zjav. 13:16), majú sa prispôbiť zvykom cirkve zachovávaním ne-Biblického dňa odpočinku (Nedele). Všetci, ktorí neposlúchnu, budú postihnutí občanskými trestami a konečne bude vyhlásené, že si zasluhujú smrť. Naproti tomu Boží zákon uklada- júci deň Stvoriteľovho odpočinku, vyžaduje poslušnosť a hrozí hnevom tým, ktorí prestupujú Jeho prikázania. [261]

Keď táto otázka je tak jasne predložená, vtedy každý, kto šliape na Boží zákon a poslúcha ľudské nariadenie, prijíma znamenie šelmy; prijíma znamenie príslušnosti k mocnosti, ktorú chce radšej poslúchať ako P. Boha. Nebeská výstraha znie: „Bude-li sa kto klaňať zveri i jej obrazu a príjme znamenie na svoje čelo alebo na svoju ruku, bude aj on piť z vína hnevu Božieho, z nemiešaného, ktoré je naliate z pohára Jeho hnevu.“ Zjav. 14:9, 10.

Avšak nikto není predurčený, aby snášal Boží hnev, až keď pravda bola vštepená do jeho ducha a jeho svedomia a on ňou opovrhoval. Sú mnohí, ktorí nikdy nemali príležitosť počuť zvláštne pravdy, týkajúce sa tejto doby. Ten, ktorý číta v každom srdci a zkúma všetky pohnutky, nevynechá nikoho, kto by túžil po známosti pravdy, aby bol zavedený ohľadom výsledku veľkého zápasu. Dekrát nemá byť ľudu slepo nútený. Každý má mať dostatok svetla, aby sa mohol rozumne rozhodnúť.

Sobota, tá bude veľkou zkúškou vernosti, lebo tvorí zvlášť popieranú časť pravdy, Až ľudia budú podrobení poslednej zkúške, potom budú oddelení tí, čo slúžia P. Bohu, aj tí, čo Mu neslúžia. Kým zachovávanie nepravého dňa odpočinku (Nedele) v súhlase so štátnym zákonom — avšak proti štvrtému prikázaniu z nezmeneného Desatora — bude znamením príslušnosti mocnosti protiviacej sa P. Bohu, zrovna tak i svätenie pravého dňa odpočinku (Soboty) v súhlase s Božím zákonom, je dôkazom pravej vernosti k Stvoriteľovi. Tiež kým jedna trieda, prijímúc znamenie podrobenia sa

svetským mocnostiam, prijíma znamenie zvery, druhá, zvoliac si upomienku oddanosti k Božskej moci, prijme pečat' Božiu.

[262] Doposiaľ tí, čo prednášali pravdy posolstva tretieho anjela, boli často uznávaní za poplachov. Ich predpovedania, že nábož-ná nesnášanosť zavládne v Spoj. Št. Am., aj že sa cirkev spojí so štátom, aby prenasledovala tých, čo zachovávajú prikázanie Božie, boli vyhlásené za bezzakladné i nesmyselné. Bolo s istotou vyhlásené, že táto krajina by sa nikdy nemohla stať inou iba aká vždy bola, — zastávajúca náboženskú slobodu. Lež odkedy sa o otázke nanucovania zachovávanía Nedele agituje, doba tak dlho držaná v pochybnosti sa blíži, tretieho anjela posolstvo bude mať taký účinok, aký by nebolo mohlo mať predtým.

V každom pokolení P. Bôh vysielal Svojich služobníkov, aby karhali hriech, a to ako vo svete tak v cirkvi. Ale ľudia chcú, aby sa im vyprávaly len príjemné veci, a čistá, nekalená pravda není vítaná. Mnohí hlásatelia pravdy, započínajúc svoje dielo, rozhodli sa postupovať veľmi opatrní pri napádaní hriechu cirkve a národa. Dúfali si, že príkladom čistého Kresť. života privedú ľud nazpät' k učeníu Biblie. Ale Boží Duch sostúpil na nich ako na Eliáša, keď ho pohnul, aby karhal hriechy bezbožného kráľa a odpadlého ľudu; nemohli inak, iba hlásať pravdu a upozorňovať na nebezpečie, ktoré hrozí dušiam. Slová, ktoré im Pán dával, vyslovovali, nebojac sa následkov, a ľud bol prinútený počuť výstrahu.

Moc Tretieho Anjela.

Tak bude rozhlásené posolstvo tretieho anjela. Až príjde čas, aby bolo podané s najväčšou mocou, P. Bôh upotrebí jed-noduché nástroje, vedúc mysle tých, ktorí sa zasvätia Jeho službe. Pracovníci evanjelia budú pripravení skôr pôsobením Božieho Ducha, ako vycvičením vzdelávacích ústavov. Mužovia viery a modlitby budú púdení, aby vystúpili s posvätnou horlivosťou, prehlasujúc slová, ktoré im P. Bôh sám vnukne. Hriechy Babylona budú odhalené. Hrozné následky prinucovania svätenia Nedele svetskými úradmi, nápady Duchárstva, pokradmý ale rýchly postup pápežskej moci, všetko to bude odkryté. Týmito vážnymi výstrahami budú ľudia až ohromení. Tisíce a tisíce budú naslúchať, ktorí nikdy nepočuli podobné slová. S úžasom budú naslúchať, že Babylon je cirkev, ale

padlá následkom svojich bludov a hriechov, pretože zavrhla pravdu poslanú jej s nebies.

Účinok Výstrahy.

[263]

Keď ľudia pôjdu k svojim bývalým učiteľom s dychtivou otázkou: „Či je tomu tak?“ Vtedy kňazi a kazatelia im budú predkladať bájky, a prorokovať príjemné veci, aby ukludnili svoj strach a upokojili prebudené svedomie. Ale pretože mnohí sa nebudú chcieť uspokojiť jedine s autoritou človeka, a budú vyžadovať: „Tak to povedá Pán,“ tu populárni kazatelia, ako kedysi Farizeji, plní hnevu, že o ich autorite sa pochybuje, odsúdia posolstvo ako dielo Satanovo, a pobúria hriech-milovné zástupy, aby pohrdali tými, ktorí ho hlásajú a ich prenasledovali.

Keď sa zápas rozšíri na nové pole a mysle ľudí budú obrátené k pošliapanému Božiemu zákonu, vtedy sa Satan rozzúri. Moc, sprevádzajúca posolstvo, iba rozčúli tých, čo sa jej stavajú na odpor. Kňazstvo vyvinie takmer nadľudskú silu vyhášať svetlo pravdy, aby nesvietilo na ich stádečká. Každým možným spôsobom budú sa snažiť zamedziť rozjímanie o týchto vážnych otázkach.

Cirkev si bude žiadať pomoc silného ramena svetskej moci, a v tomto sa spoja dovedna Katolíci i Protestanti. Až sa hnutie pre vymáhanie svätenia Nedele stane odvážnejším a rozhodnejším, bude vyvolaný zákon proti tým, čo zachovávajú nezmenený Boží zákon. Bude im vyhrázané pokutami a väzením, a mnohým budú ponúkané vplyvné miesta a iné odmeny a výhody, len aby sa dali sviest' a zriekli sa svojej viery. Avšak ich pevná odpoveď bude znieť: „Dokážte nám náš blud zo Slova Božieho!“ — podobná to výzva, akú podal Hus a Luther za tých samých okolností. Tí, čo budú predvedení pred súd, budú silne hájiť pravdu, tak že niektorí z poslucháčov sa rozhodnú pripojiť k nim a zachovávať všetky Božie prikázania. Tak bude svetlo Božieho Slova prinesené tisícim, ktorí by sa inak nikdy nedozvedeli o týchto pravdách.

Proti svedomitej poslušnosti Božieho Slova bude pokračované ako proti vzpúre. Rodič, zaslepený Satanom, bude drsný a prísny proti veriacemu dieťaťu; pán a pani budú prenasledovať prikázania-zachovávajú úceho sluhu i služku. Jemná láska bude chladnúť; deti budú zbavené dedictva a vyhánané z domovov. Slová ap. Pavla

[264]

[265]

budú doslovne vyplnené. „Všetkých, ktorí chcú pobožne žiť v Kristu Ježišovi, budú prenasledovať.“ 2. Tim. 3: 12. Keď zastanci pravdy sa sprotivia svätit' Nedeľný sviatok, niektorí z nich budú zažalávaní, niektorí vyslaní do vyhnanstva, a s inými bude zachádzané ako s otrokmi. Ľudskému rozumu sa to zdá teraz byť nemožným; ale až ovládajúci Duch Boží opustí ľudí a budú pod kontrolou Satana, ktorý sám nenávidí Božské príkazy, potom dôjdeme k divným udalostiam. Srdce človeka môže byť veľmi kruté, keď z neho raz zmizne Boha-bojnosť.

Až sa búrka priblíži, mnohí, čo hovorili, že veria v posolstvo tretieho anjela, ale neboli posvätení poslušnosťou pravdy, opustia svoje miesto, a vstúpia do šíkov protivnej strany. Spojac sa so svetom a sdiel'ajúc svetského ducha, hľadia na všetko v svetskom svetle; a keď nadíde čas zkušky, hneď sa pridajú k snadnej, obľúbenej strane. Nadaní mužovia a pochlebníci, ktorí sa kedysi tešili z pravdy, upotrebia svoje sily ku klamaniu a svádzaniu duší. Stanú sa najhoršími nepriateľmi svojich bývalých bratov. Až zachovávatelia Božej Soboty budú postavení pred súd, aby sa zodpovedali zo svojej viery, títo odpadlíci budú najčulejšími náhončiami Satana, ohovárajúc a obviňujúc ich, aby tak podvodným svedootvom a urážkami vzbúrili panovníkov proti nim.

Zkúška Viery.

Počas tohto prenasledovania bude viera služobníkov Pána zkúšaná. Verne podali výstrahu, držiac sa jedine P. Boha a Jeho Slova. Duch Boží pôsobiac na ich srdcia, ich pohnul, aby hovorili. Povzbudení súc svätou horlivosťou a podnietení Božským popudom, rozhodli sa vykonávať svoju povinnosť za každú cenu. bez akéhokoľvek rozpakovania, neberúc do ohľadu trpké následky, aké bude mať hlásanie im svereného posolstva Božiemu ľudu. Neuvažovali ani svoje časné záujmy, ani sa im nejednalo o zachránenie si povesti alebo života. Ale až sa búra odporu a protivenstva povznesie nad nimi, niektorí, ohromení hrôzou, zvolajú: „Keby sme boli predvídali následky našich slov, boli by sme radšej mlčali.“ Budú obkolesení zo všetkých strán prekážkami. Satan bude útočiť na nich prudkým pokušením. Bude sa im zdať, že úloha, ktorej sa podujali, je nad ich sily. Záhuba im hrozí. Nadšenie, ktoré ich obživovalo, zmizlo, predsa

nemôžu sa vrátiť nazpät'. Potom, cítiac svoju úplnú bezmocnosť, utieknu sa k Všemohúcimu o pomoc. Potom sa rozpomenú, že slová, ktoré hovorili, neboli jejich, lež Toho, ktorý im rozkázal hovoriť'. P. Bôh vložil pravdu do ich srdc, a oni ju nemohli zatajiť'.

Podobné skúšky zažil ľud Boží aj v minulosti. Wiklif, Hus, Luther, Tyndale, Baxter, Wesley a iní, všetci naliehali, aby každá nauka bola dokázaná Bibliou, vyhlásili, že odvolajú všetko, čo Biblia nepodporuje. Proti týmto mužom prenasledovanie sa rozputnalo bezúzdnu zúrivosťou, ale oni napriek tomu neprestali hlásať pravdu. Rôzne obdobia cirkevných dejín sa vyznačujú vývojom nejakej zvláštnej pravdy, vyhovujúcim potrebám Božieho ľudu v onej dobe. Každá nová pravda sa postretáva s odporom a nenávisťou; a tí, ktorí sú osvietení jej svetlom, bývajú často pokúšaní a zkušovaní. Pán dáva zvláštnú pravdu ľuďom za rôznych okolností, v príhodný čas. Kto sa opováži sprotiviť a nehlásať ju? On nariad'uje Svojim služobníkom, aby podali svetu poslednú výzvu Jeho milosti. Oni nemôžu mlčať, pretože by im hrozilo večné zahynutie. P. Kristovi vyslanci sa nesmú báť následkov. Musia splniť svoju povinnosť a výsledky zanechajú P. Bohu.

Keď sa odpor dvíha vyššie a vyššie, služobníci Boží sú znova a znova akoby v zmätku, lebo sa im zdá, že si sami privádzali nešťastie. Ale svedomie a Slovo Božie ich uist'uje, že ich cesta je správna; a trebárs aj protivenstvá pokračujú, sú posilňovaní, aby ich mohli snášať. Zápas sa stáva horším a hroznejším, ale ich viera i odvaha rastie. Ich svedoctvo znie: „Neopovážime sa narušovať Slovo Božie, rozdeľovať Jeho svätý zákon, nazývať jednu čiastku z neho potrebnou a druhú nepotrebnou, aby sme si tým získali priazeň sveta. P. Bôh, ktorému slúžime, nás môže vyslobodiť'. P. Kristus zvíťazil nad mocnosťami sveta, a či sa teda máme báť sveta už premoženého ?“

[267]

Prenasledovanie vo svojich rôznych spôsoboch je vývojom pravdiva, ktoré bude v platnosti tak dlho, pokiaľ Satan bude trvať, a Kresťanstvo bude mať životnú silu. Nikto nemôže slúžiť P. Bohu, a žeby pri tom nevalil na seba nepriateľstvo vojska temnosti. Zlí anjelia ho budú napádať, majú strach, že jeho vplyv im vyrve kôr z rúk. Zlí ľudia, zahanbení jeho príkladom, spoja sa s nimi, snažiac sa ho od P. Boha odlúčiť' lákavými pokušeniami. Keď sa im to nepodarí, upotrebia prinucujúcu silu, aby si podmanili svedomie.

[268] Pokiaľ však P. Ježiš zostáva prostredníkom človeka v nebeskej svätyne, zdržiavajúci vplyv Sv. Ducha je pociťovaný medzi panovníkmi i ľuďom, do istej miery ešte kontroluje zákony zeme. Nebyť týchto zákonov, stav sveta by bol veľá horším ako je teraz. Ačkoľvek mnohí z našich panovníkov sú činnými jednatel'mi Satana, P. Bôh tiež má Svojich jednatel'ov medzi poprednými v národe. Nepriateľ účinkuje na svojich slúhov, aby navrhovali nariadenia, ktoré by značne prekážaly Božej práci ; lež svätí anjelia účinkujú na mysliach štátnikov, ktorí sa boja P. Boha, aby vzdorovali takým ushodnutiam nevývratnými dôvodmi. Takto niekoľkí mužovia zastavia silný prúd zla. Protivenstvo nepriateľ'ov pravdy bude obmedzené, aby poslanstvo tretieho anjela mohlo konať svoju prácu. Keď sa bude hlásať konečná výstraha, pozornosť týchto popredných mužov, skrze ktorých Pán teraz pracuje, bude upútaná na ňu, a niektorí ju príjmu aj budú stáť spolu s Božím ľuďom v dobe súženia.

Podzimný Dážď.

Anjel, ktorý sa pripojí v hlásaní troj-anjelného poslanstva, má osvietiť celú zem svojou slávou. Tým je predpovedané dielo svetového rozsahu a neobyčajnej sily. Adventné hnutie v r. 1840—1844. bolo slávnym prejavom Božej moci; poslanstvo prvého anjela bolo ohlásené každou missijnou stanicou na svete, a v niektorých zemiach vyvolalo najväčší náboženský záujem od doby Reformácie v 16. storočí. Ale to všetko bude prekonané mohútnym hnutím pri poslednej výstrahe tretieho anjela.

Bude to podobné dielo ako pri poslaní Sv. Ducha. Ako „jarný dážd“ bol daný vyliatím Ducha Sv. pri otvraní diela evanjelia, aby vykl' účilo draho-cenné semä, tak „podzimný dážd“ bude daný pre ukončovanie, aby úroda dozrela.

„Vedieť a usilovať sa budeme, aby sme poznali Pána; ako sviatanie pripravený je východ Jeho, a ako jarný dážd' príde k nám, a ako jasenná prška na zem.“ Oze. 6: 3. „Synovia Sionski plesajte, a radujte sa v P. Bohu svojom; lebo vám dá učiteľ' a spravodlivosti a sošle vám dážd' ranný i pôzdný, ako na počiatku.“ Joel 3: 23. „A bude v posledných dňoch, hovorí Bôh, že vylejem zo Svojho Ducha na každé telo.“ „A stane sa, že každý, kto kol'vek bude vzývať meno Pánovo, bude spasený.“ Skut. 2: 17, 21.

Veľké dielo evanjelia nebude ukončené menším prejavom Božej moci, než akou sa vyznačovalo jeho počínanie. Proroctvá, ktoré boli vyplnené vo vyliatí časného dažďa a pri počiatku šírenia evanjelia, sa znova majú vyplniť v pôzdnom daždi, pri jeho ukončení. Tuná sú „časy rozvlaženia“, ku ktorým ap. Peter hľadel, keď povedal: „Tak, čiňte pokánia a obráťte sa aby sa vytrely vaše hriechy, a aby prišli časy občerstvenia od tváry Panovej, a aby poslal predurčeného vám Krista Težiša.“ Skut. 3:19, 20.

[269]

Boží služobníci, žiariac svätou oddanosťou, budú sa ponáhľať z miesta na miesto, aby hlásali posolstvo nebies. Tisícerymi hlasmi po celej zemi bude výstraha dávaná. Zázraky sa budú diať, chorí budú uzdravovaní, a znamenia a divy budú sprevádzať veriacich. Satan tiež bude pracovať živými zázrakmi, aj oheň privolá s neba na zem pred zrakom ľudí. (Vidz Zjav. 13:13.) Takto budú obyvatelia zeme donútení, aby sa rozhodli pre tú a či onú stranu.

Posolstvo nebude šírené mnohými dôvodmi, ale skôr hlbokým presvedčením Ducha Sv. Dôvody už boli podané. Semä bolo zasiate, a teraz vzrastie a ponese ovocie. Spisy šírené missijnými pracovníkmi pôsobili svojim vplyvom, ale mnohí, čie mysle boli dojaté, nemohli plne pochopiť pravdu a riadiť sa ňou. Teraz lúče svetla prenikajú všade, pravdu možno vidieť vo všetkej jasnosti, a verné diatky Božie lámu sväzky, ktorými boli sputnaní. Sväzky rodinné, spojenie cirkevné, nemajú už sily, aby ich zastavily. Pravda je cennejšia ako všetko ostatné. Napriek všetkým jednatelstvám, spojivším sa proti pravde, veľký počet sa postaví na stranu Božiu.

[270]

Doba Súženia.

[271]

„V tom čase povstane Michael, veľké knieža, ktorý stojí nad synmi tvojho ľudu, a bude čas súženia, akého nebolo, odkedy len je národom až do toho času. A v tom čase bude vyslobodený tvoj ľud, každý, kto bude nájdený zapísaný v knihe.“ Dan. 12: 1.

Keď sa posolstvo tretieho anjela skončí, milosť sa nebude viac primlúvať za previnivších sa obyvateľov zeme. Boží ľud svoje dielo vykonal. Prijali „podzimný dážď“, „rozviažeme od tvári Pánovej“, (Ozeáš 6:3; Skut. 3:19), a sú pripravení pre hodinu skúšky, ktorá nastáva.

[272]

Anjelia sa náhliť sem a tam v nebesiach. Anjel, vracajúci sa so zeme, oznamuje, že jeho dielo je vykonané; posledná skúška nastáva svetu, a všetci, ktorí dokázali svoju vernosť voči prikázaniam Božím, prijali „pečať Boha živého“. Potom P. Ježiš prestane sa primlúvať za ľudí v svätyni nebeskej. Pozdvihne svoje ruky, a mocným hlasom povie: „Stalo sa!“, a všetky anjelské zástupy odložia svoje koruny, až On slávnostne vyhlási: „Kto škodí, nech len škodí ešte; a kto je špinavý, nech sa špiní ešte, a spravodlivý nech sa ospravedlivuje ešte; a svätý nech sa posväťí ešte.“ Zjav. 22: 11. Bolo rozhodnuté o živote a smrti v každom prípade. P. Kristus vykonal dielo očistenia za svoj ľud a vytrel ich hriechy. Počet Jeho poddaných je doplnený; „kráľovstvo a pánsťvo a veličensťvo kráľovstvi pod celým nebom“ bude dané dedičom spasenia a P. Ježiš bude kralovať ako ‚Kráľ kráľov a Pán pánov‘. (Vidz Dan. 7: 27.)

Zkúška Skončená.

Až P. Kristus opustí svätyniu v nebesiach, tma prikryje obyvateľstvo zeme. V tejto strašnej dobe spravodliví budú musieť žiť pred tvárou Sv. P. Boha bez prímluvcu. Obmedzenie, ktoré spočívalo na bezbožných, bude odstránené, a Satan bude mať plnú vládu nad nekajúcimi. Božia shovievavosť sa skončí. Svet zavrhol Jeho milosrdenstvo, pohrdol Jeho láskou a pošliapal Jeho zákon. Bezbožní

prekročili hranice svojej zkušky; Boží Duch, ustavične opovrhovaný, bol konečne odvolaný. Nechránení Božskou milosťou, nemajú žiadnej ochrany pred zlostníkom.

Satan potom uvrhne obyvateľstvo zeme do veľkého posledného zmätku. Až Boží anjelia prestanú zadržiavať strašlivý nával ľudskej vášne, všetky protivné živly zápasu sa rozputajú. Celý svet bude uvrhnutý do horšej zkazy, aká zastihla starý Jeruzalem.

Jediný anjel pobil všetkých prvo-rodených v Egypte, a naplnil zem nárekom. Keď sa Dávid prehrešil proti P. Bohu v spočítaní Izraela, jedon anjel spôsobil hroznú záhubu, skrze ktorú bol jeho hriech potrestaný. Tá samá ničiacia moc prevádzaná svätými anjelmi na Boží rozkaz, bude prevádzaná zlými anjelmi, keď P. Bôh dovolí. Už teraz sú moci napohotove, čakajúc len na Božie dovolenie, šíriť pustošenie na všetky strany.

Tí, ktorí budú mať úctu pre Boží zákon, budú obviňovaní, že privolávajú rany a súd na svet, a že zapríčiňujú desné prevraty prírodné, boje a krve-preliatie medzi ľuďmi, naplňujúc zem žiaľom. Moc, sprevádzajúca poslednú výstrahu, rozzúri bezbožných; ich hnev sa zažhne proti všetkým, ktorí prijali posolstvo, a Satan bude ešte k väčšej prudkosti búriť ducha nenávisti a prenasledovania.

[273]

Keď Božia tvár bola úplne odvrátená od Židovského národa, kňazi a ľud o tom nevedeli. Trebárs boli pod mocou Satana, a zmietaní najhroznejšími a najzhubnejšími vášňami, považovali sa stále za vyvolený Boží národ. Ich boho-služby v chráme sa konaly ďalej, obete boly prinášané na jeho poškvrených oltároch, a deň po dni požehnanie bolo privolávané na ľud previnivší sa krvou drahého Božieho Syna, a hľadajúc aj život Jeho sluhov a apoštolov. Taktiež až neodvratelné rozhodnutie svätyne bude prehlásené, obyvatelia zeme nebudú o tom ani vedieť. Ľud, od ktorého Boží Duch sa celkom odvrátil, bude ďalej pokračovať vo svojich náboženských spôsoboch a diabolská horlivosť, akú im vnukne knieža zla, aby uskutočnili jeho zlo-myselné zámery, bude sa podobat' horlivosti pre P. Boha.

Ponevác Sobota sa stane zvláštnym bodom zápasu v celom Kresťanstve, a náboženské i svetské úrady sa spoja, aby vymáhaly svätenie Nedele, tumalá menšina, vzdorujúca obľúbenému požiadavku sa stane predmetom všeobecného preklínania. Bude naliehané, aby neboli trpení tí, čo sa protivia cirkevným na-riadeniam aj štátnému zákonu; že je lepšie pre nich trpeť, akoby mali byť celé národy vtia-

hnuté v zmätok i bezzákonnosť. Tie samé dôvody boli pred 1,900 rokami podávané proti P. Kristovi „vodcami ľudu“. „Je užitočnejšie pre nás,“ povedal podvodný Kaifáš, „aby zomrel jeden človek za ľud, akoby celý národ mal zahynúť.“ Ján. 11 : 50. (Angl. prekl.) Takýto dôvod bude sa zdať zaverečný; a vydaný bude konečne dekret proti tým čo svätia Sobotu dl'a štvrtého prikázania v nezmenenom Desatore, odsúdiť ich, akoby hodných trestu, a dovolené bude ľuďom, aby ich po istom čase usmrtili. Rímanstvo vo Starom kraji a odpadlé Protestantstvo v Novom, budú sledovať podobný smer voči tým, čo uctievajú Božské príkazy.

Jákovovo Súženie.

Ľud Boží bude potom uvrhnutý do oného trápenia a úzkostí, ktoré prorok opisuje ako „čas súženia Jákoba“. „Lebo takto hovorí Pán: ‚Počujeme hlas predesenia a hrôzy, a nieto žiadneho pokoja. ... A prečo obľadly všetky tváre na smrť? Oj, beda, lebo je to veľký deň, ktorému nebolo podobného, a je to čas súženia Jákovovho! Ale bude z neho zachránený.‘ Jerem. 30:5-7.

Jákovova noc úzkosti, keď zápasil v modlitbe za vyslobodenie z rúk Ezaua predstavuje zkúsenosť ľudu Božieho v dobe súženia.

Príčinou klamu prevedeného na zabezpečenie si požehnania od svojho otca, patriaceho i určeného Ezauovi, Jákob utiekol, naľakaný súc vyhrážkami svojho brata. Po mnoho-ročnom vyhnanstve pustil sa na Boží rozkaz, aby sa vrátil s jeho rodinou i stádom do domoviny. Stihnúc k hraniciam, bol naplnený strachom novinou, že Ezau prichádza s bandou bojovníkov, bezpochyby hotový k pomste. Jákovova spoločnosť, neozbrojená a bez obrany, sa zdálo, že bude bezmocnou obeťou násilia i mordovania. A kremä bremena úzkosti, strachu a výčitky, bola doložená ťarcha svedomia; pretože bol to jeho vlastný hriech, čo ho stihal. Jeho jediná nádej bola v Božej milosti; jeho je-diná obrana musí byť modlitba. Predsa ale nenechá nič nevykonané zo svojej strany, by zadosť učinil za zlo voči svojmu bratovi. Tak majú aj nasledovníci P. Kristovi, keď sa blížia k dobe súženia, vynaložiť každú snahu, by sa predstavili v správnom svetle pred ľuďmi, odzbrojit' predpojatosť, a odvrátiť nebezpečie, ktoré hrozí slobode svedomia.

Odošľ úc si rodinu preč, aby neboli svedkami jeho trápenia, Jákob zostal sám primlúvať sa k P. Bohu. On vyznal svoj hriech, a s vd' ačnosťou priznáva Božiu milosť voči sebe, kým s hlbokým ponížením oroduje za smluvu učinenu s otcami, aj za sľuby jemu samému v jeho nočnom videní v Betel aj v zemi jeho vyhnanstva. Kríza v jeho živote nadišla; všetko bolo akoby na sádzke, V tme a samote pokračuje modliť a ponížovať sa pred P. Bohom. Odrazu sa ho dotkla ruka. Myslí si, že nepriateľ hl'adá jeho bezživotie, a celou silou sa dal do zápasu s jeho útočníkom. Keď sa začalo rozodnievať, cudzinec napnul svoje nadľudské sily a jeho dotknutím Jakob bol porazený, pri čom bezmocný, plačúci prosebník padol na hrdlo svojmu tajuplnému odporcovi. Jákob teraz vie, že je to Anjel Smluvy, s kým bol v zápase. Trebárs i ranený a trpel bol'ast', nevzdal sa svojho účel'u. Dlho snášal nesnádze, výčitky svedomia i t'ážkosť pre svoj hriech; teraz musí mať uistenie, že mu je odpustený. Božský návštevník sa začal poberať, ale Jákob sa ho držal d'alej, žiadajúc si požehnanie. Anjel nalieha: „Pust' ma, lebo sa rozodnieva,“ ale patriarcha vykrikol: „Nepustím t'a, až ma požehnáš!“ Aká to dôvera, aká stálosť i naliehavosť je tuná prejavená! Keby toto bývalo chlubné a domýšľavé uchádzanie sa o požehnanie, Jákob by bol na skutku zničenv; lež jeho uistenie bolo jedného, ktorý si vyznal svoju slabosť a nehodnosť, a dúfa d'alej v milosť smluvy-dodržiavajúceho P. Boha.

„Boril sa s anjelom a premohol.“ Ozeáš 12:4. Pokorou, kajúcnosťou a sebazaprením tento hriešny, krehký smrteľník premáhal s mocným z nebies. Trasúci, chopil sa Božích sľubov a srdce Nekonečnej Lásky sa nemohlo odvrátiť od hriešnikovej prosby. Na dôkaz jeho víťazstva a povzbudenia iným. žeby napodobňovali jeho príklad, jeho meno mu bolo zmenené z toho, ktoré mu upomínalo jeho hriech, na také, čo mu malo pripomínať jeho víťazstvo. A to, že Jákob „prevládal s Bo-hom“, bolo istotou, že bude prevládať aj s ľudmi. Viac sa nebál hnevu svojho brata, pretože Pán bol jeho obranou.

Satan obviňoval Jákoba pred Božím anjelom, osvojujúc si právo zničiť ho pre hriech; naviedol Ezaua, aby ho napadol, a počas patriarchovho zdĺhavého zápasu Satan naliehal naňho a zväčšoval mu jeho vinu, aby ho tak zoslábil. žeby sa vzdal Pána. Jákob bol vohnaný takmer v zúfalstvo, ale vedel, že bez pomoci z nebies musel

[276]

[277]

by zahynúť. Ale Jákob úprimne ľutoval svojho veľkého hriechu a odvolával sa na Božie milosrdenstvo. Nedal sa odvrátiť od svojho úmyslu, lež držal anjela pevne a zdôrazňoval svoju žiadosť vážnymi, úzkostnými výkrikmi, a zvíťazil.

Ako Satan ponúkal Ezaua, aby tiahol proti Jákobovi, tak popúdi bezbožníkov, aby zničili ľud Boží v dobe súženia. A ako obvinil Jákoba, tak bude vynášať obžaloby proti ľudu Božiemu. Považuje svet za svoje pánsvo; ale malý huf tých, ktorí zachovávajú Božie nezmenené prikázania, vzdoruje jeho nadvláde. Keby ich môhol zničiť s povrchu zeme, jeho víťazstvo by bolo dokonalé. Pozoruje, že svätí anjelia ich chránia a z toho vyvádza úsudok, že ich hriechy boli odpustené; ale nevie, že o nich bolo rozhodnuté vo svätyni nebeskej. Má presnú známosť o ich hriechoch, do ktorých ich svádzal, a predkladá ich P. Bohu v prehnanom svetle, tvrdiac, že títo ľudia zaslúžia zrovna tak, ako aj on sám, vylúčenie z priazne Božej. Prehlasuje, že Pán podľa spravodlivosti nemôže odpustiť ich hriechy a pri tom ho zničiť aj jeho anjelov. Robí si na nich nároky ako na svoju korisť a žiada si, aby mu boli vydaní do rúk, žeby ich zničil.

Keď Satan bude obviňovať Boží ľud z ich hriechov, Pán mu dovolí, aby ich zkušal do krajnosti. Ich dôvera v P. Boha, ich viera a stálosť bude podrobená zkuške. Keď si budú pripomínať svoju minulosť, ich nádej klesne; lebo v celom svojom živote vynájdu málo dobra. Sú si celkom vedomí svojej slabosti a nehodnosti. Satan sa snaží ich nastrašiť myšlienkou, že ich prípad je beznádejný, aj že škvrny ich poblúdenia nebudú nikdy sotreté. Trúfa si, že tým zničí ich vieru, aby sa poddali jeho pokušeniam, a odvrátili sa od P. Boha.

Ačkoľvek Boží ľud bude obkolený nepriateľmi, ktorí budú hľadať jeho zničenie, predsa úzkosť, ktorú trpia, nie je strach pred prenasledovaním pre pravdu, ale sa boja, že skrze nejakú chybu z ich strany, nedocielia vyplnenie Spasiteľovho sľubu: „Budem ťa ostrihať a vyslobodím ťa z hodiny pokušenia, ktorá má prísť na celú zem.“ Zjav. 3: 10. Keby mohli mať istotu odpustenia, neľakali by sa pred mukami abo smrťou; ale akžeby sa nemali dokázať byť hodnými a utratili by svoje životy príčinou svojej poškvrnenej povahy, vtedy Božie sväté meno by bolo pohanené.

Z všetkých strán budú počuť o zradných spiknutiach a pozorovať činnosť vzpúry; a tu sa prebudí v nich túha, vážna žiadosť duše, aby sa toto veľké odpadlíctvo skončilo, a aby bezbožnosť vzala

koniec. Ale kým prosia P. Boha, aby zastavil dielo vzpúry, robia to s pocitom výčitky samým sebe, že nemajú dost' sily, aby odporovali a obrátili mohútne príval zla. Pocit'ujú, že keby boli vždy venovali všetky svoje schopnosti P. Kristovej službe, idúc od sily k sile, snád' Satanova moc by sa nebola proti nim tak zmohla.

Ponižujú svoje duše pred P. Bohom, poukazujúc na minulú ľútosť svojich hriechov a odvolávajú sa na Spasiteľ'ov sl'ub: „Nech sa chopí Mojej pevnosti a učiní so Mnou pokoj, áno, nech učiní so Mnou pokoj.“ Izai. 27: 5. Ich viera ich neopustí trebárs sú im ich modlitby aj nie ihneď odpovedané. Trebárs aj zažijú značné úzkosti, hrôzu a trápenie, predsa neprestanú vo svojom orodovaní. Zmocňujú sa sily anjela, a reč ich duše bude: „Nepustím t'a, až ma požehnáš!“

Keby Jákob predtým nebol učinil pokánie zo svojho hriechu, keď podvodne dosiahol prvorodenstvo, P. Bôh by nebol vyslyšal jeho modlitbu a nebol by ho zachoval milosrdne pri živote. Tak tiež, keby Boží ľud v dobe súženia mal nevyznané hriechy, ktoré by sa pred nimi objavili a trápili ich strachom a úzkosťou, boli by premožení; zúfalstvo by zlomilo ich vieru, a nemali by odvahu prosit' P. Boha za vyslobodenie. Ale keď sú hlboko presvedčení o svojej nehodnosti, nebudú mať zatajené hriechy, ktoré by museli odkrývať. S ich hriechami bolo vyjednávané pred súdom a boli im vytreté; a oni na ne nemôžu viac už ani spomenúť.

Satan svádza mnohých, aby verili, že P. Bôh premine ich nevernosť v menších otázkach života; ale Pán ukazuje svojim jednaním s Jákobom, že niako nemôže schváliť alebo trpet' zlé. Všetci, ktorí sa snažia vyhovárať alebo zatajovať svoje hriechy a nechávajú ich nevyznané aj neodpustené v nebeských knihách, budú premožení Satanom. Čím povýšenejšie je ich zamestnanie, čím čestnejšie miesto, ktoré zastávajú, tým je ohavnejšie ich jednanie pred Božím zrakom a tým istejšie je víťazstvo ich veľkého protivníka. Tí, čo odkladajú s prípravou na súdny deň, nemôžu ju vykonať v čase súženia ani nikdy potom. Prípady všetkých takých je beznádejné.

Tí, tak zvaní Kresťania, ktorí prídu k tomu hroznému poslednému zápasu nepripravení, v zúfalstve vyznajú svoje hriechy slovami trpkkej úzkosti, ale bezbožní budú jasat' nad ich súžením. Takéto vyznania sú podobné vyznaniám Ezaua a Judáša. Tí, čo tak vyznávajú, lamentujú nad výsledkami svojich prestúpení, ale nie nad trestu-

hodnosťou. Necítia pravú skrušenosť, ani žiadnu nenávisť hriechu. Vyznajú svoj hriech len zo strachu pred trestom; ale ako Faraon staro-dávna, znova by sa počali rúhať nebesiam čím by trest bol odstránený.

Dejiny Jáкова sú uistením, že P. Bôh nezavrhne tých, čo boli zavedení a pokúšaní, i vťahnutí do hriechu, ale sa navrátili k Nemu v pravom pokání. Kým Satan bude hľadať zničiť túto triedu, P. Bôh pošle Svojich anjelov potešiť i zachrániť ich počas nebezpečia. Útoky Satana sú často kruté a rozhodnuté, jeho podvody sú hrozné; ale Božie oko je nad Jeho ľuďom, a Jeho ucho naslúcha na ich náreky. Ich utrpenia sú ohromné, plamene prečistiť ujúciho ohňa sú nesnesiteľné; ale ich Riaditeľ ich vyvedie z všetkých ohnivých zkušiek prečistených ako zlato. Božia láska voči Jeho dieťkam počas ich najpálčivejších zkušiek, je tak silnou i nežnou ako bola aj počas ich blahobytu. Lež je potrebné pre nich, aby prechádzali cez ohnivé zkušky; ich svetá'ckosť musí byť spálená, aby sa v nich obraz P. Ježiša dokonále zrkadlil.

[280] Chvíle trápenia i múk pred nami vyžadajú vieru, ktorá znese únavu, aj len hlad, — vieru, ktorá nepozná ťažkosti, trebárs ako krute zkušaná. Doba milosti je daná všetkým, aby sa pripravili pre dobu súženia. Jákob ovládal preto, že bol vytrvalým a rozhodnutým. Jeho víťazstvo je dôkazom moci naliehavej modlitby. Všetci, ktorí si osvoja Božie sľuby, tak ako on, a budú tak úprimnými aj vytrvalými, zvíťazia, ako aj on zvíťazil. Tí, čo sa nechcú zapret' samí seba, úpet' pred Pánom, modliť sa dlho i úprimne o Jeho požehnania, nikdy ich neprijmú. „Zápasíť s Bohom“, to iba niekol'kí vedia čo je! Ako málo je takých, čo ponížujú svoje duše pred Pánom s napnutou túhou až to vidno na nich! Keď vlny zúfalstva, ktoré žiadon jazyk nie je v stave vyjadriť, sa navalia na orodovníka, kol'kí sa držia pevnou vierou sľubov Božích!

Tí, čo teraz majú málo viery, sú v najväčšom nebezpečí, že podľaťahnú moci diabolského omámenia a rozkazu pre znásilnenie svedomia. A keď aj obstoja v zkuške, budú uvrhnutí v horšie trápenie a úzkosť v dobe súženia, pretože si nikdy nezvykli dôverovať v P. Boha. Pod hrozným náťakom a zdrtenosťou budú nútení naučiť sa úlohám viery, ktoré zanedbávali.

Mali by sme sa teraz spoznať s P. Bohom skrze zúčmanie Jeho sľubov. Anjelia Boží zaznamenávajú každú vážnu a úprimnú mod-

litbu. Mali by sme sa radšej vzdať svojich sebeckých radostí, ako zanedbávať spojenie s P. Bohom. Najhoršia chudoba, najväčšie zaprenie seba s Jeho schválením, je lepšie ako bohatstvo, česť, pohodlie a priateľstvo bez toho. Musíme venovať čas k modlitbe. Keď dovolíme, aby naše mysle boli zaujaté svetskými záujmami, Pán nám môže dať čas tým, že odstráni od nás naše modly zlata, domovov, a pozemkov.

Mládež by nikdy nebola svedená do hriechu, keby sa sprotivila vstúpiť na cestu, kde si nemôže žiadať pomoc Božiu. Ke-by poslovia, ktorí nesú poslednú výstrahu svetu, sa modlili za pežehnania Božie, nie chladným, ľahostajným a lenivým spôsobom, lež vrúcne a s dôverou ako Jákob, našli by mnohé miesta, kde by mohli povedať: „Videl som Boha tvárou v tvár a nezahynul som.“ 1 Mojž. 32:30. Boli by uznaní nebesiami za bojovníkov, ktorí majú moc zápasit' i prevládať s Bohom i s ľuďmi. [281]

„Doba súženia, akej nikdy nebolo“, sa má skoro objaviť; a budeme potrebovať zkušenosť, akej teraz nemáme, a ktorej zadovážiť si mnohí sú nedbalí. Často býva, že keď si ťažkosti predstavujeme, zdajú sa byť väčšími ako vo skutočnosti sú; lež to nie je pravdivým o kríze, ktorá je pred nami. Najživšia predstava nedosiahne veľkosť tej zkušky! V dobe tejto zkušky každá duša musí stáť sama za seba pred P. Bohom. „Keby Noe, Daniel i J—b boli na zemi ako Ja žijem, hovorí Pán, žeby nevytrhli syna ani dcéry; oni vo svojej spravodlivosti by vytrhli iba svoju dušu.“ Ezech. 14:20.

Teraz, kým náš Najvyšší Kňaz oroduje za nás, máme sa stať dokonalými v Ňom. Náš Spasiteľ nemohol byť ani len skrze myšlienku vtiahnutý do pokušenia. Satan najde v ľudskom srdci aké-také miesto, kde sa usídli, — dajaká hriešna túha sa snád' pestuje, skrze ktorú prevedie svoju pokúšajúcu moc. Lež P. Kristus prehlásil o Sebe: „Knieža tohto sveta prichádza, ale nemá nič na Mne.“ Ján. 14:30. Satan nemohol nájsť nič na Božom Synovi, čo by mu bolo dopomohlo zvíťaziť nad Nim. On zachovával prikázania Svojho Otca, a nebolo žiadneho hriechu v Ňom, ktorý by Satan bol mohol použiť pre svoj prospech. Toto je stav v akom musia byť tí, ktorí obstoja počas oného súženia.

Tu v tomto živote sa musíme rozlúčiť s hriechom, a to skrze vieru v krv smierenia P. Krista. Náš milovaný Spasiteľ nás volá, aby sme sa pridrúžili k Nemu; aby sme spojili naše slabosti s Jeho

[282]

silou, našu nevedomosť s Jeho múdrosťou, našu nehodnosť s Jeho zásluhou. Božie vedenie je školou, v ktorej sa máme naučiť pokore i poníženosti P. Ježiša. Pán vždy predkladá pred nás, nie cestu, ktorú by sme si my zvolili, ktorá sa nám ľahšou abo príjemnejšou zdá, ale pravý cieľ života. Záleží to na nás, aby sme spolu pracovali s jednatel'stvami, ktoré nebesia upotrebujú v práci pestovania našich charakterov, by sa podobaly Božskému. Nikto nemôže zanedbať lebo odkladať s touto prácou, iba na útratu svojej vlastnej duše.

Satanov Hnev.

Ap. Ján vo videniu počul mocný hlas v nebesiach, volajúc: „Beda tým, ktorí bývajú na zemi, a na mori, lebo sostúpil k vám diabol, majúc veľký hnev, vediac, že má krátky čas.“ Zjav. 12: 12. Hrozné sú prejavy, ktoré budia volanie nebeského hlasu. Hnev Satana rastie, čím viac sa čas kráti, a dielo jeho klamu a zkazy dosiahne vrchol'u v dobe súženia.

Satanove Prejavy.

Hrozný pohľad nadprirodzeného rázu bude odhalený v Nebesiach v znamení moci divo-tvorných duchov. Zlí duchovia výndu ku panovníkom zeme i celému svetu, vtiahnuť ich do siete klamu, a pobádať ich, aby sa spojili so Satanom v jeho poslednom zápase proti Božej vláde. Týmto činom budú oklamaní ako panovníci, tak aj ich poddaní. Povstanú osoby, predstavujú sa za P. Krista, a robiac si nároky na meno i úctu, ktorá patrí Vykupiteľovi sveta. Budú prevádzať podivu-hodné zázraky uzdravovania a vyhlasovať, že majú zjavenie s neba, lež protiviac sa Písmu Sv.

Čo korunujúci skutok najhroznejšieho klamu, Satan sám sa bude predstavovať, že je P. Kristus. Cirkev dlho zyznávala, že čaká na druhý advent P. Ježiša čo splnenie svojich nádejí. Teraz veľký podvodník spôsobí zdanie, že P. Kristus už prišiel. V rožných končinách zeme, Satan sa bude objavovať medzi ľuďmi ako velebná bytnosť oslňujúcej jasnosti, podobajúcej sa Božiemu Synovi, ako Ho ap. Ján opísal v Kn. Zjavenia. (Vid' Zjav. 1:13-15.) Sláva, ktorá ho bude obklopuvať, sa nevyrovná ničomu, čo ľudský zrak doposiaľ videl.

Vít'azné volanie bude zavznievat' vzduchom: „P. Kristus prišiel! P. Kristus je už tu!“

Ľudia s úctou budú padať pred neho, a on zdvihne svoje ruky a bude vyriekať slová požehnania, ako keď P. Kristus žehnal Svojich učeníkov, kým bol na zemi. Jeho hlas bude než- [283] ný a stlumený, ale plný súzvuku. Miernym, súcitným vyjadrením podáva niektoré z pôvabných nebeských právd, ktoré vyslovoval Spasiteľ sám; lieči ľudské choroby, a potom pod napodobňovaním povaha P. Krista vyhlasuje, že zmenil Sobotu na Nedeľu, a rozkazuje, aby všetci svätili deň, ktorý on po-žehnal. Bude tiež hlásať, že tí, čo sotrvávajú v zachovávaní siedmeho dňa týždňa (Soboty), sa rúhajú jeho menu, pretože nechcú poslúchať na jeho anjelov, ktorí budú vraj poslaní k ním so svetlom a pravdou. To bude ten mohútny, takmer vít'aziaci klam. Ako Samaritáni, tak budú množstvá ľudu, od najmenšieho do najväčšieho, veriť čarom a hovoriť, že to je „veľká moc Božia“. (Skut. 8: 10.)

Avšak Boží ľud sa nedá sviest'. Učenie tohto podvodného „krista“ sa nebude srovnávať s Písmom Sv. Jeho žehnanie je vynášané nad uctievačmi zveri i jejho obrazu, práve na tými, o ktorých Biblia vraví, že na nich bude vyliate víno Božieho hnevu.

Pravda, Satanovi v skutočnosti nebude možné napodobniť spôsob druhého adventu P. Krista. Ved' či Spasiteľ nevystríhal svoj ľud pred klamom v tomto ohľade? Či On jasne nepredpovedal spôsob Svojho príchodu? „Povstanú falošní kristovia a falošní proroci, a budú činiť veľké divy a zázraky, tak, žeby sviedli v blud, keby bolo možné, aj vyvolených. . . . Teda, keď vám povedia: ‚Hľ'a, na púšti jej Nevychádzajte. ‚Hľ'a, v tajných skrýšiach; Neverte ! Lebo ako blesk vychádza od Východu a ukazuje sa až na Západ, tak bude aj príchod Syna Človeka.“ Mat. 24: 24-27, 31 ; 25 : 31. Tento príchod sa nedá napodobniť. Bude všeobecne známy — celý svet bude jeho svedkom. Zjav. 1:7; 1. Tesal. 4: 16, 17.

Jedine tí, ktorí pilne zkúmali Sv. Písmo a zamilovali si pravdu, budú zachránení pred mocným klamom, ktorý zastihne celý svet. Svedoctvom Sv. Písma títo budú vstave spoznať podvodníka v jeho pretváraní sa. Všetkým nastane doba zkúšky; pravý Kresťan sa pozná podľa toho, ako čelí pokúšeniam. Či je Boží ľud teraz tak pevne založený na Jeho Slove, že sa nedá sviest' ani len zdánlivým dôkazom svojich vlastných smysl'ov? Či sa bude v onej rozhodnej dobe [284]

držať Biblie, a ničoho iba Biblie ? Satan, ak mu len bude možné, zadrží ich od pripravenia sa, aby neobstáli v ten deň. Zariadi to všetko tak, že im zamedzí cestu; pohrúžení budú v pozemských majetkoch, a spôsobí, aby museli snášať ťažké, nepohodlné bremená, aby ich srdcia boli obťažované starosťami každodenného života a deň zkušky, aby ich prekváпил ako zlodej.

Nebezpečie Božieho Ľudu.

Až nariadenie, vydané rôznymi Kresť. vodcami proti zachovávatelom Božích prikázaní (nezmenených), im odvolá vládnu ochranu a vydá ich na pospas tým, čo usilujú o ich zkažu, vtedy Boží Ľud opustí mestá a mestečká, sdrúžiac sa, budú sa skrývať v naj opustenejších a najosamelejších miestach. Mnohí nájdú útoľok v horských pevnostiach. Podobne ako prvotní Kresťania v údoliach Piedmontských, premenia výšiny zemské vo svoje svätyne a budú ďakovať P. Bohu za „hrady na skalách“. Izai. 33: 16. Lež zo všetkých národov i zo všetkých vrstev budú mnohí, velikáši i jednoduchí, bohatí i chudobní, čierni i bieli, ktorých vrhnú do najnespravodlivejšieho i najukrutnejšieho otroctva. Boží vyvolení budú prežívať trdné dni, spútaní reťazmi, za mrežami žalárov, odsúdení k zabitíu, niektorí ponechaní, aby zomreli hladom v tmavých a nečistých väzeniach. Ľudské ucho nebude naklonené by počulo ich stonania, ľudská ruka im neposkytne pomoci.

Či P. Bôh zabudne na svoj Ľud v hodine zkušky ? Či On zabudol na verného Noema, keď Jeho osudy navštívily predtopný bezbožný svet? Či zabudol na spravodlivého L—ta, keď ohňom zničil hriešnikov Sodomy a Gomory? Či zabudol na Eliáša, keď mu Pohanská Jezábel hrozila bezživotím? Či zabudol na Jeremiáša v temnej a bahnivej jame jeho žalára? Či zabudol na tých troch hodnostárov v ohnivej peci v Babylone, alebo na Daniela v jame levov?

„Ale Sion povedal: „Pán ma opustil a môj Pán zabudol na mňa. Č: azda môže zabudnúť žena na svoje nemlúvňa, aby sa

[285]

neslutovala nad plodom svojho života? Ale aj keby ony zabudly, Ja nezabudnem. Hľa, na Mojich dlaniach som ťa vyryl.“ Izai. 49: 14-16. „Kto sa dotýka vás, dotýka sa zreteľnice Môjho oka.“ Zachar. 2: 8. Tak vraví Pán zástupov.

„Trebárs nepriatelía ich budú vrhať do väzenia, predsa steny žalárov neodlúčia ich duše od spojenia s P. Kristom. Ten, ktorý vidí ich každú slabosť, ktorý je oboznámený s každou zkuškou, je nad každou mocou. Anjelia príjdu k nim do osamelých miest, prinášajúc im svetlo a mier s neba. Žalár bude ako palác ; pretože bohatí vo viere tam bývajú, a temné múry budú osvietené nebeským svetlom, ako keď ap. Pavel i Sílás sa modlili i spievali chvály o polnoci vo Filipänskej temnici.

Božie Súdy.

Súdy Božie zastihnú tých, ktorí sa snažia potlačiť a zničiť Jeho ľud. Jeho dlhá shovievavosť s hrešníkmi dodáva ľud'om odvahy k priestupkom, ale ich trest je nie menej istý a hrozný, čo aj dlho omeškáva. Našmu milosrdnému P. Bohu skutok trestu je neobyčajný skutok. „Ako Ja žijem, hovorí Pán, že nemám záľubu v smrti bezbožníka.“ Ezech. 33:11. „Pán shovieva dlho, a je veľký v moci, ale niakýrn činom nesprostí vinného.“ Nah. 1:3. Hroznými vecmi spravodlive pomstí moc Svojho pošliapaného zákona. Prísnosť odplaty, ktorá očakáva priestupníka, môže sa posúdiť dl'a toho, ako sa Pán zdráha vykonať spravodlivosť. Národ, ktorému dlho shovieva, a ktorého nepotrestá, pokiaľ nenaplní mieru svojej neprávosti pred Nim, vypije na koniec kalich Jeho hnevu resmiešaný s milosťou.

Až sa P. Kristus prestane primlúvať v nebeskej svätyni, bude vyliaty hnev bez milosti, ktorým sa hrozí tým, čo uctieajú zver aj jej obraz, a prijímajú jej znamenie. (Zjav. 14:9, 10.) Egyptské rany v onej dobe, keď P. Bôh chcel oslobodiť Izraela, podobaly sa týmto hroznejším a rozsiahlejším ranám, ktoré príjdu na svet práve pred ukončujúcim oslobodením Božieho ľudu. Pôvodca Kn. Zjavenia, popisujúci tieto príšerné rany, vraví: „Vyhadzovaly sa odporné vrede na ľud'och, ktorí mali znamenie zveri, a tých, ktorí sa klaňali jej obrazu.“ „More

sa obrátilo na krv ako krv mrtvého, a zomrela každá živá duša, ktorá bola v mori.“ A „rieky aj pramene vôd sa obrátili na krv.“ Ak sú tieto aj strašlivé, predsa Božej spravodlivosti je učinené úplne zadosť. Boží anjel prehlasuje: „Spravodlivý Si Pane, ... že Si to usúdil, lebo krv svätých a prorokov vylievali, a krv Si im dal piť, lebo sú toho hodní.“ Zjav. 16:2-6, 8, 9. Odsudzujúc Boží ľud na

[286]

smrť, previnili sa jeho krvou, ako keby ju boli preliali sami vlastnými rukami. Podobne P. Kristus prehlásil, že Židia Jeho doby sú vinní krvi všetkých svätých mužov, ktorá bola preliata odo dní Ábelových, lebo boli posadli tým samým duchom a usilovali o to samé, o čo usilovali aj vrahovia prorokov.

V nasledujúcej rane je daná slnku moc páliť ľuď ohňom. „A pálení boli ľudia veľkou páľou.“ Proroci takto opisujú stav sveta v tejto hroznej dobe: „Smútiť bude zem, preto že spustošené bude obilie. . . . Všetky stromy poschnú, lebo radosť sa bude stydiť a utečie od synov ľudských.“ Joel. 1: 10, 12. „Vyhynie semeno pod hrudami, spustnú zásobárne.... Oj, ako bude stonať dobytok ! ako budú zmätené stáda, lebo nebude pre ne paše. . . . Vyschly potoky a oheň strávil pašienky.“ Verše 17-20. „Budú kvíliť s' ažaje chrámu v ten deň, hovorí Pán. Bude mnoho mŕtvych tiel; mlčky ich pohádzu na ktorékoľvek miesto.“ Amos 8: 3.

Tieto rany nie sú všeobecné, inak by obyvatelia zeme boli úplne vyhubení. Ale budú to najdesnejšie pohromy, aké kedy boli známe smrteľníkom. Všetky osudy nad ľuďmi, pred ukončením sa milosti, boli vždy miešané s milosťou. Usmierujúca krv P. Kristova chránila hriešnika, aby nedostal plnú mieru svojho hriechu; ale pri konečnom súde bude vyliaty hnev nemiešaný s milosrdenstvom.

Onoho dňa množstvá budú túžiť po ochrane Božieho milosrdenstva, ktorým tak dlho opovrhovali. „Hľa, idú dni, hovorí Pán, že pošlem hlad na zem, nie hlad chleba, ani nie smäd po vode, ale hlad i smäd počut' slová Pánove. A budú sa túlať od mora k moru a od severa na východ a budú chodiť sem a tam, hľadajúc Slovo Pánovo, ale nenájdu.“ ámos. 8: 11, 12.

[287]

Zasľúbenia Pomoci Ľudu Božiemu.

Boží ľud nebude zbavený utrpenia; ale trebárs aj budú prenasledovaní a trápení, trebárs budú strádať a trpeť nedostatkom potravy, predsa nebude dopustené, aby zahynúli. P. Bôh, ktorý sa postaral o Eliáša, nezabudne na žiadne zo Svojich seba-obetavých dietok. Ten, ktorý spočítal vlasy na ich hlave, bude sa o nich starať; a v dobe hladu budú nasýtení. Pokým bezbožní budú umierať hladom a morom, anjelia budú chrániť spravodlivých, a dodávať im všetko potrebné. Tomu, ktorý „chodí v spravodlivosti“, platí sľub: „Jeho

chlieb mu bude daný, jeho voda bude istá.“ Izai. 33:16. „Biednych a chudobných, ktorí hľadajú vodu, a niet jej, ktorých jazyk práhne od smädu, tých Ja Pán vyslyším, Ja, Bôh Izraelov, ich neopustím.“ 41 : 17.

„Keby aj fík nekvitol, a nebolo úrody na viničoch, keby sklamlalo ovocie olivy, a polia nepriniesly potravu, keby stádo bolo odrezané od košiara, a nebolo by hoväda v stajách, Ja sa jednako budem veselit' v Pánovi, budem plesat' v Bohu svojho spasenia.“ Abak. 3: 17, 18.

„Pán je tvojím strážcom. Pán je tvojou tŕňou po tvojej ruke. [288] Nebude t'a bit' vo dne slnko, ani mesiac v noci. Pán t'a bude ostrihat' od všetkého zlého; bude ostrihat' tvoju dušu.“ Žalm 121 : 5-7. „On t'a vytrhne z osídla lovca, zo zhubnej nákazy morovej. Prikryje t'a svojimi brkami, a utiekat' sa budeš pod Jeho krýdla. Jeho pravda je štítom a pavezou. Nebudeš sa báť moru, ktorý sa vlečie v mrákote, ani nákazy, ktorá pustoší o poludní. Padne ich po tvojom boku tisíc a desať-tisíc po tvojej pravici, ale k tebe sa to nepriblíži. Len svojimi očami sa podívaš na to a uvidíš odplatu bezbožných. Preto, že hovoríš: ‚Ty si, Pane, moje útočisko‘, a že si Najvyššieho učinil svojim príbytkom, neprihodí sa ti nič zlého, ani sa nijaký úder nepriblíži tvojmu stánu.“ Žalm 91 : 3-10.

Avšak človečiemu zraku sa bude zdať, že Boží ľud bude musieť skoro zapečatiť svoje svedoctvo s krvou ako to bolo s mučovníkmi pred nimi. Oni samí budú začínať mať strach, že ich Pán opustil, by padli do rúk ich nepriateľov, Je to doba hroznej muky. Deň i noc [289] volajú k P. Bohu o vyslobodenie. Bezbožní jásajú a počuť posmešné výkriky: „Kde je teraz vaša viera? Prečo vás P Bôh nevyslobodí z našich rúk, keďže ste skutočne Jeho ľud?“ Ale očakávajúci si pamätajú P. Ježiša zomierať na kríži Kalvárie, hlavných kňazov i vodcov Izraela posmešne kričať: „Iným pomáhal a Sám Sebe nemôže pomôcť. Je kráľom Izraelovým, nech sostúpi teraz s krížom, a uveríme Mu.“ Mat. 27: 42. Podobní Jákobovi, všetci zápasia s P. Bohom. Ich tváre prezradzujú vnútorný zápas. Predsa neprestávajú vo svojom úprimnom orodovaní.

Keby ľudia mohli vidieť nebeským zrakom, spozorovali by silné šíky anjelov, strážiacich tých, ktorí zachovávali slovo P. Kristovej trepezlivosti. So súcitnou laskavosťou anjelia hľadeli na ich trápenie a vyslyšali ich modlitby. Čakajú na slovo svojho Veliteľ'a, aby ich

vytrhli z nebezpečia. Ale musia čakať ešte trochu ďalej. Boží ľud musí piť z toho kalichu a byť pokrstený tým krstom. Práve toto odkladanie, tak boľastné pre nich, je najlepšou odpoveďou na ich prosby. „Avšak k vôli vyvoleným čas súženia bude zkrátený. „A čo by Bôh nepomstil Svojich vyvolených, ktorí volajú k Nemu dňom i nocou? ... Ba hovorím vám, že ich pomstí, a to skoro.“ Luk. 18: 7, 8. Koniec príjde rýchlejšie než ho ľudia očakávajú. Pšenica bude sožatá a sviazaná do snopov pre Božiu obilnicu; kúkol' bude sviazaný do otiepok pre oheň ku zničeniu.

Nebesí strážcovia, verní svojmu svereniu, pokračujú v ich strážení. Ačkoľvek všeobecný dekret ustálil čas, keď zachovávateľa nezmenených Božích prikázaní majú byť usmrtení, ich nepriatelia v niektorých prípadoch tušia o dekrete, a prv ako je čas určený, pokúsia sa vziať im životy. Lež nikto nebude môcť prejsť pre mocných strážnikov postavených okolo každej veriacej duše. Niektorí budú napadnutí v ich úteku z miest i z mestečiek; lež meče zdvihnuté proti nim sa polámu a padnú bezmocné ako pazderie. Iní sú hájení anjelmi v podobe bojovných mužov.

[290]

S horlivou túžbou Boží ľud očakáva znamenie ich prichádzajúceho Kráľa. Strážni sú oslovení: „Čo je s nocou?“ Odpoveď je neohrozene daná: „Príde ráno, ale aj noc tiež!“ Izai. 21:11, 12. Svetlo sa zablesklo na oblakoch nad končiarimi vrchov. Onedlho bude vidno zjavenie sa Jeho slávy. Slnko Spravodlivosti má čoskoro zasvietiť. Ráno aj noc sú oboje vo dverách — svitanie nekonečného dňa spravodlivým aj nastá-vame večnej noci bezbožným.“

Kým zápasiaci naliehajú s ich prosbami na P. Boha, záclona oddeľujúca ich od všetkého neviditeľného je takmer odstránená. Nebesia žiaria svitaním večného dňa, a ako mel—die anjelských piesní, počut' slová: „Stojte pevne vo vašej príslušnosti! Pomoc prichádza!“ P. Kristus, Ten všemocný Vít'az, poukazuje Svojim unáveným bojovníkom na korunu konečnej slávy; a Jeho hlas prichádza z dokorán otvorených brán: „Hľa, Ja Som s vami! Nebojte sa! Mne sú známe vaše žiale, snášal Som vaše zármutky. Nebojujte proti vašim nepriateľom. Ja Som bojoval vaše boje za vás, a v Mojom mene ste viac ako podmanitelia!“

Milovaný Spasiteľ pošle pomoc, práve keď ju najviac potrebujeme. Cesta k Nebesiam je posvätená Jeho šľapajami. Každý trň, ktorý raní naše nohy, ranil Jeho. Každý kríž, ktorý sme my žiadani

znášať, On ho znášal pred nami. Pán dopúšťa a zápas i spor, aby tak pripravil dušu pre pokoj. Čas súženia je hroznou zkuškou pre Boží ľud; ale je to doba pre každého pravo veriaceho by sa vzpriamili a hľadel hore, a skrze vieru mohol vidieť dúhu sľubu obkolovať ho.

Oko Božie, hľadiac do budúcnosti, bolo upreté na utrpení, cez ktoré musí Jeho ľud prechádzať, až sa mocnosti sveta spoja proti Nemu. Ale Ten Svätý, ktorý rozdelil Červené More pred Izraelom, prejaví Svoju mocnú silu a zvráti ich zajatie. „A tí Mi budú, hovorí Pán zástupov, na deň, ktorý Ja učiním, zvláštnym vlastníctvom, a sľutujem sa nad nimi, ako sa sľutováva otec nad svojim synom, ktorý mu slúži.“ Mal. 3:17. Keby krv verných svedkov P. Krista bola preliata v tejto dobe, nebola by ako krv mučeníkov semenom zasiatym, aby vydalo žatvu P. Bohu. Ich vernosť by nebola svedectvom, aby sa iní pre- svedčili o pravde, lebo zatvrdilé srdce odmietlo vlny sľutovania, tak že sa už viac nevráti. Keby spravodliví boli teraz ponechaní, aby padli za korisť svojim nepriateľom, bolo by to víťazstvom pre knieža temnosti. P. Kristus povedal: „Idi Môj ľud, vojdi do svojich príbytkov, zatvor svoje dvere za sebou; schovaj sa na malú chvíľku, kým neprejde zúrivy hnev.“ Izai. 26:20.

Slavné bude vyslobodenie tých, ktorí trpezlivo čakali na Jeho príchod, a ktorých mená sú zapísané v knihe života.

[291]

[292]

Boží L'ud Vyslobodený.

[293]

A KONÁHLE ochrana ľudských zákonov bude odňatá od tých, čo ctia Boží zákon, povstane v rôznych zemiach súčasné hnutie, smerujúce k ich záhube. Až sa bude blížiť čas, určený nariadením, ľud sa spikne, aby vyhladil nenávidenú stranu. Bude rozhodnuté zasadiť v jednej noci rozhodnú ranu, ktorá by nadobro umlčala hlas rozkolu a výčitky.

Boží ľud — niektorí v žalárnych cellách, iní skrytí v lesných horských samotách — doposiaľ sa modlia za Božiu ochra-nu, kým zo všetkých strán oddiely vojska popudzované zástupami zlých anjelov, pripravujú sa k vraždeniu. V tejto hodine najvyššieho nebezpečia P. Bôh Izraelský zakročí pre vyslobodenie Svojho vyvoleného ľudu.

[294]

S víťazným krikom, posmechom a preklínaním budú sa zástupy zlých ľudí hotoviť na svoju korisť, keď v tom však náhle hustá tma, hustejšia ako nôčná temnota, padne na zem. Potom dúha, žiariaca slávou s tr—nu Božieho, preklenie nebesia, a hude sa zdať, že obklopuje každú modliacu sa spoločnosť. Rozzúrené zástupy sa náhle zarazia. Ich zbeselý krik utíchne. Zabudnú na predmet svojej morderskej zlosti. So strašlivou predtuchou budú hľadať na odznak Božej úmluvy a zatúžia, aby boli chránení Jeho všemohúcim jasom.

Boží ľud zaslúchne ľúbo-zvučný hlas, hovoriac: „Pohľad' te nahore!“ A pozdvihnúc oči k nebesiam, spozorujú dúhu zaslúbenia. Čierne, hrozivé oblaky, ktoré pokrývaly oblohu, sa rozdelily, a oni ako mučeník Štefan hľadajú uprene do neba a vidia slávu Božiu a Syna Človeka sediaceho na tr—ne. V Jeho Božskej podobe rozoznávajú známky Jeho poníženia a z Jeho slov počujú žiadosť, prednášanú Jeho Otcovi a svätým anjelom: „Tých, ktorých Si Mi dal, chcem, aby kde Som Ja, tam aj oni boli so Mnou.“ Ján. 17: 24. A znova počúť hlas, ľúby a víťazne jasajúci, ktorý hovorí: „Prichádzajú! Prichádzajú! Sväti, a nepoškvrnení! Zachovali slovo Mojej trpezlivosti; nech sú medzi anjelmi!“ A bl'adé, trasúce sa rty tých, čo sa pevne držali svojej viery, vynesú výkrik víťazstva.

Bude to práve o pol noci, keď P. Bôh zjaví Svoju veľkú moc pre vyslobodenie Svojho Ľudu. Slnko sa objaví, svietiac v plnej sláve. Divy a zázraky nasledujú rýchle za sebou. Bezbožní hľadia s hrôzou a s úžasom na tieto výjavy, kým spravodliví so slávnou radosťou pozorujú znamenie svojho vykúpenia. Zdá sa, že celá príroda sa vyšinula zo svojej dráhy. Rieky prestanú tiecť. Tmavé ťažké oblaky sa ženú a srážajú. V prostred rozbúrených nebies je jasné miesto nevýslovnej slávy, odkiaľ vychádza Boží hlas ako hukot mnohých vôd, hovoriac: „Stalo sa!“ Zjav. 16:17.

Hlas tento otriasal nebom i zemou. Nastane silné zemetrasenie, „akého nikdy nebolo, ako sú Ľudia na zemi, zemetrasenie tak veľké.“ Zjav. 16: 18. Obloha sa zdá otvárať a zas zatvárať. Sláva Božieho tr—nu sa zdá z nej šíriť. Vrchy sa trasú ako trstina vo vetre, a balvany sa rútia na všetky strany. Všetko duní ako pred búrkou. Morá sú desive vzbúrené. Počúť hukot výchrice ako hlas zlých duchov ženúcich sa za dielom zkažy. Celá zem sa dvíha a zdúva ako morské vlny. Jej povrch puká. Zdá sa, že aj jej základy povolujú. Hrebene vrchov se prepádávajú. Obývané ostrovy miznú. Námorné prístavy, ktoré svojou zkaženosťou sa boly stály druhými Sodomami a Gomorami, sú prehltávané rozzúrenými vodami.

[295]

P. Bôh si spomenul na ten veľký Babylon, „aby mu dal pohár prchlivosti svojho vína.“ Zjav. 16: 19, 21. Veľký Ľadovec, každý vážiac prez 100 funtov, vykonáva svoje dielo zkažy. Najpyšnejšie mestá sveta sú srovnané so zemou. Pánske paláce, na ktoré veľkí mužovia sveta vynaložili svoje bohatstvo, aby oslávili samí seba, sa rúcajú v trosky pred ich zrakom. Múry žalárov sa rozpadávajú, a Boží Ľud, ktorí boli tam uväznení pre svoju vieru, sú oslobodení.

Hroby sa otvárajú a „mnohí z tých, ktorí spia v prachu zeme, sa zobudia, a to jedni k večnému životu a druhí k hanbe a k večnej potupe.“ Dan. 12: 2. Všetci, čo pomreli vo viere v posolstvo „Tretieho Anjela“ (Zjav. 14: 9-12), vychádzajú z hrobov oslávení, aby počuli smluvu pokoja medzi P. Bohom a tými, čo zachovávali Jeho zákon (nezmenené Desatoro). „Tí tiež, ktorí Ho prebodli“ (Zjav. 1:7), ktorí Ho urážali a sa Mu vysmievali v Jeho smrteľnej boľasti, a najzúrivejší odporci Jeho pravdy a Jeho Ľudu, tiež vstanú, aby Ho videli v Jeho sláve aj aby boli očití svedkovia pocty, ktorá bude udelená pravo-verným a poslušným.

[296] Husté mračná doposiaľ zakrývajú oblohu, ale slnko tu a tam preniká, ukazujúc sa akoby pomstiace oko Pána. Prudké blesky šľahajú s neba, obháľujú zem v plamenný pokrov. Desný rachot hromu a tajomné, strašlivé zvuky hlásajú zničenie bezbožných. Všetci nebudú rozumieť slovám hovoreným, ale podvodní učitelia im dobre porozumejú. Tí, ktorí ešte pred krátkou dobou boli tak bezstarostní, pyšní a nadutí, ktorí sa kochali v ukrutnosti proti ľudu zachová-
vajúcímu Božie priká- zania, sú teraz zdrtení hrôzou a chvejú sa strachom. Ich stonanie prehlasuje hlukot živlov. Zlí duchovia uznávajú Božstvo P. Krista a chvejú sa pred Jeho mocou, pokým ľudia prosia o milosť a plazia sa po zemi v desnej hrôze.

Svet vidí, že práve tá trieda ľudí, ktorá bola nim urážaná, ktorým sa vysmieval a ktorých chcel vyhubiť, idú neporušene cez mor, búrku a zemetrasenie. Ten, ktorý priestupníkom je spaľujúcim ohňom, Je Svojmu ľudu bezpečným stánom.

Trhlinou medzi mračnami žiari hviezda, ktorej skvelosť je zoštvornásobnená v pomere ku temnote. Zväčšuje nádej a radosť verným, ale prísnosť a hnev priestupníkom Božieho zákona. Tí, ktorí obetovali všetko pre P. Krista, sú teraz bezpeční, schovaní akoby v skrýši Pánovho stánu. Boli zkúsení, a pred svetom i protivníkmi pravdy dokázali vernosť k Tomu, ktorý za nich zomrel.

Zázračná zmena sa stala s tými, ktorí si schovali neporušenosť tvári v tvár smrti. Boli náhle oslobodení od tmavej a hroznej ukrutnosti ľudí, premenených v zloduchov. Ich tváre, predtým tak bľadé, úzkostlivé a ustarostené, žiaria teraz radosťou, vierou a láskou. Ich hlasy sa povznesú vo víťazný spev: „Bôh nám je utočišťom a silou, pomocou v súženiach, nájdenou mnoho rás a dokázanou. Preto sa nebudeme báť, ani keby zem uhla sa zo svojho miesta, a keby sa hneď aj vrchy pohybovaly a rútily sa do prostried mora. Nech hučia a penia sa jeho vody ; nech sa trasú vrchy od Jeho veleby!“ Žalm 46: 2-4.

Kým tieto slová posvätné dôvery sa dvíhajú k P. Bohu, mračná sa rozišly, a vidno hviezdnaté nebe, nevýslovne krásne v pomere s čiernou a chmúrnou oblohou na oboch stranách. Sláva Nebeského mesta prúdi z brán dokorán otvorených. Potom sa objaví na oblohe ruka, držiaca dve kamenné dosky, složené do vedná. Prorok Dávid vraví: „Nebesia budú oznamovať Jeho spravodlivosť, lebo Bôh Sám je súdcom.“ Žalm 50:6. Tento svätý zákon, spravodlivosť

to Božia, ktorý spojené s hrmením a blýskaním bol vyhlásený s Vrchu Sinai človekovi za sprievodcu života, odhaluje sa teraz ľuďom ako pravidlo súdu. Ruka roztvorí tabule, a ukážu sa pôvodné prikázania Božieho Desatora, akoby napísané ohnivým perom. Slová sú tak zreteľné, že ich každý môže čítať. Pamäť sa prebudila, tma povery i bludu zmizla z každej mysle, a Božích desiat prikázání, stručných, obsažných a mohútnych, sú ukázané zraku všetkých obyvateľov zeme.

[297]

Nie je možné opísať hrôzu a zúfalstvo tých, ktorí šliapali po svätých Božích prikázaniach. P. Bôh im dal Svoj zákon; mohli si s ním porovnať život a vynájsť chyby, kým ešte bola príležitosť ku pokániu a náprave; ale oni, aby si zaistili priazeň sveta, zavrhlí Jeho prikázania a k tomu navádzali aj iných ich prestupovať. Opozorovali sa prinucovať Boží Ľud, aby znesvätil Jeho Sobotu. Teraz sú odsúdení dlá toho zákona, ktorým opovrhli. So strašnou zreteľnosťou vidia, že nieto pre nich výhovoru. Vyvolili si to, čomu chceli slúžiť a vzdávať česť. “Vtedy sa navrátite a budete vidieť rozdiel medzi spravodlivým a bezbožným, medzi tým, kto slúži Bohu a tým, kto Mu neslúži.” Mal. 3: 18.

Nepriatelia Božieho zákona, od kňazov až k tomu najposlednejšiemu, majú teraz iný pochop o pravde i povinnosti. Priveľmi pozde nahliadli, že Sobota 4-ho prikázania z nezmeneného Desatora, je pečaťou P. Boha živého. Pripozde vidia pravú podstatu bludného dňa odpočinka (Nedele) a pieskové základy, na ktorých budovali. Vynašli, že bojovali proti P. Bohu. Náboženský učitelia viedli duše k zahynutiu, predstavujúc sa, že ich vedú k bránam raja. Teprv v deň konečného účtovania bude sa vedieť, ako veľká je zodpovednosť mužov v posvätnom úrade, aj aké sú hrozné následky ich nevery. Áno, teprv na večnosti budeme vstave správne oceniť ztratu čo len jedinej duše. Hrozné bude pokorenie toho, ktorému P. Bôh povie: „Odíjdi odo Mňa, sluho zlý a nešľachetný!“

Večná Smluva.

Boží hlas sa bude čuť s neba, oznamujúci deň a hodinu P. Ježišovho príchodu, a ohlasujúci večnú smluvu Jeho Ľudu. Ako úder najsilnejšieho hromu znejú Jeho slová po celej zemi. Boží Izrael stojí naslúchajúc s očima hore upretými. Ich tváre sú osvetlené

[298]

Jeho slávou a žiarou ako bola tvár Mojžišova, keď zostupoval s Vrchu Sinai. Bezbožní nemôžu na nich hľadiet'. A keď je požehnanie vyrieknuté na tých, čo poctili P. Boha zachovávaním Jeho sv. Soboty, tu zavznie mohútne, víťazoslávny výkrik.

Sostúpenie Kráľa kráľov.

Hneď na to sa objaví na Východe malý čierny obláčok, vo veľkosti asi ako pol ľudskej dlane. Je to oblak, ktorý obklopuje Spasiteľ'a, a z dialky sa zdá byť obhalený v temnotu. Boží ľud vie, že je to znamenie Syna Človeka. V slávnostnom mlčaní pozerajú sa naň, ako sa blíži k zemi, stávajú sa jasnejším a krásnejším, až je z neho veľký biely oblak, dolu žiariaci ako spaľujúci oheň a nad nim vidno dúhu smluvy.

P. Ježiš teraz prichádza ako mocný víťaz. Nie súc viac „mužom boľasti“, ktorý má piť pohár haňby a utrpenia; áno, prichádza ako víťaz Neba i zeme, aby súdil živých i mrtvých. „Verný a Pravý“, „súdi v spravodlivosti a bojuje.“ A „vojská nebeské idú za Nim.“ Zjav. 19 : 11, 14. Anjelia spievajú piesne nebeských nápevov, ohromný a nespočítateľný zástup Ho sprevádza. Obloha sa zdá byť plná žiariacich bytností, •— desať tisíc krát desať-tisícov a tisíce tisícov.

Ľudské pero neopíše tento prejav; ľudská myseľ nie je vstave chápať jeho nádheru. „Jeho sláva pokryla Nebesia, a zem bola plná Jeho chvály. A Jeho blesk bol ako svetlo.“ Abak. 3: 3, 4. Až sa ten živý oblak priblíži, každé oko uvidí Knieža života v ňom. Trňová koruna už nezohydzuje Jeho posvätnú hlavu, ale okrasa slávy spočíva na Jeho svätom čele. Jeho tvár vyžiaruje osľňujúci jas poludného slnka. „A na svojom rúchu aj na svojich bedrách má napísané meno: ‚Kráľ kráľov, a Pán pánov‘.“ Zjav. 19: 16.

V Jeho prítomnosti „obl'adnú všetky tváre na smrť“, (Jerem. 30:6), na protivníka Božieho sľutovania padá hrôza večného zúfalstva. „Srdce sa rozplynie, kolená sa budú spolu tlčiť, a křčovitá boľast' bude na bedrách, a tváre všetkých zčernejú ako hrniec.“ [299] Nah. 2: 10. Spravodliví vykríknu. „A kto bude môcť obstáť?“ Zjav. 6:17.

Pieseň anjelov stíchla, a nasledovala chvíľa hrozného ticha! Zatým bolo počuť hlas P. Ježiša hovoriaceho: „Dost' máte na Mojej milosti!“ (Vid' 2. Kor. 12:6.) Tváre spravodlivých sa zažiarily, a

radosť naplnila každé srdco. A anjelia povýšiac svoje hlasy o nôtu vyššie, znova spievali, približujúc sa k zemi.

„Kráľ kráľ ov“ prichádza na oblaku, zahalený v plamennom ohni. Nebo sa schovalo ako zatvorená kniha, zem sa trasie, a každý vrch i ostrovy sa pohly zo svojho miesta.“ „Príjde Bôh náš a nebude mlčať; oheň bude sožierat' pred Ním všetko, a vôkol Neho bude náramná víchrica. Zavolá na nebesia s hora, aj na zem, aby súdil Svoj l'ud.“ Žalm 50: 3, 4.

Posmešné žarty prestaly. Lživé rty umícky. Rachot zbraní a válečný krik s hrmotom ozbrojencov, každé rúcho pováľané v krvi, všetko utíchlo. Nič nepočuť iba hlas modlitby a zvuk plaču a nariekania. Výkrik sa vyrazí s rtov, ktoré len nedávno sa vysmievaly: „Prišiel ten veľký deň Jeho hnevu, a kto bude môcť obstáť?“ Zjav. 6:17. Bezbožní prosia, aby radšej boli pochovaní pod vrchy a skaly, ako stáť pred tvárou Toho, z ktorého si robili posmech a opovrhovali Nim.

Poznajú ten hlas, ktorý preniká uší mrtvých. Ako často Jeho túžobný, nežný zvuk ich vyzýval k pokániu. Ako často zaznieval v dotkynajúcich sa úpeniach priateľ'a, brata, Vykupiteľ'a. Pre tých, čo opovrhli Jeho milosťou, nič nemôže obsahovať viac odsúdenia a viac výčitkov ako Tento, ktorý tak dlho prosil: „Odvráť te, odvráť te sa od svojich ciest! Lebo prečo máte zomrieť?“ Ezech. 33: 11. — žeby to bol pre nich hlas cudzinca! P. Ježiš vraví: „Preto, že Som volal a odopierali ste; vystieral Som Svoje ruky a nebolo nikoho, kto by bol pozoroval, ale ste pustili na prázdno každú Moju radu, a Môjho karhania ste nechceli.“ Prisl. 1 : 24, 25. Tento hlas prebúda spomienky, ktoré by oni teraz radšej považovali za vytreté z pamäti — zavrnutie výstrah, vzdorovanie povolaniam, zl'ahčenie výhod!

Sú takí l'udia, čo sa vysmievali P. Kristovi v Jeho ponížení. S úchvatnou silou prichádzajú im na myseľ slová Trpiteľ'a, keď zaprisahaný veľkňazom, slávnostne prehlásil: „Odteraz uvidíte Syna Človeka sedieť po pravici moci a prichádzať na nebeských oblakoch.“ Mat. 26:64. Teraz Ho vidia v Jeho sláve, a uvidia Ho tiež sediaceho na pravici Božej moci.

Tí, ktorí sa vysmievali Jeho výrokom, že je Božím Synom, sú bez slova teraz. Tuná je ukrutný Herodes, ktorý si robil posmech z Jeho kráľovského mena a vyzýval vysmievajúcich sa vojákov, aby Ho korunovali za kráľ'a. Tu sú l'udia, ktorí bezbožnými rukami Ho

[300]

obliekali v purpurový plášť, vtiskli na Jeho sväté čelo trňovú korunu a do Jeho nevzpierajúcej sa ruky napodobenú berlu, a klaňali sa Mu s rúhavým posmechom. Ľudia, ktorí bili a pl'uli na Knieža života, sa teraz odvracajú od Jeho prenikavého pohľadu a snažia sa utiecť z dosahu mocnej slávy Jeho prítomnosti. Tí, ktorí vtĺkli do Jeho rúk a nôh klince, vojak, ktorý prebodol Jeho bok, pozorujú tieto jazvy s hrôzou a s výčitkami.

V živote všetkých, ktorí zavrhujú pravdu, sú chvíle, keď svedomie sa prebúda, keď pamäť privádza mučivé spomienky na pokrytecký život, a duša je stíhaná márnou ľútosťou. Ale čo je to všetko proti výčitkám oného dňa, keď „strach príjde ako spustošenie“, keď nešťastie príjde ako víchrica“ Prisl. 1 :27. Tí, čo chceli zničiť P. Krista aj Jeho verný ľud, sú teraz svedkami slávy, ktorá na Ňom spočíva. V prostried svojej hrôzy počujú hlasy svätých, radostne kričať: „Hľa, toto je náš Bôh, na ktorého sme čakali, a spasil nás.“ Izai. 25:9.

Vzkriesenie Mŕtvych.

Počas hrozného zemetrasu, kým blesky šľahajú a hromy dunia, hlas Syna Božieho vyvoláva spiacich svätých z ich hrobov. Pohľadiac na hroby spravodlivých, pozdvihne pravicu k nebu a zavolá: „Zobud' te sa, zobud' te sa, zobud' te sa, vy, ktorí spíte v prachu zeme a vstaňte!“ Po celej šírke a diaľke zeme zaduní pod nohami vychádzajúcej veľkej armády — ľudia všetkých národov, pokolení, jazykov a ľudu. Zo žalára smrti vy-

- [301] chádzajú, odiami súc nesmrteľnou slávou a volajú: „Smrť, kde
[302] je tvoj osteň? Peklo, kde tvoje víťazstvo?!“ A živí spravodliví i vzkriesení svätí spoja svoje hlasy v dlhom, veselom víťaz-nom, slávnom volaní.

Všetci výjdu zo svojich hrobov v tej samej podobe ako keď vstupovali do nich. Adam, ktorý stojí v povstavšom zástupe, je vysokej postavy a majestátnej podoby Božieho Syna. Predstavuje značný rozdiel vzhl'adom k ľudstvu pozdejších pokolení ; v čom sa ukazuje veľká zvrhlosť a úpadok ľudského pokolenia. Avšak všetci vstávajú so sviežosťou a silou večnej mladosti. Na počiatku bol človek stvorený k Božiemu obrazu, nielen povahou, ale aj telom a tvárnosťou. Hriech znetvoril a takmer zničil Božský obraz; ale P. Kristus prišiel

obnoviť to, čo bolo ztratené. On zmení naše podlé telá a pretvorí ich dl'a Svojho slávneho tela. Smrteľ'né, porušiteľ'né telá zbavené pôvabu kedysi poškvrneneho hriechom, stanú sa dokonalými, krásnymi a nesmrteľ'nými. Všetky nedostatky a ohyzdnosti zostanú v hrobe. Navrátení k stromu života v dávno ztratenom Raji, vykúpení „vyrastú“ k úplnej postave plemena v jeho prvotnej sláve. Všetky telesné stopy kliatby hriecha budú odstránené, a verní P. Krista zjaví sa „v kráse P. Boha nášho“, svojou mysl'ou, dušou i telom zrkadliac dokonalý obraz Pána nášho. —, obdivu-hodné vykúpenie! o ktorom sa dlho hovorilo, o ktorom sa rozjímalo s dychtivou predtuchou, ale ktorému sa nikdy úplne nerozumelo.

Živí spravodliví sú premenení „naraz, v okamihu“. Na zavznenie Božieho hlasu, boli oslávení; teraz sú učinení nesmrteľ'nými, a so vzkriesenými svätými sú vyzdvihnutí hore, postretnúť sa s Pánom v povetrí. Sv. anjelia „shromaždia vyvolených od štyroch strán sveta, od jedného konca neba k druhému“. Anjelia prinášajú malé deti do náručia ich matkám. Priatelia dlho rozlúčení smrťou sú znova spojení, aby sa už nikdy viac nerozlúčili, a za radostného spevu spoločne vystupujú k Božiemu mestu.

Na každej strane oblakového vozu sú krídla a pod nim sú živé kola; a vôz ženúc sa na hore, kolá volajú : „Svätý! aj krý- [303] dla volajú: „Svätý!“ aj družina anjelov tiež volajú: „Svätý, svätý, svätý P. Bôh Všemohúci!“ A vykúpení kričia: „Hallelujah!“ a vôz sa hýbä vopred k Novému Jeruzalemu.

Korunovanie Vít'azov.

Prv ako vstúpia do mesta Božieho, Spasiteľ dá Svojim nasledovníkom odznaky víť'azstva a obdarí ich znamením ich kráľ'ovského postavenia. Skvúce šíky vystupujú hore v podobe prázdneho štvorca, okolo svojho Kráľ'a, ktorého postava prevyšuje majestátne všetkých svätých aj samých anjelov, ktorého tvár žiari na nich súc plná blaženej lásky. Všetky tieto nesčísleľné zástupy vykúpených upierajú svoje zraky na Neho, každé oko pozoruje Jeho slávu, ktorého „tvár bola tak zohavená ako žiadneho človeka, a Jeho telo viac ako synov ľ'udských.“ Na hlavy vykúpených víť'azov P. Ježiš Sám kladie Svojou vlastnou rukou koruny slávy. Pre každého je tuná koruna, nesúca jeho „nové meno“ (Zjav. 2:17), a nápís: „Svätosť Pánovi.“

Do každej ruky je vložená palma víťazstva a blištiaca harfa. Potom, keď anjelia začnú hrať, každá ruka sa umele dotkne strún harfy, vyludzujúc sladkú hudbu plnú ľúbo-zvukov. Nevýslovné okúzlenie sa zmocní každého srdca, a všetky hlasy zavznajú vo vd'áčnom chválo-speve: „Tomu, ktorý Si nás zamiloval a umyl nás od našich hriechov Svojou krvou, učinil nás kráľmi a kňazmi Boha a Svojho Otca — Jemu nech je sláva a sila na veky vekov.“ Zjav. 1 : 5, 6.

Vstup do Mesta Božieho.

Pred vykúpeným zástupom je sv. mesto. P. Ježiš Sám otvorí dokorán perlové brány, a národy, ktoré zachovávaly pravdu, vojdú doňho. Tam uvidia Boží Raj, domov Adama v dobe jeho nevinnosti. Potom sa ozve hlas, lahodnejší než akákoľvek hudba, ktorá sa kedy dotkla ľudskeho sluchu, hovoriac: „Váš zápas a boj je ukončený!“ „Poďte požehnaní Môjho Otca, dedične vládnete Kráľovstvom vám pripraveným od ustanovenia sveta.“ Mat. 25: 34.

[304] Teraz je vyplnená Spasiteľova modlitba za Jeho učeníkov: „Otče, chcem, aby tí, ktorých Si Mi dal, boli tiež so Mňou, kde Som Ja,“ „bezúhonní pred tvárou Svojej slávy a v plesaní.“ Ján. 17: 24; Júd. 24. — P. Kristus predstavuje Svojmu Otcovi cenu Svojej krvi, prehlásiac: „Hľa, tu Som aj dietky, ktoré Si Mi dal.“ „Tých, čo Si Mi dal, Som zachránil.“ Izai. 8:8; Žid. 2:13; Ján. 17:12. Prapodivná láska vykúpenia! Blaženosť onej hodiny, keď nekonečný Otec, hľadiac na vykúpených spatří Svoj vlastný obraz; zlosť hriechu zahnanú; jeho zkažu odstránenú, a človečenstvo znova sjednotené je s Božstvom!

S nevýslovnou láskou P. Ježiš víta svojich verných „v radosť ich Pána“ Spasiteľ sa raduje, že vidí v Kráľovstve slávy duše, ktoré boli spasené Jeho smrťou a ponížením. A vykúpení budú sdielať Jeho radosť, až uvidia medzi požehnanými tých, čo boli získaní pre P. Krista ich modlitbami, ich prácami a ich láskyplnou obťou. Až sa budú shromažďovať okolo veľkého bieleho trônu, nevýslovná veselosť naplní ich srdcia, až uvidia tých, ktorých získali pre P. Krista, a vynájdu, že niektorí z nich získali zas iných, a tí zase iných, — všetci privedení do prístavu kl'udu, aby tam položili svoje koruny k nohám P. Ježiša a velebili Ho v nekonečných dobách večnosti.

Zpytovanie Vykúpenia.

V tomto živote môžeme jedine začať chápať podivu-hodný plán vykúpenia. Svojim obmedzeným rozumom môžeme čo najvážnejšie uvažovať o hanbe a sláve, o živote a smrti, o spravodlivosti a milosrdenstve, ktoré sa stretajú v kríži; ale ani najväčším napnutím svojich rozumových schopností nemôžeme pochopiť jeho pravý význam. Dial'ka i šírka, hĺbka i výška spasiteľnej lásky sú len slabo chápané.

Plán vykúpenia nebude celkom pochopený, ani keď vykúpení uvidia tak ako sú videní, a poznajú tak ako sú poznaní. Ale vo večnosti sa bude stále nová pravda odhaľovať zadivenej a natešenej mysli. Ačkoľvek žiaľ i bolesť a pokušenia sveta sú u koncu, a príčina je odstránená, Boží ľud však predsa bude mať vždy jasné, rozumné vedomie, čo jeho spasenie stálo.

Kríž P. Kristov bude vedou a spevom vykúpených cez celú večnosť. V P. Kristovi oslávení budú vidieť P. Krista ukrižovaného. Nikdy nebude zabudnuté, že Ten, ktorého moc stvorila a udržovala nesčíselné svety v nesmiernych končinách priestoru, milovaný Boží Syn, Majestát Nebies, ktorého cherubíni i žiariaci serafovia s rozkošou uctievali, — sa ponížil, aby padlého človeka pozdvihol; že niesol vinu a hanbu hriecha a odvrátenia tvári Svojho Otca od Seba, až biedy ztrateného sveta ranily Jeho srdce, a vyhasily Jeho život na kríži Golgaty. Že Učiteľ všetkých svetov, Riaditeľ všetkých osudov, odložil Svoju slávu a ponížil Seba samého z lásky k ľuďom, to vždy bude vyvolávať úžas a úctu vesmíra.

Keď národy vykúpených budú hľadiť na svojho Vykupiteľa, a uvidia večnú slávu Otca žiariacu z Jeho tvári, a keď uvidia Jeho trón, ktorý je od vekov až na veky. a budú vidieť, že Jeho kráľovstvu nieto konca, vyrazí sa okúzľujúci spev z ich hrdiel: „Hoden, hoden je Baránok, ktorý bol zabitý a vykúpil nás Bohu Svojou vlastnou draho-cennou krvou!“

Tajomstvo kríža vysvetľuje všetky ostatné tajomstvá. Vo svetle, ktoré žiari s Golgathy, Božie vlastnosti, ktoré nás naplnily strachom a hrôzou, javia sa krásnejšimi a pôvabnejšími. Možno vidieť ako milosrdenstvo, miernosť a rodičovská láska sú slúčené so svätosťou, spravodlivosťou a mocou. Kým pozorujeme velebnosť Jeho trónu, veľkého a vyvýšeného, vidíme Jeho povahu v pôvabných prejavoch,

[305]

a chápeme, ako nikdy predtým, význam nežného názovu: „Otče náš!“

Bude vidno, že Ten, ktorého múdrosť je nekonečná, nemohol vymysleť iný plán k nášmu spaseniu iba obet' Svojho Syna. Odmenou za túto smrť je radosť zo zaľudnenia zeme vykúpenými bytnosťami, svätými, št'astnými a nesmrteľnými. Výsledok Spasiteľovho zápasu s mocnosťami tmy ie radosťou pre vykúpených, kráčajúcich k Božej sláve prez večnosť. Tak veľká je hodnota duše, že Otec ie spokojný s cenou výplaty; a P. Kristus Sám, vidiac ovocie Svoiei veľkej obeti, je tiež spokojný.

Spustošenie Zeme.

[306]

[307]

PRI P. Kristovom druhom príchode bezbožní budú vyhladení z celého povrchu zemskeho, — zničenie „’dychom Jeho úst,“ aj „jasnosťou Jeho slávy“. P. Kristus vezme Svoj ľud do mesta Božieho, a zem bude pozbavená svojich obyvateľov. „Hľa, Pán vyprázdni zem a spustoší ju a sprevráti jej tvár a rozptýli jej obyvateľov.“ „Zem bude dôkladne vyprázdnená a bude dôkladne vyplienená, lebo Pán hovoril to slovo.“ „Preto že prestúpili zákony, zmenili ustanovenie, zrušili večnú smluvu. Preto kliatba sožerie zem a tí, ktorí bývajú na nej, budú pykať za svoju veľkú vinu. Preto budú horieť obyvatelia zeme.“ Izai. 24: 1, 3, 5, 6.

Celá zem vyzerá ako divoká púšť. Zrúcaniny miest a dedín, zničených zemetrasením, vyvrátené stromy a olámané balvany, vyvrhnuté morom alebo vytrhané priamo zo zeme, sú rozhádzané po jej povrchu; k tomu ohromné jaskyne označujú miesta, kde vrchy byly vyvrátené zo svojich základov.

Teraz nastane udalosť, zaznačená v poslednej slávnostnej službe v deň očisťovania. Keď sväto-služba vo svätyni svätých bola ukončená a hriechy Izraela byly odstránené zo svätyne skrze krv obetí za hriechy, tu bol druhý kozol privedený živý pred P. Boha; a v prítomnosti shromaždenia veľkňaz vyznával nad nim „všetky nepravosti synov Izraelských, a všetky ich prestúpenia so všetkými ich hriechami, a položil ich na hlavu kozia.“ 2. Mojž. 16:21. Podobne až dielo očisťovania bude ukončené, potom v prítomnosti P. Boha a nebeských anjelov i zástupov vykúpených, hriechy Božieho ľudu budú položené na Satana; tento potom bude vyhlásený vinným všetkého zla, ku ktorému on ľud Boží svádzal. A ako ten hriechami obťažený kozol bol vyhnaný do puste zeme, tak aj Satan bude vypovedaný na spustošenú zem, do neobydlenej a divokej pustatiny.

[308]

Ap. Ján, pisateľ kn. Zjavenia predpovedá sputnanie Satana i stav zmätku a spustošenia, do akého zem bude uvedená, a povedá, že ten stav bude trvať 1,000 rokov. Vyobraziac prejavy druhého príchodu Pána a zničenie bezbožných, prorok pokračuje: „A videl

som anjela zostupujúceho s Neba, ktorý mal kľúč od priepasti a na svojej ruke veľkú reťaz. A chopil draka, toho starého hada, ktorý je diabol a satan, a poviazať ho na tisíc rokov, a vrhnul ho do priepasti a zavrhol ho, a zapečatil nad ním, aby viac nesvodil národy, dokiaľ by sa nedokonalo tých tisíc rokov. A potom musí byť prepustený na malý čas.“ Zjav. 20: 1-3.

Že výraz „do priepasti“ znamená zem v jej pustom stave a tmy, je zrejmé z iných miest Písma Sv. Biblia, hovoriac o zemi na počiatku, vraví, že „bola neladná a pustá, a tma bola nad priepasťou“. 1. Mojž. 1:2. Proroctvo učí, že bude znova, aspoň čiastočne pretvorená do tohto stavu. Hľadiac do budúcnosti na posledný veľký deň Pána, prorok Jeremiáš povedá: „Hľadím-li na zem, a hľá, neladná je a prázdna; a jest-li na nebe, nieto na ňom žiadného svetla. Hľadím-li na vrchy, a hľá, trasú sa a všetky brehy sa rýchle pohybujú. Hľadím, a hľá nieto žiadneho človeka, a všetko nebeské vtáctvo zaletelo. Hľadímli a hľá, úrodné pole je pustatinou a všetky jeho mestá sú zborené.“ Jerem. 4:23-27.

[309] Tuná bude domov Satana a jeho zlých anjelov počas „tisícročia“. Odkázaný súc úplne na tento svet, nebude mať prístupu k iným svetom, kde by mohol pokúšať a obťažovať tých, ktorí nikdy nezahrešili. V tomto smysle je sviazaný; není už nikoho, na kom by mohol zkúšať svoju moc.

Prorok Izaiáš, hľadiac ku dobe Satanovho pádu, povedá: „Ako si len padol s nebies, ty jasná hviezdo, synu rannej zory! Soť atý si na zem, ktorý si porážal národy. A ved' ty si bol povedal vo svojom srdci: Vystúpim hore do neba; vyvýšim svoj tr—n nad hviezdy silného Boha, a posadím sa na vrchu slávnostného shromaždenia Božieho, na naj d'alších krajoch severa. Vystúpim nad výšiny oblakov a budem rovný Najvyššiemu! Ale si svrhnutý do pekla, do najzadnejších kútov jamy. Tí, ktorí ťa uvidia, uprú na teba svoj zrak; budú ťa pozorovať a povedia: ,Či je toto ten, ktorý pôsobil, aby sa triasla zem,.. . aby sa chvely kráľovstvá, ktorý robil okruh sveta ako pustatinu, a jeho mestá boril, a svojich väzňov neprepúšťal domov?‘“ Izai. 14.

Za 6,000 rokov Satanovo dielo vzpúry budilo postrach na zemi. Obracal zem na pustatinu a jej mestá boril. A „neprepúšťal svojich väzňov domov.“ Za 6,000 rokov jeho žalár, hrob, prijímal Boží ľud,

a on by ich bol večne držal v zajatí; ale P. Kristus zlomil jeho putá a väzňov oslobodil.

Aj bezbožní sú teraz neprístupní Satanovi; len on sám s jeho anjelmi, uvažuje o následku kliatby, ktorú priniesol hriech. „Všetci kráľovia národov, všetci koľko ich bolo, ležia pochovaní v sláve, každý vo svojom dome; ale ty si odvrhnutý preč od svojho hrobu ako ohyzdný letorast. . . . Nebudeš s nimi spolu ležať v hrobe, lebo si zkazil svoju zem, svoj ľud si pobil.“ Izai. 14: 18-20.

Za tisíc rokov Satan bude blúdiť sem a tam po pustej zemi, aby videl výsledky svojej vzpúry proti Božiemu zákonu. V tej dobe jeho utrpenie bude nesmierné. Od svojho pádu sa nikdy nevenoval pri svojej činnosti úvahám; ale teraz súc pozbavený svojej moci, musí uvažovať o úlohe, akú konal od tej chvíli keď sa po prvý krát vzbúril proti nebeskej vláde, a hl'adiet' so strachom a hrôzou do hroznej budúcnosti, v ktorej musí tr- pet' za všetko zlo, ktoré spôsobil, a snášať za hriechy, ku ktorým ľudí sviedol. [310]

Počas „tisíc-ročia“, medzi prvým a druhým vzkriesením, bude sa konať súd nad bezbožnými. Ap. Pavel ukazuje na tento súd, ako na udalosť, ktorá nastane po druhom príchode P. Krista. „Nesúďte ničoho pred časom, dokiaľ neprijde Pán, ktorý osvieti skryté veci tmy, a zjaví úmysly srdc.“ 1. Kor. 4: 5. Daniel prorok tiež povedá, že keď prišiel Starý Dňov, „oddaný je súd svätým výsosti.“ Dan. 7: 22. V tom čase spravodliví vládnu ako kráľovia a kňazi pred P. Bohom. Ap. Ján v kn. Zjavenia vraví: „A videl som tr—ny, a posadili sa na ne, a dal sa im súd.“ „A budú kňazmi Boha a Krista, a budú s Ním kraľovať tisíc rokov.“ Zjav. 20:4, 6. V tej dobe ako predpovedá ap. Pavel, svätí budú svet súdiť.“ 1. Kor. 6:2. Spoločne s P. Kristom súd:a bezbožných, porovnávajúc ich skutky s Knihou pravidiel — Bibliou, a rozhodujúc o každom prípade dl'a skutkov spáchaných v tele. Potom tá čiast', za ktorú bezbožní musia trpet', je zaznačená dl'a ich skutkov, a je zaznamenaná pri ich menách v knihe smrti.

Satan a zlí anjelia sú tiež súdení P. Kristom a Jeho ľudom. „Či neviete, že anjelov budeme súdiť?“ povedá ap. Pavel. A Juda tvrdí, že „anjelov, ktorí nezachovali svojho kniežatstva, ale opustili svoj príbytok, zachoval strážených pod mrákavou vo večných putách k súdu toho veľkého dňa.“ Júd. 1 :6.

Po skončení tisíc rokov nastane druhé vzkriesenie. Vtedy bezbožní vstanú z mŕtvych (Zjav. 20: 5), a objavia sa pred P. Bohom, aby bol vykonaný „súd písaný“. Pisateľ kn. Zjavenia opisujú vzkriesenie spravodlivých. povedá: „Ostatní mŕtvi neožili až sa dokoná tisíc rokov.“ Tamtiež. A Izaiáš povedá o bezbožných: „Sobraní budú dovedna ako väzni do žalára a budú zavrení vo väzení, a po mnohých dňoch budú zas navštívení.“ Izai. 24: 22.

Zápas Ukončený.

[311]

PO ukončení tých 1,000 rokov P. Kristus sa znova vráti na zem. Bude sprevádzaný zástupom vykúpených a húfom anjelov. Až sostúpi vo Svojej hroznej velebnosti, rozkáže bezbožným mrtvým, aby vstali a prijali svoje odsúdenie. Vyjde ich obrovský zástup, nesčíselný ako piesok na morskom brehu. Aký to rozdiel' v porovnaní s tými, ktorí vstali pri prvom vzkriesení ! Spravodliví boli odiati nesmrteľnou mladosťou a krásou. Bezbožní nesú stopy choroby a smrti.

Každé oko v nesmiernom množstve sa obráti, aby videlo slávu Božieho Syna. Zástupy bezbožných zvolajú jedným hlasom: „Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom!“ Není to láska k P. Ježišovi, čo ich nadchne k tomuto volaniu. Mohutnosť pravdy vynucuje tie slová zo zdráhajúcich sa rtov. Keď bezbožní výjdu zo svojich hrobov, predstúpia pred P. Krista s tým samým nepriateľstvom a buričským duchom, s akým boli pomreli. Nieto im viac milosti, žeby mohli napraviť chyby svojej minulosti. Nič by tým nebolo získané. Celo-životné sotrvávanie v hriechu neobmäkčilo ich srdcia. Keby im aj bola poskytnutá druhá príležitosť k pokániu, znova by ju zneužili; vyhli by Božím požiadavkom, a podnecovali vzpúru proti Nemu.

[312]

P. Kristus sostúpi na Olivetský Vrch, odkiaľ po Svojom zmrtvých-vstani vstúpil na nebesia, a kde anjelia opakovali sľub Jeho návratu. Prorok takto hovorí: „Príjde Pán, Bôh môj, a všetci svätí s Nim.“ „I stanú Jeho nohy v ten deň na Olivetskom Vrchu, ktorý je naproti Jeruzalemu od Východu, a rozdvojí sa Vrch napoly... a bude údolím veľkým.“ „A Pán bude kráľom nad celou zemou; v ten deň bude Pán jediný, a Jeho meno jedno.“ Keď Nový Jeruzalem vo svojej oslňujúcej nádhere sostúpi s neba, spočívať bude na mieste, ktoré mu náležite bolo očistené a pripravené, a P. Kristus so Svojim ľudom a s anjelmi vstúpi do Sv. mesta. Zachar, 14: 5, 4, 9.

Teraz sa Satan pripraví k poslednému mohútnemu zápasu o nadvládu. Súc zbavený svojej moci a nemajúc príležitosti k podvádzaniu, knieža zla bol úbohý a opovrhnutý; ale až bezbožní vstanú z

mŕtvych a on uvidí ohromné zástupy na svojej strane, tu sa vzbudia jeho nádeje, a rozhodne sa neustúpiť vo veľkom spore. Svolá všetko množstvo ztratených pod svoj prápor, a s ich pomocou sa pokúsi o uskutočnenie svojich plánov. Bezbožní sú zajatci Satana. Zavrhnúť P. Krista, prijali vládu buričského vodcu. Sú hotoví znova prijímať jeho rady a plniť jeho rozkazy. Sú celkom ubezpečený v svojej starej Isti, predstiera im, že on není Satanom. Hovorí im, že je kniežaťom, ktorý je oprávneným vládcom sveta, a že jeho dedičstvo mu bolo neprávom vyrvané. Vydáva sa svojim ošialeným poddancom za vykupiteľa, uistí uje ich, že jeho moc ich vyviedla z hrobov, a že ich oslobodí od najukrutnejšieho tyranstva.

[313] Prítomnosť P. Kristova sú odstránená, Satan koná divy. aby dokazal svoje tvrdenie. Činí slabých silnými a vdychuje všetkým svojho ducha a odvalu. Ponúka sa, že ich povedie proti táboru svätých, a že sa zmocní Božieho Mesta. S diabolským jasotom ukazuje na nesčísľené milióny tých, ktorí vstali z mŕtvých, a prehlasuje, že on, čo ich vodca, môže snadno podvrátiť mesto a znova vydobit' si trón aj kráľovstvo.

V tomto ohromnom zástupe sú množstvá z dlho-vekeho plemena z dôb predpotopných; mužovia mohútnych postáv a vlastností obrov, ktorí podľa vplyvu padlých anjelov, venovali všetkú svoju znalosť i umenie k povyšovaniu samých seba; mužovia, ktorých tvoriaceho ducha svet obdivoval pre ich umelecké diela, ale ktorých ukrutnosť a špatné vynálezy, poškrvnujúce zem a zohyzdujúce Boží obraz, pohnuly P. Boha, aby ich vyhladil s povrchu Svojho stvorenia. Sú tu králi a vojvodovia, ktorí podmaňovali národy, udatní mužovia, ktorí nikdy neprehrali vojnu, pyšní, cti-baživí bojovníci, ktorých príchod desil kráľovstvá. Smrťou sa nijako nezmenili. Keď výjdu z hrobu, začnú myslieť tam, kde prestali. Sú ovládaní tou samou túhou po podmaňovaní, aká ich oživovala, keď žili.

Satan sa radí so svojimi anjelmí, a potom s onými kráľmi a dobyvateľmi a mocnými mužmi. Zkúmajú silu a počet na svojej strane a prehlasujú, že vojsko v Meste je malé v porovnaní s ich vojskom, a že môže byť premožené. Robia plány, ako sa zmocniť bohatstva a slávy Nového Jeruzalema. Všetci sa razom začnú pripravovať k boju. Šikovní remeselníci vyrábajú vojenské potreby. Vojenský vodcovia preslávení svojimi predošlými úspechami, znova velia zástupom válečníkov v skupinách i oddeleniach.

Napokon je daný povel k postupu a nesčítané zástupy sa pohnú, — vojsko, aké nikdy nebolo shromaždené pozemskými dobyvateľmi, ktorému by sa nevyrovnaly sily všetkých vekov dovedna od tej doby, odkedy vojna povstala na zemi. Satan, najmocnejší z bojovníkov, vedie boj, a jeho anjelia spojujú svoje sily ku tomuto konečnému zápasu. Králi a válečníci sú v Jeho sprievode, a množstvá nasledujú vo veľkých oddieloch, každý pod ustanoveným vodcom. S vojenskou presnosťou postupujú sriadené šíky po rozrytej a nerovnej pôde k Božiemu Mestu. Rozkazom P. Ježiša, brány Nového Jeruzalema sú zatvorené, a Satanovo vojsko obkolesí mesto a chystá sa k útoku. Všetko je akoby v napnutí.

[314]

Teraz sa P. Kristus znova zjaví zraku Svojich nepriateľov. Ďaleko nad mestom, na základoch z čistého zlata, stojí vyvýšený velebný trón. Na tomto trône sedí Boží Syn a okolo Neho sú poddaní Jeho kráľovstva. Moc a velebnosť P. Kristova nemôže byť ľudskou rečou vyjadrená ani žiadnym perom opísaná. Sláva večného Otca obklopuje Jeho Syna. Jasnosť Jeho prítomnosti plní Sv. Mesto, a vynoruje sa zpoza brán, zaplavujúc celú zem svojou žiarou.

Najbližšie k trônu sú tí, ktorí boli kedysi horlivými pomocníkmi Satana, ale súc vytrhnutí ako hlaveň z ohňa, nasledovali Spasiteľa s hlbokou, vrúcou oddanosťou. Potom sú tí, ktorí zdokonaľovali Kresťanské rovahy uprostred lži a nevery, tí, ktorí ctili Boží zákon, keď Kresťanský svet ho vyhlasoval za neplatný, a mili—ny iných, zo všetkých vekov, ktorí boli umučení pre svoju vieru. A za nimi je „veľký zástup, ktorý nikto sčítať nemohol, z každého národa, pokolenia, ľudí a jazykov . . . pred trónom a pred Baránkom, oblečení v dlhom bielom rúchu, a v rukách mali pálmy.“ Ich boj je skončený, ich víťazstvo vydobyté. Bežali o závod a dosiahli odmenu. Palmy v ich rukách sú odznakom ich víťazstva; bielo rúcho odznakom nepoškvrnenej P. Kristovej spravodlivosti, ktorá je teraz ich vlastnou. Zjav. 7: 9, 10.

Vykúpení začnú spievať chválospev, ktorý sa ozýva nebeským klenutím: „Spasenie je od Boha nášho, sediaceho na trône, aj od Baránka!“ A anjelia i serafíni spoja svoje hlasy v oslavovaní. Keď vykúpení videli moc a zlobu Satana, spoznali ako nikdy predtým, že žiadna moc kremä P. Kristovej nebola by im pomohla k víťazstvu. V celom tom žiariacom množstve není ani jediného, ktorý by sám sebe pripisoval spasenie, ktorý by sa domnieval, že zvíťazil vlastnou

silou a dobrotou. Nič neni povedané o tom, čo vykonali alebo čo vytrpeli. Ale hlavným predmetom každého spevu, základom každej piesni je: „Spasenie je od Boha nášho, aj od Bäránka.“ Zjav. 7: 10.

[315]

P. Kristovo Korunovanie.

prítomnosti shromaždených obyvateľov zeme a Neba dôjde k záverečnému korunovaniu Božieho Syna. A potom, odiaty súc najvyššou velebnosťou a mocou, Kráľ kráľov vynesie rozsudok nad odporcami proti Jeho vlády, a vykoná spravodlivosť nad tými, ktorí prestupovali Jeho zákon aj prenasledovali Jeho ľud. Boží prorok vraví: „A videl som biely trôň veľký i Sediaceho na ňom, pred ktorého tvárou utiekla zem i nebo a miesto im nebolo nájdené. A videl som mŕtvych, malých i veľkých, stojacich pred trônom Božím. A otvorily sa knihy a otvorila sa aj iná kniha, t. j. kniha života, a mŕtvi boli súdení podľa toho, čo bolo napísané v knihách, podľa svojich skutkov.“ Zjav. 20: 11, 12.

Čím budú knihy záznamov otvorené a oko P. Kristovo pozre na bezbožných, rozpomenú sa títo na každý hriech, ktorý kedy spáchali. Vidia jasne, kde ich nohy sišly s cesty čistoty a svätosti, aj ako ďaleko ich zaviedla pýcha a vzpúra pri prestupovaní Božieho zákona. Svodné pokušenia, ktoré podporovali kochaním sa v hriechu, zneužitie požehnaní, zneuctenie služobníkov Božích, opovrhnuté výstražky, ztratené milosrdenstvá príčinou ich tvrdošijnosti, nekajúcné srdce, — všetko to sa objaví pred nimi akoby napísané ohnivými literami.

Malebný Pohľad.

A potom nad trônom, na ktorom sedí P. Kristus, objavia sa, akoby v malebnom pohľade, výjavy Adamovho priestupku a pádu, a ďalšie stupne vo veľkom pláne spasenia. Obyvatelia zeme uvidia narodenie P. Krista v chudobe; jednoduchosť i poslušnosť Jeho mladosti; Jeho krst v Jordáne; pôst i pokušenie na púšti; Jeho verejnú službu, odhalujúcu ľudom najdrahocenejšie požehnanie Nebies; noci strávené na modlitbách; hrozné i tajuplné muky v Gethsemánskej zahrade; nemilosrdné zradenie, súd i odsúdenie, aj

smrteľné ukrižovanie, — to všetko tak živo znázornené, ako sa to vo skutočnosti stalo.

Satan so svojimi anjelmi a poddanými nemá sily odvrátiť sa od obrazu svojho vlastného diela. Každý z činiteľov spomenie si na čiast' diela, ktorú konal. Mordér Herodes, krvi-žíznivá Herodiada, slabúch Pilát, zlodej Judáš, posmešní vojáci; vraždy-chtiví kňazi, vladári i zavedený ľud, márne sa snažia skryť pred Božskou vznešenosťou Jeho tváre kým vykúpení kladú svoje koruny k Spasiteľovým nohám, volajúc: „On zomrel za mňa!“ [316]

V prostriedku vykúpeného zástupu sú P. Kristovi apoštolovia — hrdinský Pavel, horlivý Peter, milovaný a milujúci Ján, aj ich úprimní bratia, a s nimi veľký zástup mučeníkov; kdežto pred bránami, s každou špatnou a ohavnou vecou sú tí, ktorí ich prenasledovali, väznili a zabíjali. Tam je Néro, ten netvor ukrutnosti i nemravnosti, očitým svedkom radosti i povýšenia tých, ktorých kedysi mučil, a v ich najhroznejších mukách nachodil Satanskú záľubu. Jeho matka je tam čo svedkyňa výsledkov jej vlastnej práce, by videla hriešnu povahu prenesenú s nej na jej syna, aj ako náruživosti povzbudzované i pestované jej vplyvom i príkladom priniesly ovocie v zločinoch, nad ktorými sa desil celý svet.

Sú tam pápeži, biskupi i kňazi, ktorí vyhlasovali, že sú Božími vyslancami, avšak zavádzali mučidlá, väzenia i hranice, aby mohli spravovať svedomie ľudu. Tam sú pyšní pápeži, ktorí sa povyšovali nad P. Boha a pomýšľali zmeniť zákon Najvyššieho. Títo domnelí „otcovia“ cirkve musia teraz vydávať počet' zo svojich skutkov P. Bohu, čomu by bezpochyby rádi vyhli. Pripozde už teraz poznávajú, že P. Kristus ztotožňuje Svoje záujmy so záujmami Svojho trpiaceho ľudu, a pocit'ujú silu Jeho slov: „Čokol'vek ste učinili jednému z týchto Mojich najmenších bratov, Mne ste učinili.“ Mat. 25:40.

Pred Božou Súdnou Stolicou.

Celý bezbožný svet stojí sriadený pred Božou súdnou stolicou, obžalovaný z velezrady proti Nebeskej vláde. Nemajú nikoho, kto by sa ich zastal; nemajú výmluvy; a rozsudok večnej smrti je nad nimi vyneseny.

Teraz je zjavné všetkým, že odplata za hriech není ušľachtilá neodvislosť a večný život, lež otroctvo, zkaza a smrť. Bez- [317]

božní vidia, o čo sa okradli svojim vzpúrnym životom. Nesmierna a večná miera lásky bola nimi zavrhnutá, keď im bola ponúkaná; ale akou žiadúcnou sa zdá teraz byť! „Toto všetko,“ vykrikuje ztratená duša, „som mohla mať; ale radšej som tým opovrhla. —, aká to zaslepenosť! Zamenila som mier, šťastie a česť za biedu, haňbu a zúfalstvo!“ Všetci vidia, že ich vylúčenie z neba je spravodlivé. Svojim životom samí prehlásili: „Nebudeme mať tohto Ježiša, by vládol nad nami.“

Ako omámení hľadeli bezbožní na korunovanie Božieho Syna. V Jeho rukách vidia dosky Božieho zákona, ustanovenia, ktorými opovrhovali a ich prestupovali. Sú svedkami, ako vykúpení sú udivení, okúzlení, a nadšení; a keď sa vlna melodie vzniesla nad množstvom von z Mesta, tu zvolajú jednohlasne: „Veľké a prapodivné sú Tvoje skutky. Pane, všemohúci Bože, spravodlivé a pravdivé sú Tvoje cesty, — Kráľu svätých!“ A padajúc na zem, uctievať Knieža Života, Zjav. 15:3.

Satan Uznáva Svoj Nezdar.

Satan sa zdá byť ohromený, ako hľadí na slávu a velebnosť P. Kristovu. Ten, ktorý bol kedysi zastierajúcim cherubom, spomína si, odkiaľ padol. Žiariaci seraf, „syn rána“, ako sa zmenil, ako zvrhol! Z rady, v ktorej bol kedysi ctený, je na veky vylúčený! Vidí iného stáť teraz blízko Otca a zakrývať Jeho slávu. Vidí klásť korunu na hlavu P. Kristovu anjelom vznešenej postavy a velebnej prítomnosti a vie, že toto povýšené postavenie tohto anjela mohlo byť jeho.

Spomína si na domov jeho nevinnosti a čistoty, pokoja a spokojenosti, ktorý mu náležal až sa opovážil reptať proti P. Bohu, a nenávidieť P. Krista. Jeho žaloby, jeho vzbúra, jeho klamstvá, aby si súcit i podporu anjelov získal, jeho nepod'ajnosť i vytrvalosť v zatvrd'losti, aby sa napravil, keď mu bol P. Bôh hotový odpustiť, — všetko sa mu teraz jasne predstavilo. On hľadí na svoje dielo medzi ľuďmi i jeho výsledky, — nepriateľstvo človeka voči svojmu blížnemu, hroznú ztratu životov, povstanie i pád kráľovstvá, podvrátenie trónov, dlhé nasledovanie vzbúr, sporov i prevratov. Pripomína si ustavičné vzdorovanie práci P. Kristovej aj pohrúžovanie človeka hlbšie a hlbšie v hriech. Vidí, že jeho pekelné spiknutia boli bezmocnými zničiť tých, ktorí skladali svoju nádej v P. Krista. A keď

Satan pozrúc na svoje kráľovstvo, ovocie to jeho námahy, tu videl iba nezdar a zkažu. On zavádzal zástupy presvedčovaním, že Božie Mesto bude snadnou korisťou; lež on vie, že to bol klam. Znova a znova, priebehom tohto veľkého zápasu, bol porazený a prinútený ustupovať. On dobre, áno, veľmi dobre zná moc a vznešenosť večného P. Boha

Cieľom veľkého rebelanta bolo vždy sa ospravedlivovať a dokazovať, že Božská vláda je zodpovedná za jeho vzpúru. K tomuto cieľu naklonil všetkú silu svojho obrovského ducha. Pracoval s rozvahou a sústavnosťou a s úžasným zdarom, a priviedol veľké množstvá k tomu, že prijali jeho klamný výklad tohto veľkého sporu, ktorý tak dlho bol v postupe. Za tisíce rokov, tento náčelník spiknutia, podával podvodne lož za pravdu. Ale teraz prišiel čas, keď vzbúra má byť konečne potlačená, a keď dejiny a povaha Satana bude odháľaná. Pri jeho poslednej snahe svrhnuť P. Krista s trônu a zničiť Jeho ľud a zmocniť sa Božieho Mesta, arci-podvodníkovi bola maska s tváre úplne strhnutá. Tí, čo sa s nim spojili, vidia úplný nezdar jeho snahy a jeho diela. Nasledovníci P. Krista a verní anjelia vidia plnú rozsiahlosť jeho spiknutia proti Božej vláde. Je predmetom všeobecného opovrhnutia a ošklivosti.

Satan vidí, že jeho dobro-vol'ná vzbúra ho zrobila nehodným pre Nebesia. Cvičil svoje sily k boju proti P. Bohu; čistota, mier a súlad Neba boly by mu najhoršou mukou. Jeho žaloby proti Božiemu milosrdenstvu i Jeho spravodlivosti sú teraz umlčané. Potupa, ktorú sa snažil vrhať na P. Boha, spočíva teraz úplne na ňom samom. A Satan sa teraz sklania a priznáva, že rozsudok nad nim vyneseny je spravodlivý.

„Kto že by sa Ťa nebál, — Pane, a neoslavoval Tvojho mena? Lebo Tv Si Sám jediný svätý; lebo všetky národy príjdu a budú sa klaňať pred Tebou, lebo sú zjavené Tvoje súdy.“ Zjav. 15:4. Každý bod pravdy i bludu v tom dlho-trvajúcim zápase, ie už objavený! Výsledky vzbúry, ovocie prestúpenia Božích ustanovení, boly do naha odkryté pred celým obyvateľ'stvom sveta. Výsledok Satanovho panovania v protive s Božou vládou, bolo prednesené celému vesmíru. Satanovo vlastné dielo ho odsúdilo. Božia múdrosť, Jeho spravodlivosť, aj Jeho dobrota stoja celkom obhájené. Vidno, že všetky Jeho jednania vo veľkom zápase boly riadené z ohľadu na večné dobro Svojho ľudu, i dobra všetkých svetov, ktoré On stvoril.

— „Všetky Tvoje skutky Ťa budú oslavovať, a Tvoji svätí Ti budú dobrorečiť.“ Žalm 145: 10. Dejiny hriecha budú stáť celej večnosti za svedoctvo, že s jestvovaním Božieho zákona je zahrnuté šťastie všetkých bytností, ktoré On stvoril. S všetkými faktami veľkého zápasu pred nami, celý vesmír, ako veriaci tak neveriaci jednohlasne vyznajú: „Spravodlivé a pravdivé sú Tvoje cesty, — Kráľu svätých.“ Zjav. 15:3.

Oná veľká obeť, učená Otcom i Synom pre človeka, bola jasne prednesená pred vesmírom. Doba nadišla, keď P. Kristus zaujal Svoje oprávnené miesto, a je oslávený nad kniežatstvá i mocnosti i každým menom ktoré je menované. On pre radosť predložený pred Ním, — aby priviedol mnohých synov v slávu, — strpel kríž a opovrhol hanbou.“ (Žid. 12:2.) O koľko nepochopiteľne veľkým bol Jeho zármutok i hanba, toľko väčšia bude Jeho radosť i sláva. On vidí vykúpenecov premenených v Jeho vlastný obraz, na každom srdci je Božská pečať a z každej tváre zračí sa podoba Kráľ a Nebies. On vidí v nich „úžitok práce Svojej duše a je nasýtený“. (Izai. 53: 11.) Po-tom zvolá hlasom, ktorý budú počuť shromáždžené množstvá spravodlivých i bezbožných: „Hľa, výkupné Mojej krvi! Pre týchto Som trpel, pre týchto Som zomrel, aby prebývali v Mojej prítomnosti prez celé večité veki.“ A pieseň chvály sa povznáša od odiatych v bielom rúchu okolo trônu: „Hoden je Bäránok, Ten zabitý, vziať moc i bohatstvo i múdrosť a vládu a česť a slávu a požehnanie.“ Zjav. 5: 12.

[320] Napriek tomu, že Satan bol prinútený uznať Božiu spravodlivosť a skloniť sa pred svrchovanosťou P. Krista, jeho povaha zostáva nezmenená. Duch vzpúry ako mocný prúd, znova sa vynoril. Naplnený šialenstvom rozhoduje sa, že nepovolí vo veľkom spore. Nadišla doba posledného zúfaleho zápasu proti Kráľovi Neba. Ponáhl'a sa medzi svojich poddaných a snaží sa ich nadchnúť svojou vlastnou zúrivosťou a podnieť ich k okamžitému boju. Ale zo všetkých tých nesčítaných milionov, ktorých sviedol do vzbúre, nikto nechce teraz uznať jeho svrchovanú nadvládu. Jeho moc je u konca. Bezbožní sú naplnení tou samou nenávisťou k P. Bohu, ktorú im on sám vždy vstúpoval, ale teraz vidia, že ich vec je beznádejná, a že nemôžu zvíťaziť proti P. Bohu. Ich zúrivosť obracia sa proti Satanovi, a proti tým, ktorí boli jeho jednatel'ami v podvádzaní, a so zúrivosťou démonov sa vrhajú na nich.

„Takto vraví Pán Bôh: ‚Zahubím ťa a vyhladím, — cherube ochranca, z prostred kameňov ohnivých. . . . Porazím ťa na zemi, pred obličaj kráľov ťa vrhnem, aby sa dívali na teba.... Obrátim ťa v popol na zemi pred očima všetkých na teba hľadiacich. ... K hrôze veľkej budeš a nebude ťa na veky.‘“ Ezech. 28:6-8, 16-19.

„Každá násilná a hlukom dobytá korisť, a každé krvou nasiaknuté rúcho bude spálené, a ohňu za pokrm dané.“ Izai. 9:5. „Hnev Pánov je proti všetkým národom, a Jeho práchlivosť proti všetkému ich vojsku, vyriekne nad nimi kliatbu úplnej záhuby, vydá ich na pobitie.“ Izai 34: 2.

Koniec Bezbožných.

„Dá pršať na bezbožníkov smeoky ako dážd' ; oheň a síru, zúrivy vietor spaľujúci bude čiastkou ich kalicha,“ Oheň s Neba padá, P. Bohom poslaný. Zem sa puká. Zbrane, skryté v jej hĺbinách, vystupujú na povrch. Zožierajúce plamene šľahajú z každej zívajúcej priepasti. Ba aj skaly sú v plameňoch, nadišiel „deň horiaci ako pec“. „Živly rozpálené ohňom, sa rozplynú, a zem i diela, ktoré sú na nej, zhoria.“ Povrch zeme zdá sa byť roztopenou hmotou — nesmiernym vriacim jazerom plameňov. Je to „deň súdu a zatratenia bezbožných ľudí“, — „deň pomsty Pánovej, rok odplacovania, súdu, aby pomstený bol Sion.“ Izai. 9:5; 34:2; Mal. 4:1; 2. Petr. 3:10, 7; Izai 34: 8.

Bezbožní prijmú odplatu na zemi. Oni „budú ako strnisko, a zapáli ich ten deň, ktorý má prísť, vraví Pán zástupov.“ [321] Niektorí sú zničení v okamihu, pokým iní trpia dlhší čas. Každý je potrestaný „dľa svojich skutkov“. Hriechy spravodlivých prenesené boly na Satana, a tak tento trpí nielen za svoju vzpúru, ale za všetky hriechy, ktorých sa ľud Boží dopustil jeho vinou. Jeho trest je preto d'aleko väčší ako tých, ktorých on bol sviedol. Keď už všetci zhnuli, ktorí padli jeho svedením, on má žiť a trpet' ďalej. V prečisťujúcich plameňoch bezbožní sú konečne zničení, „koreň i letorasty“, — Satan koreň, a jeho nasledovníci letorasty. Najúplnejší trest zákona bol vykonaný ; požiadavkom spravodlivosti bolo zadost' učinené, a nebe i zem, vidiac toto, hlásajú spravodlivosť Pánovu. Prísl. 11:31; Mal. 4:1; Rim. 2:4.

Satanovo dielo zkazy je na veky skončené. Za 6,000 rokov prevádzal svoju vôľu, naplňujúc zem biedou a pôsobiac žiaľ po celom vesmíre. „Všetko stvorenie stonalo a namáhalo sa v boľastiach.“ Teraz však Božie stvorenie je navždy zbavené jeho prítomnosti a svodov. „Odpočíva, je v pokoji celá zem, spravodliví zvučne prespevujú.“ A jasot chvály a víťazstva vystupuje hore z celého verného vesmíru. „Hlas veľkého zástupu, ako hlas mnohých vôd, aj ako zvuk silného hrmenia“ počuť, hovoriaci : „HALELUJAH! Lebo kraluje Pán Bôh náš všemohúci!“ Izai. 14:7; Zjav. 19:6.

Kým zem bola akoby obalená ohňom zkazy, spravodliví boli bezpeční v tom Sv. Meste. Nad tými, ktorí mali účasť v „prvom vzkriesení“, tá druhá smrť nemá žiadnej moci. Pokým pre bezbožných P. „Bôh je spaľujúcim ohňom“, svojmu ľudu je „slnkom a štítom“. Žid. 12:19; Žalm 84: 11; (Vid' Zjav. 20:6).

„Videl som nové Nebe a novú zem; lebo prvé Nebe a prvá zem boly pominúly.“ Zjav. 21:1. Oheň spaľujúci bezbožných, očistí aj zem. Každá stopa zlorečenia je zahladená. Žiadne večne horiace peklo nebude pripomínať vykúpeným hrozné výsledky hriechu. Nebude „tam nič poškvŕňujúce, a čo robí ohavnosť.“ Zjav. 21 : 27.

[322]

Jediné Známky Kliatby.

Len jedna jediná pamiatka zostáva: Náš Vykupiteľ bude niest' na veky známky Svojho ukrižovania. Na Jeho zranenej hlave, v Jeho boku, na Jeho rukách a nohách sú stopy ukrutného diela, spôsobeného hriechom. Prorok hl'adiaci na P. Krista v Jeho sláve, hovorí: „Jasné papršleky vychádzaly z Jeho boku; a tu bola skrytá Jeho síla.“ Abak. 3: 4. Ten prepichnutý bok, z ktorého vyvierač červený prameň krve, ktorý znova smieril človeka s P. Bohom, — to je tá sláva Spasiteľova, to je tá „Jeho skrytá moc“. „Mocným ku spaseniu“ Svojou obeťou vykúpenia. On bol tak-samo silným k vykonaniu spravodlivosti nad tými, ktorí pohrdli Božím milosrdenstvom. A znamenia Jeho poníženia sú Jeho najväčšou česťou; prez veky vekov rany Golgaty budú vždy zjavovať Jeho chválu a hlásať Jeho moc.

„A ty väžo čriedy, hradbo dcéry Siona, k tebe dôjde a príde drieve pánstvo.“ Mich. 4:8. Nadišiel čas, ktorý túžobne očakávali všetci svätí mužovia odkedy plamenný meč vyhnal prvý pár z Rája, — čas pre „vykúpenie Božieho vlastníctva.“ Efež. 1:4.

Vykúpená Zem.

Zem, ktorá pôvodne bola človekovi daná čo jeho kráľovstvo, a potom ním zradená súc do rúk Satana, a tak dlho držaná týmto mocným nepriateľom, bola znova uvedená nazpät' v jej pôvodný stav plánom vykúpenia. Všetko, čo bolo skrze hriech ztratené, bolo vynahradené. „Takto vraví Pán, . . . Stvoriteľ Nebies, a On je Bôh ktorý stvoril zem a učinil ju, k obývaniu ju utvoril.“ Izai 45: 18. Pôvodný úmysel', ktorý P. Bôh mal pri stvorení zeme, je splnený tým, že učinená je večným príbytkom vykúpených. „Spravodliví zaujmú dedične zem, a budú na nej bývať na veky.“ Žalm 37:29; Žid. 11 : 14-16.

Majúc strach, aby sa budúce dedičstvo nezdálo priveľmi materiálnym, mnohí by chceli zduchovňovať tie veľké pravdy, ktoré nás učia uznávať ho za náš večný domov. P. Kristus uistil Svojich učeníkov, že odchádzal pripraviť pre nich miesto v Jeho Otcovom dome. [323] Tí, čo prijímu učenie Božieho Slova nebudú celkom nevedomí strany Nebeského prebývania. A predsa „oko nevidelo, ani ucho neslyšalo ani na srdco ľudské nevstúpilo, čo Pán pripravil tým, čo Ho milujú.“ 1. Korint'. 2:9. Ľudská reč je nespôsobná opísať odplatu spravodlivých. Bude známou len tým, ktorí ju uvidia. Žiadna smrteľná myseľ nemôže pochopiť slávu Božieho Rája.

V Biblii dedičstvo spasených sa volá „vlast'ou“. Tam nebeský Pastier vedie Svoje stádo k prameňom živej vody. Strom života rodí svoje ovocie každý mesiac, a lístie stromu je k uzdravovaniu národov. Tam sú vždy-tekúce pramene, čisté ako kryštál, a pozdĺž nich šumiace stromy zatôňujú chodníky pripravené pre vykúpených Pána. Tam rozsiahle roviny sa menia v pahorky krásy, a Božie vrchy vypínajú svoje vznešené končiare. Na týchto pokojných pláňach, popri tých živých potôčkoch, Boží ľud, ktorí tak dlho boli pútnikmi, túlajúc sa po svete, nájdu svoj domov. (Žid. 11: 14-16.)

„A Môj ľud bude bývať v bydliskách pokoja a v príbytkoch úplnej bezpečnosti a v bezstarostných obydlíach odpočinku.“ „A nastavajú si domy, a budú v nich bývať; nasadia si aj vinice a budú jiesť ich ovocie. Nebudú stavať, aby tam býval iný; ani sadiť, aby iný jiedol, ... a dielo svojich rúk budú dlho užívať Moji vyvolení.“ Izai. 32: 18; 65:21, 22.

Tam „veselit' sa bude z toho púšť, plesat' bude pustatina a zkvitne ako voňavá ruža.“ „Miesto chrastiny narastie jedľa, a miesto hlochu narastie myrta.“ „A vlk bude bývať s baránkom, a pardus bude ležať s kozľat'om, ... a malé chlapča ich poženie.“ „Neuškodí ani nezahubí na celom vrchu Mojej svätosti,“ povedá Pán. Izai. 35:1; 55:13; 11:6, 9.

V Nebi.

[324] Boľast' je nemožnou v ovzduší Nebies. Tam už nebude viac žiadnych slz, žiadnych pohrâbných sprievodov, žiadnych odznakov smútku. „A smrti už viac nebude, ani žalosti, ani kriku, ani boľasti, lebo predošlé veci sa pominúly.“ „Teda nepovie nikto z obyvateľov: ‚Som chorý‘. Lud, ktorý bude bývať v ňom, bude ľudom, ktorému je odpustená neprávosť.“ Zjav. 21 : 4; Izai. 33 : 24.

Tam je Nový Jeruzalem, hlavné mesto slávnej Novej Zeme, „korunou slávy v ruke Pánovej a kráľovskou koruhvou v ruke svojho Boha.“ Izai. 62: 3. „Jeho svetlosť bola podobná najdrahšiemu kameňu.“ „A národy tých, ktorí budú spasení, budú chodiť v jeho svetle.“ Zjav. 21:11, 24. Hovorí Pán: „A budem plesat' nad Jeruzalemom a radowat' sa nad Svojim ľudom.“ Izai. 65: 19.

V Božom Meste „noci viac nebude“. Zjav. 22:5. Nikto nebude potrebovať ani vyhl'adávať odpočinok. Nebude žiadnej únavy v konaní Božej vôle ani vo chválení Jeho mena. Budeme vždy pociťovať čerstvosť rána a tiež budeme vždy ďaleko od jeho ukončenia. „A nebudú potrebovať svetla sviečky, ani svetla slnka, lebo P. Bôh ich osvecuje.“ Svetlo slnka bude nahradené žiarou, ktorá není boľastne osľňujúca, lež ktorá nezmerane prevyšuje jasnosť nášho poludnia. Božia sláva a Baránkova zaplavuje Sv. Mesto neomdlievajúcim svetlom. Vykúpení žijú a kráčajú v bezslennej sláve večného dňa. Ale „chrámu som v ňom nevidel, lebo P. Bôh, Ten Všemohúci, je jeho chrámom a Baránok.“ Zjav. 21 : 22. Boží ľud bude mať príležitosť priamo sa vyprávať s P. Bohom i Jeho Synom. Teraz vidíme Boží obraz odrážať sa, ako v zrkadle, v dielach prírody a v jeho zachádzaní s ľudmi; ale potom uvidíme Ho tvárou v tvár, bez tóni závoja medzi nami a Nim. Budeme stáť v Jeho prítomnosti a hl'adiet' na slávu Jeho obličaja.

Tam sa vykúpení budú „poznať tak, ako sa aj tu poznajú.“ (1. Korint'. 13: 12.) Láska a súcit, ktoré P. Bôh Sám vložil do duše, nájdu tam najpravdivejšie a najsladšie uskutočnenie. Čisté obcovanie so svätými bytnosťami, súladný spoločenský život s blahoslavenými anjelmi a vernými všetkých vekov, ktorí obmyli svoje rúcha a zbielili ich v krvi Bäránkovej, sväte sväzky, ktoré viažu dovedna „celú rodinu na Nebi i na zemi“ (Efez. 3: 15), — všetko to bude dopomáhať k tvoreniu št'astia vykúpených.

Tam nesmrteľné mysle budú rozjímať s nevyčerpatel'ným potešením divy tvoriacej moci, tajomstvá vykupiteľ'skej lásky. [325]
Nebude tam krutý a podvodný nepriateľ pokúšať k zabúdaniu P. [326]
Boha. Každá vlastnosť i schopnosť bude soslňovaná i povzbudzovaná. Nadobúdanie známosti neunaví myseľ ani nevyčerpá silu. Tam šľ'achetné podniky môžu byť prevádzané, vznešené snahy dosiahnuté, najvyššie túžby docielené; a ešte budú nové vyšky k dosiahovaniu, nové divy k obdivovaniu, nové pravdy k pochopeniu, nové predmety vyvolávajúce sily mysle, duše i tela.

Všetky poklady vesmíra budú otvorené k študovaniu Božích vykúpených. Nehatení viac smrteľnosťou, vykúpení sa po-vznesú neúnavným letom na d'aleké svety, — svety, ktoré žasly žiaľom nad odívom ľudskej biedy, a zavznievaly piesňami radosti nad zvesťou spasených duší. S nevýslovným potešením synovia sveta vojdú v radosť i múdrosť nepadlých bytností. Budú sdielať poklady známosti a rozumnosti získané prez veky vekov v obdivovaní diela rúk Božích. S nezakaleným zrakom sa dívajú na slávu stvorenia, — slnkov, hviezd a súhviezdia, všetky v ich uloženom poriadku, točiac sa [327]
okolo trônu Božskosti. Na všetkých veciach od najmenej do najväčšej, Stvoriteľovo meno je napísané, a vo všetkých sú bohatstvá Jeho moci ukázané.

A ako sa večnosť bude míňať, tak bude prinášať bohatšie a ešte slávnejšie zjavenia P. Boha i P. Krista. Ako známost' postupuje tak porastie i láska, úcta a št'astie. Čím viac ľudia poznajú P. Boha, tým väčší bude ich obdiv Jeho povahy. A keď P. Ježiš otvorí pred nimi bohatstvá vykúpenia a úžasné víťazstvá vo veľkom zápase so Satanom, tu srdcia vykúpených sa zachvejú-stále vrúcnejšou oddanosťou a s radosťou, stále viac uchvacujúcou dotkávajú sa zlatých hárf; a desať-tisíc krát' desať-tisícov a tisíce tisícov hlasov spájajú sa v mohútny sbor chvály.

„A každé stvorenie, ktoré je na Nebi i na zemi a pod zemou a na mori, a všetko čo je v nich, počul som hovoriť: ‚Sediacemu na trône a Bäránkovi požehnanie a česť a sláva a sila na veky vekov‘!“ (Zjav. 5: 13.)

Veľký zápas vekov je ukončený. Hriechu a hriešnikov už viac není. Celý vesmír je čistý. Vzájomná radosť i súlad sa rozlieha celým stvorením. Od Toho, ktorý všetko stvoril, plynie život a svetlo a radosť všetkými ríšami nekonečného priestoru. Od najmenšieho prvku až po najväčší svet, všetky veci, životné i neživotné, — vo svojej nezatônenej kráse a dokonalej radosti hlásajú, že „P. Bôh je láska!“